

13-C-160

23-C-160

Ročník XXIX. (1948)

31. XII. 1948

G-19

Sešit 1.

SBÍRKA · ROZHODNUTÍ NEJVYŠŠÍCH · STOLIC SOUDNÍCH · REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ

Užívání státního znaku povoleno ministerstvem obchodu.

ROZHODNUTÍ NEJVYŠŠÍHO SOUDU VE VĚCECH TRESTNÍCH

Z příkazu prezidia nejvyššího soudu
pořádá

redakční komise nejvyššího soudu.

STŘEDNÍ KNIHOVNA
PRÁVNICKÉ FAKULTY UJL
STARÝ FOND
C. inv. 512 P. 35

Veškerá práva, zejména právo překladu, jakéhokoliv zpracování
nebo použití, jsou vyhrazena.

Vychází dvakrát měsíčně.

Obsah na straně druhé

REDAKCE: BRNO, PRESIDÍUM NEJVYŠŠÍHO SOUDU.

ADMINISTRACE: PRAHA XII., ŘÍMSKÁ 37.

MAJITEL A VYDAVATEL:

JUDr. VÁCLAV TOMSA, PRÁVNICKÉ VYDAVATELSTVÍ V PRAZE.

ODPOVĚDNÝ ZÁSTUPCE LISTU JUDr. VÁCLAV TOMSA, PRAHA XII.,

ŘÍMSKÁ 37.

TISKEM FIRMY HEJDA & ZBROJ (NÁRODNÍ SPRÁVA), ML. BOLESLAV.

Novinová sazba povolena ředitelstvím pošt v Praze pod čís. 1.A-Z-2372-O B.

Trestní zákon:

- § 8: K otázce ohraničení přípravného jednání a pokusu u zločinu podle § 199, písm. d) tr. z. — čís. 325.
- § 68: Ten, koho místní národní výbor pověřil provedením svého opatření učiněného v rámci národní správy majetkových hodnot Němců podle dekretu č. 5/1945 Sb., vykonává na základě úředního příkazu část působnosti samého úřadu a požívá přitom ochrany podle §§ 68, 81 tr. z. bez ohledu na svůj služební poměr a na to, zda složil úřednickou přísahu — čís. 313.
- Pokud člen »rolnické komise« požívá ochrany podle §§ 68, 81 tr. z. při kontrole věci, jež osoba zbavená národní správy odváží z hospodářské usedlosti — čís. 322.
- § 81: viz u § 68 tr. z.
- § 82: Předpoklady použití druhé sazby § 82 tr. z. — čís. 313.
- § 83: Kdo s pistolí — třebas nenabitou — vnikl na uzamčený cizí dvůr a tam před domovními dveřmi vyhrožoval majiteli zastřelením, naplnil objektivní skutkovou podstatu zločinu veřejného násilí podle § 83, věta druhá, tr. z. — čís. 335.
- § 85 (písm. b): K naplnění subjektivní stránky zločinu podle § 85, písm. b) tr. z. je třeba, aby do pachatelova zlého úmyslu byly pojaty oba v zákoně uvedené výsledky, tedy jak poškození cizího majetku, tak i ohrožení života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, pokud se týče ohrožení cizího majetku ve větší míře — čís. 326.
- § 93: Spoutání devítiletého děcka provazem a řetězem a držení ho v tomto stavu po dobu delší jedné hodiny v uzamčené místnosti nelze uznati za obvyklý a přiměřený prostředek domácí kázně. — Je tu proto s hlediska skutkové podstaty zločinu podle § 93 tr. z. lhotejně, příslušela-li pachateli kázeňská moc nad dítětem — čís. 320.
- § 101: Umysl způsobit »škodu« ve smyslu § 101 tr. z. nechýbí tam, kde veřejný úředník ve snaze umožnit osobě z území Československé republiky odsunutě a sem se tajně nevrátivší další, třebas jen přechodný pobyt na zdejším státním území, vystaví jí nepravdivou listinu, jež, majíc sice zevně jen formu žádosti o povolení k pobytu, představuje vpradě — v důsledku opatření podacím razítkem dotčeného úřadu — úřední potvrzení o podání žádosti toho druhu a umožňuje osobě na zdejším území se neoprávněně zdržujici vydávat se za osobu v listině uvedenou a listinou se při kontrolách vykazovat — čís. 309.
- Mínění, že úředníkem ve smyslu § 101, odst. 2 tr. z. může být jen příslušník zaměstnanecké kategorie, již je svěřena intelektuální práce vyššího stupně, nemá opory v zákoně. Spadá sem i smluvní zaměstnanec ČSD, pověřený vypracováním výplatních listin. — Nejde o úřední zpronevěru podle § 181 tr. z., nýbrž o zneužití úřední moci podle § 101 tr. z., jestliže pachatel, nemaje jinak žádné hotovosti v opatrování, dosáhl teprve nesprávnými zápisy do výplatních listin, že částky, jež si pak přivlastnil, byly mu pokladnou uvolněny pro předstírané výplaty — čís. 314.
- § 126: Těžké tělesné poškození, jež pachatel násilného smilstva přivodil svým činem napadené, je »důležitou škodou na zdraví« podmínující použití vyšší sazby § 126 tr. z. a nelze je posuzovat ještě zvlášť jako zločin podle §§ 152 a násled.

tr. z. v souběhu se zločinem podle § 125, 126 tr. z. — čís. 327.

§ 152: viz u § 126 tr. z.

§ 171: Pokud vkladní knížku poštovní spořitelny lze — co do vkladu — považovat za způsobilý předmět krádeže — čís. 312.

— Jde o krádež, nikoliv pouze o beztrestné »furtum usus«, jestliže pachatelé auto odhali z dispozice jeho majitele, jezdili s ním a pak je ponechali osudu mimo disposiční možnost vlastníka — čís. 330.

§ 174 II, písm. c): Věci uložené v uzamčené místnosti nejsou »věcmi zamčenými« ve smyslu § 174 II, písm. c) tr. z. vůči takovému pachateli, jemuž držitel věci svěřil klíč od místnosti a povolil mu tam tak vstup — čís. 333.

§ 181: V tom, že vinník byl úředními orgány, do jejichž působnosti spadá podle ustanovení dekretu č. 5/1945 Sb. péče o správu majetku osob státně nespolehlivých, pověřen správu zmíněného majetku nebo dohledem nad ním, dlužno spatřovat zvláštní vrchnostenský příkaz ve smyslu § 181 tr. z. — Pro dobu přechodných poměrů nelze vyžadovat, aby byly při pověření splněny předpisy a náležitosti ustanovení národním správcem — čís. 306.

— Nejde o úřední zpronevěru podle § 181 tr. z., nýbrž o zneužití úřední moci podle § 101 tr. z., jestliže pachatel, nemaje jinak žádné hotovosti v opatrování, dosáhl teprve nesprávnými zápisy do výplatních listin, že částky, jež si pak přivlastnil, byly mu pokladnou uvolněny pro předstírané výplaty — čís. 314.

— Funkci národního správce ve smyslu dekretu č. 5/1945 Sb. nutno považovat při nejmenším za výkon »zvláštního příkazu vrchnostenského«. Předměty, tvořící majetek daný pod národní správu, byly národním správcem svěřeny ve smyslu § 181 tr. z. — čís. 318.

§ 187: Vydal-li pachatel krádeže odcizené věci teprve, když se octl v postavení, v němž zřejmě již neměl možnost v jejích držení se zachovat, chybí jeho jednání znak dobrovolnosti a nejde o »účinnou lítost« ve smyslu § 187 tr. z. — čís. 333.

§ 197: Pro posouzení možnosti vzniku škody s hlediska § 197 tr. z. je nerozhodné, že pachatelem vylákaná říšskoněmecká platidla byla v době činu zákonným platidlem už jen v části státního území (v pohraničí) — čís. 324.

— I právo státní určit osoby povinné k nastoupení vojenské služby podléhá ochraně podle § 197 tr. z. Dlužno proto s hlediska skutkové podstaty zločinu podle § 199, písm. d) tr. z., nikoliv pouhého přestupku podle § 320, písm. f) tr. z., posuzovat čin toho, kdo zfalšoval křestní list ve snaze umožnit si dřívější nastup vojenské služby — čís. 325.

— Kdo chtěje zvědět z cizí listiny určité skutečnosti, pohne klamným předstíraním úřední autority držitele listiny k jejímu vydání; k němuž tento jinak nebyl povinen, poškozujíc ho »na právech« a odpovídá podle §§ 197, 199, písm. b) tr. z. — čís. 336.

§ 199, písm. b): viz u § 197 tr. z.

§ 199, písm. d): K otázce ohraničení přípravného jednání a pokusu u zločinu podle § 199, písm. d) tr. z. — čís. 325. — viz též u § 197 tr. z.

§ 229: viz u § 531 tr. z.

§ 320, písm. f): viz u § 197 tr. z.

§ 335: Zavinění ve smyslu §§ 335, 431 tr. z. u řidiče motorového vozidla dlužno spatřovat i v tom, že řidě vozidlo nebo

Vladimír Hendrych

OBCHODNÍK

ŽATEC,

MASARYKOVA TR. 948/34

Lékárna „U anděla strážce“

Ph. Mr. J. LUPP

Chrast u Chrudimě

Československé hotely,
národní podnik

HOTEL ESPLANADE

PRAHA II,

Washingtonova 19 n.

Halla - Restaurace - Bar

Rozmnožujete
levně?

Administrativní i technické vedení moderního podniku neobejde se bez stroje

ORMIG

Lihový-hektografický způsob rozmnožování převládá nyní v celém světě! (Zádná blána a barva)

S jedné matrice až 400 otisků. Nejlevnější provoz. Vyplátí se rozmnožovatí již od 8 kopií. Již žádné nečitelné průklepy; tiskne přesně do rubrik (zakázkové řízení, pracovní podklady), formuláře, tiskopisy, oběžníky, kresby, rastry, dílenské výkresy atd.

Výhradní zastoupení:

spol. s r. o., PRAHA II, NÁRODNÍ TR. 4
Telefon 277-00

věda, že je bude řídit, uvede se požitím alkoholických nápojů ve stav opojení, jenž mu znemožní nebo ztíží zachovávat při řízení vozidla náležitou opatrnost. — Takového zavinení se dopouští i ten, kdo podá řidiči za jízdy další alkohol — čís. 310.

— Řidič motorového vozidla míjejícího autobus, z něhož právě na křižovatce vystupují cestující, může počítat s tím, že mu z prostoru za stojícím autobusem může náhle vkročit do jízdní dráhy z autobusu vystoupivší cestující, který ve spěchu a z nepozornosti přeslechne výstražné znamení nebo nebude ho dbát. Nesmí se proto spokojit s dávaním výstražného znamení, nýbrž musí při projíždění nebezpečného prostoru volit takovou rychlost, jež by mu dovozovala ihned zastavit, kdyby se v jízdní dráze opravdu objevila překážka zmíněného druhu — čís. 328.

§ 431: viz u § 335 tr. z.

§ 523: Byla-li výsledky hlavního přelíčení napověděna možnost, že zločin stíhaný porotním soudem byl spáchán v úplné opilosti, je třeba dát porotcům — vedle hlavní otázky na onen zločin — nejprve dodatečnou otázku na důvod vylučující trestnost podle § 2, písm. c) tr. z. a teprve pak náhradní otázku na přestupek § 523 tr. z. — Nelze říci, že nepoložení zmíněné dodatečné otázky nemohlo mít vliv na rozsudek, jestliže — při kladném zodpovězení otázky hlavní — odpověď na náhradní otázku na přestupek podle § 523 tr. z. už odpadla — čís. 327.

— Jen zločin spáchaný v úplné opilosti lze stíhat podle § 523 tr. z., nikoliv však přestupek spáchaný v opilosti — čís. 335.

§ 531: K náhradě škody, předpokladu to beztrestnosti pro nastalé promlčení (§ 531, odst. 2, písm. b) tr. z.), může dojít i tím způsobem, že se původce škody vzdá své pohledávky proti poškozenému. — Při činech reálně se sbíhajících dlužno posoudit podmínky promlčení stran každého z činů samostatně. Nedostatek náhrady škody u jednoho z činů nebrání promlčení druhého — čís. 319.

Jednací řád (nař. č. 112/1897 ř. z.):

§ 97: I při opovědi opravných prostředků, byla-li učiněna telegraficky, nutno dodatečným písemným prohlášením ve lhůtě stanovené v § 97, odst. 3 jednacího řádu vyhovět požadavku podpisu strany (§ 97, odst. 1, věta druhá jednacího řádu) — čís. 323.

Národní správa (dekret č. 5/1945 Sb.):

— V tom, že vinník byl úředními orgány, do jejichž působnosti spadá podle ustanovení dekretu čís. 5/1945 Sb. péče o správu majetku osob státně nespolehlivých, pověřen správou zmíněného majetku nebo dohledem nad ním, dlužno spatřovat zvláštní vzhnostenský příkaz ve smyslu § 181 tr. z. — Pro dobu přechodných poměrů nelze vyžadovat, aby byly při pověření splněny všechny předpisy a náležitosti ustanovení národním správcem — čís. 306.

— Porušuje svoje povinnosti způsobem v § 26, písm. b) dekretu č. 5/1945 Sb. vycíleným národním správcem, který neuposlechne zvláštního příkazu činitele příslušného podle ustanovení § 22, odst. 4 cit. dekretu a ve spravované živnosti převzaté zásobly nepojme do inventáře, takže nelze pak zjistit, kolik zboží bylo zpracováno a zda příjem za ně byl řádně vyúčtován — čís. 311.

KONCES. VETĚSNICTVÍ

Jindřich
Unger

JABLONNÉ v Podještědí

Stalinova 139

Telefon 127

Kašpárek
František

KUŽE — OBUV,
přípravy, cestovní kufry,
kožené zboží.
Vlastní výroba svrsků

JABLONNÉ V PODJESTĚDÍ

TELEFON 85

JOSEF VRANÝ

oprava a rekauc. pneumatik

MIMON

Husova 102

Telefon 128

Josef
Teichman

TRALCOVSTVÍ

Pěkov u Police nad Metují

— Funkci národního správce ve smyslu dekretu č. 5/1945 Sb. nutno považovat při nejmenším za výkon »zvláštního příkazu vrchnostenského«. Předměty tvořící majetek dany pod národní správu, byly národnímu správci svěřeny ve smyslu § 181 tr. z. — čís. 318.

— Skutková podstata přečinu podle § 26, písm. a) dekretu č. 5/1945 Sb. předpokládá pachatelův zlý úmysl — čís. 337.

Obnovení právního pořádku (dekret z 3. srpna 1944, č. 11 Úř. věst. čsl.):

— Rozsudek, jímž bylo v době okupace přechovávaný rozhlasového zařízení na území t. zv. protektorátu uznáno za zločin podle § 24, odst. 2 zákona čis. 9/1924 Sb. (»za války«), byl vynešen v rámci říšskoněmeckého právního řádu. — Nápravu takového pravoplatného-soudního rozhodnutí lze tu zjednat jen podle předpisů druhé hlavy ústavního dekretu o obnovení právního pořádku — čís. 331.

Ochrana cti (zák. č. 108/1933 Sb.):

— Ke skutkové podstatě pomluvy podle § 2 zák. č. 108/1933 Sb. — Při výkladu smyslu článku uveřejněného v periodickém tiskopise přístupném všem občanům, dlužno vzít za objektivní měřítko občana vůbec (odborně neškoleného) — čís. 308.

Ochrana republiky (zákon č. 50/1923 Sb.):

§ 13: Skutková podstata zločinu podle § 13, č. 1, odst. 2 zákona č. 50/1923 Sb. nevyžaduje, aby zbraně byly hromaděny k účelům vojenským. Spadají sem i zbraně určené k osobní obraně a zbraně lovecké. — Ustanovení § 13, čís. 5 cit. zákona poskytuje beztrestnost jen tomu, kdo ve lhůtě stanovené tam zmíněnou vyhláškou zbraně úřadu odevzdá. Nelze z tohoto ustanovení vyvozovat, že činnost před vyhláškou je beztrestnější a že i ten, kdo zbraně neodevzdal, může být stíhán jen za činnost spadající do doby po vyhlášce — čís. 329.

Podmíněné odsouzení (zákon č. 562/1919 Sb.)

§ 2: Pro vyloučení podmíněného odsouzení podle § 2 zák. č. 562/1919 Sb., přichází v úvahu jen předchozí odsouzení tuzemským soudem. Odsouzení v cizině je s hlediska uvedeného předpisu bez významu — čís. 307.

Právnost jednání (zákon č. 115/1946 Sb.):

— Nelze mluvit o »spravedlivé odplatě« ve smyslu § 1 zák. č. 115/1946 Sb. tam, kde pachatel na jinou osobu, třeba s přesvědčením, že byl právě jí za okupace sám udán, učiní po osvobození udání pro jiný čin, o němž dobře ví, že se ho nedopustila — čís. 317.

Radiotelegrafy (zákon č. 9/1924 Sb.):

— viz heslo Obnovení právního pořádku.

Tisková novela (zákon č. 124/1924 Sb.):

§ 4: Za zanedbání povinné péče podle § 4 zák. č. 124/1924 Sb. nelze činit odpovědným toho, kdo byl v době uveřejnění závadného článku své funkce odpovědného redaktora už zproštěn; třebaže jeho jméno bylo na časopise ještě uvedeno a změna v osobě odpovědného redaktora nebyla tiskovým úřadem ohlášena — čís. 334.

Dittrich
a Wolf

tovární výroba obuvi

POLIČKA, TELEFON 121

Věra
Bartáková

národní správkyně

OBCHOD SMÍŠENÝ
G. VOITOVÁ

HAMRNÍKY-MARIÁNSKÉ
LÁZNĚ

Lidový nábytek

Truhlářské
družstvo

v Mariánských Lázních

zaps. spol. s r. o.

Telefon 2591

Bohumil
Chlad

KOLONIÁL-LAHŮDKY

Mariánské Lázně

Čís. 306.

V tom, že vinník byl úředními orgány, do jejichž působnosti spadá podle ustanovení dekretu čis. 5/1945 Sb. péče o správu majetku osob státně nespolehlivých, pověřen správou zmíněného majetku nebo dohledem nad ním, dlužno spatřovat zvláštní vrchnostenský příkaz ve smyslu § 181 tr. z.

Pro dobu přechodných poměrů nelze vyžadovat, aby byly při pověření splněny všechny předpisy a náležitosti ustanovení národním správcem.

(Rozh. ze dne 2. ledna 1948, Zm I 811/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle §§ 181, 182 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Nalézací soud se zabýval obhajobou obžalovaného, že si zadržené částky ponechával a pro sebe použil, ježto měl nárok na odměnu za vedení obou pil a tato odměna mu nebyla vyplacena; odmítl však tuto obhajobu, zjistiv, že obžalovaný neměl nárok na odměnu a že ani nemohl být subjektivně přesvědčen, že má takovýto nárok. Zmateční stížnost se snaží dovodit opak. Nehledíc k tomu, že tyto vývody zmateční stížnosti nejsou zákonným provedením zmatku podle § 281, č. 5 tr. ř., ježto odporují ustanovením § 258, odst. 1, 2 tr. ř., nemohou ani přivodit rozhodnutí příznivé obžalovanému (§ 281, odst. 1 tr. ř.), protože, jak správně dovodil nalézací soud, i po odečtení nejvyšší přípustné odměny by zpronevěřená částka převyšovala několikrát částku 10.000 Kčs rozhodnou pro použití vyšší trestní sazby uvedené v § 182 tr. z. Pokud jde o hotové výlohy, nemůže zmateční stížnost poukázat na žádný výsledek hlavního přelíčení, z něhož by plynulo, že obžalovaný měl se správou obou pil nějaké určité hotové výlohy, které mu nebyly nahrazeny. Obhajobou obžalovaného, že ze zadržených peněz použil částky asi 20.000 Kčs na proplacení účtů za firmu, se nalézací soud zabýval a odmítl ji, řádně to odůvodniv. Neobstojí proto výtka neúplnosti rozsudku v tomto směru obsažená ve vývodech zmateční stížnosti.

S hlediska zmatku podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. namítá zmateční stížnost především, že obě pily nebyly obžalovanému svěřeny z důvodu zvláštního vrchnostenského příkazu. Pokud při tom nevychází ze skutkových zjištění napadeného rozsudku, že dohled nad pilami, pokud se týče jejich správu svěřil obžalovanému ústním příkazem tehdejšího místopředseda okresního národního výboru, že již předtím byl obžalovaný pověřen prozatímním vedoucím v pohraničí Janem H. po dohodě s tehdejšími

vládním komisařem v P., Josefem S., prozatímní národní správou pily, že okresní národní výbor neměl námitek proti tomu, aby obžalovaný vedl správu obou pil, a že bez tohoto souhlasu okresního národního výboru by byl obžalovaný nemohl vést správu obou pil, pokud se týče vykonávat nad nimi dohled, není provedena po zákonu (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.). Nelze jí však přisvědčit, pokud dovozuje, že zvláštním vrchnostenským příkazem ve smyslu § 181 tr. z. by vzhledem k předpisům dekretu č. 5/1945 Sb. mohlo být jedině ustanovení národním správcem ve smyslu tohoto dekretu. Orgánům, do jejich působnosti spadala podle ustanovení jmenovaného dekretu péče o správu majetku osob státně nespolehlivých — a k těm patřil i okresní národní výbor — nelze upřít oprávnění učinit v případech, v nichž to uznají za vhodné, i jiná opatření o správě tohoto majetku, než je zavedení národní správy. Pověřili pak takovéto orgány určitou osobu správou takového majetku nebo dohledem nad ním, dlužno v tom spatřovat zvláštní vrchnostenský příkaz ve smyslu § 181 tr. z. Přitom nelze, jak dovedl správně již nalézací soud, pro dobu, pokud po osvobození pohraničí tam vládly neurovnané poměry, trvat na splnění všech předpisů a zákonných náležitostí. Stačí, že příkaz byl vydán osobou vykonávající tehdy v pohraničí úřední pravomoc jako úřední příkaz a že takto byl tím, jemuž příkaz byl dán, také chápán. Tak tomu bylo podle zjištění napadeného rozsudku i v souzeném případě, kde obžalovaný vedl správu majetku osob německé národnosti v důsledku příkazu shora uvedených orgánů, což by byl, jak sám uvedl, nemohl činit bez souhlasu okresního národního výboru. Přitom rozhoduje nalézacím soudem zjištěný obsah činnosti obžalovaného a nikoli její označení jako správa nebo dohled. S hlediska téhož zmatku, nesprávně též zmatku podle § 281, č. 9, písm. b) tr. ř., namítá zmáteční stížnost dále, že u obžalovaného nemůže jít o zpronevěru, protože měl nárok na odměnu a náhradu hotových výloh ve výši přesahující zadržené částky. Ani v tomto směru není zmáteční stížnost provedena po zákonu, protože se dovolává nezjištěných skutečností, z nichž některé nebyly ani předneseny v řízení před nalézacím soudem. Pokud jde o odměnu, stačí poukázat k tomu, co bylo o ní uvedeno při vyřizování výtky zmatku podle § 281, č. 5 tr. ř.

Poněvadž zjištěné jednání obžalovaného zakládá skutkovou podstatu zločinu podle §§ 181, 182 tr. z. po stránce objektivní i subjektivní, nelze přisvědčit zmáteční stížnosti, pokud — uplatňujíc tak věcně zmatek podle § 281, č. 10 tr. ř. — dovozuje, že by u obžalovaného mohlo jít nejvýš o zločin krádeže podle §§ 171, 173, 174 II, písm. d) tr. z., aniž ovšem činí konečný návrh odpovídající tomuto důvodu zmátečnosti.

Čís. 307.

Pro vyloučení podmíněného odsouzení podle § 2 zák. č. 562/1919 Sb., přichází v úvahu jen předchozí odsouzení t u z e m s k ý m soudem. Odsouzení v cizině je s hlediska uvedeného předpisu bez významu.

(Rozh. ze dne 6. ledna 1948, Zm II 279/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací z podnětu odvolání, správně zmáteční stížnosti obžalovaného proti rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173 tr. z., při čemž mu nebyl přiznán podmíněný odklad výkonu trestu se zřetelem na § 2 zákona č. 562/1919 Sb., zrušil podle § 290, odst. 1 tr. ř. napadený rozsudek ve výroku o nepovolení podmíněného odkladu výkonu trestu jako zmátečný a věc vrátil nalézacímu soudu, aby o podmíněném odsouzení znovu jednal a rozhodl.

Zmateční stížnost odkázal na toto rozhodnutí.

Důvody:

Obžalovaný byl napadeným rozsudkem odsouzen pro zločin krádeže podle §§ 171, 173 tr. z. nepodmíněně. Výrok o nepodmíněném odsouzení, jež opírají rozsudkové důvody o to, že podmíněně odsouzení je v souzeném případě vyloučeno podle § 2 zák. č. 562/1919 Sb., poněvadž obžalovaný byl již odsouzen pro zločin na dobu delší tří měsíců a dosud neuplynula doba deseti let od výkonu tohoto trestu, napadá obžalovaný odvoláním. Poněvadž však napadený rozsudek zmíněný výrok opírá o striktní předpis § 2 zák. č. 562/1919 Sb. a nikoli o arbitrární úvahy ve smyslu § 1 cit. zák., a poněvadž otázku, zda má být podaný opravný prostředek vyřízen jako zmáteční stížnost nebo jako odvolání, třeba řešit především podle povahy napadeného výroku (rozh. č. 7151 Sb. n. s. I.), nutno podle ustáleného rozhodování zrušovacího soudu spatřovat v jeho opravném prostředku zmáteční stížnost.

Přezkoumáváje napadený rozsudek, shledal zrušovací soud, že je k újmě stěžovatele zmátečný podle § 281, č. 11 tr. ř. ve výroku, jímž byl stěžovateli uložen trest nepodmíněně se zřetelem na § 2 zákona č. 562/1919 Sb.

Nalézací soud se v odůvodnění svého výroku vůbec neobírá zjištěním skutečností, které by dovolovaly přezkoumání jeho výroku s hlediska § 2 zákona č. 562/1919 Sb., nýbrž spokojil se toliko uvedením slov zákona, neboť uvádí jen, že podmíněný odklad výkonu trestu je u obžalovaného vyloučen podle § 2 zákona č. 562/1919 Sb., jelikož obžalovaný byl již odsouzen pro zločin na dobu delší tří měsíců a od výkonu tohoto trestu dosud neuplynula doba deseti let, aniž učinil pro tento výrok potřebná skutková zjištění. Tím však vykročil ze své trestní moci a důsledkem toho zatížil napadený rozsudek zmatkem podle § 281, č. 11 tr. ř., který však zmáteční stížnost v tomto směru nenamítá.

Zrušovací soud postupoval proto z úřední povinnosti podle § 290, odst. 1 tr. ř., zrušil napadený rozsudek ve výroku o nepodmíněném odsouzení a uložil nalézacímu soudu, aby o podmíněném odsouzení znovu jednal a rozhodl.

Zmateční stížnost, jež nebyla provedena po zákonu, byla odkázána na toto rozhodnutí.

Rozhodnutí se stalo podle § 5, odst. 2 zákona č. 3/1878 ř. z.

Při novém projednání věci bude na nalézacím soudu, aby se řídil touto právní úvahou:

Podle obsahu spisu byl obžalovaný odsouzen rozsudkem cizozemského soudu. Z toho lze soudit, že nalézací soud měl při úvaze o vyloučení podmíněnosti odsouzení s hlediska § 2 zák. č. 562/1919 Sb. na mysli právě toto odsouzení cizozemským soudem.

Dlužno proto posoudit, zda ustanovení § 2 zákona č. 562/1919 Sb., které vylučuje podmíněné odsouzení pro dřívější odsouzení vinníka, má na mysli toliko rozsudek tuzemského soudu, či zda lze tohoto ustanovení použít i v případě dřívějšího odsouzení soudem cizozemským. Poněvadž ustanovení § 2 zákona č. 562/1919 Sb. mluví o dřívějším odsouzení pro zločin, dlužno z toho soudit, že je tím míněn dřívější rozsudek, z něhož soud, rozhodující o podmíněném odsouzení, již musí vycházet. Ježto pojem zločinu třeba vykládat ve smyslu trestního zákona platného v tuzemsku a ježto proto i výrok, že čin vinníkův je zločinem ve smyslu ustanovení našeho trestního práva, může učinit toliko tuzemský soud, třeba vykládat ustanovení § 2, odst. 1 zákona č. 562/1919 Sb. v tom smyslu, že tohoto ustanovení lze použít pouze tehdy, když se dřívější odsouzení stalo tuzemským soudem.

Tomuto výkladu nasvědčuje i znění § 2, odst. 2 téhož zákona, v němž se stanoví, že obmezení podle odstavce 1 téhož paragrafu neplatí, když uplynula stanovená tam lhůta ode dne, kdy bylo »podle tohoto zákona« vysloveno, že se podmíněně odsouzený osvědčil. Konečně i z ustanovení § 6, č. 4, věta čtvrtá a pátá tohoto zákona plyne, že se i v případě dřívějšího a pozdějšího odsouzení vyžaduje, aby šlo o rozsudky tuzemského soudu, neboť naříditi výkon podmíněně odloženého trestu lze pouze tehdy, byl-li trest ten uložen tuzemským soudem.

Tento výklad je v souhlase s výkladem § 265 tr. ř. v poměru k trestům, vysloveným cizozemským soudem, a je i ve shodě s ustanovením § 36 tr. z., který v prvním odstavci nařizuje, že pro zločin tuzemce spáchaný v cizině »má se s ním naložit podle tohoto trestního zákona«, a ve třetím odstavci stanoví, že se rozsudky cizozemských úřadů trestních v žádném případě v tuzemsku nemají vykonávat.

Nebylo by lze tudíž v souzeném případě vyloučit podmíněný odklad výkonu trestu podle § 2 zákona č. 562/1919 Sb. pro dřívější odsouzení vyslovené cizozemským soudem, jak je uvedeno ve výpisu z trestního rejstříku.

Čís. 308.

Ke skutkové podstatě pomluvy podle § 2 zák. č. 108/1933 Sb.

Při výkladu smyslu článku uveřejněného v periodickém tiskopise přístupném všem občanům, dlužno vzít za objektivní měřítko občana vůbec (odborně neškoleného).

(Rozh. ze dne 7. ledna 1948, Zm I 126/46.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečným stížnostem soukromých žalobců do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, odst. 1, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin podle §§ 1, 2, 3 zákona č. 108/1933 Sb., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl, dbaje při tom nákladů zrušovacího řízení.

Důvody:

Napadený rozsudek zjistil, že obžalovaný je odpovědným redaktorem periodického časopisu věnovaného filatelii, že v tomto časopise vyšel dne 8. září 1945 článek pod nadpisem »Němci ukradené sbírky a zásoby známek«, že obžalovaný před uveřejněním četl tento článek a jej pak uveřejnil. Dále zjistil, že se v obsahu článku uvádí, že v roce 1940 nebo 1941 byly zapečetěny různé filatelistické obchody, že si každý domyslí, že je to nová velkolepá německá zlodějna, že Němci odvezli známky z uvedených zapečetěných obchodů do dvou bank v Praze, v nichž byly známky roztříděny a odborně odhadnuty, že jako odhadci fungovali též oba soukromí žalobci, kteří byli v článku uvedeni svými jmény, že odhady zvláště cenných známek byly směšně nízké, někdy i pod nominal, že tyto známky byly určeny pro německé nadlídi, loupící a vraždící ty, kteří stáli jejich šíleným plánům v cestě, že se třídění známek provádělo pod dozorem zaměstnanců jmenovaných bank, zástupců ministerstva financí a německých zájemců a že pak známky byly odvezeny do Německa (Berlína).

Nalézací soud zabývá se výkladem vylíčeného obsahu stíhaného článku usoudil, že článek je zahrocen výhradně proti chování Němců (»ukradené sbírky«, »zlodějna«, »loupící a vraždící«), že však tímto článkem soukromí žalobci nebyli napadeni v tom smyslu, že se účastnili na uvedeném německém počinání tím, že prováděli odhady úmyslně nízké, aby sloužili německým zájmům, nýbrž že naopak z článku plyne, že nemohli provádět odhady podle svého přesvědčení, ježto se v článku uvádí, že se odhady a třídění známek prováděly pod dozorem zaměstnanců bank, zástupců ministerstva financí a německých zájemců, a ježto každému českému člověku je dobře známo, co to znamenalo provádět nějaký úkon za kontroly Němců. Proto nalézací soud neshledal v obsahu článku ublížení na cti soukromých žalobců.

Tento právní závěr napadají zmateční stížnosti obou soukromých žalobců s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) (nesprávně čís. 10) tr. ř., neboť se domnívají, že článku dlužno rozumět tak, že soukromí žalobci napomáhali svojí činností k provedení vylíčeného nečestného německého počinání, že sám napadený rozsudek vykládá stíhaný článek tak, že se v něm o soukromých žalobcích tvrdí, že nemohli provádět odhad podle svého přesvědčení, že však je mylně vykládat článek tak, že je v něm naznačeno, že na znalce byl v tomto směru vykonán nátlak.

Zmatečným stížnostem dlužno přisvědčit.

Článek byl uveřejněn v periodickém tiskopise přístupném všem občanům. Nelze proto jeho smysl posuzovat podle názorů odborných filatelistických kruhů — jak se domáhá obhajoba —, nýbrž za objektivní měřítko výkladu smyslu stíhaného článku dlužno vzít odborně (filatelisticky) neškoleného občana vůbec.

S tohoto hlediska dlužno posoudit, zda se v článku obviňují Němci z pouhých krádeží známek ze zapečetěných obchodů, na nichž se provedením odhadu nic nezměnilo, naopak se provedením nízkého odhadu došlo pouze to, že se cenné známky dostaly do braku, prodávaného v tuzemsku, a tak byly zachráněny pro zdejší trh — jak se snaží dovodit obhajoba —, či zda lze článek rozumět tak, že »německá zlodějina« byla umožněna právě pranýřováním nízkým odhadem.

V článku není nikde zmínky o tom, že známky byly odebírány bez náhrady. Je však v něm výslovně označen způsob postupu, totiž »směšně nízké odhady cenných známek«. Z toho plyne, že v článku je obsaženo obvinění, že nesprávnost postupu záležela po případě též v tom, že nízkým odhadem bylo umožňováno, aby se cenné známky za nepatrnou tržní cenu dostaly do německých rukou.

Není třeba podrobnějšího rozboru k tomu, aby bylo dovedeno, že takový postup odborných odhadců, jménem uvedených, je skutečností, která je způsobila snížit je v očích jejich spoluobčanů.

Nikde není naznačeno, že by se některá část článku nesla za tím účelem, aby jí byl některý z účastníků obhájen (očistěn). Nesprávně proto nalézací soud přikládá tento význam větě, která mluví o třídění známek pod dozorem. Z této věty nikterak nelze vyrozumívát, že by jí mělo být vyjádřeno, že na zúčastněné osoby byl Němci vykonán nátlak, aby provedly nízký odhad. To z této věty neplyne též proto, že se v ní mluví o dozoru toliko nad »tříděním« (což nalézací soud přehlédl, neboť mluví o dozoru nad »odhady a tříděním«), kdežto článek ve svých dřívějších odstavcích rozlišuje třídění známek a odhad známek.

Podle tohoto výkladu zjištěného obsahu článku obsahuje stíhaný článek uvedení skutečností, která by mohla napadeného snížit ve veřejném mínění, a tudíž po objektivní stránce skutkovou podstatu přečinu pomluvy, po případě přečinu utrhaní na cti podle §§ 2, 3 zákona o ochraně cti. Pochybil tudíž nalézací soud, když obžalovaného zprostil pro nedostatek těchto skutkových podstat v objektivním směru.

Bylo tudíž odůvodněným zmatečným stížnostem vyhověno; ježto se nalézací soud neobíral vinou obžalovaného v dalších směrech, nelze rozhodnout ve věci samé. Bylo proto rozhodnuto, jak nahoře uvedeno, aniž se bylo třeba zabývat uplatněnými formálními zmatky.

Čís. 309.

Úmysl způsobit »škodu« ve smyslu § 101 tr. z. nechýbí tam, kde veřejný úředník ve snaze umožnit osobě z území Československé republiky odsunutou a sem se tajně navrátivší další, třeba jen přechodný pobyt na zdejších státních území, vystaví jí nepravdivou listinu, jež, majíc sice

zevně jen formu žádosti o povolení k pobytu, představuje vpravdě — v důsledku opatření podacím razítkem dotčeného úřadu — úřední potvrzení o podání žádosti toho druhu a umožňuje osobě na zdejším území se neoprávněně zdržující vydávat se za osobu v listině uvedené a listinou se při kontrolách vykazovat.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1948, Zm I 649/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 101 tr. z.

Důvody:

Zmatečnou stížností uplatňuje s číselným označením zmatky uvedené v § 281, č. 4, 9, 10 tr. ř.

Zmatek neúplnosti řízení ve smyslu § 281, č. 4 tr. ř. zmatečnou stížností neprovádí vůbec, neboť nevytýká, že soud první stolice zkrátil stěžovatele v jeho právu na obranu tím, že nerozhodl o nějakém jeho návrhu nebo že na jeho újmu rozhodl proti jeho návrhu neb odporu.

Vývody, které uvádí zmatečnou stížností k doličení řečeného zmatku, je proveden hmotněprávní zmatek podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., ještě jinak uplatněný. Zmatečnou stížností se v této příčině snaží dovodit mylnost rozsudkového závěru, že stěžovatel jednal v úmyslu, aby způsobil škodu státu na právu na kontrolu cizinců nebo na odsun Němců, a to tvrzením, že listina, v jejímž neoprávněném vyhotovení spatřil soud první stolice zneužití stěžovatelovy úřední moci, byla jen žádost (o povolení k pobytu v Československé republice), že z podání takové žádosti nevznikají pro žadatele žádná práva a že taková žádost je jen podnětem k úřednímu řízení, při kterém vyjde pravda najevo, což stěžovatel věděl.

Zmatečnou stížností nelze přisvědčit.

Listina stěžovatelem vyhotovená, která je základem výroku o vině, měla sice po zevní stránce formu žádosti o povolení k pobytu v Československé republice. Podle rozsudkových zjištění šlo však vpravdě o potvrzení okresního národního výboru (bezpečnostního oddělení), že si osoba v této listině uvedená, Marie M., podala žádost o povolení k pobytu na území Československé republiky a že se v této žádosti odvolávala na průkaz o příslušnosti v listině podrobněji popsany. Podle rozsudkových zjištění vyhotovil stěžovatel tuto listinu pro jinou osobu, Němku Emilii H., která byla už odsunuta a která se vrátila na území Československé republiky bez úředního povolení, a to jako potvrzení, že se hlásila k pobytu v Československé republice. Tím mělo být Emilii H. umožněno, aby se mohla vydávat za jinou osobu v listině uvedené, aby se při kontrole mohla vykázat potvrzením, že se hlásila k pobytu na území Československé republiky, a aby jí tím byl umožněn třeba jen přechodný pobyt na tomto území. To by bylo bývalo snadno možné, zvláště když si Bohumil P., na jehož žádost stěžovatel vyhotovil řečenou listinu, opatřil

ještě další doklad, a to potvrzení okresního národního výboru, že osoba v listině uvedená ohlásila ztrátu řečeného už průkazu o příslušnosti.

Podle tohoto stavu věci bylo tedy účelem stěžovatelova skutku, aby se Emilie H. vyhnula odsunu a aby se jí umožnil pobyt na území Československé republiky, ač na to neměla nárok. Tím tedy měl být poškozen stát na právu kontrolovat cizince a odsunout Němce z Československé republiky, tedy na určitém (konkrétním) právu. Nešlo tu, jak se stěžovatel mylně domnívá, pouze o povšechné (abstraktní) právo dohledu.

Podle rozsudkových zjištění zvěděl stěžovatel z líčení Bohumila P. pravý stav věci, věděl i to, že si Bohumil P. opatřil (v jiném oddělení okresního národního výboru) potvrzení o ztrátě řečeného už průkazu o příslušnosti, sám doznal, že poradil Bohumilu P., v kterém oddělení úřadu se vydávají taková potvrzení, a že věděl i o účelu, k jakému mělo být vyhotoveno toto potvrzení. Podle toho si tedy stěžovatel nejen představitel zlo, které se stíhá ustanovením § 101 tr. z., nýbrž i jednal v předstávě tohoto zla, když na žádost Bohumila P. vyhotovil listinu (žádost), o kterou jde.

Je tím tedy nejen po objektivní, nýbrž i po subjektivní stránce prokázán stěžovatelův zlý úmysl předpokládaný ustanovením § 101 tr. z. Neprávem proto tvrdí zmateční stížnost, že stěžovatel neměl takový úmysl.

Pro posouzení stěžovatelovy viny nemá žádný význam, že si snad Bohumil P. mohl údaje potřebné k vyplnění listiny (žádosti) zjistit jinde a sám napsat, ani to, že ztrátu průkazu o příslušnosti mohl ohlásit kdokoli a že by při potomním nálezu průkazu vyšla pravda najevo.

Stejně nemá žádný význam, že se stěžovatel dal k činu pohnout úpěnlivými prosbami Bohumila P., neboť tu šlo o pohnutku, která je nerozhodná pro posouzení stěžovatelovy viny, a nerozhodné je také, že stěžovatel snad neměl z činu žádný prospěch.

Stěžovatel neodporuje rozsudkovému závěru, že jeho činnost, rozsudkem zjištěná a spojená s vyhotovením listiny (žádosti), naplňuje pojem zneužití úřední moci stěžovateli svěřené. Jsou proto splněny všechny pojmové znaky skutkové podstaty zločinu podle § 101 tr. z., takže je bezdůvodná i další námitka (§ 281, č. 10 tr. ř.), že jeho skutek měl být podřaděn ustanovení § 320, písm. e) tr. z. jako přestupku.

Zmateční stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 310.

Zavinění ve smyslu §§ 335, 431 tr. z. u řidiče motorového vozidla dlužno spatřovat i v tom, že řídě vozidlo nebo věda, že je bude řídit, uvede se požitím alkoholických nápojů ve stav opojení, jenž mu znemožní nebo ztíží zachovávat při řízení vozidla náležitou opatrnost.

Takového zavinění se dopouští i ten, kdo podá řidiči za jízdy další alkohol.

(Rozh. ze dne 9. ledna 1948, Zm I 522/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnosti obžalovaných Josefa S. a Vratislava S. do rozsudku krajského soudu, pokud jím byli uznáni vinnými obžalovaný Josef S. přečinem podle § 335 tr. z. a obžalovaný Vratislav S. přestupkem podle § 431 tr. z.

Z důvodů:

Zmateční stížnost obžalovaného Josefa S. uplatňuje jednak číselně, jednak věcným poukazem důvody zmatečnosti podle § 281, č. 4, 5, 9, zřejmě písm. a), 10 tr. ř.

S hlediska číselně uplatňovaného zmatku podle § 281, č. 4 tr. ř. vytýká zmateční stížnost nikoli neúplnost řízení, nýbrž formální vadnost skutkových zjištění napadeného rozsudku. Její výtky spadají proto pod hledisko zmatku podle § 281, č. 5 tr. ř.

Nalézací soud shledal zavinění obžalovaného v tom, že řídě auto pod vlivem alkoholického opojení zachytil autem cyklistu Jaroslava V., který byl při tom usmrčen. Nalézací soud nepokládal vzhledem k tomu za rozhodné, jakou rychlostí obžalovaný jel a jak si při jízdě počínal, poněvadž v tom se projevoval již vliv alkoholického opojení, které znemožňovalo nebo alespoň ztěžovalo obžalovanému zachovat při řízení auta náležitou opatrnost. Zavinění obžalovaného, správně vyjádřeno, spočívá tedy již v tom, že věda, že jede jako řidič s autem, pil alkoholické nápoje, pokud se týče, že, požív alkoholické nápoje, se ujal řízení auta, z kteréhožto právního názoru vychází i nalézací soud. Za tohoto stavu věci lze proto ponechat stranou výtky zmateční stížnosti týkající se rychlosti a způsobu jízdy obžalovaného, okolností to, jak bylo dovozeno, pro posouzení zavinění obžalovaného nerozhodných. Skutkové zjištění rozsudku o tom, že obžalovaný pil cestou alkoholické nápoje a kolik jich vypil, zmateční stížnost nenapadá. Skutkové zjištění, že spoluobžalovaný Vratislav S. během cesty podal obžalovanému láhev s kořalkou, z níž se tento napil, má oporu v doznání obžalovaného. Jak silný vliv mělo požití těchto alkoholických nápojů na obžalovaného a jak dalece se to projevovalo navenek způsobem pro jiné seznatelným, je při vytčeném právním posouzení, opírajícím se o notoricky známý nepříznivý vliv alkoholu na tělesný i duševní stav osoby, která alkohol požila, nerozhodné. Tento vliv se projevil ostatně dostatečně, jak nalézací soud zjistil, už ve způsobu, jak obžalovaný si počínal jako řidič při vyjíždění z H. Výtky týkající se této okolnosti lze proto rovněž ponechat stranou. Skutkové zjištění, že to bylo auto řízené obžalovaným, které zachytilo Jaroslava V. a způsobilo tak jeho smrt, má plnou oporu ve výsledcích hlavního přelíčení, o které je opírá napadený rozsudek. Nalézací soud zde hodnotil i obhajobu obžalovaného, že nepozoroval cestou žádný náraz, a neuvěřil jí, řádně to odůvodnil. Tvrdí-li zmateční stížnost, že není bezpečně zjištěno, že auto řízené obžalovaným zachytilo Jaroslava V., brojí jen nepřipustně proti uvedenému skutkovému zjištění. Nalézací soud zjistil dále, že Jaroslav V. jel po své správné straně. Toto své zjištění opírá o výpověď svědkyně Bedřišky V., která udala, že Jaroslav V. dbal silničních před-

pisů jako málokdo, a o úvahu, že Jaroslav V. tím spíše dbal těchto předpisů v noci, kdy došlo k nehodě. Zjištění nepostrádá proto logických důvodů. Také zde zmáteční stížnost marně brojí proti tomuto zjištění zdůrazňujíc negativní okolnost, že nebyly nalezeny stopy jízdy Jaroslava V., a přehlížejíc, že ani případná neopatrnost Jaroslava V. při jízdě na kole by nemohla zbavit obžalovaného odpovědnosti za jeho vlastní zavinění.

Pokud zmáteční stížnost popírá s hlediska zmatku podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. zavinění obžalovaného a s hlediska zmatku podle § 281, č. 10 tr. ř. příčinnou souvislost mezi tímto zaviněním obžalovaného a nastalým škodným výsledkem, není provedena po zákonu, protože pomíjí skutková zjištění napadeného rozsudku pro ni podle § 288, odst. 2, č. 3 tr. ř. závazná.

Zmateční stížnost byla proto zamítnuta.

Zmateční stížnost obžalovaného Vratislava S. uplatňuje důvody zmátečnosti podle § 281, č. 5, 9, písm. a), 10 tr. ř.

Vzhledem k tomu, že nalézací soud shledal zavinění tohoto obžalovaného pouze ve zjištěné skutečnosti, že během jízdy opatřil pro sebe i pro spoluobžalovaného Josefa S. alkohol a sám mu jej i podal, a poněvadž nalézací soud neuznal na příčinnou souvislost mezi tímto zaviněním obžalovaného a nastalým škodným výsledkem, smrtí Jaroslava V., lze ponechat stranou ony výtky zmáteční stížnosti s hlediska zmatku podle § 281, č. 5 tr. ř., které se týkají skutečností nesouvisících s taktó vymezeným zaviněním obžalovaného nebo směřují k doličení nedostatku oné soudem vyloučené příčinné souvislosti. Jsou to skutečnosti, že obžalovaný neřídil auto, jak dalece byl opilý nebo podnapilý (obžalovaný se nehájil úplnou opilostí, takže otázka přičetnosti zde nepřichází v úvahu), že obžalovaný i spoluobžalovaný Josef S. patří mezi nejlepší řidiče automobilové správy ČSD v L., že zavinění, a zejména výlučně, spoluobžalovaného Josefa S. na nehodě nebylo spolehlivě prokázáno, že požití obžalovaným podaného alkoholu nezpůsobilo u spoluobžalovaného Josefa S. opilost a že to obžalovaný také ani nemohl předpokládat. Skutkové zjištění, že to byl obžalovaný, který v H. opatřil láhev alkoholického nápoje a podal jí spoluobžalovanému Josefu S., aby se z ní napil, což tento učinil, má plnou oporu ve výpovědi svědků Jana L. a Bohumila Š. a zejména v údajích spoluobžalovaného Josefa S., jimiž má soud vyvrácenu opačnou obhajobu obžalovaného. Při tom je nerozhodné, zda obžalovaný vyhledal Jana L. jen za tím účelem, aby ho požádal o alkohol, a zda již tehdy měl v úmyslu dát napít také Josefu S. Ani v těchto směrech proto neobstojí námítka zmáteční stížnosti s hlediska zmatku podle § 281, č. 5 tr. ř.

Popírajíc s hlediska zmatku podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. zavinění obžalovaného, není zmáteční stížnost provedena po zákonu, pokud pomíjí skutková zjištění napadeného rozsudku pro ni podle § 288, odst. 2, č. 3 tr. ř. závazná. Pokud vychází z těchto zjištění, nelze jí přisvědčit. Poněvadž to byl sám obžalovaný, který dal Josefu S. napít alkoholického nápoje, je bez významu, že obžalovaný neměl povinnost dohlížet na Josefa S., kterážto okolnost by měla význam pouze, kdyby se obžalovanému kladlo za vinu, že nezabránil Josefu S. v pití alkoholických nápojů.

Jak již bylo dovedeno při vyřizování zmáteční stížnosti spoluobžalovaného Josefa S., dlužno spatřovat zavinění řidiče auta ve smyslu §§ 335, 431 tr. z. již v tom, že, věda, že bude řídit auto, požije alkoholického nápoje, neboť alkohol působí nepříznivě na tělesné i duševní schopnosti, na které řízení auta klade značné požadavky, a že je při tom nerozhodné, jak se vliv požitého alkoholu projevuje navenek způsobem seznatelným třetím osobám. Poněvadž obžalovaný podle vlastního doznání věděl, že spoluobžalovaný Josef S. vypil cestou, stejně jako on sám, tři půllitry piva a dva kalíšky slivovice a přesto mu dal ještě napít z láhve kořalky, dopustil se jednání, o němž mohl při náležitě bedlivosti, jakou bylo lze na něm žádat jako na dospělém člověku a řidiči auta, seznat, že se jím způsobuje, pokud se týče alespoň zvětšuje možnost vzniku nebezpečí pro život, zdraví a tělesnou bezpečnost lidí. Takovéto jednání zakládá skutkovou podstatu přestupku podle § 431 tr. z., jímž byl obžalovaný uznán vinným. Spoléhal-li obžalovaný na to, že požití dalšího alkoholického nápoje nebude mít na Josefa S. nepříznivý účinek pro řízení auta, a to ani ve spojitosti s množstvím alkoholických nápojů, které Josef S. již před tím cestou vypil, jednal nedbale a nemůže to nic změnit na jeho odpovědnosti ve smyslu § 431 tr. z.

Námítka nedostatku příčinné souvislosti mezi zaviněním obžalovaného a nastalým škodným výsledkem (§ 281, č. 10 tr. ř.) je bezpředmětná, protože nalézací soud tuto příčinnou souvislost vyloučil.

Zmateční stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 311.

Porušuje svoje povinnosti způsobem v § 26, písm. b) dekretu č. 5/1945 Sb. vytčeným národní správce, který neuposlechne zvláštního příkazu činitele příslušného podle ustanovení § 22, odst. 4 cit. dekretu a ve spravované živnosti převzaté zásoby nepojme do inventáře, takže nelze pak zjistit, kolik zboží bylo zpracováno a zda příjem za ně byl řádně vyúčtován.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1948, Zm I 345/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 26, písm. b) dekretu č. 5/1945 Sb.

Z d ů v o d ů:

S hlediska důvodu zmátečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. namítá zmáteční stížnost, že nalézací soud pochybil, když spatřuje porušení povinností národního správce a hrubou nedbalost v tom, že obžalovaný neprovedl to, co se mělo provést z moci úřední.

Nalézací soud shledal porušení povinností uložených obžalovanému jako národnímu správci dekretem č. 5/1945 Sb. v tom, že nedal zásoby zboží ve velkouzenářské živnosti, kterou spravoval, přes daný mu příkaz

prohlédnout zdravotní komisi a ani dodatečně je nepojal do inventáře a nehlásil je živnostenskému referátu, nýbrž část tohoto zboží zpracoval. Posléze uvedená zjištění stačí k založení skutkové podstaty přečinu podle § 26, písm. b) dekretu č. 5/1945 Sb., neboť obžalovaný neuposlechl daného mu zvláštního příkazu příslušného činitele podle ustanovení § 22, odst. 4 dekretu č. 5/1945 Sb., aby dal zboží prohlédnout a podle výsledku je zapsal do inventáře, a nepočínal si tedy podle § 21 téhož dekretu při svých opatřeních s péčí řádného hospodáře, jak o tom svědčí zejména zjištění nalézacího soudu, že se nedalo zjistit, kolik zboží bylo zpracováno a zda příjem za ně byl řádně vyúčtován.

Byla proto zmatečnící stížnost obžalovaného zamítnuta jako neopodstatněná.

Čís. 312.

Pokud vkladní knížku poštovní spořitelny lze — co do vkladu — považovat za způsobilý předmět krádeže.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1948, Zm I 676/47.)

Napadeným rozsudkem krajského soudu byl obžalovaný uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II, písm. c) tr. z., záležejícím v tom, že odcizil jednak vkladní knížku poštovní spořitelny na 2.592 Kčs, jednak částku 2.000 Kčs na hotovosti.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečnící stížnosti obžalovaného do zmíněného rozsudku, zrušil jej pro formální vady a vrátil věc soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí, při čemž k otázce, o kterou jde, uvedl

v d ů v o d e c h :

Při novém projednání bude věcí nalézacího soudu, aby především zjistil, o jakou vkladní knížku v souzeném případě šlo. Okolnost ta je rozhodná pro posouzení, zda tato vkladní knížka byla způsobilým předmětem krádeže. Podle stálého rozhodování zrušovacího soudu (rozh. č. 3.281, 5.463, 6.314 Sb. n. s. tr. I.) je způsobilým předmětem krádeže co do vkladu pouze taková vkladní knížka, na kterou příslušný peněžní ústav vyplatí uloženou na ni částku nebo její část každému, kdo ji předloží k výplatě, bez jakýchkoli dalších podmínek. Jen taková vkladní knížka je majetkovým předmětem v rukou každého držitele a v důsledku toho movitou věcí ve smyslu § 171 tr. z. Krádež takovéto vkladní knížky je spáchána a dokonána jejím odnětím, nikoli teprve vybráním vkladu. Cena vkladní knížky se v takovém případě rovná výši vkladu. Naproti tomu vkladní knížky, které se neproplácejí prostě každému, kdo je předloží, nýbrž u nichž se vyžaduje splnění dalších podmínek, než je pouhé jejich předložení, nejsou co do vkladu způsobilým předmětem krádeže, neboť

jsou majetkovým předmětem pouze v rukou toho držitele, který může — ať právem nebo neprávem — splnit tyto další podmínky výplaty, stanovené právě proto, aby se znemožnilo vybrání knížky držitelem nepoctivým. Sem spadají vkladní knížky vinkulované, jakož i všechny vkladní knížky, u nichž je výplata uložených částek vázána na podmínky, které lze vzhledem k jejich účelu a účinnosti klást na roveň vinkulaci. Odnětí takovýchto vkladních knížek není krádeží co do vkladu a v důsledku toho jí nemůže být ani jejich realizace. Trestnost realizace přichází v úvahu pouze s hlediska jiných ustanovení trestního zákona, zejména podvodu, neboť pachatel může zpravidla vyplacení vkladu docílit pouze tím, že vyřizujícího úředníka peněžního ústavu uvede v omyl předstíráním nepravdivých skutečností, že je majitelem vkladu, že zapomněl vinkulační heslo a pod. Výše škody se zde řídí výší částek, které se podařilo pachateli takto vyzvednout, nebo o jichž vyzvednutí se marně pokoušel. Do této skupiny vkladních knížek mohou spadat i vkladní knížky poštovní spořitelny, k nimž podle obsahu spisů patří vkladní knížka odňatá obžalovaným Václavu K. Podle § 18, odst. 4 zák. č. 143/1930 Sb. konají se totiž výplaty z nich pouze na průkaz vkladatelovy totožnosti. Podle údajů svědka Václava K. záleží tento průkaz v předložení průkazky (průkazního lístku), bez jehož předložení poštovní úřad z vkladní knížky nic nevyplatí a který v souzené věci zůstal v držení Václava K.; vyplacení částek 700 Kčs a 800 Kčs obžalovanému se stalo jen tím, že úředník poštovního úřadu vyplatil obžalovanému tyto částky proti výslovnému předpisu bez předložení průkazního lístku. Je nepochybné, že se tak stalo jen v důsledku lstivého předstírání obžalovaného, že je majitelem vkladu, že průkazní lístek zapomněl doma nebo ztratil a pod. Kdyby nalézací soud při novém projednání po zevrubném objasnění věci v uvedených směrech došel k přesvědčení, že vkladní knížky poštovní spořitelny nelze považovat za způsobilý předmět krádeže co do vkladu, mohl by uvažovat o její částečné realizaci s hlediska podvodu, za předpokladu, že i realizace knížky byla předmětem obžaloby, ať původní, nebo dodatečně rozšířeně. Poněvadž vybrané částky činí pouze 1.500 Kčs, musel by ovšem nalézací soud, nezjistí-li, že se obžalovaný bezúspěšně pokusil o vybrání ještě dalších částek převyšujících 500 Kčs, pro co není dosud ve spisech podkladu, posoudit případ s hlediska čl. 4, odst. 1 rozhodnutí presidenta republiky ze dne 31. července 1945, ježto by šlo o neskončené trestní řízení vedené pro přestupek spáchaný před 5. květnem 1945. Totéž by platilo i o odcizení částky 2.000 Kčs, které by pak bylo pouhým přestupkem krádeže, pokud by k němu podle sčítací zásady § 173 tr. z. nepřistoupila vlastní cena odňaté vkladní knížky, v případě, že nalézací soud zjistí, že vkladní knížka poštovní spořitelny má sama o sobě bez ohledu na vklad na ní uložený pro majitele majetkovou hodnotu (tak by tomu bylo zejména, museli-li vkladatel v případě ztráty knížky zaplatit nově mu vydanou knížku) a že obžalovaný knížku odňal pro svůj užitek. Na tyto úvahy třeba odkázat zmatečnící stížnost, pokud se, uplatňujíc tak věcné důvody zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. b) tr. ř., dovolává rozhodnutí presidenta republiky ze dne 31. července 1945 o aboliici trestního řízení.

Čís. 313.

Ten, koho místní národní výbor pověřil provedením svého opatření učiněného v rámci národní správy majetkových hodnot Němců podle dekretu č. 5/1945 Sb., vykonává na základě úředního příkazu část působnosti samého úřadu a požívá přitom ochrany podle §§ 68, 81 tr. z. bez ohledu na svůj služební poměr a na to, zda složil úřednickou přísahu.

Předpoklady použití druhé sazby § 82 tr. z.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1948, Zm II 290/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost, uplatňující svými vývody důvody zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) a 11 tr. ř., není opodstatněna.

Opatření místního národního výboru v B. ohledně nábytku, jehož odvezení obžalovaný se postavil na odpor, stalo se — jak ze skutkového stavu nalézacím soudem zjištěného vyplývá — v rámci národní správy německých majetkových hodnot podle dekretu presidenta republiky č. 5/1945 Sb. (§§ 7, odst. 1, písm. e), f), aa), 22, odst. 4 uvedeného dekretu).

Podle § 68, odst. 2 tr. z. jsou vrchnostenskými osobami i osoby, jež státní nebo obecní úřad ustanovil k výkonu úkonů zvláště určených pro jednotlivý případ. Že by František F. nebyl pověřen místním národním výborem, aby provedl jeho rozhodnutí o odejmutí nábytku z národní správy obžalovaného, zmateční stížnost ani netvrdí a něco takového z výsledků průvodního řízení ani není naznačeno. Postačí proto pro ochranu Františka F. podle §§ 81, 68 tr. z. již okolnost, že vykonával na základě úředního příkazu část působnosti samého úřadu, a je pro rozhodnutí věci vedlejší, jaký je jeho úřední služební poměr a zda složil úřednickou přísahu. Důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., není proto dán.

Za jakým účelem byla obžalovanému přinesena jeho dcerou sekera, je bez významu; rozhodné je pro odsouzení obžalovaného podle § 82, sazba druhá tr. z., že obžalovaný této sekery — tedy předmětu způsobilého zesílit útok proti vrchnostenské osobě nad míru pouhých tělesných sil pachatelových a ohrozit její tělesnou bezpečnost — při odporu proti úřednímu úkonu použil, jak nalézací soud formálně bezvadně zjistil. Pouhým tvrzením, že obžalovaný sekerou nikoho neohrožoval, není proveden hmotněprávní důvod zmatečnosti podle § 281, č. 11 tr. ř. podle zákona.

Čís. 314.

Mínění, že úředníkem ve smyslu § 101, odst. 2 tr. z. může být jen příslušník zaměstnanecké kategorie, již je svěřena intelektuální práce vyš-

šího stupně, nemá opory v zákoně. Spadá sem i smluvní zaměstnanec ČSD pověřený vypracováním výplatních listin.

Nejde o úřední zpronevěru podle § 181 tr. z., nýbrž o zneužití úřední moci podle § 101 tr. z., jestliže pachatel, nemaje jinak žádné hotovosti v opatrování, dosáhl teprve nesprávnými zápisy do výplatních listin, že částky, jež si pak přivlastnil, byly mu pokladnou uvolněny pro předstírané výplaty.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1948, Zm I 635/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem zneužití moci úřední podle § 101 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost, která napadá rozsudek nalézacího soudu jen ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem zneužití moci úřední podle § 101 tr. z., a která uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) a 10 tr. ř. namítá,

a) že v činu obžalovaného nelze shledat skutkovou podstatu zločinu podle § 101 tr. z. již proto, že obžalovaný nebyl pověřen vykonávati nějaké vyšší duševní práce, takže nebyl kvalifikovaným úředníkem, a

b) že by mohlo jít nejvýše o zločin úřední zpronevěry podle § 181 tr. z., který je však v souzeném případě beztrestný pro účinnou lítost podle § 187 tr. z.

Tyto námitky jsou bezpodstatné.

ad a) Podle zjištění nalézacího soudu byl obžalovaný v době spáchání činu jako smluvní zaměstnanec ČSD (po případě ČMD) pověřen funkcí pomocníka materiálisty a účetního. V posléze uvedené funkci náleželo k jeho služebním povinnostem vypracovávat pod dozorem a kontrolou účetního výplatní listiny pro větší počet dělníků. Obstarával tedy v této funkci podle veřejného příkazu práce vládní a byl následkem toho úředníkem ve smyslu § 101 tr. z., bez ohledu na to, že šlo o služební poměr smluvní a do které kategorie zaměstnanecké patřil. Názor zmateční stížnosti, že při zločinu podle § 101 tr. z. musí jít o příslušníka zaměstnanecké kategorie, již je svěřena intelektuální práce vyššího stupně, nemá v zákoně opory.

ad b) Obžalovaný podle dalšího rozsudkového zjištění neměl z důvodu svého služebního postavení v opatrování žádné peněžní hotovosti. Neměl dokonce podle služebních předpisů být přítomen ani při výplatách, k nimž peněžní prostředky poskytovala pokladna. Jeho trestná činnost se v souzeném případě také nevyčerpala tím, že si na úkor státu ponechal pro svůj vlastní prospěch částku uvedenou ve výroku napadeného rozsudku, nýbrž spočívala v tom, že prováděl vědomě a úmyslně nesprávné zápisy do výplatních listin, aby si tak zjednal předpoklady k uvolnění této částky (pokladnou) pro předstírané výplaty.

Z toho plyne, že na uvedený případ nedopadá skutková podstata úřední zpronevěry podle § 181 tr. z., o níž jde jen tehdy, jestliže jednání, kladené pachateli za vinu, se vyčerpává jen v protiprávním přivlastnění si statku, který měl pachatel z důvodu svého úřadu v opatrování (jenž mu byl svěřen), a že nalézací soud v tomto skutku obžalovaného shledal právem pojmové znaky zločinu zneužití moci úřední podle § 101 tr. z., když — jak bylo již uvedeno — vypracování výplatních listin náleželo do oboru služebních povinností obžalovaného, v němž obžalovaný své moci využil bezprávně k vlastnímu obohacení na úkor státu.

Námítka zmateční stížnosti, že jednání obžalovaného lze kvalifikovat nejvýše za úřední zpronevěru podle § 181 tr. z., je tudíž bezdůvodná.

Čís. 315.

Byla-li opověď opravných prostředků vhozena do poštovní schránky poslední den lhůty v době, kdy byly ještě dopisy odtud vybírány a opatřovány razítkem z téhož dne, dlužno ji pokládat za včasnou i tehdy, stalo-li se přehlédnutím při vybírání schránky, že zásilka byla vybrána a razítkem opatřena teprve dne následujícího.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1948, Zm I 104/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném sezení stížnosti obžalovaného do usnesení krajského soudu, jímž byly zamítnuty stěžovatelova zmateční stížnost a odvolání z rozsudku téhož soudu, zrušil napadené usnesení a uložil soudu první stolice, aby doručil stěžovateli opis rozsudku k provedení ohlášených opravných prostředků podle § 2, odst. 5 zák. č. 3/1878 ř. z.

Důvody:

Podle zápisu o hlavním přelíčení byl vyhlášen rozsudek dne 31. ledna 1947 v přítomnosti obžalovaného, který byl poučen o opravných prostředcích. Končila tudíž pro obžalovaného ve smyslu ustanovení § 284, odst. 1 tr. ř. lhůta k ohlášení opravných prostředků dnem 3. února 1947.

Protože podle úředního záznamu, připojeného na podání ohlášených opravných prostředků podle § 74, odst. 1 jed. ř., i podle poštovního razítka na připojené obálce bylo ohlášení zmateční stížnosti a odvolání podáno obžalovaným na poštu dne 4. února 1947, zamítl nalézací soud opověď opravných prostředků obžalovaného napadeným usnesením jako opožděnou.

Obžalovaný odůvodňuje stížnost na toto usnesení tím, že písemná opověď zmateční stížnosti byla vložena do poštovní schránky již dne 3. února 1947 a nabízí o tom důkaz svědectvím Věry S.

Stížnost je opodstatněna.

Věra S., vyslechnuta jako svědkyně uvedla, že řečené podání o ohlášení opravných prostředků vložila do poštovní schránky na poštovním úřadě v L. dne 3. února 1947 mezi 17,45 hod a 18 hod. Svědek Josef H., ředitel poštovního úřadu v L., sice potvrdil, že byla korespondence z poštovní schránky na poštovním úřadě vybírána dne 3. února 1947 podle předpisu od 17,45 hod. ještě nejméně dvakrát a že byla při těchto výběrech opatřena poštovním razítkem z 3. února 1947. Nevyloučil však zcela, že podání, o něž jde, mohlo být ve schránce přehlédnuto.

Za tohoto stavu věci není vyloučeno, že Věra S. vložila zásilku s opovědí opravných prostředků do poštovní schránky dne 3. února 1947 v době, kdy ještě byly dopisy ze schránky vybírány a označovány datem 3. února 1947, a že tedy zásilka byla opatřena razítkem poštovního úřadu 4. února 1947 jen proto, že byla při vybírání korespondence ze schránky přehlédnuta.

Protože nelze přičítat ke škodě obžalovaného okolnost, že při vybírání pošty ze schránky dne 3. února 1947 přehlédnutím nebyla zásilka s opovědí opravných prostředků vybrána a opatřena datem podání z téhož dne, nutno mít za to, že opověď zmateční stížnosti a odvolání byla podána v době a takovým způsobem, aby mohla být ještě opatřena razítkem ze dne 3. února 1947, — tedy v zákonné lhůtě.

V důvodech stížnosti napadá stěžovatel řečené usnesení jen se zřením na zamítnutí opovědi zmateční stížnosti. Avšak v konečném návrhu navrhuje zrušení napadeného usnesení vůbec.

Protože soud první stolice zamítl napadeným usnesením i opověď odvolání, ač v této části neměl pro zamítnutí zákonného podkladu, a poněvadž stěžovatel podle svého konečného návrhu chtěl zřejmě dosáhnout zrušení napadeného usnesení v celém rozsahu, vyhověl zrušovací soud stížnosti obžalovaného ve smyslu jeho konečného návrhu a rozhodl, jak uvedeno ve výroku.

Čís. 316.

Výtka, že se nového hlavního přelíčení, při němž se rozhodovalo již jen o trestu za čin, stran něhož zůstal výrok o vině rozhodnutím zrušovacího soudu nedotčen, zúčastnili jiní soudcové, než kteří rozhodovali v původním přelíčení, nespadá pod hledisko zmatku § 281, č. 1 tr. ř., ani pod jiný důvod zmatečnosti.

K zákazu reformace in peius podle § 293, odst. 3 tr. ř.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1948, Zm I 643/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovanému uložen trest za zločin podle § 19, odst. 2 zák. č. 89/1897 ř. z., pro který byl uznán vinným rozsudkem téhož soudu ze dne 22. srpna 1945.

Důvody:

Rozsudkem nalézacího soudu ze dne 22. srpna 1945 byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 19, odst. 2 zák. č. 89/1897 ř. z. a přestupkem podle §§ 197, 461 tr. z. a odsouzen k trestu žaláře v trvání tří měsíců, zostřeného tvrdým ložem měsíčně.

Trest byl uložen bezpodmínečně.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný zmáteční stížnost a odvolání z výroku o výši trestu a z výroku o nepodmíněném odsouzení a veřejný žalobce odvolání z výroku o výši trestu. Rozsudkem zrušovacího soudu ze dne 28. března 1946, byla zmáteční stížnost obžalovaného, pokud čelila proti výroku rozsudku, kterým byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 19, odst. 2 zákona č. 89/1897 ř. z., zamítnuta, bylo jí však vyhověno, pokud napadla rozsudek ve výroku odsuzujícím stěžovatele pro přestupek podle §§ 197, 461 tr. zák., rozsudek prvního soudu byl v tomto výroku jakož i ve výroku o trestu a výrocích s ním souvisejících zrušen a věc vrácena nalézacímu soudu, aby ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl, přihlížeje k odsouzení obžalovaného pro shora uvedený zločin. Obě odvolání, jež byla včas ohlášena a provedena, byla odkázána na toto rozhodnutí.

K návrhu veřejného žalobce bylo usnesením ze dne 23. května 1946 trestní řízení pro přestupek podle §§ 197, 461 tr. z. zastaveno podle čl. 4, odst. 1 amnestie ze dne 31. července 1945, takže zbývalo nalézacímu soudu rozhodnout nyní jen o trestu vzhledem na pravoplatné odsouzení obžalovaného pro zmíněný zločin podle § 19, odst. 2 zákona č. 89/1897 ř. z.

Rozsudek, který nyní napadá zmáteční stížnost obžalovaného z důvodu zmátečnosti podle § 281, č. 1 tr. ř. a věcným poukazem též z důvodu zmátečnosti podle § 281, č. 11 tr. ř., uložil obžalovanému trest sedmi měsíců žaláře, doplněného tvrdým ložem měsíčně, bezpodmínečně.

S hlediska prvního z uvedených důvodů zmátečnosti námítá stěžovatel, že nalézací soud nebyl řádně obsazen, protože hlavního přelíčení, které předcházelo napadenému rozsudku, se zúčastnili jiní soudcové, než hlavního přelíčení, jež předcházelo prvnímu shora uvedenému rozsudku, a má za to, že se mělo hlavní přelíčení konat před týmiž soudci, jako původní hlavní přelíčení, čili že tu nebyl důvod vylučující podle § 68, odst. 2 tr. ř. z. nového hlavního přelíčení ony soudce, kteří se zúčastnili prvního hlavního přelíčení, poněvadž se při novém hlavním přelíčení rozhodovalo již jen o trestu.

Námítce nelze přisvědčit. Důvod zmátečnosti podle § 281, č. 1 tr. ř. pro nenáležitě obsazení sborového soudu je dán jen tehdy, není-li tu zákonem předepsaný počet soudců nebo nemají-li členové soudu potřebnou způsobilost pro soudcovský úřad. Že tu byla taková závada, zmáteční stížnost ani netvrdí. Pod uvedený ani jiný důvod zmátečnosti nespadá námítka, že nového hlavního přelíčení se zúčastnili jiní soudcové, než prvního hlavního přelíčení.

Napadeným rozsudkem nebylo porušeno ustanovení § 293, odst. 3 tr. ř. (§ 281, č. 11 tr. ř.), když nalézací soud v novém rozsudku uložil obžalo-

vanému přísnější trest, než mu byl uložen původním zrušeným rozsudkem, neboť tento původní rozsudek byl, jak již uvedeno, napaden veřejným žalobcem v neprospěch obžalovaného odvoláním formálně bezvadným (plen. rozh. č. 3.310 Sb. n. s. I.).

Zmateční stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 317.

Nelze mluvit o »spravedlivé odplatě« ve smyslu § 1 zák. č. 115/1946 Sb. tam, kde pachatel na jinou osobu, třeba v přesvědčení, že byl právě jí za okupace sám udán, učiní po osvobození udání pro jiný čin, o němž dobře ví, že se ho nedopustila.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1948, Zm I 779/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem křivého obvinění podle § 209 tr. z.

Z důvodů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmátečnosti podle § 281, čís. 5, 9, písm. a), b), 10 tr. ř.

Pod prvním z nich vytýká, pokoušeje se zvrátit výrok soudu o nepoužitelnosti zákona č. 115/1946 Sb. na čin obžalovaného (§ 281, č. 9, písm. a) tr. ř.), že výrok napadeného rozsudku, že obžalovaný jednal z pohnutek nízkých a nečestných, nemá co do svého skutkového podkladu oporu ve spisech a že je s nimi v rozporu. Než zmáteční stížnost především přehlíží, že nalézací soud dospěl k úsudku o zmíněné pohnutce jednání obžalovaného nikoliv proto, že zjistil, že udáním »sledoval (obžalovaný) spíše účel, aby Ladislav U. byl zbaven národní správy a aby se on dostal na jeho místo«, nebo »že se obžalovaný pokoušel násilně odvézt osobní auto ze statku firmy S.«, nýbrž proto, že obžalovaný udal Ladislava U., ačkoliv věděl, že jeho údaje jsou nepravdivé. Ostatně zmáteční stížnost nedolichuje po zákonu vytýkané vady ani stran dvou právě uvedených výroků, o něž nalézací soud opřel svůj konečný závěr v tom směru, že obžalovaný věděl o nepravdivosti údajů svého trestného přípisu na MNV v T., když jen vytýká, že ony výroky nejsou doloženy spolehlivými nebo přesvědčivými důkazy. Vývody zmáteční stížnosti toho druhu jsou jen zneuznáním ustanovení § 258, odst. 2 tr. ř.

Podle zjištění rozsudku udal obžalovaný Ladislava U., že prý mu stále vyhrožoval gestapem, nebude-li pracovat v neděli. Užil prý tedy Ladislav U. pohrůžky, aby na obžalovaném vynutil nějaké konání. Vyhrožku gestapem za okupace dlužno nepochybně hodnotit za pohrůžku ublížením na statcích uvedených v § 98, písm. b) tr. z., objektivně způsobilou, aby vzbudila v ohroženém důvodnou obavu. Podle toho udal obžalovaný Ladislava U. u vrchnosti pro zločin vydírání podle § 98, písm. b)

tr. z. Vývody zmateční stížnosti, že udání pro vyhrožování gestapem není podle judikátů udáním pro zločin, jsou nesprávné a výtky podle § 281, čís. 10 tr. ř. na tom založené, že měl být proto skutek obžalovaného trestán mírněji, je bezdůvodná.

Rozsudek sice obžalovanému přiznal, že nebylo vyvráceno jeho přesvědčení o tom, že ho Ladislav U. udal gestapu pro černou jízdu autem, že tedy nebylo vyvráceno přesvědčení obžalovaného, že Ladislav U. nepochybně pomáhal okupantům aspoň tímto (dalším) činem. Přesto nelze považovat za spravedlivou odplatu ve smyslu § 1 zák. čís. 115/1946 Sb., neomezil-li se obžalovaný na udání Ladislava U. pro skutek, o němž se domníval, že se ho Ladislav U. dopustil, ale udal-li ho zároveň pro čin, o němž dobře věděl, že se ho Ladislav U. nedopustil. Je tedy křivé udání Ladislava U. pro zločin podle § 98, písm. b) tr. z. nejen trestným skutkem, nýbrž i skutkem bezprávným pro nedostatek předpokladů bezprávnost vylučujících (§ 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.), jak správně rozhodl soud první stolice.

Zmateční stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 318.

Funkci národního správce ve smyslu dekretu čís. 5/1945 Sb. nutno považovat při nejmenším za výkon »zvláštního příkazu vrchnostenského«. Předměty, tvořící majetek daný pod národní správu, byly národnímu správci svěřeny ve smyslu § 181 tr. z.

Nestalo-li se mylné podřazení skutku jinému zákonnému předpisu ke škodě obžalovaného, chybí jeho zmateční stížnosti základní podmínka úspěchu (§ 281, odst. 1 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 23. ledna 1948, Zm I 760/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 179 tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, č. 5, 10 tr. ř. se snaží dovodit, že zjištěný skutek obžalovaného nezakládá skutkovou podstatu zločinu krádeže podle §§ 171, 173, 179 tr. z., nýbrž pouze skutkovou podstatu přečinu podle § 26, písm. a) dekretu č. 5/1945 Sb. a zločinu zpronevěry. Po stránce skutkové vytýká, že rozsudková zjištění jsou neúplná a nejasná, protože z nich není patrné, kdo byl v době činu držitelem pneumatik, zda Československý stát nebo Irma M., a že se odnětí pneumatik stalo bez jejich svolení. Po právní stránce pak dovozuje, že držitelem pneumatik byl správně obžalovaný jako národní správce domu, na jehož půdě byly pneumatiky uloženy, a zároveň ná-

rodní správce živnosti provozované v témž domě, k níž ony pneumatiky patřily. Prodejem pneumatik, k němuž byl obžalovaný jako národní správce oprávněn, nemohl se proto dopustit krádeže, nýbrž pouze přečinu podle § 26, písm. a) dekretu č. 5/1945 Sb. Ponecháním stržené částky 5.000 Kčs pro sebe spáchal pak obžalovaný pouze zločin zpronevěry. Zmateční stížnost dovozuje, že podřazení skutku obžalovaného ustanovení §§ 171, 173, 179 tr. z. se stalo ke škodě obžalovaného. V tom směru je však zmateční stížnost na omylu. Skutkové zjištění napadeného rozsudku, že obžalovaný jako národní správce domu a uhlířské živnosti věděl o tom, že na půdě domu jsou uloženy pneumatiky v ceně 38.000 Kčs, které nebyly zapsány do inventury národní správy, a že tyto pneumatiky prodal Gustavu Č. za 5.000 Kčs, postačují k tomu, aby mohlo být spolehlivě posouzeno, kterému zákonnému ustanovení má být zjištěný skutek obžalovaného podřazen a zda podřazení, k němuž došel nalézací soud, se stalo skutečně ke škodě obžalovaného, což je základní podmínkou úspěchu každé zmateční stížnosti (§ 281, odst. 1 tr. ř.). Skutek obžalovaného zakládá při správném právním zhodnocení skutkovou podstatu zločinu zpronevěry podle §§ 181, 182 tr. z. Funkci národního správce ve smyslu dekretu č. 5/1945 Sb. je nutno považovat při nejmenším za výkon zvláštního vrchnostenského příkazu ve smyslu § 181 tr. z. V tom směru stačí poukázat na účel zmíněného dekretu, to je zachytit majetek osob státně nespolehlivých a zaručit jeho řádnou správu až do definitivního rozhodnutí o něm, na ustanovení §§ 21, 22, 23 dekretu, podle nichž národní správce spravuje majetek daný pod národní správu s péčí řádného hospodáře a musí o svém hospodaření skládat účty, má však nárok na odměnu, na ustanovení §§ 7, 16 dekretu, podle něhož k zavedení národní správy a k jmenování národního správce jsou povolány veřejné úřady vyjmenované v § 7 dekretu, které dohlížíjí na hospodaření národního správce, zkoumají účty jim pravidelně předkládané, dávají mu směrnice pro zavedení národní správy a svolení k opatřením, která nenáležíjí k obyčejnému hospodaření, jakož i k dalším opatřením uvedeným v § 22, odst. 2 dekretu, a konečně k ustanovení § 19 dekretu, podle něhož mají národní správci při výkonu své funkce postavení veřejných orgánů ve smyslu § 68 tr. z. Nepochybně je dále, že vzhledem k uvedené povaze národní správy jsou majetkové předměty, tvořící majetek daný pod národní správu, národnímu správci svěřeny ve smyslu § 181 tr. z. V souzeném případě bylo tomu tak, pokud jde o pneumatiky, tím spíše, že obžalovaný o pneumatikách věděl. Tím pak, že obžalovaný tyto pneumatiky, které mu byly z důvodu zvláštního vrchnostenského příkazu svěřeny, bez svolení příslušného úřadu prodal a peníze si ponechal pro sebe, aniž je zapsal jako příjem národní správy, si obžalovaný tyto pneumatiky přivlastnil ve smyslu § 181 tr. z., neboť si takto osoboval a vykonal ohledně nich dispozice náležející jen vlastníku. Toto přivlastnění je dáno stran pneumatik, tedy stran věcí v ceně zjištěné nalézacím soudem ve výši 38.000 Kčs a ne jen stran částky za ně stržené. O pouhý přečin podle § 26 dekretu č. 5/1945 Sb. se nemůže jednat, protože ten přichází v úvahu pouze, nejde-li o čin přísněji trestný. Poněvadž pak zločin podle §§ 181, 182 tr. z., který zakládá zjištěný skutek obžalovaného, je přísněji trestný,

než zločin krádeže podle §§ 171, 173, 179 tr. z., jímž byl obžalovaný uznán vinným napadeným rozsudkem, nestalo se podřadění skutku pouze to-
muto ustanovení ke škodě obžalovaného. Zmateční stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 319.

K náhradě škody, předpokladu to beztrestnosti pro nastalé promlčení (§ 531, odst. 2, písm. b) tr. z.), může dojít i tím způsobem, že se původce škody vzdá své pohledávky proti poškozenému.

Při činech reálně se sbíhajících dlužno posoudit podmínky promlčení stran každého z činů samostatně. Nedostatek náhrady škody u jednoho z činů nebrání promlčení druhého.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1948, Zm I 322/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupky podle § 411 tr. z. a § 312 tr. z., zrušil napadený rozsudek a přikázal věc nyní příslušnému okresnímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Napadený rozsudek zjistil, že obžalovaný spáchal činy, naplňující skutkovou podstatu přestupku podle § 411 tr. z. a § 312 tr. z., dne 20. září 1945. Podle spisů došlo trestní oznámení pro tyto trestné činy soudu dne 28. února 1946.

Poněvadž jak přestupek podle § 411 tr. z., tak i přestupek podle § 312 tr. z. (slovní urážka trestná podle § 313, odst. 1 tr. z.) se promlčují v době tří měsíců (§ 532 tr. z.), uplynula promlčecí doba dříve, než vinník byl vzat do vyšetřování (§ 531 tr. z.) pro uvedené činy.

Napadený rozsudek vyslovil, že trestnost činů nezanikla promlčením, ježto nebyla dána náhrada škody vzniklé způsobenými poraněními (§ 531, odst. 2, písm. b) tr. z.).

Zmateční stížnost vytýká, že nalézací soud nepřihlédl k tomu, že obžalovaný prohlásil při hlavním přelíčení, že nebude uplatňovat proti poškozenému svoji pohledávku 717,60 Kčs. Poněvadž již při hlavním přelíčení bylo jednáno o otázce náhrady škody, dlužno tomuto prohlášení rozumět tak, že jím obžalovaný projevilo, že uvedenou svoji pohledávku dává v náhradu za škodu vzniklou způsobenými zraněními.

Nalézací soud vyslovil, že náhrada škody nebyla dána, avšak při tomto výroku nehodnotil uvedenou skutečnost, zejména ne s toho hlediska, zda řečenou částkou byla škoda nahrazena ve smyslu ustanovení § 531, odst. 2, písm. b) tr. z. (§ 229, písm. b) tr. z.). Škodu lze nahradit i tím způsobem, že se původce škody vzdá své pohledávky proti poškozenému.

Právem tudíž zmateční stížnost uplatňuje svým obsahem důvod zmatečnosti podle § 281, č. 5 tr. ř., ježto se nalézací soud nelypořádal s uvedenou skutečností, na níž závisí rozřešení otázky promlčení přestupku podle § 411 tr. z.

Pokud jde o přestupek podle § 312 tr. z., dlužno uvážit, že šlo ve vztahu k přestupku podle § 411 tr. z. o dva trestné činy reálně se sbíhající. V tomto případě běží promlčecí lhůta pro každý z trestných činů samostatně a také ostatní podmínky promlčecí dlužno posoudit stran každého z trestných činů samostatně.

Nebránila tudíž promlčení přestupku podle § 312 tr. z., který záležel toliko ve slovní urážce, skutečnost, že pro přestupek podle § 411 tr. z. nebyla dána náhrada škody. Právem tudíž zmateční stížnost uplatnila důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. b) tr. ř.

Zrušovací soud však ve věci samé nemůže rozhodnout, neboť nalézací soud nezjistil další podmínku promlčení, totiž zda se obžalovaný v promlčecí lhůtě nedopustil trestného činu (§ 531, odst. 2, písm. c) tr. z.).

Bylo proto zmateční stížnosti vyhověno již z těchto důvodů, aniž se bylo třeba zabývat jejími dalšími výtkami.

Čís. 320.

Spoutání devítiletého děcka provazem a řetězem a držení ho v tomto stavu po dobu delší jedné hodiny v uzamčené místnosti nelze uznat za obvyklý a přiměřený prostředek domácí kázně.

Je tu proto s hlediska skutkové podstaty zločinu podle § 93 tr. z. lhostejné, příslušela-li pachateli kázeňská moc nad dítětem.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1948, Zm I 193/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu, pokud jí byla obžalovaná uznána vinnou zločinem veřejného násilí neoprávněným omezováním osobní svobody člověka podle § 93 tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnosti, jež uplatňuje číselně důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. a věcným poukazem také důvod zmatečnosti podle § 281, č. 10 tr. ř. jen s hlediska zločinu veřejného násilí podle § 93 tr. z., takže rozsudek odsuzující pro přestupek zlého nakládání při domácí kázni podle §§ 413, 420 tr. z. zůstává nenapadeným, nelze přiznat úspěch.

Nalézací soud zjistil, že Marie T., narozená 9. února 1936, byla dána v měsíci březnu 1945 Okresní péčí o mládež obžalované do vychování a že obžalovaná uvázala dne 1. července 1946 Marii T. ve světnici silným provazem za nohu k noze postele a silným řetězem k noze u kamen tak, že řetěz tvořil oko kolem jejího těla a na zádech byl svázán drátem, že

se dítě mohlo pohybovat pouze na místě, kde mělo židli, a že obžalovaná poté světnici uzamkla, Marii T. tam zanechala přes hodinu uvázanou v přítomnosti Marie a Anny K-ových a sama odejela k Okresní péči o mládež.

Na tomto podkladě založil nalézací soud výrok o vině obžalované zločinem veřejného násilí neoprávněným omezováním osobní svobody člověka podle § 93 tr. z. a zjistiv, že obžalovaná dostala již v měsíci červnu 1946 příkaz od Okresní péče o mládež, aby tam odevzdala Marii T. za účelem dalšího opatření, vyslovil, že v době činu nepříslušela již obžalované nad Marií T. podle zákona žádná moc.

Zmateční stížnost namítá, že nalézacím soudem zjištěný skutkový děj naplňuje nejvyšší pojem zlého nakládání při domácí kázní podle § 413 tr. z., že obžalovaná neuvázala Marii T. v úmyslu, aby ji omezovala na osobní svobodě, nýbrž že tak učinila jen vykonávajíc své právo domácí kázně, které jí příslušelo nad Marií T., svěřenou jí Okresní péčí o mládež, a že považovala uvázání Marie T. za přiměřený a odůvodněný prostředek domácí kázně, kterého použila jako zajišťovacího prostředku proti možnému jejímu útěku, poněvadž jí již několikrát utekla z domu a musela být hledána četnictvem.

Zmateční stížnosti nelze přisvědčit.

Na jednání obžalované zjištěné rozsudkem nalézacího soudu se nehodí předpis § 413 tr. z. již proto, že v tomto zákonném ustanovení je řeč o zlém nakládání, jímž ten, s nímž bylo zle nakládáno, utrpěl na těle škodu. Lze proto podřadit předpisům §§ 413 až 421 tr. z. zlé nakládání s osobami podléhajícím pachatelovu kárnému právu jen tehdy, odpovídá-li svou povahou pouze přestupku podle § 411 tr. z. Zlé nakládání však přestává být pouhým přestupkem a stává se trestným činem stíhaným tresty daleko přísnějšími, zejména zločinem podle §§ 152 a násl. tr. z., jakmile jsou tu pojmové znaky těchto skutkových podstat. Tím méně lze tudíž spatřovat skutkovou podstatu pouhého přestupku podle § 413 tr. z. v jednání obžalované, které, naplňujíc zákonný pojem omezování osobní svobody, neodpovídá představě zlého nakládání v onom smyslu, který mu příkládá trestní zákon.

Zjišťuje-li rozsudek, že obžalovaná nejen uzamkla světnici a v uzamknuté světnici zanechala Marii T. ještě s dvěma osobami — kteréžto opatření bylo jistě dostačujícím prostředkem proti možnému opětovnému vzdálení se Marie T. z domácnosti obžalované — ale také ještě Marii T. spoutala silným provazem a řetězem tak, že ji omezila v pohybu v prostoru vymezeném uzamknutou světnicí, nejde o obvyklý a přiměřený prostředek domácí kázně, jak míní zmateční stížnost, nýbrž jde o skutek, který očividně odporuje všem zásadám účelné výchovy a jehož protiprávnost při použitím způsobu hrubosti a nelidskosti byla obžalované zjevná. Je proto s tohoto hlediska nerozhodné, zda obžalované příslušela v době spáchání tohoto činu kázeňská moc.

Dlužno proto přisvědčit závěru rozsudkových důvodů, že obžalovaná nebyla oprávněna věznit bez příčiny Marii T. jako člověka nebezpečného nebo škodlivého.

Pokud pak zmateční stížnost namítá, že omezení osobní svobody Marie T. bylo tak nepatrné a trvalo tak krátce, že mohlo být bez překážky kýmkoliv odstraněno a pro své rychlé pominutí nebylo Marii T. ani jako omezení pocíťováno, nevychází ze skutkového zjištění nalézacího soudu o době a způsobu uvázání Marie T. Při takovém uvázání nelze připustit, že překážka volnosti mohla být kýmkoliv, nanejvýš Marií T. samou, odstraněna. Nešlo tedy jen o pouhé nepatrné ztěžování volného pohybu, nýbrž o takové omezení svobody, které se podle povahy a stupně kryje s pojmem skutečného věznění.

Byla proto zmateční stížnost zamítnuta.

Čís. 321.

Nezachování předpisu § 55, odst. 2, věta druhá zák. č. 232/1946 Sb., podle něhož po oznámení výroku poroty vrchním porotcem se má soudní sbor odebrat k poradě, aby přezkoumal výrok porotců, není postaveno pod sankci zmatečnosti.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1948, Zm I 909/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu jako soudu porotního, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 125 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmatečnosti podle § 63, č. 3, 5, zákona o porotních soudech, nelze přisvědčit.

S hlediska prvého z uvedených důvodů zmatečnosti vytýká stěžovatel, že bylo porušeno ustanovení § 55, odst. 2 cit. zákona tím, že po oznámení výroku poroty vrchním porotcem neodebral se soudní sbor k poradě, aby přezkoumal výrok poroty. Z protokolu o hlavním přelíčení není patrné, zda se porotní soud odebral k poradě za uvedeným účelem, leč podle § 55, odst. 2 cit. zák. je pod zmatečností přikázána jen přítomnost všech porotců při tom, když vrchní porotce předčítá otázky a výrok poroty učiněný o každé otázce.

Nezachování ostatních předpisů zmíněného ustanovení není postaveno pod sankci zmatečnosti a není proto dán uplatněný důvod zmatečnosti ani žádný jiný z důvodů zmatečnosti, uvedených v § 63 cit. zák.

Čís. 322.

Pokud člen »rolnické komise« požívá ochrany podle §§ 68, 81 tr. z. při kontrole věci, jež osoba zbavená národní správy odváží z hospodářské usedlosti.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1948, Zm II 39/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. z., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu k novému jednání a rozhodnutí.

Důvody:

Zmateční stížnosti, která uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281, č. 4, 5 a 9, písm. a) tr. ř., nutno přiznat úspěch.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným zločinem podle § 81 tr. z., jehož se dopustil tím, že se zprotivil s kladivem v ruce, tedy se zbraní, členu rolnické komise v K., Františku P., který přišel překontrolovat věci, které obžalovaný odvázel z hospodářské usedlosti čp. 189, byv zbaven národní správy, a že obžalovaný tento čin podnikl v úmyslu, aby zmíněný úkon Františka P. zmařil.

Přítom vychází nalézací soud ze zřejmého předpokladu, že podobný úkon, jaký podnikl František P. u obžalovaného, patří do oboru úřední působnosti členů rolnické komise, takže František P. při provádění uvedeného úkonu měl charakter úřední osoby ve smyslu § 68 tr. z. a požíval důsledkem toho též ochrany podle § 81 tr. z.

S tímto názorem, který napadá v podstatě zmáteční stížnost s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., nelze bez dalšího souhlasit.

Instituce rolnických komisí vyskytuje se ve veřejné správě ve dvou obdobích, které se značně liší jak po stránce svého vzniku a složení, tak co do uložených jim úkolů a tím i co do oboru působnosti.

Jsou to

a) rolnické komise, zvolené fakultativně v jednotlivých obcích plenární schůzí místního národního výboru jako pomocné orgány, jejichž obor působnosti je pak vymezen usnesením této plenární schůze (viz § 41 čes. obec. zřízení, § 39 mor. ob. řádu, § 2, odst. 2 a 3 vlád. nař. z 5. května 1945, č. 4 Sb., § 8 směrnic min. vnitra ze dne 13. června 1946 č. B-2541-13/6-46-II/2, a č. 11 směrnic téhož ministerstva ze dne 19. května 1945 — Úř. list I, č. 7/45),

b) místní (okresní) rolnické komise, zavedené do veřejné správy § 9, odst. 1 dekrety presidenta republiky ze dne 21. června 1945, č. 12 Sb. jako samostatné orgány při místních (okresních) národních výborech, v jejichž obvodu je konfiskovaný majetek, které se ustanovují volbou uchazečů o tento majetek a jejich obor působnosti je — aspoň v hrubých rysech — vymezen již v samém zákoně (viz § 9, odst. 3 a 4 cit. dekr., § 4, odst. 1 a 3 dekr. presidenta republiky z 20. července 1945, č. 28 Sb. — k tomu vyhláška ministerstva zemědělství z 3. srpna 1945, Úř. list I 71/45, pod č. 5 — a § 4, odst. 5, 6 a 7 dekr. presidenta republiky z 3. září 1945, č. 70 Sb.).

Nalézací soud užívá v rozsudku pro komisi, jejímž byl František P. členem, stídatavě označení »rolnická komise«, »místní rolnická ko-

mise« aneb »rolnická komise místního národního výboru«, si uvedeného rozdílu nebyl očividně vědom, takže se nezabýval otázkou, o jakou rolnickou komisi zde vlastně šlo, stejně jako pomínil další otázku případné samostatné nebo přenesené kompetence členů této komise. Následkem toho neučinil ani zjištění, potřebná k řešení obou otázek, ač toto vyřešení je nezbytným předpokladem pro posouzení, zda úkon, který František P. chtěl u obžalovaného provést, spadl do oboru jeho úřední působnosti nebo zda k němu byl jiným kompetentním orgánem zmocněn, což je opět dalším nezbytným předpokladem zákonné ochrany podle § 81 tr. z.

Vzhledem k uvedenému nejsou tudíž v rozsudku zjištěny ony skutečnosti, které při správném použití zákona měly být základem nálezu (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.), a nezbylo proto, než napadený rozsudek zrušit a vrátit věc nalézacímu soudu k novému jednání a rozhodnutí, aniž bylo za daného stavu věci třeba se zabývat ostatními výtkami a námitkami zmáteční stížnosti.

Čís. 323.

I při opovědi opravných prostředků, byla-li učiněna telegraficky, nutno dodatečným písemným prohlášením ve lhůtě stanovené v § 97, odst. 3 jednacího řádu vyhovět požadavku podpisu strany (§ 97, odst. 1, věta druhá jednacího řádu).

(Rozh. ze dne 29. ledna 1948, Zm I 599/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl uznán vinným zločinem nedokonané krádeže podle §§ 8, 171, 174 II, písm. c) a 176 II, písm. a) tr. z.

Důvody:

Napadený rozsudek, prohlášený v nepřítomnosti obžalovaného, byl tomuto doručen dne 16. dubna 1947. Telegramem, podaným na poštu dne 19. dubna 1947, tedy ve lhůtě § 284, odst. 1 tr. ř., ohlásil obžalovaný proti tomuto rozsudku odvolání co do viny a trestu, tedy zřejmě zmáteční stížnost a odvolání z výroku o trestu. Dne 24. dubna 1947 podal obžalovaný písemné provedení těchto ohlášených opravných prostředků. Toto podání není podepsáno advokátem. Zrušovací soud, aniž postupoval podle § 1, č. 3, druhá věta zák. č. 3/1878 ř. z., zamítl zmáteční stížnost a odmítl odvolání jako opožděné.

Podle § 6, posl. odst. tr. ř. lze písemná podání, zejména podání opravného prostředku, učinit také telegraficky. O tom, jak naložit s takovými podáními, platí zvláštní nařízení. Podle nař. min. sprav. ze 17. srpna 1912 Věst. č. 46 platí o telegrafických podáních též ve věcech trestních předpis § 97 a 98 j. ř. Tu pak ustanovuje § 97, odst. 1 j. ř., že písemná podání

k soudu, jež se dějí telegraficky (§ 89 zák. o org. soudu), musí se opakovat ve formě jinak předepsané pro písemná podání, jestliže depeši chybí podstatné zákonné náležitosti podání. Požadavku podpisu strany nebo advokáta možno vyhovět dodatečným stručným písemným prohlášením, že se s obsahem depeše souhlasí nebo že se schvaluje, a požadavku přiložení listin dodatečným zasláním listin a potřebných opisů. Podle § 97, odst. 3 j. ř. musí se písemné podání, jakož i všechna uvedená dodatečná sdělení stát nejpozději ve třech dnech po uplynutí lhůty, jež je ustanovena pro písemné podání, o něž jde, není-li však takové lhůty, ve třech dnech po dojití depeše. Do této lhůty se počítají také dny, kdy podání nebo sdělení jsou na poště. Zamešká-li se třídní lhůta, nevezme se depeše dále v úvahu.

Poněvadž v souzené věci obžalovaný nevyhověl požadavku podpisu písemného podání, obsahujícího ohlášení zmateční stížnosti a odvolání, způsobem předepsaným v § 97, odst. 1, druhá věta j. ř. ve lhůtě stanovené v odst. 3 téhož paragrafu, nemohla být depeše, jíž obžalovaný ohlásil zmateční stížnost a odvolání, vzata dále v úvahu. Nebylo lze ji vzít za počátek osmidenní lhůty k provedení zmateční stížnosti (§ 285, odst. 1 tr. ř.) ani odvolání (§ 294, odst. 2 tr. ř.). Jsou proto zmateční stížnost a odvolání, podané obžalovaným teprve 24. dubna 1947, opožděné.

Čís. 324.

Pro posouzení možnosti vzniku škody s hlediska § 197 tr. z. je nerozhodné, že pachatelem vylákaná říšskoněmecká platidla byla v době činu zákonným platidlem už jen v části státního území (v pohraničí).

(Rozh. ze dne 29. ledna 1948, Zm II 439/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, č. 5 a 9, písm. a) tr. ř.

Důvod zmatečnosti podle § 281, č. 5 tr. ř. spatřuje obžalovaný v rozporu rozsudku se spisy a neúplnosti. Tyto výtky však nejsou odůvodněny.

Zjištění napadeného rozsudku, že obžalovaný vylákal na Leopolda M. 990 RM v době, kdy říšské marky byly ještě platným zákonným platidlem, není v rozporu se zprávou národní banky z 11. února 1947, z níž prvý soud toto zjištění učinil. Podle této zprávy přestaly být říšské marky platidlem na území tak zvaného protektorátu dnem 9. května 1945, prakticky vlastně dnem 27. dubna 1945, v bývalém pohraničí pak dnem

31. července 1947. Pro souzenou věc je ostatně nerozhodné, že říšské marky v době spáchání trestného činu nebyly již zákonným platidlem na území tak zv. protektorátu, třeba k souzenému trestnému činu došlo na tomto území. Prvý soud zjistil, že obžalovaný podvedl svědka Leopolda M., převzav od něho 990 RM s tím, že mu zprostředkuje výměnu těchto peněz prostřednictvím svého švagra v pohraničí za platné peníze československé. Z tohoto zjištění je zřejmo, že prvý soud, i když v napadeném rozsudku neuvádí přesně dobu, kdy souzený trestný čin byl spáchán, uváděje jen, že to bylo na jaře 1945, zjišťuje, že se tak stalo po 9. květnu 1945, poněvadž před tím v tak zv. pohraničním území československá platidla neobíhala. Teprve vlád. nař. č. 7/1945 Sb. upravilo otázku platidel na území země České a Moravskoslezské.

Rovněž výtka neúplnosti podle § 281, č. 5 tr. ř. je bezdůvodná. V době spáchání trestného činu vyhláška min. financí z 21. ledna 1946, Úř. list I, částka 16, nebyla ještě vydána a správně proto prvý soud k ní nepřihlížel. Pro otázku, způsobil-li obžalovaný svědka Leopolda M. škodu, stačí zjištění prvého soudu, že říšské marky v době spáchání trestného činu byly ještě na území republiky, třeba jen na jeho části, platným platidlem.

Důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. spatřuje obžalovaný v tom, že jej prvý soud uznal vinným zločinem podvodu, ač 990 RM, které obžalovaný dostal od svědka Leopolda M., byly úplně bezcenné, přestavše býti zákonným platidlem na území tak zvaného protektorátu. S tímto názorem zmateční stížnosti nelze souhlasit.

Podle zjištění napadeného rozsudku nebyly sice říšské marky v době spáchání souzeného trestného činu platným zákonným platidlem na území dřívějšího tak zvaného protektorátu, byly však ještě platným platidlem na území bývalého pohraničí. Měly tedy ještě cenu i pro svědka Leopolda M., který je mohl směniti v pohraničním území, dokud tam platily, za statky nebo za platidla, která platila na území tak zv. protektorátu. Obžalovaný podle zjištění prvého soudu právě toho využil a 990 RM vylákal na svědkovi Leopoldu M. lstivým předstíráním, že mu je v pohraničí vyměněti za platné peníze československé.

Pro posouzení otázky možnosti vzniku škody jsou, jak již bylo řečeno, nerozhodné předpisy vyhlášky ministerstva financí z 21. ledna 1946, Úř. list I, částka 16, které upravují otázku náhrady za říšské marky, složené u úřadů k tomu určených v době, kdy říšské marky přestaly být zákonnými platidly.

Čís. 325.

I právo státu určit osoby povinné k nastoupení vojenské služby podléhá ochraně podle § 197 tr. z. Dlužno proto s hlediska skutkové podstaty zločinu podle § 199, písm. d) tr. z., nikoliv pouhého přestupku podle § 320, písm. f) tr. z., posuzovat čin toho, kdo zfalšoval křestní list ve snaze umožnit si dřívější nástup vojenské služby.

K otázce ohraničení přípravného jednání a pokusu u zločinu podle § 199, písm. d) tr. z.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1948, Zm I 353/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199, písm. d) tr. z., zrušil však napadený rozsudek podle § 290 tr. ř. a vrátil věc soudu prvé stolice, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Napadený rozsudek zjistil, že obžalovaný v červenci 1946 přepsal rok narození ve svém křestním listě z roku 1919 na rok 1917, že toto zfalšování provedl proto, že chtěl jít dříve na vojnu, a že obžalovaný zapomněl zfalšovaný křestní list spolu s jinými svými doklady ve vlaku, kde byly doklady nalezeny a odevzdány policii.

Na tomto podkladě uznal nalézací soud obžalovaného vinným zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199, písm. d) tr. z., vysloviv že činem obžalovaného měl stát utrpět škodu »na svém právu«.

Zmateční stížnost namítá, že nejde o uvedený trestný čin, protože se zfalšování stalo způsobem, že je musil rozpoznat každý při vynaložení normální opatrnosti, a domnívá se, že nešlo o trestný pokus pro absolutní nezpůsobilost použitého prostředku (§ 281, č. 9, písm. a) tr. ř.).

Námítka je však činěna neprávem.

O beztrestný pokus pro nezpůsobilost použitého prostředku jde tenkrát, byla-li příčinou pachatelova omylu o účinnosti prostředku, jehož použil ke spáchání činu, hrubá neznalost přírodních zákonů (rozh. č. 7.221 Sb. n. s. tr. I.). Podle toho, co bylo nahoře vyličené, v souzeném případě nejde o omyl tohoto druhu.

Zmateční stížnost dále namítá (§ 281, č. 10 tr. ř.), že nalézací soud měl ve zjištěném činu shledat toliko skutkovou podstatu přestupku podle § 320, písm. f) tr. z., ježto sem spadají případy, v nichž pachatel sice jednal v úmyslu oklamat, nikoli však způsobit škodu. Obsahem této námítky zmáteční stížnost vytýká, že nalézací soud neprávem posoudil zjištěný děj jako zločin nedokonaného podvodu pro nedostatek možnosti způsobit škodu. Než ani tato výtka není odůvodněna. Jak bylo zjištěno, obžalovaný falšoval křestní list, aby mohl jít dříve na vojnu. Šlo tedy o porušení konkrétního práva státu určit osoby povinné nastoupit vojenskou službu. I tato práva podléhají ochraně ustanovení § 197 tr. z.

Byla proto zmáteční stížnost jako neodůvodněná zamítnuta.

Při přezkoumání napadeného rozsudku z podnětu zmáteční stížnosti ve smyslu § 290 tr. ř., shledal zrušovací soud, že napadený rozsudek je zatížen zmatkem podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. v těchto směrech:

Jak bylo již nahoře uvedeno, záležela činnost obžalovaného v tom, že zfalšoval křestní list v úmyslu oklamat; obžalovaný však křestní list zapomněl ve vlaku, odkudž byl odevzdán policii.

Dlužno proto na tomto podkladě posoudit, zda činnost obžalovaného přešla ze stadia beztrestného přípravného jednání do trestného pokusu. O čin vedoucí ke skutečnému vykonání podle § 8 tr. z. jde tam, kde pa-

chatel z pouhých příprav k činu přechází k jeho provedení. Tomu je tak tenkrát, kde pachatel podnikne čin, který je započítím provádění jeho záměru a kde po úvodním činu má bezprostředně následovat provedení činu, to jest uskutečňování činnosti požadované skutkovou podstatou (rozh. č. 7354 Sb. n. s. tr. I.). Tomu by tak bylo v souzeném případě tenkrát, kdyby obžalovaný byl již podnikl čin, po němž bezprostředně mělo dojít k předložení falšované listiny za zamýšleným účelem. Poněvadž se to však nestalo, šlo podle skutkového zjištění napadeného rozsudku o pouhé opatřování prostředků, které jako přípravné jednání je beztrestné. Pochybil proto nalézací soud, jestliže již na tomto podkladě uznal obžalovaného vinným zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199, písm. d) tr. z.

Ježto se i k dokonání přestupku podle § 320, písm. f) tr. z. vyžaduje, aby bylo zfalšované listiny použito v úmyslu oklamat, nejde v souzeném případě podle uvedeného zjištění o dokonání činu ani podle § 320, písm. f) tr. z. Nejde však ani o jeho pokus, neboť — jak bylo již dovedeno při úvahách o skutkové podstatě zločinu nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199, písm. d) tr. z. — obžalovaný nepodnikl činnost, kterou by bylo lze označit za pokus oklamat falšovaným křestním listem.

Neaplnuje tudíž ještě tato zjištěná činnost obžalovaného skutkovou podstatu trestného činu. Byl-li obžalovaný napadeným rozsudkem uznán vinným, stalo se to na základě právního omylu (§ 281, č. 9, písm. a) tr. ř.), k němuž bylo nutno podle § 290 tr. ř. přihlížet, jako by byl zmáteční stížností vytýkán.

Proto byl napadený rozsudek zrušen jako zmátečný. Ve věci samé však nemohl zrušovací soud dosud rozhodnout, neboť nalézací soud, vycházející z nahoře vytčeného nesprávného právního názoru, nezabýval se zjišťováním, zda obžalovaný nepodnikl již čin, který je započítím provádění trestného záměru ve smyslu hořejších vývodů, zejména zda zfalšovaného křestního listu nepoužil při přihlášení u SNB i u jiných veřejných úřadů, jak je naznačeno v protokole č. 1. 2. Na nalézacím soudu tedy bude, aby doplnil svá skutková zjištění v tomto směru a věc znovu posoudil, dbaje právního náhledu zrušovacího soudu (§ 293, odst. 2 tr. ř.).

Čís. 326.

K naplnění subjektivní stránky zločinu podle § 85, písm. b) tr. z. je třeba, aby do pachatelova zlého úmyslu byly pojaty oba v zákoně uvedené výsledky, tedy jak poškození cizího majetku, tak i ohrožení života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, pokud se týče ohrožení cizího majetku ve větší míře.

(Rozh. ze dne 3. února 1948, Zm I 497/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 431 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281, č. 10 tr. ř., napadá rozsudek, pokud nalézací soud uznal obžalovaného vinným pouze přestupkem podle § 431 tr. z. a neshledal u něho skutkovou podstatu zločinu podle § 85, písm. b) tr. z. Namítá, že nalézací soud, vycházející ze zjištění, že nikdo nebyl zraněn počínáním obžalovaného, který hodil mezi tančící do sálu láhev s vínem a mrštil půllitrem o zem chodby naplněné lidmi, přehlédl, že k naplnění skutkové podstaty zločinu podle § 85, písm. b) tr. z. se nevyžaduje, aby někdo byl skutečně zraněn, nýbrž skutková podstata tohoto zločinu vyžaduje po stránce objektivní, aby jednáním pachatele vzniklo nebezpečí pro život, zdraví nebo bezpečnost těla lidem, a po stránce subjektivní, aby si byl pachatel tohoto nebezpečí vědom, a že si obžalovaný, který nebyl podle zjištění nalézacího soudu v kritickém okamžiku opilý, musel být vědom nebezpečí, které z jeho počínání vzniká.

Zmateční stížnost není v právu.

Nalézací soud nevychází z právního názoru, že se k naplnění skutkové podstaty zločinu podle § 85, písm. b) tr. z. vyžaduje, aby byl někdo skutečně zraněn, nýbrž jen zjišťuje, že počínáním obžalovaného nebyl nikdo zraněn.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 85, písm. b) tr. z. se vyžaduje (mimo zlomyslné poškození cizího majetku) způsobení nebezpečí pro život, zdraví nebo bezpečnost těla lidem anebo ve větší míře pro cizí majetek. Toto nebezpečí však musí být pojato do pachatelova zlého úmyslu, k němuž se podle § 1 tr. z. vyžaduje, aby pachatel zlo, uvedené v té které skutkové podstatě »rozvážil a umínil« (složka představová a složka volní).

Zmateční stížnost se domnívá, že k naplnění subjektivní stránky souzeného zločinu je třeba, aby si byl obžalovaný vědom nebezpečí, které z jeho počínání vzniká. To však po stránce subjektivní k naplnění skutkové podstaty zločinu podle § 85, písm. b) tr. z. nestačí, jak bylo nahoře dovoděno.

K souzenému zločinu se totiž po objektivní stránce vyžaduje způsobení dvou zel, a to poruchy cizího majetku a ohrožení života, zdraví nebo těla lidí, po případě ohrožení cizího majetku ve větší míře. Poněvadž se po subjektivní stránce vyžaduje k zločinu, o němž jde, zlý úmysl podle § 1 tr. z., je třeba k naplnění subjektivní stránky tvrzeného zločinu, aby do pachatelova zlého úmyslu byly pojaty oba vyjmenované výsledky, tedy jak poškození cizího majetku, tak ohrožení uvedených statků (srov. rozh. č. 7031 Sb. n. s. I.).

V tomto smyslu však zmateční stížností nebyla právní vadnost rozsudku prvního soudu vytýkána a nemůže proto mít již z tohoto důvodu úspěch.

Čís. 327.

Byla-li výsledky hlavního přelíčení napověděna možnost, že zločin stíhaný porotním soudem byl spáchán v úplné opilosti, je třeba dát porotcům — vedle hlavní otázky na onen zločin — nejprve dodatečnou otázku na důvod vylučující trestnost podle § 2, písm. c) tr. z. a teprve pak náhradní otázku na přestupek § 523 tr. z.

Nelze říci, že nepoložení zmíněné dodatečné otázky nemohlo mít vliv na rozsudek, jestliže — při kladném zodpovězení otázky hlavní — odpověď na náhradní otázku na přestupek podle § 523 tr. z. už odpadla.

Těžké tělesné poškození, jež pachatel násilného smilstva přivodil svým činem napadené, je »důležitou škodou na zdraví« podmiňující použití vyšší sazby § 126 tr. z. a nelze je posuzovat ještě zvlášť jako zločin podle §§ 152 a násl. tr. z. v souběhu se zločinem podle § 125, 126 tr. z.

(Rozh. ze dne 4. února 1948, Zm I 929/47.)

Neivyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku porotního soudu, pokud tím byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle §§ 125, 126 tr. z. a zločinem podle §§ 152, 155, písm. b) tr. z., zrušil rozsudek v napadené části jako zmatečný a vrátil věc soudu první stolice, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, uplatňující toliko důvod zmatečnosti podle § 63, čís. 5 zák. č. 232/1946 Sb., nutno přisvědčit.

Měl-li soudní sbor za to, že výsledky přelíčení je napověděna možnost, že je tu skutečnost, která by vylučovala trestnost činu, uvedených v hlavních otázkách, z důvodů úplné opilosti, a že v důsledku toho je napověděna i možnost, že je tu skutečnost, která by vedla k právnímu posouzení činu odchýlnému od obžaloby, to je přestupku podle § 523 tr. z., měl k hlavním otázkám znějícím na zločiny uvedené v obžalobě dát pro případ jejich kladného zodpovězení nejprve dodatečné otázky znějící na to, zda obžalovaný spáchal činy uvedené v hlavních otázkách v úplném opilství, ve které se připravil, nemaje zločin v úmyslu (§ 2, písm. c) tr. z.), a teprve pro případ, že by tyto dodatečné otázky byly zodpověděny kladně, měl dát náhradní otázky na přestupek podle § 523 tr. z.

Soudní sbor však nedal porotcům dodatečné otázky znějící na důvod vylučující trestnost podle § 2, písm. c) tr. z. z důvodu úplné opilosti, nýbrž pouze náhradní otázky znějící na přestupek podle § 523 tr. z., na které měli porotci odpovídat jen tenkrát, kdyby odpověděli záporně na hlavní otázky. V důsledku kladné odpovědi na hlavní otázky odpadla odpověď na zmíněné náhradní otázky.

Že výsledky přelíčení byla napověděna možnost skutečnosti povahy nahoře zmíněné, o tom nepochyboval ani soudní sbor, ježto dal porotcům náhradní otázku na přestupek podle § 523 tr. z., ale tím, že jim ne-

dal pro případ kladné odpovědi na hlavní otázky nejprve dodatečnou otázku na důvod vylučující trestnost podle § 2, písm. c) tr. z. a pak teprve náhradní otázky na přestupek podle § 523 tr. z., odňal jim možnost vyslovit se o tom, zda zločiny uvedené v hlavních otázkách byly spáchány v úplné opilosti, a tím porušil ustanovení § 46, odst. 1 zák. č. 232/1946 Sb., aniž by bylo možno tvrdit, že toto porušení nemohlo mít vliv na rozsudek (§ 64, odst. 3 cit. zák.).

Bylo proto zmateční stížnosti vyhověno a rozhodnuto, jak ve výroku uvedeno.

Při novém projednání věci bude na soudním sboru, aby si uvědomil, že zločin podle §§ 125, 126 tr. z. a zločin podle §§ 152, 155, písm. b) tr. z. byly v souzeném případě spáchány jedním skutkem, neboť ono těžké ublížení je nutno považovat za důležitou škodu na zdraví podle § 126 tr. z., takže neměla být vedle první dodatečné otázky znějící na způsobení důležité škody na zdraví dána ještě druhá hlavní otázka na zločin těžkého ublížení na těle, a když již se tak stalo, neměl být obžalovaný uznán vinným vedle zločinu podle §§ 125, 126 tr. z. ještě zločinem podle §§ 152, 155, písm. b) tr. z.

Čís. 328.

Ridič motorového vozidla mijejícího autobus, z něhož právě na křižovatce vystupují cestující, může počítat s tím, že mu z prostoru za stojícím autobusem může náhle vkročit do jízdni dráhy z autobusu vystoupivší cestující, který ve spěchu a z nepozornosti přeslechne výstražné znamení nebo nebude ho dbát. Nesmí se proto spokojit s dáváním výstražného znamení, nýbrž musí při projíždění nebezpečného prostoru volit takovou rychlost, jež by mu dovozovala ihned zastavit, kdyby se v jízdni dráze opravdu objevila překážka zmíněného druhu.

(Rozh. ze dne 10. února 1948, Zm I 773/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl uznán vinným přečinem podle § 335 tr. z.

Z d ů v o d ů:

S hlediska zmatku podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. se zmateční stížnost snaží dovodit, že obžalovaného nestihá zavinění na zachycení a usmrcení Matyldy R-ové ani po stránce objektivní, ani po stránce subjektivní a že k nehodě došlo na základě výlučného zavinění Matyldy R-ové. Zmateční stížnosti nelze přisvědčit. Na základě skutkových zjištění napadeného rozsudku dovodil nalézací soud správně, že obžalovaný vjížděje s autem do 3,40 m širokého prostoru mezi stojícím nákladním autem a stojícím autobusem, z něhož na křižovatce právě vystupovali cestující, mohl při náležité opatrnosti, jakou lze od něho žádat jako od autodopravce, počítat s tím, že některý z cestujících bude přecházet přes silnici za autobusem (ve směru jízdy obžalovaného), tedy z místa, kam

obžalovaný neviděl, a z něhož nebylo vidět příjíždějící auto obžalovaného, a že mu znenadání vkročí do jízdni dráhy. Obžalovaný nezprostil se povinnosti učinit se své strany vše, aby neohrožoval tyto cestující, tím, že dával opětovně výstražné znamení, protože při náležité opatrnosti mohl počítat s tím, že cestující opouštějíce u cíle své cesty autobus a snažíce se dostat se co nejdříve do svých domovů, ve spěchu a z nepozornosti, zaujati sami sebou a svými zavazadly, tato znamení přeslechnou nebo jich nebudou dbát. Vzhledem k tomu dovodil nalézací soud správně, že obžalovaný měl s ohledem na tuto situaci volit při projíždění zmíněného prostoru takovou rychlost, která by mu dovolila v každém okamžiku ihned zastavit, kdyby se mu náhle v jízdni dráze objevila překážka, zejména cestující z autobusu, přecházející silnici. Jestliže obžalovaný, když mu Matylda R-ová vběhla před auto, nemohl nebo nedovedl již zabránit jejímu zachycení, znamená to, že buď rychlost, kterou jel, byla místní situaci nepřiměřeně veliká, bez ohledu na rychlost jinak dopravními předpisy dovolenou, nebo že obžalovaný nevěnoval jízdni dráze před sebou a řízení auta náležitou pozornost, jakou vyžadovala místní situace. V obojím směru jde o zavinění ve smyslu § 335 tr. z. Pokud zmateční stížnost pomíjí skutková zjištění napadeného rozsudku, že auto vleklo Matyldu R-ovou ještě 6,30 m po zachycení a že obžalovaný neviděl za autobus, a poukazuje na údaj trestního oznámení, že silnice je v místě nehody přehledná na obě strany 300 m — při čemž však přehlíží další údaj trestního oznámení, že v době nehody nebyla silnice dostatečně přehledná právě vzhledem na stojící vozidla a přecházející lidi — není provedena po zákonu (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.). Okolnost, že Matylda R-ová si při přecházení silnice počínala neopatrně a tudíž nedbale, nemůže zbavit obžalovaného odpovědnosti za jeho vlastní zavinění. Rozhodnutí nejvyššího soudu, na které se zmateční stížnost odvolává, mají, pokud řeší otázku zavinění jinak, jiný skutkový nebo právní podklad.

Čís. 329.

Skutková podstata zločinu podle § 13, čís. 1, odst. 2 zákona čís. 50/1923 Sb. nevyžaduje, aby zbraně byly hromaděny k účelům vojenským. Spadají sem i zbraně určené k osobní obraně a zbraně lovecké.

Ustanovení § 13, čís. 5 cit. zákona poskytuje beztrestnost jen tomu, kdo ve lhůtě stanovené tam zmíněnou vyhláškou zbraně úřadu odevzdá. Nelze z tohoto ustanovení vyvozovat, že činnost před vyhláškou je beztrestná a že i ten, kdo zbraně neodevzdal, může být stíhán jen za činnost spadající do doby po vyhlášce.

Písenně a mimo hlavní přelíčení učiněné prohlášení o rozšíření obžaloby na další, do obžalovacího spisu nepojatý skutek, je s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 7 tr. ř. bez významu, jestliže žalobce při hlavním přelíčení jeho rozšíření i na onen další skutek podle § 263 tr. ř. nenavrhl.

(Rozh. ze dne 11. února 1948, Zm II 265/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem nedovoleného ozbrojování podle § 13, č. 1, odst. 2 zák. č. 50/1923 Sb.

Zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověl, pokud uplatňovala důvod zmatečnosti podle § 281, č. 11 tr. ř., zrušil napadený rozsudek ve výroku o podmíněnosti odsouzení a prohlásil toto odsouzení nepodmíněným, jinak však ji zamítl.

Z důvodů:

I. K zmateční stížnosti obžalovaného:

Stěžovatel vytýká, že se vyžaduje ke skutkové podstatě zločinu nedovoleného ozbrojování podle § 13, č. 1, odst. 2 zákona na ochranu republiky, aby zbraně byly hromaděny po vyhláše je odevzdat a k účelům vojenským, což však u stěžovatele není, ježto — až na jednu pistoli k obraně — měl pouze zbraně lovecké. Touto výtkou neprovádí, jak se mylně domnívá, zmatek podle § 281, č. 4 tr. ř., nýbrž hmotněprávní zmatek podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., avšak neopodstatněně.

Střelnými zbraněmi podle § 13, č. 1, odst. 2 uvedeného zákona jsou zbraně v technickém slova smyslu. Takovou zbraní jsou však i střelné zbraně lovecké a zbraně určené k osobní obraně. Zákon nerozeznává účel, k němuž pachatel hromadí takové zbraně. Zejména to nemusí být vojenský účel, jak mylně tvrdí stěžovatel. Pokud zákon mluví v uvedeném předpise o vojenském účelu, jde tu jen o určení některých předmětů, jichž hromadění nebo rozdělování zakazuje, a vztahuje se to výslovně jen na třaskaviny a jedovaté plyny. Mylný je také stěžovatelův názor, že trestné je jen hromadění střelných zbraní, vykonané po vyhláše je odevzdat. Podle § 13, č. 5 zák. na ochranu republiky, je beztrestným ten, kdo po vyhláše státní správy vydat zbraně je úřadu ve stanovené lhůtě odevzdá. Z toho však neplyne, že hromadění zbraní před vyhláškou je beztrestné a že ten, kdo zbraně neodevzdal, by mohl být stíhán jen pro činnost provedenou po vyhláše. Naopak zmíněný předpis vylučuje trestnost jedině u toho, kdo zbraň odevzdá, ponechává však trestným toho, kdo vyhláše nevyhoví, za celou jeho činnost. Ostatně stěžovatel podržel si podle zjištění nalézacího soudu hromaděné zbraně i po známé mu vyhláše je odevzdat.

Důvody zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a), b) a č. 10, správně jen čís. 9, písm. a) tr. ř., namítá stěžovatel výtkou, že jeho čin je jen správním přestupkem. Avšak tuto svou námitku vůbec neodůvodnil a jeho zmateční stížnost neodpovídá tudíž v tomto směru předpisu § 1, č. 2 zák. č. 3/1878 ř. z.

Byla proto zmateční stížnost obžalovaného zamítnuta.

II. Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, č. 7 a 11 tr. ř.

Je důvodná jen v druhém směru.

Obžalovaný, jenž je starší osmnácti let, byl uznán vinným zločinem nedovoleného ozbrojování podle § 13, č. 1, odst. 2 zák. na ochranu republiky. Je proto u něho podmíněné odsouzení vyloučeno ustanovením § 35 téhož zákona. Ježto soud první stolice povolil obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu, vykročil ze své trestní moci a zatížil rozsudek vytýkaným zmatkem podle § 281, č. 11 tr. ř.

Bylo proto této části zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověno a uznáno právem, jak se stalo.

Naproti tomu zmateční stížnosti státního zastupitelství, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281, č. 7 tr. ř., nelze přiznat úspěch.

Správně sice tvrdí zmateční stížnost, že státní zastupitelství dodatečně po podání obžalovacího spisu pro zločin nedovoleného ozbrojování podle § 13, č. 1, odst. 2 zák. na ochranu republiky rozšířilo písemně ještě před hlavním přelíčením obžalobu také na přestupek podle § 419 tr. z., spáchaný zlým nakládáním obžalovaného s manželkou. Než, jak plyne z protokolů o hlavním přelíčení, o jehož opravu stěžovatel nežádal, veřejný žalobce při hlavním přelíčení nečinil návrh na rozšíření přelíčení na uvedený trestný čin (§ 263, odst. 1 tr. ř.). Nalézací soud nemohl proto jít při rozhodnutí proti předpisům § 2, odst. 1, 3, § 263, odst. 1 a § 267 tr. ř. dále než obžaloba. Z úřední povinnosti nemohl nalézací soud při hlavním přelíčení učinit obsah písemného rozšíření obžaloby předmětem jednání, poněvadž nešlo o obžalobu pravoplatnou (§ 219 tr. ř.), jak předpokládá ustanovení § 244 tr. ř.

Není tedy rozsudek nalézacího soudu zatížen zmatkem podle § 281, č. 7 tr. ř. proto, že pominul mlčením skutek, tvořící podle stěžovatelova názoru přestupek podle § 419 tr. z.

Byla proto v tomto směru zmateční stížnost státního zastupitelství zamítnuta.

Čís. 330.

Jde o krádež, nikoliv pouze o beztrestné »furtum usus«, jestliže pachatelé auto odňali z dispozice jeho majitele, jezdili s ním a pak je ponechali osudu mimo disposiční možnost vlastníka.

(Rozh. ze dne 14. února 1948, Zm I 702/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost matky obviněného do rozsudku soudu mládeže, pokud jím byl obviněný uznán vinným proviněním krádeže podle §§ 171, 173, 174-II, písm. a), 179 tr. z. a § 3 zák. čís. 48/1931 Sb.

Důvody:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281, č. 5 tr. ř. a věcným poukazem též podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., nelze přisvědčit.

Vytykané vady nejasnosti a vnitřního rozporu rozsudku podle § 281, č. 5 tr. ř. zmateční stížnost vůbec neprovádí.

Nedostatek důvodů spatřuje v tom, že odůvodnění rozsudku nevyhovuje ustanovení § 270, odst. 2, č. 5 tr. ř., poněvadž není v něm uvedeno, které skutečnosti a z jakých důvodů vzal nalézací soud za prokázané, a ani v něm není uveden zdroj seznání nalézacího soudu. Z rozsudku je však patrné, že nalézací soud opřel skutkový děj zjištěný v rozsudku o doznání všech obviněných, kteří výslovně doznali, že se domluvili, že vezmou auto, aby se v něm povozili. Toto doznání bylo v podstatě shodné a nalézací soud měl plnou oporu pro svůj závěr, že se obvinění na činu dohodli, že obviněný Boleslav P. pomáhal auto tlačit před spuštěním motoru, že potom autem jezdili a po havarii je opustili. Nemusel tedy nalézací soud blíže uvádět a rozvádět jednotlivé výpovědi obviněných. Rozsudek proto netrpí vadou nedostatku důvodů.

Rozsudek není ani neúplný, ježto uvádí souhrnně obhajobu obviněných, tedy i obviněného Boleslava P., že neměli v úmyslu auto odcizit, nýbrž, že se chtěli jen svézt, a s touto obhajobou se vypořádává a hodnotí ji i po subjektivní stránce. Nemusel se proto nalézací soud zabývat blíže ještě údajem trestního oznámení, že spoluobvinění Boleslava P. trpí maníí vozit se v automobilech, které najdou bez dozoru, že se v nich povozí a pak je zanechají stát na ulici, neboť z toho by neplynulo nic ve prospěch obviněného Boleslava P. v souzeném případě.

Nerozhodné je též, že obvinění nechali auto stát po havarii poblíže ulice, kde se ho svémocně zmocnili, a že obviněný Boleslav P. vystoupil z auta ještě před poruchou auta, neboť z této okolnosti neplyne, že šlo u něho jen o beztrestné »furtum usus«, jak bude dále dovedeno.

Pro posouzení věci v tomto směru jsou bez významu i další námitky, že je v rozporu se spisy výrok rozsudku, že se obvinění domluvili o krádeži auta, výrok, že jezdili i mimo město, ač ze spisů plyne, že jezdili jen v ulicích, a výrok, že auto opustili v odlehlé ulici a že chtěli odcizit další jeho součástky.

O beztrestné »furtum usus« jde pouze tehdy, když pachatel odejme movitou věc jejímu držiteli bez jeho přivolení jen na krátkou a přechodnou dobu, po kterou buď vykonává držbu pro jejího majitele, třeba se tak děje bez jeho vůle a vědomí, nebo po kterou je pachatel možno kdykoliv obnovit držení věci pro majitele, takže tento nepocituje odnětí věci ani jako zásah do svých disposičních práv (rozh. čís. 5831, 6462 Sb. n. s. I.). Vzhledem k tomu je bez významu, zda se obviněný Boleslav P. dohodl s ostatními výslovně na krádeži auta nebo se obvinění dohodli jen, že se budou v autu vozit. Rozhodné je jen, že auto odňali z dispozice majitele, s ním jezdili a pak je ponechali osudu mimo dosah disposiční možnosti vlastníka, bez ohledu na to, zda obviněný Boleslav P. opustil auto ještě před havárií, neboť tím dal jasně najevo, že je mu lhostejný další osud auta, jehož odnětí se zúčastnil. Je také bez významu, zda auto bylo zanecháno v odlehlé ulici nebo v ulici, která je v blízkosti té, v níž majitel bydlí, a konečně — je bez významu i to, zda obviněný chtěl potom, když se auto stalo neschopným jízdy, odcizit jeho součástky.

Vzhledem k tomu, co bylo uvedeno, je bezdůvodně uplatňován i důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. námitkou, že rozsudek neobsahuje skutková zjištění, potřebná pro posouzení subjektivní stránky činu.

Čís. 331.

Rozsudek, jímž bylo v době okupace přechovávání rozhlasového zařízení na území t. zv. protektorátu uznáno za zločin podle § 24, odst. 2 zákona č. 9/1924 Sb. (»za války«), byl vynesen v rámci říšskoněmeckého právního řádu.

Nápravu takového pravoplatného soudního rozhodnutí lze tu zjednat jen podle předpisů druhé hlavy ústavního dekretu o obnovení právního pořádku.

(Rozh. ze dne 14. února 1948, Zm I 715/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po veřejném líčení zmateční stížnost generálního prokurátora k zachování zákona proti rozsudku krajského soudu ze dne 27. července 1943, jímž byla obžalovaná Julie W. uznána vinnou zločinem podle § 24, odst. 1, 2 zákona č. 9/1924 Sb., a dalšímu postupu soudů v této věci.

Důvody:

Pravoplatným rozsudkem krajského soudu ze dne 27. července 1943 byla obžalovaná Julie W. uznána vinnou zločinem podle § 24, odst. 1, 2 zákona č. 9/1924 Sb., který spáchala tím, že v době od května 1939 do 23. září 1939, tedy též za války, přechovávala bez povolení radiotelefonní zařízení, a to chassis rozhlasového přijímače zn. Rel-Gladiátor. Byla za to odsouzena s použitím ustanovení §§ 54, 55 tr. z. k trestu žaláře v trvání čtyř měsíců, zostřeného a doplněného jedním tvrdým ložem měsíčně. Trest byl jí uložen podmíněně s osvědčovací lhůtou tří roků. Usnesením imenovaného soudu ze dne 17. ledna 1947, byl nařízen výkon trestu podmíněně uloženého. Stížnost, kterou podala obžalovaná proti tomuto usnesení, byla rozhodnutím zemského soudu zamítnuta.

Na to podala obžalovaná žádost za prominutí trestu milostí, kterážto žádost byla usnesením krajského soudu ze dne 12. března 1947, zamítnuta. Podle významu ve spise nevztahuje se na Julii W. amnestie presidenta republiky ze dne 31. července 1945, ježto obžalovaná žádala o německou státní příslušnost, čímž projevila přátelské smýšlení s nepřáteli republiky.

Zmateční stížnost k zachování zákona navrhuje, aby bylo vysloveno podle §§ 33, 292 tr. ř., že napadeným rozsudkem s dalším postupem v této věci byl porušen zákon v ustanovení § 24, odst. 2 zákona č. 9/1924 Sb.

K odůvodnění tohoto návrhu se ve zmateční stížnosti uvádí:

»Pojem „doby války“ nerozvádějí ani nevysvětlují ani obžaloba ani rozsudek, majíce patrně na mysli válečný stav, ve kterém bylo Německo jako okupant na území Československého státu.

Stav branné pohotovosti Československé republiky byl vyhlášen vládní vyhláškou ze dne 23. září 1938, č. 183 Sb., jíž byl stanoven den 23. září 1938 za den vstupu Československého státu do branné pohotovosti, a trval podle vládní vyhlášky ze dne 11. prosince 1945, č. 162 Sb., do 31. prosince 1945. V zákoně č. 9/1924 Sb. není uvedeno, co se rozumí pojmem »za války«, a platí tu jako výkladací pravidlo ustanovení § 57, odst. 4 zákona č. 131/1936 Sb., podle něhož se pokládá za válečnou dobu i doba »branné pohotovosti státu«. Byla tedy vpravdě doba, po kterou obžalovaná přechovávala rozhlasový přijímač, dobou válečnou podle platných československých předpisů, kterážto okolnost by činila nedovolené přechovávání zmíněného zařízení, které by jinak bylo přečinem, zločinem podle § 24, odst. 2 zákona č. 9/1924 Sb. Přesto nelze užít této zločinné kvalifikace na souzený případ.

Účelem a smyslem uvedeného zákonného ustanovení je, aby nebyla v ničem rušena obrana státu, a proto ukládá zákon v ustanovení § 24, odst. 2 občanům, aby plnili svědomitě všechny povinnosti vyplývající z branné pohotovosti Československého státu. Z toho důvodu lze užít tohoto přísnějšího posuzování porušování ustanovení § 24, odst. 1, 2 označeného zákona jen, jde-li o čin spáchaný na území, na kterém jsou prováděny československou nebo spojeneckou armádou operace, nebo proti osobám, které se dopustily takového trestného činu na území republiky, které bylo sice dočasně ve faktické moci nepřítelů, jak se stalo v daném případě, ale to opět jen tehdy, směřoval-li čin proti obraně republiky. Nebylo a nemohlo být zákonodárcovým úmyslem, aby postavil pod přísnější trestní sankci přechovávání rozhlasového přístroje, které se stalo na území dočasně okupovaném cizí mocí, ježto by pak zvláštní ochrana státu prospívala nepřátelské moci, v souzeném případě okupantům.

Ježto nevyplývá ani z rozsudku ani ze spisů, že jde o čin, který směřoval proti obraně Československého státu, a nebyl tudíž dotčen účel zákonného ustanovení § 24, odst. 2 zmíněného zákona, jak byl nahoře vyličen, byl rozsudkem nalézacího soudu porušen zákon.

Poněvadž soudy rozhodly nezákonně v neprospěch obžalované, činí se návrh, aby bylo zmateční stížnosti generálního prokurátora k zachování zákona podle § 33 tr. ř. vyhověno, rozsudek krajského soudu ze dne 27. července 1943 proti Julii W. pro zločin podle § 24, odst. 1, 2 zákona č. 9/1924 Sb., podle poslední věty § 292 tr. ř. zrušen ve výroku o kvalifikaci trestného činu, pokud se týče výroku, že trestný čin byl spáchan za války, v důsledku toho též ve výroku o trestu a aby bylo soudu první stolice uloženo, aby zjistil, zda jsou u obžalované splněny podmínky pro amnestii podle rozhodnutí presidenta republiky ze dne 31. července 1945, v kladném případě, aby trestní řízení zastavil, zjistil-li by však, že je

dána některá z okolností uvedených v čl. 6 zmíněné amnestie, aby ve věci samé dále jednal a o ní rozhodl.«

Této zmateční stížnosti generálního prokurátora k zachování zákona nelze vyhovět.

V zákoně č. 9/1924 Sb. je sice v ustanovení § 24, odst. 2 obsažen pojem »za války«; naplnění tohoto pojmu však v zákoně nebylo uvedeno. To se stalo teprve ustanovením § 57, odst. 4 zákona o obraně státu č. 131/1936 Sb. Na tento zákon se vztahovalo nařízení ze dne 20. června 1939, č. 44 Věstníku říšského protektora, které stanovilo: »Až do vydání zvláštních říšskoněmeckých ustanovení platí obsah zákona o obraně státu bývalé Československé republiky ze 13. května 1936, č. 131 Sb. za platný ve prospěch Německé říše v rozsahu ochrany jí poskytované Protektorátu Čechy a Morava.«

Tímto nařízením byl zákon o obraně státu začleněn do říšskoněmeckého právního řádu a jeho prostřednictvím též ustanovení § 24, odst. 2 zákona č. 9/1924 Sb., neboť tím pojem »za války« nabyl zcela nové naplně. Na podkladě těchto právních předpisů byl vydán rozsudek ze dne 27. července 1943, o němž jde, a jen na jejich podkladě mohlo v něm být vysloveno, že čin obžalované porušil ustanovení § 24, odst. 2 zákona č. 9/1924 Sb.

Vykládalo-li by se však toto ustanovení jako součást československého právního řádu — bylo by dlužno souhlasit s názorem, hájeným zmateční stížností k zachování zákona, že činnost obžalované v době od května 1939 do 23. září 1939 nelze posoudit jako zločin podle uvedeného zákonného ustanovení, když splnit jeho účel bylo v době činu zne-možněno skutečným stavem, který v té době trval na území, kde byl čin spáchan.

Podle toho, co bylo uvedeno, byl napadený rozsudek vyneseno v rámci říšskoněmeckého právního řádu, nyní nepoužitelného (čl. 2 úst. dekr. ze dne 3. srpna 1944, č. 11 Úř. věst. čsl. o obnovení právního pořádku, zákon č. 195/1946 Sb. a vyhláška min. vnitra ze dne 13. listopadu 1946, č. 1983, částka 202/1946 Úřed. listu rep. čsl. — příloha odd. A), čís. 8). Zároveň však z toho plyne dále, že by nešlo o čin trestný podle československého právního řádu, pokud by se v rámci uplatněném zmateční stížností k zachování zákona přezkoumávala otázka použitelnosti ustanovení § 24, odst. 2 zákona č. 9/1924 Sb., jak to činí zmateční stížnost, neřešíc otázku správnosti napadeného rozsudku s hlediska říšskoněmeckého práva.

Přesto jí nelze vyhovět.

O nápravě pravoplatného soudního rozhodnutí v takové věci, o kterou právě jde v souzeném případě, platí zvláštní předpisy druhé hlavy ústavního dekretu presidenta republiky ze dne 3. srpna 1944, č. 11 Úř. věst. čsl. o obnovení právního pořádku, schváleného, doplněného a změněného zákonem ze dne 19. prosince 1945, č. 12 Sb. z r. 1946. Je tudíž pro tyto případy stanoven zvláštní způsob řízení, jímž je vyloučen postup podle §§ 33, 292 tr. ř. Poněvadž — jak bylo dovedeno — o takový pří-

pad, jde v souzené věci, je v ní postup v rámci zmateční stížnosti k zachování zákona rovněž vyloučen.

Čís. 332.

Doručení obsílky k hlavnímu přelíčení odpovídá předpisu § 79, odst. 1 tr. ř. i tehdy, byla-li zásilka — když obžalovaný ji odepřel přijmout — úředním doručovatelem u něho zanechána. Obžalovaný nemůže z vylíčeného postupu vyvozovat zmatek podle § 281, č. 3 tr. ř.

(Rozh. ze dne 17. února 1948, Zm I 303/45.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalované proti rozsudku krajského soudu, pokud jim obžalovaná byla uznána vinnou zločinem podle § 81 tr. z. a zločinem podle §§ 98, písm. b) tr. z., a uvedl k otázce, o níž jde,

v d ů v o d e c h:

Podle doručního lístku, založeného ve spisech, a podle výpovědi poštovního doručovatele, byla obžalované obsílka k hlavnímu přelíčení, které se konalo dne 11. dubna 1945 za nepřítomnosti obžalovaných, doručena tak, že byla u ní zanechána, když ji obžalovaná odepřela přijmout. Byla tedy tato obsílka doručena obžalované do vlastních rukou, jak předpisuje § 79, odst. 1 tr. ř., a bezdůvodně uplatňuje proto zmateční stížnost zmatek podle § 281, č. 3 tr. ř., zřejmě pro porušení předpisu § 427, odst. 1 tr. ř., výtka, že obžalovaná neobdržela obsílku k hlavnímu přelíčení.

Z toho, co bylo uvedeno, vyplývá bezvýznamnost tvrzení zmateční stížnosti, že spoluobžalovaný, »pokud se pamatuje, nedal ani sestře obsílku« prý z důvodů ve zmateční stížnosti uvedených.

Čís. 333.

Vydal-li pachatel krádeže odcizené věci teprve, když se octl v postavení, v němž zřejmě již neměl možnost v jejích držení se zachovat, chybí jeho jednání znak dobrovolnosti a nejde o »účinnou lítost« ve smyslu § 187 tr. z.

Věci uložené v uzamčené místnosti nejsou »věcmi zamčenými« ve smyslu § 174 II, písm. c) tr. z. vůči takovému pachateli, jemuž držitel věci svěřil klíč od místnosti a povolil mu tam tak vstup.

(Rozh. ze dne 17. února 1948, Zm I 433/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného proti rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II, písm. c) tr. z., zrušil

však z úřední povinnosti napadený rozsudek ve výroku, jímž byl čin obžalovaného kvalifikován jako zločin krádeže též podle § 174 II, písm. c) tr. z., a tuto kvalifikaci vypustil.

Z d ů v o d ů:

S hlediska hmotněprávního důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. b) tr. ř. stěžovatel namítá, že jeho čin přestal býti trestný pro účinnou lítost.

Zmateční stížnosti není možno přisvědčit. Podle § 187 tr. z. všeliká krádež (a zpronevěra) přestává býti trestná, když pachatel z účinné lítosti, třeba k naléhání poškozeného, sám napraví celou škodu, povstalou z jeho činu, dříve nežli soud nebo jiná vrchnost zví o jeho provinění. »Vrchnosti« ve smyslu tohoto ustanovení jsou výhradně orgány veřejné správy, jímž je zvláště uloženo, aby s hlediska zachování veřejného řádu dbaly o bezpečnost majetku stíháním majetkových trestných činů.

V souzeném případě, jak plyne ze zjištění napadeného rozsudku, dověděli se o stěžovatelově činu nejprve Václav K., člen zajišťovacího referátu, a Josef M., člen hospodářské komise u místní správní komise. Zmateční stížnost správně namítá, že tyto orgány hledíc k jejich právě zmíněnému úřednímu postavení nelze považovat za »vrchnost« ve výše uvedeném smyslu. Naproti tomu však není možno přisvědčit stěžovateli, že nahradil povstalou škodu z »účinné lítosti«, t. j. dobrovolně, třeba k naléhání poškozeného. Podle rozsudkových zjištění zmínění obecní funkcionáři objevili odcizené předměty, ukryté ve skříni v úřední místnosti, v souvislosti s pátráním po mléčných seznamech, když stěžovatel již dříve nechtěl skříň otevřít, vymlouval se, že nemá čas, a ještě v poslední chvíli otevření skříň oddaloval. Stěžovatel přitom podstatu svého činu hned doznal. Za uvedeného stavu mu tudíž nic jiného nezbývalo než vydat odcizené věci, neboť se octl v postavení, v němž zřejmě již neměl možnost zachovat se v držení odcizených věcí. Jeho jednání tudíž chybí znak dobrovolnosti. Zákonné předpoklady beztrestnosti pro účinnou lítost ve smyslu § 187 tr. z. nejsou tedy u stěžovatele splněny.

Zmateční stížnost byla zamítnuta jako neopodstatněná.

Přezkoumáváje věc z úřední povinnosti podle § 290 tr. ř. zrušovací soud se přesvědčil, že rozsudek soudu první stolice trpí v neprospěch obžalovaného zmatkem podle § 281, č. 10 tr. ř., který nebyl stěžovatelem uplatněn, totiž pokud byl jeho čin kvalifikován jako zločin krádeže z důvodu uvedeného v § 174 II, písm. c) tr. z.

»Zamčenými věcmi« ve smyslu § 174 II, písm. c) tr. z. jsou věci, k nimž cizí osoby nemají volný přístup, takže chtějíce si je osvojit musejí nejprve zdolat překážku, kterou držitel úmyslně položil mezi ně a věc, aby byla chráněna před cizími osobami. Takovou překážkou je tedy i okolnost, že věci jsou uloženy v místnosti uzamčené klíčem. Avšak i věci takto zabezpečené přestávají být »zamčenými« věcmi ve výše uvedeném smyslu vůči takovému pachateli, jemuž držitel věci svěřil klíč od místnosti za tím účelem, aby v ní pachatel vykonal nějaký úkon, takže

pachatel je oprávněn za použití svěřeného klíče vstoupit do uzamčené místnosti. Tak tomu bylo i v souzeném případě, kdy byl obžalovanému členem zajišťovacího referátu svěřen klíč od uzamčeného skladiště, v němž byl uložen zabavený německý majetek a kde byla uschována i státní vlajka, a obžalovanému bylo tajemníkem místní správní komise přikázáno, aby ji vyvěsil. Obžalovanému byl tedy tímto způsobem povolen vstup do uzamčeného skladiště, a jestliže využil tohoto oprávnění a v souvislosti s ním odcizil ze skladiště předměty vypočtené v rozsudku, nelze dospět k závěru, že se za těchto okolností dopustil krádeže na věcech »zamčených« ve smyslu § 174 II, písm. c) tr. z. Tato kvalifikace, na kterou uznal soud prvě stolice, je proto právně mylná. Poněvadž nalézací soud při výměře trestu za přitěžující okolnost dvojí zločinou kvalifikaci činu, je zřejmé, že se uvedené pochybení stalo v neprospěch obžalovaného. Proto postupoval zrušovací soud podle § 290 tr. ř. a učinil opatření uvedené ve výroku tohoto rozhodnutí.

Čís. 334.

Za zanedbání povinné péče podle § 4 zák. č. 124/1924 Sb. nelze činit odpovědným toho, kdo byl v době uveřejnění závadného článku své funkce odpovědného redaktora už zproštěn, třebaže jeho jméno bylo na časopise ještě uvedeno a změna v osobě odpovědného redaktora nebyla tiskovým úřadům ohlášena.

(Rozh. ze dne 18. února 1948, Zm II 508/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnosti soukromých žalobců do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný podle § 259, odst. 1, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přestupek podle § 4 zákona č. 124/1924 Sb.

D ů v o d y:

Napadený rozsudek zjistil, že obžalovaný byl svého času ustanoven odpovědným redaktorem časopisu, že však v době uveřejnění souzeného článku dne 9. března 1946 nebyl již odpovědným redaktorem, neboť jím přestal být podle rozhodnutí redakční rady ze dne 22. února 1946 a od 1. března 1946 převzal tuto funkci Bohumil K. K hlášení změny v osobě odpovědného redaktora nedošlo.

Na tomto skutkovém podkladu nalézací soud vyloučil skutkovou podstatu přestupku podle § 4 zákona č. 124/1924 Sb., ježto obžalovaný neodpovídal dále za zanedbání povinné péče, když byl zproštěn své funkce; nezáleželo na tom, že tato skutečnost nebyla ohlášena.

Zmateční stížnost namítá s hlediska zmatku podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., že tento závěr je právně mylný, neboť obžalovaný nepřestal být odpovědným redaktorem zrušením tohoto poměru v redakční schůzi dne

22. února 1946, pokud zůstal v této funkci ohlášen u příslušného úřadu, to tím méně, když docházel do redakce a věděl, že je na časopisu uveden jako odpovědný redaktor.

Zmateční stížnosti nelze přisvědčit.

V § 10, odst. 1, 2 zákona č. 6/1863 ř. z. je stanovena povinnost předem oznámit jméno a bydliště odpovědného redaktora periodického tiskopisu. Nastane-li za vydávání periodického tiskopisu změna ve jménu nebo bydlišti odpovědného redaktora, má to být podle § 10, odst. 3 téhož zákona oznámeno ještě před dalším vydáváním, v případě nepředvídané změny do tří dnů. Nesplní-li se povinnost oznámit změny nastalé za vydávání, dopouští se vydavatel, nakladatel, redaktor a tiskař, pokud jim lze přičítati vinu, přestupku podle § 11, odst. 1 uvedeného zákona.

Z těchto předpisů plyne, že funkce odpovědného redaktora přestává zrušením tohoto poměru (rozh. č. 4704 Sb. n. s. tr. I.), poněvadž splnění oznamovací povinnosti má význam toliko pro evidenci (srovnej rozh. č. 3262 Sb. n. s. tr. I.), jejíž porušení je stíháno jako zvláštní trestný čin.

Pokud se zmateční stížnost snaží pro posouzení věci použít zásad vyslovených v rozh. č. 3031, 3098 Sb. n. s. tr. I. (srovnej i rozh. č. 5134 Sb. n. s. tr. I.), nemůže mít úspěch, neboť v těchto případech rozhodováno bylo za dalšího trvání poměru odpovědného redaktora.

Čís. 335.

Kdo s pistolí — třeba nenabitou — vnikl na uzamčený cizí dvůr a tam před domovními dveřmi vyhrožoval majiteli zastřelením, naplnil objektivní skutkovou podstatu zločinu veřejného násilí podle § 83, věta druhá tr. z. Jen zločin spáchaný v úplné opilosti lze stíhat podle § 523 tr. z., nikoliv však přestupek spáchaný v opilosti.

(Rozh. ze dne 19. února 1948, Zm I 214/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem opilství podle § 523 tr. z., vyhověl, pokud směřovala proti výroku, podle něhož byl přestupek opilství podle § 523 tr. z. shledán též v tom, že obžalovaný, jsa úplně opilý předsevzal jednání, o němž již podle přirozených následků, které může každý snadno poznati, a podle zvláště vyhlášených předpisů mohl nahlížeti, že se jím může způsobit nebo zvětšit nebezpečnost života, zdraví a tělesné bezpečnosti lidí, zrušil tento výrok jako zmatečný a obžalovaného podle § 259, odst. 1, č. 2 tr. ř. zprostil obžaloby pro přestupek proti bezpečnosti těla podle § 431 tr. zák.

Jinak zmateční stížnost zamítl.

Z d ů v o d ů:

Pod výslovným označením zmatku podle § 281, č. 5 tr. ř. zmateční stížnost napadá skutkový podklad závěru o zaviněné opilosti obžalova-

ného, z něhož nalézací soud vychází. Stěžovatel, který se ve své výtce omezuje na popírání bezvadnosti zjištění a odůvodnění, neuvádí však při jejím doličování, kterou z vad uvedených v tomto zákonném ustanovení má na mysli a v čem tato vada podle jeho soudu záleží. Výtka není proto provedena podle zákona a netřeba se jí zabývat. Stěžovatel ostatně sám uvedl u hlavního přelíčení, že oslavoval den 9. května 1946 tak, že vypil dva litry koňaku a že večer vypil ještě něco koňaku a kořalky. Již jeho vlastní zodpovídání nasvědčuje tedy správnosti závěru, z něhož vychází nalézací soud, že se obžalovaný dostal do stavu opilosti svou lehkomyšlností a tedy svým zaviněním (nedbalostí).

S hlediska zmatku podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. napadá stěžovatel jak závěr, že šlo o čin spáchaný ve stavu nahodilé zaviněné opilosti, tak i závěr, že nebýt tohoto stavu, přičítal by se čin obžalovanému jako zločin veřejného násilí podle § 83 tr. zák. Výtky nejsou činěny právem.

Jak plyne z toho, co bylo uvedeno výše při vyřizování zmatku podle § 281, č. 5 tr. ř., nevzbuzuje závěr nalézacího soudu v prvním směru pochyb. Ve druhém směru dlužno zkoumat, zda čin obžalovaného vykazuje navenek veškeré známky uvedeného zločinu.

Podle zjištění nalézacího soudu, jímž se stěžovateli nepodařilo formálními výtkami otřást, obžalovaný se utkal s Josefem R., protože svědek byl povalen automobilem, jímž obžalovaný jel. Josef R., kterého obžalovaný napadl, unikl s manželčinou pomocí domů. Obžalovaný nato vnikl se zbraní do jeho uzamčeného dvora, kde lomcoval domovními dveřmi, do kterých těž kopal, pokoušeje se tak vniknout těmito dveřmi do R-ova příbytku. Přitom na uzamčeném dvoře před domovními dveřmi vyhrožoval Josefu R. zastřelením.

Z uvedených zjištění plyne nepochybný závěr, že za zjištěné situace a vzhledem k bezprávnému účelu nemohl by obžalovaný ve střízlivém stavu počítat s tím, že do uzamčeného dvora vstupuje se souhlasem oprávněného Josefa R. Šlo tedy objektivně o vniknutí ve smyslu § 83 tr. zák., a to o vniknutí se zbraní, neboť pistolí, byť i nenabitou, dlužno považovat za předmět, který je způsobilý zesílit útok proti osobě a ohrozit tak její tělesnou bezpečnost nad míru pouhých pachatelových tělesných sil. Z rozlišení pojmů »dům« a »příbytek« v uvedeném předpise trestního zákona pak plyne, že ohrazený — a tím spíše uzamčený — dvůr, náležející k domu, je nutno pokládat za jeho součást, za dům ve smyslu § 83 tr. zák. Šlo tedy v souzeném případě o vniknutí do domu, jak je má zákon na mysli. Pronášel-li obžalovaný před domovními dveřmi a tedy na zmíněném dvoře podle zjištění napadeného rozsudku vůči Josefu R. vyhrůžky zastřelením (rozstřílením na milimetry), provázené dokonce cvakáním zbraně, spáchal tím v domě, do něhož vnikl se zbraní, násilí na R-ově osobě, jak je zákon předpokládá, neboť násilím na osobě ve smyslu tohoto místa zákona je míněno nejen násilí tělesné, nýbrž i násilí psychické, pod které spadají zvláště vyhrůžky a zejména vyhrůžky usmrcením.

Dopustil-li se tak obžalovaný násilí na osobě, netřeba se již zabývat otázkou, zda je kopání do dveří spojené s lomcováním násilím na jmění

a statku, neboť z uvedeného plyne, že již tím čin obžalovaného vykazuje navenek všechny náležitosti zločinu veřejného násilí podle § 83 tr. zák. Námítky, jimiž je s hlediska § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. vytýkáno, že zjištění napadeného rozsudku tento závěr nedopouštějí, nejsou proto důvodné.

Protože číselně uplatněné důvody zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. b) a č. 10 tr. ř. zůstaly neprovedeny, zmateční stížnost byla v tomto rozsahu zamítnuta.

Přisvědčit je však nutno zmateční stížnosti, pokud s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. vytýká, že obžalovaný neměl být uznán vinným přestupkem podle § 523 tr. zák. také v tom směru, že předsevzal jednání, které by se mu jinak přičítalo jako přestupek podle § 431 tr. zák. Nesprávnost tohoto výroku plyne již ze znění § 523 tr. zák., podle něhož má být potrestán pro opilství jako přestupek ten, kdo isa opilý vykoná nějaký čin, který by se mu, nebýt opilství, přičítal za zločin (§ 236 tr. zák.). Uznal-li nalézací soud přesto obžalovaného v tomto dalším směru vinným, porušil tím zákon, pokud jde o otázku, je-li skutek obžalovanému kladený za vinu trestným činem příslušejícím před soud, a tím zatížil rozsudek vytýkaným zmatkem. Zmateční stížnosti bylo proto v tomto směru vyhověno, uvedený výrok byl jako zmatečný zrušen a obžalovaný podle § 259, odst. 1, č. 2 tr. ř. obžaloby zproštěn.

Čís. 336.

Kdo chtěje zvědět z cizí listiny určité skutečnosti, pohne klamným předstíráním úřední autority držitele listiny k jejímu vydání, k němuž tento jinak nebyl povinen, poškozujíc ho »na právech« a odpovídá podle §§ 197, 199, písm. b) tr. z.

(Rozh. ze dne 19. února 1948, Zm I 288/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle § 197 a § 199, písm. b) tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti obžalovaného nelze přiznat oprávnění v žádném směru.

Poukaz zmateční stížnosti, že manželé B-ovi jednou udali, že se jim obžalovaný představil jako revisor Osidlovacího úřadu, a podruhé že uvedli, že si přikládal hodnost referenta Osidlovacího úřadu, týká se bezpodstatné okolnosti, neboť jeden i druhý údaj vyznívá shodně v ten smysl, že se obžalovaný vydával za veřejného úředníka. Obhajobou obžalovaného, že se manželům B-ovým představil jako revisní úředník, nikoliv však jako úředník Osidlovacího úřadu, se nalézací soud výslovně zabýval, ale neuvěřil jí. Výtka zmatku neúplnosti podle § 281, č. 5 tr. ř. neobstojí tudíž v žádném z uvedených směrů.

Při provádění hmotněprávního důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. zmateční stížnost namítá, že nalézací soud pochybil, podřadil-li zjištěný skutkový děj ustanovení § 197 a § 199, písm. b) tr. z., ačkoliv nebyl prokázán důvod a účel jednání obžalovaného. Než ani této výtce nelze přisvědčit.

Nalézací soud zjistil, že se obžalovaný manželům B-ovým představil jako úředník Osidlovacího úřadu a že si dal od nich předložit poslední žádost Františka B. na Osidlovací úřad, v níž František B. žádal, aby v jeho sousedství nebyla povolována další prodejna družstva X. Podle dalších zjištění napadeného rozsudku byli manželé B-ovi pevně přesvědčeni, že jednají se skutečným a oprávněným orgánem tohoto úřadu, a proto mu na jeho vyzvání žádost předložili. Obžalovaný si z ní dělal výpisky. Obžalovaný jednal popsáním způsobem, aby se dověděl skutečnosti, které potřeboval pro svou potřebu jako zaměstnanec družstva X.

Tato zjištění napadeného rozsudku plně opodstatňují závěr nalézacího soudu, že jsou jimi naplněny všechny zákonné pojmové znaky skutkové podstaty zločinu podvodu podle § 197 a § 199, písm. b) tr. z., a to zejména po stránce subjektivní, neboť to, k čemu směřoval úmysl obžalovaného, bylo poškození manželů B-ových na jejich právech, neboť byli klamným předstíráním úřední autority obžalovaným pohnuti k jednání, to je k vydání listiny, k němuž nebyli povinni (§ 107 úst. listiny).

S tohoto hlediska je nerozhodné, zda je Osidlovací úřad povolán rozhodovat o žádosti Františka B. čili nic, a nesejde ani na tom, zda by se v dalším průběhu řízení o takové žádosti družstvo X. dovědělo nebo ne. Zmateční stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 337.

Skutková podstata přečinu podle § 26, písm. a) dekretu čís. 5/1945 Sb. předpokládá pachatelův zlý úmysl.

(Rozh. ze dne 19. února 1948, Zm I 302/47.)

Nejvyšší soud jako zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 26, písm. a) dekretu presidenta republiky č. 5/1945 Sb., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, č. 4, 5, 9, zřejmě písm. a), 10 a 11 tr. ř. Nutno jí přisvědčit.

Přečinu podle § 26, písm. a) dekretu presidenta republiky č. 5/1945 Sb. se dopustí každý, kdo poruší nebo obejde ustanovení tohoto dekretu, zvláště ten, kdo ruší nebo znemožňuje oprávněnou činnost národního správce. Přečinu podle § 26, písm. b) tohoto dekretu se naproti tomu do-

Trestní řád:

§ 6: Byla-li opověď opravných prostředků vhozena do poštovní schránky poslední den lhůty v době, kdy byly ještě dopisy odtud vybírány a opatřovány razítkem z téhož dne, dlužno jí pokládat za včasnou i tehdy, stalo-li se přehlédnutím při vybírání schránky, že zásilka byla vybrána a razítkem opatřena teprve dne následujícího — čís. 315.

— I při opovědi opravných prostředků, byla-li učiněna telegraficky, nutno dodatečným písemným prohlášením ve lhůtě stanovené v § 97, odst. 3 jednacím řádu vyhovět požadavku podpisu strany (§ 97, odst. 1, věta druhá jednacím řádu) — čís. 323.

§ 79: Doručení obálky k hlavnímu přelíčení odpovídá předpisu § 79, odst. 1 tr. ř. i tehdy, byla-li zásilka — když obžalovaný ji odepřel přijmout — úředním doručovatelem u něho zanechána. Obžalovaný nemůže z vylíčeného postupu vyvozovat zmatek podle § 281, č. 3 tr. ř. — čís. 332.

§ 263: Písemně a mimo hlavní přelíčení učiněné prohlášení o rozšíření obžaloby na další, do obžalovacího spisu nepojatý skutek, je s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 7 tr. ř. bez významu, jestliže žalobce při hlavním přelíčení jeho rozšíření i na onen další skutek podle § 263 tr. ř. nenavrhl — čís. 320.

§ 281, č. 1: Vytka, že se nového hlavního přelíčení, při němž se rozhodovalo již jen o trestu za čin, stran něhož zůstal výrok o vině rozhodnutím zrušovacího soudu nedotčen, zúčastnili jiní soudcové, než kteří rozhodovali v původním přelíčení, nespádá pod hledisko zmatku § 281, č. 1 tr. ř., ani pod jiný důvod — čís. 316.

— č. 3: viz u § 79 tr. ř.

— č. 7: viz u § 263 tr. ř.

§ 281, č. 10: Nestalo-li se mylné podřadění skutku jinému zákonnému předpisu ke škodě obžalovaného, chybí jeho zmateční stížnosti základní podmínka úspěchu (§ 281, odst. 1 tr. ř.) — čís. 318.

§ 284: viz Jednací řád.

§ 293: K zákazu reformace in peius podle § 293, odst. 3 tr. ř. — čís. 316.

§ 427: viz § 79 tr. ř.

Zákon o porotních soudcích (zák. č. 232/1946 Sb.):

— Nezachování předpisu § 55, odst. 2, věta druhá zák. č. 232/1946 Sb., podle něhož po oznámení výroku poroty vrchním porotcem se má soudní sbor odebrat k poradě, aby přezkoumal výrok porotců, není postaveno pod sankci zmatečnosti — čís. 321.

— Byla-li výsledky hlavního přelíčení napověděna možnost, že zločin stíhaný porotním soudem byl spáchán v úplné opilosti, je třeba dát porotcům — vedle hlavní otázky na onen zločin — nejprve dodatečnou otázku na důvod vylučující trestnost podle § 2, písm. c) tr. z. a teprve pak náhradní otázku na přestupek § 523 tr. z. — Nelze říci, že nepoložení zmíněné dodatečné otázky nemohlo mít vliv na rozsudek, jestliže — při kladném zodpovězení otázky hlavní — odpověď na náhradní otázku na přestupek § 523 tr. z. už odpadla — čís. 327.

SBÍRKA · ROZHODNUTÍ NEJVYŠŠÍCH · STOLIC SOUDNÍCH · REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ

Užívání státního znaku povoleno ministerstvem obchodu.

ROZHODNUTÍ NEJVYŠŠÍHO SOUDU VE VĚCÍCH TRESTNÍCH.

Z příkazu presidia nejvyššího soudu
pořádá
redakční komise nejvyššího soudu.

Veškerá práva, zejména právo překladu, jakéhokoliv zpracování
nebo použití, jsou vyhrazena.

Vychází dvakrát měsíčně.

Obsah na straně druhé

REDAKCE: BRNO, PRESIDÍUM NEJVYŠŠÍHO SOUDU.

ADMINISTRACE: PRAHA XII., ŘÍMSKÁ 37.

MAJITEL A VYDAVATEL:

JUDr. VÁCLAV TOMSA, PRÁVNICKÉ VYDAVATELSTVÍ V PRAZE

ODPOVĚDNÝ ZÁSTUPCE LISTU JUDr. VÁCLAV TOMSA, PRAHA XII.,
ŘÍMSKÁ 37.

TISKEM FIRMY HEJDA & ZBROJ (NÁRODNÍ SPRÁVA), ML. BOLESLAV.

Trestní zákon:

- § 2: Strach není sám o sobě důvodem vylučujícím trestnost. — Pokud by čin ve strachu spáchaný mohl být beztrestný podle § 2, písm. c) tr. z. anebo podle § 2, písm. g) tr. z., č. 341. — K otázce spravedlivé nutné obrany ve smyslu § 2, písm. g) tr. z. a trestnosti vykročení z jejích mezí, č. 342.
- § 8: Viz u § 199, písm. d) tr. z.
- § 25: Osoba německé národnosti, jež podle dekretu č. 33/1945 Sb. pozbyla československého státního občanství, stala se na československém státním území »cizincem«, č. 339.
- § 101: Obecní úředník, pověřený rozdělováním potravinových lístků, dopouští se zločinu zneužití úřední moci podle § 101 tr. z., nikoliv zpronevěry v úřadě podle § 181 tr. z., jestliže si svěřené mu potravinové lístky přivlastní v úmyslu umožnit sobě nebo jinému neoprávněné získání zboží vázaného na ony lístky, č. 352.
- § 104: Dozorci vězňů, který poskytne uvězněným osobám výhody, na něž nemají nárok, dopouští se stranictví ve smyslu § 104, případ druhý tr. z., č. 362.
- § 127: Pokud slabomyslnost ženské osoby zneužitá k mimomanželské souloži lze klást na roven stavu bezbrannosti ve smyslu § 127 tr. z. — Bez důkazu znalcem lékařem nebude se možno při řešení této otázky zpravidla obejít. Posudek z řízení o zbavení svéprávnosti, zaměřený vzhledem k účelu onoho řízení k jiné otázce, nežli je získání podkladu pro posouzení schopnosti klást odpor útokům ve sféře pohlavní, neposkytuje v tom směru spolehlivý podklad, č. 350.
- § 134: Viz u § 152 tr. z.
- § 152: Ustanovení § 134 tr. z., pokud je v něm při zločinu vraždy t. zv. aberratio ictus prohlášena výslovně za nerozhodnou, je ustanovením výjimečným, jež nelze rozšiřovat na jiné trestné činy. Při zločinu zabíjení a zločinu těžkého poškození na těle je zákonem požadována naopak totožnost toho, proti němuž směřoval útok, s tím, jehož poškození nastalo. — Pokud zmateční stížnost, vytykající rozsudku pochybení v tomto směru a domáhající se toho, aby skutek byl posuzován jako pokus trestného činu úmyslného v souběhu s trestným činem z nedbalosti, je ve prospěch obžalovaného, č. 348.
- § 181: Viz u § 101 tr. z.
- § 197: Právo státu na dodržení předpisů o propůjčování vojenských hodností je »jiným právem« ve smyslu § 197 tr. z., č. 340. — Podařilo-li se pachateli na podkladě padělané listiny dosíci toho, že auto pocházející z německého majetku mu bylo příslušným úřadem uvolněno a vydáno jako jeho vlastnictví, byla už tím státu způsobena škoda na majetku a nezáleží na tom, že pachatel pak auta používal výhradně jen při provozu podniku, jehož byl národním správcem, č. 344.
- § 199, písm. d): Předpoklady, za nichž písemnost vystavená správním úřadem je »veřejnou listinou« ve smyslu § 199, písm. d) tr. z. — Nejde o beztrestné přípravné jednání, nýbrž o ukončený již pokus tam, kde zfalšované veřejné listiny bylo pachatelem už použito jako přílohy k žádosti, č. 338. — Pro trestnost pachatele, který železniční jízdenku zfalšoval v údaji trati, je s hlediska skutkové podstaty zločinu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z. nerozhodné, že i vzhledem

k svému datu vystavení byla ona jízdenka v den použití už neplatná. — K dokonání zločinu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z. se vyžaduje, aby se pachateli už podařilo zfalšovanou listinou někoho uvést v omyl, č. 353.

- § 323: Pro použití vyšší trestní sazby § 323 tr. z. nestačí jakékoliv předchozí potrestání pro nedovolené překročení hranic, nýbrž vyžaduje se opakování trestného činu uvedeného právě v tomto místě zákona, č. 357.
- § 335: Postupně slábnoucí zabírání brzd, byť se týkalo jen brzd nožních, zmenšuje podstatně bezpečnost dopravy a je vadou, pro kterou nutno motorové vozidlo — nelze-li bezprostředně zjednat nápravu — odstranit ve smyslu § 7, odst. 1 vlád. nař. č. 242/1939 Sb. nejkratší cestou z dopravy, č. 346. — Tím, že motor automobilu pro dočasnou poruchu není v chodu, neztrácí auto povahu motorového vozidla ve smyslu § 1, odst. 2 vlád. nař. č. 241/1939 Sb. Podle § 7, odst. 1, věta první vlád. nař. č. 242/1939 Sb. musí mít i nadále řidiče schopného k samostatnému řízení, pohybuje-li se po veřejné komunikaci tak, že s kopců sjíždí samotří, kdežto do kopce a po rovině je vlečeno traktorem, č. 347. — Právo přednosti v jízdě, poskytnuté ustanovením § 13, odst. 1 vlád. nař. č. 242/1939 Sb., nezabavuje řidiče motorového vozidla povinnosti počínat si tak, aby doprava nemohla být ohrožována. I když vjíždí na nepřehlednou křižovatku po hlavní komunikaci, musí volit takovou rychlost, aby mohl dostát povinnosti uložené mu ustanovením § 9, odst. 2 citovaného nařízení, č. 349.
- § 358: Opominutí dáti zraněné osobě protitetanovou injekci může být u ošetřujícího lékaře podle okolností »podstatným zanedbaním nemocného« ve smyslu § 358 tr. z. — Nezbytný obsah rozsudkových důvodů (§ 270, odst. 2, č. 5 tr. ř.) pro posouzení otázky příčinného vztahu mezi tímto opominutím a smrtí ošetřované osoby, č. 354.
- Černý obchod (zák. č. 15/1947 Sb.):**
- Otázku, bylo-li plynulé zásobování obyvatelstva ohroženo »značnou měrou« (§ 4, odst. 2 zák. č. 15/1947 Sb.), nelze posuzovat jediné podle velikosti zásobovacího obvodu, nýbrž též podle množství zašantročeného zboží a podle dávky připadající na jednoho spotřebitele, č. 359.
- Předpis § 11 zák. č. 15/1947 Sb., podle něhož při odsouzení za čin trestný podle zmíněného zákona má být vysloveno propadnutí majetkového prospěchu, který vinník činem získal, neb toho, co si zaň opatřil, je velící povahy a dlužno podle něho postupovat i tehdy, nemá-li vinník získany majetkový prospěch již v rukou, č. 361.
- Dopravní silniční řád (vl. nař. č. 242/1939 Sb.):**
- Viz § 335 tr. z.
- Mladiství (zák. č. 48/1931 Sb.):**
- Zakládá-li pachatelova činnost, spadající zčásti do doby před dosažením osmnáctého roku pachatelova věku, zčásti do doby po jeho dosažení, podle obecných předpisů zločin, nutno vyměřit trest ve smyslu § 25, odst. 5 zák. č. 48/1931 Sb. podle sazby stanovené na onen zločin obecnými předpisy. Nerozhoduje, že závažnější snad část onoho trvajícího deliktu spadala do doby před dosažením osmnáctého roku, č. 360.
- Národní správa (dekr. č. 5/1945 Sb.):**
- Prečin podle § 26 dekretu č. 5/1945 Sb. je trestným činem příslušejícím před soud. — Pouhé neohlášení držby majetku

JOSEF CHLAD

VÝROBA CUKROVINEK

PRAHA XI, Táboritská 18
Telefon 256-57

LADISLAV LOCHMAN

BRAŠNÁŘ

PRAHA-ŽIŽKOV,
Přibyslavská 4. Telefon 306-73

Jaroslav Scháňka

odborný závod kožišnický

PRAHA XVI,
Kartouzská 16 Telefon 476-42

Karel Novotný

nájemce by **JOSEF TOMEK,**

zámečnictví

TŘEBECHOVICE P. OR.

podléhajícího národní správě, jež pachatel převzal do úschovy ještě před 23. květnem 1945, kdy dekret č. 5/1945 Sb. nabyl účinnosti, nenaplnuje skutkovou podstatu přečinu podle § 26, písm. a) zmíněného dekretu, č. 355.

Ochrana cti (zák. č. 108/1933 Sb.):

— Pokud je novinářským článkem, útočícím na čest okruhu osob, v článku jen souhrnně označených, ohrožena i čest jednotlivce náležejícího k tomuto okruhu. — Nevyžaduje se tu, aby každý průměrný čtenář věděl, že se článek právě i onoho jednotlivce dotýká; stačí, že si takový úsudek učinit mohl některý z průměrných čtenářů, č. 345.

— Pokud lze vyloučit trestnost novinářského článku, dotýkajícího se cti osoby zastávající veřejnou funkci, podle § 6, odst. 1 zák. č. 108/1933 Sb. pro plnění povinnosti ve vztahu k čistě politického a veřejného života, č. 351.

Ochrana republiky (zák. č. 50/1923 Sb.):

— Osoba německé národnosti, jež podle dekretu č. 33/1945 Sb. pozbyla československého státního občanství, stala se na československém státním území »cizincem«. — Je-li odsuzována za zločin podle zákona č. 50/1923 Sb. k trestu na svobodu na dobu aspoň jednoho roku, dlužno jí uložit jako obligatorní vedlejší trest i vypovězení z území republiky podle § 33, odst. 1 uvedeného zákona, č. 339.

Opiový zákon (zák. č. 29/1938 Sb.):

— Ustanovením § 19 zákona č. 29/1938 Sb. má být stíháno jen takové přechovávání omamných látek, jež se děje v zájmu cizí spotřeby nebo v zájmu rozdělování. — Nespadá sem počínání toho, kdo, přihlásiv podle vydaného nařízení svoji zásobu opia příslušnému ministerstvu, má je nadále u sebe jen jako schovatel, pokládaje ono ministerstvo za výhradně oprávněné s onou zásobou nakládat, č. 356.

Podmíněné odsouzení (zák. č. 562/1919 Sb.):

— I podmíněné odsouzení, jež bylo podle čl. 1 rozhodnutí prezidenta republiky ze dne 31. července 1945 amnestováno, vylučuje za předpokladů § 2 zák. č. 562/1919 Sb. po dobu tam stanovenou možnost nového podmíněného odsouzení. Na tom nic nemůže změnit okolnost, že v případě nepodmíněnosti onoho předchozího odsouzení bylo by je snad možno už podle čl. 5 zmíněného rozhodnutí zahladit, č. 352.

Tisková novela (zák. č. 124/1924 Sb. a 126/1933 Sb.):

— Zjištěním, že odpovědný redaktor závadný článek nečetl, nepsal a do tisku nedal, je vyloučen toliko jeho zlý úmysl ve smyslu § 1 tr. z., není však získán podklad pro závěr o jeho nedbalosti. K tomu třeba zjištění skutečnosti, z nichž lze soudit, že neosvědčil dbalost nutnou a dostatečnou k zamezení uveřejnění článku, ač mu to podle okolností bylo možné, č. 351.

— Opravná stolice, přezkoumávající ke stížnosti odpovědného redaktora rozhodnutí okresního soudu, jímž bylo odpovědnému redaktoru uloženo uveřejnit tiskovou opravu ve znění předloženém žadatelem, není oprávněna, shledá-li, že oprava v tomto znění nevyhovuje ustanovení § 11, odst. 1, věta druhá zák. č. 126/1933 Sb., změnou napadeného rozhodnutí žádost za opravu přímo zamítnout. Má se omezit na zrušení napadeného rozhodnutí a vrácením věci do prvé stolice poskytnout žadateli možnost k udělení souhlasu s takovou úpravou tiskové opravy, jež by zmíněnému ustanovení vyhovovala, č. 358.

Nezval a Chytilík

tovární výroba oděvů

PROSTĚJOV

Komenského 14 Telefon 196

KAVÁRNA DEMÍNKÁ

NÁRODNÍ SPRÁVA

PRAHA XII, ŠKRÉTOVA 1

Sředitisko kulečnickového sportu
v Československé republice
Prvotřídní jídla a nápoje

KVĚTINOVÁ SÍŇ

*Alois
Králiček*

PRAHA II, POŘÍČ 11
TELEFON 614-21

Doporučujeme hotel

KRÁSNÁ KRÁLOVNA

OLOMOUČ
Jeremenkova 2 - Telefon 2634

Trestní řád:

§§ 118 a násl.: Viz u § 127 tr. z.
§ 270, odst. 2, č. 5: Viz u § 358 tr. z.
§ 281, odst. 1: Viz u § 152 tr. z.

Novela k trestnímu řádu (zák. č. 3/1878 f. z.):

— Kdo se v určitém směru opravného prostředku vzdal, nemůže svoje prohlášení, jež bylo učiněno v jasné, přesné a veškeru pochybnost vylučující formě, dodatečně už odvolati ani během opovědní lhůty, č. 343.

pustí národní správce, poruší-li úmyslně nebo z hrubé nedbalosti některou z povinností, uložených mu předcházejícími ustanoveními dekretu.

Ze srovnání těchto obou ustanovení vyplývá, že skutková podstata přečinu podle § 26, písm. a) uvedeného dekretu předpokládá alespoň vědomí pachatele o tom, že svým jednáním porušuje nebo obchází ustanovení tohoto dekretu, po případě, že ruší nebo znemožňuje oprávněnou činnost národního správce.

Tomuto výkladu nasvědčuje nejen znění tohoto místa zákona (srov. výrazy: poruší, obejde, ruší, znemožňuje), nýbrž i znění ustanovení § 26, písm. b) uvedeného dekretu, stanovící výslovně, že k naplnění této skutkové podstaty stačí i hrubá nedbalost, ačkoliv pro označení činnosti, ohrožené touto trestní sankcí, užívá stejného výrazu, jako ustanovení § 26, písm. a) téhož dekretu (... poruší-li...). Jde tedy v případě § 26, písm. a) zmíněného dekretu o přečin, u kterého povšechná zásada § 238 tr. z. ustupuje, neboť skutková podstata tohoto přečinu podle znění zákona předpokládá pachatelův zlý úmysl.

Nalézací soud však při svých úvahách z tohoto právního hlediska nevycházel, máje zřejmě za to, že k naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 26, písm. a) dekretu presidenta republiky č. 5/1945 Sb. stačí po subjektivní stránce pachatele nedbalost. Důsledkem tohoto právního omylu nezjistil, zda obžalovaný věděl, že kupuje věci uvedené v rozsudku od Němců a z jejich majetku (§ 2 a § 4, písm. a) uvedeného dekretu), a spokojil se úvahou, že si této okolnosti musel býti vědom, což poukazuje na závěr o pouhé nedbalosti.

Zmateční stížnost, která nedostatek skutkových zjištění v tomto směru vytýká jako zmatek podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., právem tedy namítá, že rozsudek trpí tímto zmatkem. Bylo jí proto již z tohoto důvodu vyhověno a rozhodnuto, jak uvedeno ve výroku, aniž se bylo třeba zabývat ostatními uplatněnými důvody zmatečnosti, z nichž zmatky podle § 281, č. 10 a 11 tr. ř. nebyly provedeny.

Čís. 338.

Předpoklady, za nichž písemnost vystavená správním úřadem je »veřejnou listinou« ve smyslu § 199, písm. d) tr. z.

Nejde o beztrestné přípravné jednání, nýbrž o ukončený již pokus tam, kde zfalšované veřejné listiny bylo pachatelem už použito jako přílohy k žádosti.

(Rozh. ze dne 19. února 1948, Zm II 275/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199, písm. d) tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, která uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, č. 5 a 9, písm. a) tr. ř., není důvodná.

Svědék inž. Alfred M. neudal u hlavního přelíčení, že zfalšovaná listina, o kterou jde, nestačí k tomu, aby byl úřad oklamán a uveden v omyl. Nehledíc k tomu, že nejde o okolnost, která by mohla býti předmětem svědeckého výslechu, nelze proto dát za pravdu námitce zmateční stížnosti, že rozsudek z tohoto důvodu trpí vadou neúplnosti podle § 281, č. 5 tr. ř.

Nalézací soud výslovně přihlédl k oné části výpovědi zmíněného svědka, kde svědek poukázal na skutečnost, že listina ani po zfalšování neobsahuje údaje, jaké kategorie vozidel se týká, takže k vydání řidičského průkazu nestačila. Rozsudku nelze tedy ani v tomto směru vytýkat, že je neúplný.

Uvedenou vadou rozsudek netrpí, ani pokud stěžovatel vytýká, že se nalézací soud nevypořádal se skutečností, že ve zfalšované listině není popsán vůdčí list ani jeho číslo, neboť podle zjištění napadeného rozsudku protiprávně vylákání řidičského průkazu, tedy vůdčího listu, bylo obžalovaným teprve zamýšleno.

Při provádění zmatku podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. zmateční stížnost napadá především závěr nalézacího soudu, že šlo o veřejnou listinu. Vytýká mu právní mylnost, pro niž se nalézací soud neobíral významem okolností, že listina nebyla podepsána k tomu povolanou veřejnou osobou a že vůbec nevykazuje znaky, z nichž by šlo soudit, že jde o veřejnou listinu. Podle mínění zmateční stížnosti jde tu o pouhý výtisk, kopií nebo na stroji psaný list beze všech známek veřejné listiny.

Námitce nelze přisvědčit.

Podle § 68, odst. 3 vládního nařízení č. 8/1928 Sb. má býti v písemném rozhodnutí správního úřadu, o jaké tu jde, označen úřad, který je vydává, uvedeno datum a připojen podpis k tomu oprávněného orgánu. Podpis může však být nahrazen ověřením kanceláře, že vyhotovení souhlasí s vyřízením.

Listina, připojená ke spisům, vykazuje uvedené náležitosti a zejména obsahuje doložku kanceláře, již je potvrzena správnost vyhotovení. Nalézací soud měl tudíž po přečtení listiny u hlavního přelíčení ve svých zjištěních podklad pro závěr, že jde o úřední výnos a tedy veřejnou listinu ve smyslu § 199, písm. d) tr. zák. Že by okresní úřad v B. jejím vydáním překročil obor své působnosti, zmateční stížnost netvrdí.

Podle zjištění napadeného rozsudku obžalovaný zfalšoval listinu tak, že přeškrtl slova »vůbec nedostavil« a dopsal slova »dostavil s osobním vozidlem a řidičskou zkoušku jste provedl s dobrým prospěchem a vůdčí list dostanete na okrese«. Navazujíc na zjištění napadeného rozsudku, že na podkladě takto zfalšované listiny nemohl být řidičský průkaz vydán, protože v ní není uvedeno, jaké kategorie vozidel se potvrzení o vykonané zkoušce týká, zmateční stížnost vytýká s hlediska uvedeného zmatku, že tedy jde o beztrestné přípravné jednání, nejvýše však o pokus absolutně nezpůsobilým prostředkem.

Ani těmto námitkám nelze však přisvědčit.

Stěžovatel tu totiž přehlíží, že o čin vedoucí ke skutečnému vykonání podle § 8 tr. zák. jde už tam, kde pachatel z pouhých příprav k činu přechází k jeho provádění. Tomu je tak tenkrát, kde pachatel podnikne čin, který je započatím provádění jeho záměru, a kde podle zkušeností po úvodním činu má bezprostředně následovat provedení činu, to je uskutečňování činnosti, která se vyžaduje k naplnění skutkové podstaty. V souzené věci stěžovatel podle dalších zjištění napadeného rozsudku připojil výměr okresního úřadu v B., zfalšovaný uvedeným způsobem, k žádosti o vydání vůdčího listu, kterou předložil okresnímu národnímu výboru v M. Dlužno proto v činu obžalovaného ve spojení se zjištěným záměrem spatřovat naplněný pojem pokusu podle § 8 tr. zák., ba dokonce již pokus ukončený, neboť vinník tu již vykonal vše, co podle svého mínění mohl k uskutečnění svého úmyslu vykonat. O pouhé beztrestné přípravné jednání nemůže tedy jít v žádném případě.

Podle zjištění napadeného rozsudku byl obžalovaný nepochybně přesvědčen, že používá prostředku, způsobilého oklamat. O beztrestný pokus by tu mohlo jít teprve tenkrát, kdyby uvedené přesvědčení obžalovaného kořenilo v hrubé neznalosti přírodních zákonů. O takový případ však v souzené věci podle zjištění napadeného rozsudku nejde, neboť se z nich dá pouze soudit na to, že obžalovaný jednal v neznalosti chodu služby u onoho úřadu. Stěžovateli nelze tudíž dát za pravdu, ani pokud namítá, že šlo o beztrestný čin, protože užitý prostředek byl absolutně nezpůsobilý, aby jím pachatel dosáhl zamýšleného cíle.

Zmateční stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 339.

Osoba německé národnosti, jež podle dekretu čís. 33/1945 Sb. pozbyla československého státního občanství, stala se na československém státním území »cizincem«.

Je-li odsuzována za zločin podle zákona čís. 50/1923 Sb. k trestu na svobodě na dobu aspoň jednoho roku, dlužno jí uložit jako obligatorní vedlejší trest i vypovězení z území republiky podle § 33, odst. 1 uvedeného zákona.*)

(Rozh. ze dne 24. února 1948, Zm I 920/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem přípravy úkladů o republiku podle § 2 zákona č. 50/1923 Sb., pokud napadla rozsudek z důvodů, že nebylo vysloveno vypovězení obžalovaného z území republiky, a vrátil věc nalézacímu soudu, aby o ní v tomto směru jednal a rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud odsoudil obžalovaného pro zločin přípravy úkladů o republiku podle § 2 zákona č. 50/1923 Sb. za použití § 55 tr. z. do těž-

*) Poznámka: Srovnej nyní § 55 zák. č. 231/1948 Sb.

kého žaláře v trvání jednoho roku, zostřeného a doplněného jedním postem měsíčně, a podle § 32 zákona č. 50/1923 Sb. ke ztrátě čestných práv občanských, nevyslovil však, aby byl obžalovaný jako cizinec vypovězen podle § 33, odst. 1 téhož zákona z území republiky.

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá toto opominutí ve výroku nalézacího soudu číselně, pokud se týče věcně, z důvodů zmatečnosti podle § 281, č. 5, 11 tr. ř.

Obžalovaný je, jak je zřejmé z jeho vlastních údajů, jakož i z ostatního obsahu spisů, německé národnosti. Z celých spisů nevychází nikde najevo, že obžalovaný přináleží k jiné národnosti než německé.

Podle § 1, odst. 1 úst. dekretu presidenta republiky ze dne 2. srpna 1945, č. 33 Sb., pozbyli českoslovenští státní občané německé národnosti, kteří podle předpisů cizí okupační moci nabyli státní příslušnosti německé, dnem nabytí takové státní příslušnosti československého státního občanství. Ostatní českoslovenští státní občané německé národnosti pozbyli podle § 1, odst. 2 uvedeného úst. dekretu československého státního občanství dnem, kdy tento dekret nabyl účinnosti, tedy hledíc k ustanovení § 6 onoho dekretu dnem 10. srpna 1945.

Osoby německé národnosti, které takto pozbyly československého státního občanství, staly se na československém státním území cizinci.

Paragraf 33, odst. 1 zákona č. 50/1923 Sb. stanoví závazně (v y s l o v í s o u d . . . » na rozdíl od ustanovení odst. 2, kde se praví: »V ostatních případech... m ů ž e t o s o u d u č i n i t i . . . «) jako vedlejší trest vypovězení z území republiky, je-li cizinec odsouzen pro zločin podle zákona č. 50/1923 Sb. k trestu na svobodě nejméně na dobu jednoho roku.

Kdyby bylo zjištěno, že obžalovaný pozbyl československého státního občanství, bylo by nutno přisvědčit výtce, že nalézací soud nedbal tohoto velícího ustanovení zákona, když nevyslovil jeho vypovězení, a že tím porušil hmotněprávní ustanovení, které není ponecháno na vůli volnému soudcovskému uvážení, a že tím překročil meze svého trestního oprávnění (§ 281, č. 11 tr. ř.).

Podle § 1, odst. 3, 4 a § 2 shora uvedeného úst. dekretu jsou však někteří občané německé národnosti vyňati, za předpokladů tam stanovených, z následků vyplývajících z předpisů § 1 a 2 tohoto dekretu.

Nalézací soud se ve svém rozsudku vůbec nezabýval otázkou národnosti a státní příslušnosti obžalovaného a ovšem ani tím, zda obžalovaný snad nespadá pod výjimky vypočtené v § 1, odst. 3 a 4 a § 2 uvedeného úst. dekretu, a nezjišťoval tyto skutečnosti, ačkoliv jsou nezbytné pro posouzení, zda je třeba považovat obžalovaného za cizince podle § 33 zákona na ochranu republiky.

Bylo proto vyhověno zmateční stížnosti a rozhodnuto, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 340.

Právo státu na dodržení předpisů o propůjčování vojenských hodností je »jiným právem« ve smyslu § 197 tr. z.

Zločin podvodu falšováním veřejné listiny podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z. je spáchán teprve předložením zfalšované listiny a pachatelův poškozovací úmysl dlužno posuzovat podle této doby, nikoliv podle doby zfalšování dotčené listiny.

(Rozh. ze dne 24. února 1948, Zm I 745/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby vznesené naň pro zločin podvodu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu prvé stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství je odůvodněná, pokud s hlediska uplatňovaného důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. namítá, že nalézací soud posoudil věc nesprávně po právní stránce, když podle § 259, č. 2 tr. ř. zprostil obžalovaného obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z. pro nedostatek skutkové podstaty tohoto zločinu po stránce subjektivní.

Ke skutkové podstatě podvodu se po subjektivní stránce vyžaduje, aby pachatel již při lstivém předstírání a jednání podle § 197 tr. z. nebo při činech v §§ 199 a 201 tr. z. uvedených, lstivému předstírání nebo jednání na roveň postavených, byl veden úmyslem způsobit škodu na majetku nebo jiných právech. V tomto směru nalézací soud vyloučil na podkladě skutkového zjištění, že šlo o škodu celkem nepatrnou (56,40 Kčs) a že i tuto škodu obžalovaný nahradil, toliko zlý úmysl obžalovaného způsobit státu škodu na jeho majetku, záležející ve vyplacení vyššího žoldu, odpovídajícího hodnosti desátníka, neuvažoval však vůbec o tom, zda obžalovaný neměl úmysl způsobit státu škodu na jiných právech, v kterémžto směru obžaloba poukazovala na právo státu na řádnou evidenci vojska. S každou hodností ve vojsku jsou spojena určitá práva a povinnosti. Vzhledem k tomu má stát přirozeně vrcholný zájem na tom, aby tyto hodnosti byly propůjčovány pouze vojenským osobám k tomu v každém ohledu způsobilým. Proto se v příslušných vojenských předpisech stanoví, kdo a za jakých podmínek je oprávněn jednotlivé vojenské hodnosti propůjčovat. Propůjčená vojenská hodnost je pak naopak průkazem určitých vojenských kvalit odůvodňujícím použitím nositele hodnosti k úkonům, které těchto kvalit vyžadují a které by mu nemohly být svěřeny, kdyby neměl oné hodnosti. Právo státu na dodržení předpisů o propůjčování vojenských hodností je proto nepochybně »jiným právem« ve smyslu § 197 tr. z. Nalézací soud se měl proto zabývat otáz-

kou poškozovacího úmyslu na straně obžalovaného i s tohoto hlediska, a neučinil-li tak, zatížil rozsudek zmatkem podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř.

Nalézací soud však pochybil po právní stránce, jak zmateční stížnost správně namítá, i pokud vyloučil na straně obžalovaného úmysl poškodit stát na majetku vyplácením vyššího žoldu, odpovídajícího hodnotě desátníka, na základě skutečnosti, že zfalšování knížky se stalo v dubnu 1939, tedy již za okupace, kdy obžalovaný nemohl československý vojenský erár poškodit, a že při použití zfalšované vojenské knížky dne 4., správně 9. června 1945 věc neohlásil z obavy, aby z toho neměl nepříjemnosti. Zločin podvodu kladený obžalovanému obžalobou za vinu byl spáchán teprve dne 9. června 1945 předložením zfalšované vojenské knížky doplňovacímu vojenskému velitelství při presentaci k výjimečné činné službě vojenské. Poškozovací úmysl obžalovaného dlužno proto posuzovat pouze v uvedené době. Obavy z nepříjemností nemohly u obžalovaného tvořit důvod vylučující trestnost jeho jednání ve smyslu § 2, písm. g) tr. z., ježto hrozícím nepříjemnostem mohl čelit ohlášením důvodů, které ho za okupace vedly k přepsání vojenské hodnosti v jeho vojenské knížce a jimiž se hájí i v souzené věci. K poškozovacímu úmyslu ve smyslu § 197 tr. z. se pak nevyžaduje, aby způsobení škody bylo pohnutkou pachatelova jednání. Stačí, že si pachatel uvědomil, že z jeho zamýšleného jednání nutně škoda povstane a přesto se k němu rozhodl. Pokud pak nalézací soud vyloučil poškozovací úmysl ohledně žoldu s poukazem na to, že obžalovaný způsobenou škodu nahradil, přehlédl, jak zmateční stížnost právem vytýká, uplatňujíc tak věcně zmatek podle § 281, č. 5 tr. ř., že tato náhrada se stala až po trestním oznámení. Obžalovaný při odpovědném výsledku projevil ochotu vrátit rozdíl v žoldu, a když byla výše tohoto rozdílu zjištěna a obžalovanému sdělena, prohlásil, že tuto částku vyrovná, což pak skutečně učinil.

Odůvodněné zmateční stížnosti bylo proto vyhověno, napadený rozsudek zrušen a věc vrácena podle § 288, odst. 2, č. 1, 3 tr. ř. nalézacímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 341.

Strach není sám o sobě důvodem vylučujícím trestnost.

Pokud by čin ve strachu spáchaný mohl být beztrestný podle § 2, písm. c) tr. z. anebo podle § 2, písm. g) tr. z.

(Rozh. ze dne 25. února 1948, Zm II 441/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství proti rozsudku krajského soudu trestního, pokud jím byl obžalovaný podle § 259, odst. 1, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby podané na něho pro zločin podle prvního případu § 11 retribučního dekretu, rozsudek v části vzaté v odpor zrušil a věc vrátil soudu své stolice, aby ji v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost odporuje rozsudku jen potud, pokud jím byl obžalovaný zproštěn obžaloby pro zločin podle § 11 retribučního dekretu, nechávajíc nedotčeným výrok zprošťující obžalovaného obžaloby i pro zločin podle § 99 tr. z.

Zločin udavačství ve smyslu § 11 retribučního dekretu byl podle obžaloby spáchán tím, že obžalovaný dne 3. srpna 1944 udal na četnické stanici, že Oldřich Z., který byl již 27. července 1944 zatčen gestapem, v roce 1939 převzal od obžalovaného dva revolvery s náboji.

Nalézací soud vzal za prokázaný-zažalovaný děj a shledal v něm skutkovou podstatu zločinu udavačství po objektivní stránce, v subjektivním směru však vyloučil zlý úmysl na podkladě zjištění, že obžalovaný jednal ve strachu o sebe a svou rodinu vzhledem k tomu, že měl za to, že Oldřich Z. na něj prozradí, že od něho obdržel zbraně, a že v důsledku toho i on bude gestapem zatčen.

Zmateční stížnosti státního zastupitelství nutno přisvědčit, již pokud s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čis. 9, písm. a) tr. ř. namítá nesprávné právní posouzení věci.

Strach sám o sobě nelze v zásadě uznat za důvod trestný čin omlouvající a tudíž trestnost vylučující. Tomu dává výraz sám trestní zákon, když v § 46, písm. c) připisuje »strachu« význam toliko polehčující okolnosti. Na správnosti tohoto názoru nemůže nic změnit ani ustanovení § 2, písm. g) tr. z., pokud vylučuje odsouzení, byť i toliko pro úmyslný trestný čin, vykročil-li pachatel z mezí nutné spravedlivé obrany ze strachu; jdeť o ustanovení výjimečné, které nelze rozšiřovat na jiné případy než vykročení z mezí takovéto obrany. Že by v souzeném případě šlo o tento případ, nalézací soud nezjišťuje, ani nejsou pro to ve spise náznaky.

Strach ve výjimečných případech může ovšem dosáhnout i tak značného stupně, že si pachatel není vědom svého činu (§ 2, písm. c) tr. z.). Zda měl nalézací soud na mysli takovýto stupeň strachu, nelze z jeho kusých zjištění dovodit. Zjištění rozsudku, že obžalovaný jednal »za plného vědomí«, svědčí spíše o opaku.

Je také možné, že nalézací soud úvahami o významu strachu mířil na stav neodolatelného donucení podle § 2, písm. g) tr. z. Pro to by mohlo svědčit zejména zjištění, že obžalovaný jednal v obavě, že bude zatčen »gestapem«, a že tedy pohnutkou jeho činu bylo nebezpečí vzházející z toho pro jeho osobní svobodu, tělesnou bezpečnost nebo život. Leč nebezpečí pro ten neb onen právní statek nenaplnuje již o sobě pojem »neodolatelného donucení«. Podmínky jeho jsou daleko přísnější, jak dovodil zrušovací soud zejména v rozhodnutí čis. 6358 Sb. n. s. tr. I. Těmito podmínkami se však nalézací soud nezabýval.

Vyloučil-li tudíž nalézací soud subjektivní stránku zločinu udavačství jen proto, že obžalovaný měl strach ze zatčení, posoudil věc po právní stránce nesprávně a zatížil rozsudek zmatkem podle § 281, čis. 9, písm. a)

tr. ř. Na tom nemůže nic změnit závěr nalézacího soudu, že není vrácena obrana obžalovaného, že nejednal v zájmu a ve službách nepřítelů, ani s využitím situace přivoděné nepřátelskou okupací, poněvadž tento závěr svou povahou není skutkovým závěrem, nýbrž právním hodnocením.

Bylo proto odůvodněné zmáteční stížnosti vyhověno již z tohoto důvodu, aniž bylo třeba se zabývat dalšími jejími vývody uplatňujícími zmatek podle § 281, č. 5 tr. ř., a rozsudek byl zrušen jako zmátečný ve výroku zprošťujícím obžalovaného pro zločin udavačství podle prvního případu § 11 retribučního dekretu.

Jelikož se nalézací soud, vyloučiv nesprávně zlý úmysl obžalovaného již na podkladě strachu ze zatčení, nezabýval dalšími složkami subjektivní stránky skutkové podstaty zločinu udavačství, zejména ve směru shora vytknutém, a důsledkem toho neučinil potřebná skutková zjištění, nebylo možno ihned rozhodnout ve věci a byla proto věc vrácena nalézacímu soudu, aby ji v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl.

Čís. 342.

K otázce spravedlivé nutné obrany ve smyslu § 2, písm. g) tr. z. a trestnosti vykročení z jejích mezí.

(Rozh. ze dne 25. února 1948, Zm II 515/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a obžalovaného podle § 259, odst. 1, č. 2 tr. ř. zprostil obžaloby pro zločin těžkého poškození na těle podle § 152 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje číselně důvody zmátečnosti podle § 281, č. 5 a 9, písm. a) a b) tr. ř., ve skutečnosti však důvody zmátečnosti podle § 281, č. 5, 9, písm. a) a č. 10 tr. ř. Je důvodná.

Podle zjištění nalézacího soudu šel Antonín O. dne 16. července 1947 asi o 0,30 hod. kolem stavení obžalovaného. Přitom křičel nadávky určené obžalovanému, jemuž také hrozil, že mu ukáže. Ten se probudil, otevřel okno a Antonína O. napomínal. Když Antonín O. nadávky opakoval, vyskočil obžalovaný oknem na ulici, přišel k němu a opět mu domlouval. Antonín O., který byl podnapilý a který byl veden Jaroslavem V., se Jaroslavu V. vytrhl, chytil obžalovaného za ruce a tlačil ho směrem k příkopu, který je se strany od vozovky asi půl metru hluboký a suchý. Když byl obžalovaný Antonínem O. odtlačen do vzdálenosti asi jednoho metru od příkopu, Antonína O. od sebe odstrčil (odžduchnul) směrem do vozovky. Ten upadl na vozovku, na níž byl v těch místech roz-

sypán neuválený šterk, a přivodil si otřes mozku, kterého zranění bylo podle znaleckého posudku těžké. Jaroslav V. odešel s místa činu, jakmile Antonín O. uchopil obžalovaného za ruce.

Na tomto podkladě nalézací soud dospěl k závěru, že v činu obžalovaného nelze sice spatřovat zločin těžkého poškození na těle podle § 152 tr. zák., na který zněla obžaloba, že však čin naplňuje skutkovou podstatu přestupku podle § 335 tr. zák. Uvedený závěr nalézací soud vyslovil na podkladě úvahy, že vzhledem k hloubce a suchému stavu příkopu a s ohledem na vzdálenost obžalovaného od jeho okraje v době činu nehrozilo mu ještě bezprostřední nebezpečí, když Antonína O. odstrčil, nehledíc k tomu, že by obžalovaný nebyl ohrožen, ani kdyby byl couvnul až do příkopu. Obžalovaný tedy vykročil podle názoru nalézacího soudu z mezí nutné obrany za okolností, působících podle § 2, písm. g) tr. z. jeho trestnost přestupkem podle § 335 tr. zák.

Tento závěr nalézacího soudu napadá stěžovatel výtkou zmatku podle § 281, č. 9, písm. b), správně písm. a) tr. ř., které je nutno přisvědčit.

Za zjištěného stavu věci nutno totiž při správném výkladu a použití zákona dospět k závěru, že v době, kdy obžalovaný Antonína O. od sebe odstrčil, byl již O-ův útok v chodu, a nelze mít zato, že stěžovatel za zjištěné situace svým jednáním vykročil z mezí spravedlivé a nutné obrany způsobem, který by naplnil skutkovou podstatu uvedeného přestupku. Nutno uvážit, že šlo o dobu noční, že obžalovaný i Antonín O. byli v té době na místě činu již sami, že obžalovaný byl tlačěn Antonínem O. k příkopu, který ho ohrožoval nebezpečím klopýtnutí a pádu, a že by obžalovaný byl potom proti Antonínu O. v postavení o mnoho nevýhodnějším. Použil-li stěžovatel za této situace a v bezprostřední blízkosti příkopu pouhého odstrčení útočícího Antonína O., nelze říci, že by tento způsob obrany nebyl úměrný povaze a intenzitě útoku, zejména vzhledem k povaze vyhrůžek a celkovému chování Antonína O. Okolnost, že útočník při tom utrpěl těžké zranění, nemůže na věci nic měnit.

Než i kdyby se připustilo, že stěžovatel odstrčením Antonína O. objektivně vykročil z mezí toho, co bylo potřebné k odvrácení útoku, nelze uznat, že si to stěžovatel za daných okolností mohl uvědomit, uváží-li se zejména jeho zjevné rozrušení v době činu, který následoval brzo po jeho náhlém probuzení obžalovaným. Nelze tedy dospět k závěru, že obžalovaný jednal nedbale ve smyslu § 335 tr. zák.

Bylo proto zmáteční stížnosti vyhověno, rozsudek byl pro uvedený zmatek zrušen a obžalovaný byl podle § 259, odst. 1, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby. Ostatními důvody zmátečnosti nebylo se již třeba obírat.

Čís. 343.

Kdo se v určitém směru opravného prostředku vzdal, nemůže svoje prohlášení, jež bylo učiněno v jasné, přesné a veškeru pochybnost vylučující formě, dodatečně už odvolati ani během opovědní lhůty.

(Rozh. ze dne 27. února 1948, Zm I 101/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl stížnost obžalovaného do usnesení krajského soudu, jímž byla zamítnuta zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku téhož soudu.

D ů v o d y:

Podle protokolu o hlavním přelíčení ohlásil obžalovaný po poučení o opravných prostředcích zmáteční stížnost a odvolání a žádal, aby opis rozsudku byl doručen jeho obhájci za účelem provedení opravných prostředků. Následujícího dne se dal obžalovaný předvést z vyšetřovací vazby a prohlásil do protokolu před předsedou hlavního přelíčení, že bere zpět ohlášený opravný prostředek co do viny, že však trvá na opravném prostředku co do výše trestu, zejména též v tom směru, že při výměře trestu nebylo použito ustanovení § 16 retrib. dekretu. Zároveň prohlásil, že trest nastupuje. Podle záznamu na č. l. 89 a podle zprávy ředitelství věznic nastoupil obžalovaný trest téhož dne v 9 hodin. Nalézací soud pak doručil dne 29. prosince 1947 opis rozsudku obhájci obžalovaného za účelem provedení odvolání. Dne 5. ledna 1948 došlo nalézacímu soudu provedení zmáteční stížnosti a odvolání obžalovaného. Usnesením ze dne 5. ledna 1948 zamítl soud prvě stolice zmáteční stížnost obžalovaného podle § 1 zák. č. 3/1878 ř. z., ježto byla podána osobou, jež se jí vzdala.

Toto rozhodnutí napadá nyní obžalovaný stížností, v níž se domáhá zrušení napadeného usnesení a v níž uvádí, že si sám nedovede dobře vysvětlit, jak se to stalo, že se dne 20. prosince 1947 dal předvést a prohlásil do protokolu, že netrvá na zmáteční stížnosti, že tak učinil v mylné představě, že jeho obhájce může přes to zmáteční stížnost provést, že příkaz k provedení zmáteční stížnosti, daný obhájci po hlavním přelíčení, neodvolal, ježto neměl možnost hovořit se svým obhájcem, a že má za to, že k jeho prohlášení došlo pod těžkou duševní depresí vězeňské psychosy, že obhájce provedl zmáteční stížnost nikoliv proti jeho vůli, nýbrž v souhlase s jeho výslovným příkazem.

Stížnost je bezdůvodná. Protokolární prohlášení obžalovaného dne 20. prosince 1947 bylo učiněno v jasné a přesné formě, vylučující pochyby o tom, že obžalovaný nehodlá napadat rozsudek co do viny a že se cítí rozsudkem postižen jen vysokou výměrou trestu, zejména že při výměře trestu nebylo použito ustanovení § 16 retrib. dekretu. Takovéto vzdání se opravného prostředku co do viny učiněné v jasné, přesné a jakoukoliv pochybnost vylučující formě nelze později odvolat, a to ani ve lhůtě stanovené k ohlášení opravného prostředku. Tvrzení stížností, že obžalovaný učinil uvedené prohlášení v mylné představě, že jeho obhájce může přes to ohlášenou zmáteční stížnost provést, je vyvráceno právě onou přesností a určitostí protokolárního prohlášení, neboť v něm obžalovaný dal zcela nepochybně najevo, že opravné prostředky, ohlášené den před tím, obmezuje jen na odvolání z výroku o výši trestu, jakož i další skutečnosti, že ihned po tomto prohlášení trest také nastoupil.

Obžalovaný se dal předvést z vazby k předsedovi hlavního přelíčení z vlastního popudu a z vlastní vůle učinil prohlášení, v němž přesně rozlišuje opravný prostředek co do viny od opravného prostředku co do trestu. Toto přesné rozlišování svědčí o uváženém a promyšleném jednání obžalovaného, takže neobstojí ničím nedoložená domněnka stížnosti, že obžalovaný učinil uvedené prohlášení pod těžkou duševní depresí vězeňské psychosy, jež je ostatně v rozporu s obsahem odvolání, jež obžalovaný sám sepsal dne 7. ledna 1948 a v němž uvádí: »Zmateční stížnost co do viny jsem odvolal z toho důvodu, poněvadž bych v ní musil uvádět nové okolnosti a průvody, které provedu v žádosti za obnovu trestního řízení, kterou hodlám podat po vyřízení předmětného odvolání.«

Dalšími vývody stížnosti, že obhájce dostal příkaz k provedení zmáteční stížnosti od bratra obžalovaného — jediného to příbuzného — a že je tudíž nutno pohlížet na zmáteční stížnost podanou ve prospěch obžalovaného jinými osobami tak, jako by ji podal sám obžalovaný, není třeba se zabývat již proto, že stížnost přehlíží, že podle § 284, odst. 2 tr. ř. běží lhůta k ohlášení zmáteční stížnosti příbuzným uvedeným v § 282 tr. ř. od téhož dne, od kterého počala běžet obžalovanému, a stížnost ani netvrdí, že bratr obžalovaného ohlásil zmáteční stížnost v této lhůtě.

Pokud stížnost tvrdí, že po skončení hlavního přelíčení dne 19. prosince 1947 ohlásil zmáteční stížnost kromě obžalovaného i jeho zvolený obhájce, je toto tvrzení v rozporu s obsahem protokolu o hlavním přelíčení. Jde ostatně o okolnost, která je pro posouzení věci bez významu, neboť obhájce nemá právo samostatně zmáteční stížnosti a vzdání se zmáteční stížnosti obžalovaným je závazné i pro obhájce.

Zamítl-li tudíž za tohoto stavu věci soud prvě stolice zmáteční stížnost, je toto rozhodnutí v plném souhlasu s ustanovením § 1, odst. 1 zák. č. 3/1878 ř. z. Stížnost byla proto jako bezdůvodná zamítnuta.

Čís. 344.

Podalo-li se pachateli na podkladě padělané listiny dosíci toho, že auto pocházející z německého majetku mu bylo příslušným úřadem uvolněno a vydáno jako jeho vlastnictví, byla už tím státní způsobena škoda na majetku a nezáleží na tom, že pachatel pak auto používal výhradně jen při provozu podniku, jehož byl národním správcem.

(Rozh. ze dne 28. února 1948, Zm II 434/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle §§ 197, 200, 201, písm. a), 203 tr. z.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmátečnosti podle § 281, č. 4, 5, 9, písm. a), správně podle § 281, č. 5, 9, písm. a) tr. ř.

Rozsudek se výslovně zabýval stěžovatelovou obhajobou, že vzhledem k velkému zájmu o auto chtěl zachránit auto pro firmu, jejímž se stal národním správcem, a neuvěřil této obhajobě, takže rozsudek není v tomto směru neúplný podle § 281, č. 5 tr. ř.

Neprávem vytýká stěžovatel nedostatek důvodů rozsudkovému výroku, že stěžovatel padělanou smlouvu předložil u národního výboru v T. a v O. Pro svůj výrok, že stěžovatel předložil smlouvu u místního národního výboru v T., aby mu bylo vydáno auto jako jeho vlastnictví, měl nalézací soud oporu v trestním oznámení, jež bylo sepsáno na základě stěžovatelova doznání a při hlavním přeličení přečteno. Již tím, že na základě zmíněné padělané smlouvy bylo národním výborem v T. stěžovateli dovoleno, aby si odvezl auto jako své vlastnictví, byl čin dokonán a je nerozhodné pro posouzení věci, zda obžalovaný předložil padělanou smlouvu ještě u místního národního výboru v O., a rovněž je nerozhodné, zda předložení se stalo v červnu 1945 nebo v jinou dobu.

S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. namítá stěžovatel, že ke skutkové podstatě zločinu podvodu spáchaného paděláním soukromé listiny se vyžaduje naplnění všech znaků uvedených v § 197 tr. z., že však v souzeném případě nejsou tyto znaky dány, ježto stěžovatel svým jednáním nezpůsobil škodu, a po subjektivní stránce není prý dán ani úmysl podvodný, ani úmysl způsobit škodu. Že činem nebyla způsobena škoda, dovozuje stěžovatel z toho, že auto používal výhradně pro firmu, jejímž byl národním správcem a která pod jeho vedením vydělala státu značné částky, a že stěžovatel svým jednáním auto vlastně zachránil. Tím, že stěžovatel používal auta pro podnik, v němž byl národním správcem, není vyloučeno, že byla způsobena škoda, neboť škoda nastala již tím, že auto, které bylo původně majetkem osoby německé národnosti, bylo v disposiční moci státu a předložením padělané smlouvy prokazující, že stěžovatel je vlastníkem auta, bylo mu vydáno jako jeho vlastnictví. Okolnost, že stěžovatel po zahájení trestního řízení zapsal auto do inventáře spravovaného podniku, možno posuzovat jen jako náhradu škody.

Že stěžovatel jednal v úmyslu uvést v omyl orgány místního národního výboru v T. a způsobit státu škodu na jeho majetku, plyne ze zjištění rozsudku, že předložil listinu, kterou dokazoval své vlastnictví k autu, a že touto listinou byl národní výbor v T. uveden v omyl a vydal stěžovateli auto jako jeho vlastnictví.

Byla proto zmatečná stížnost zamítnuta.

Čís. 345.

Pokud je novinářským článkem, útočícím na čest okruhu osob v článku jen souhrnně označených, ohrožena i čest jednotlivce náležejícího k tomuto okruhu.

Nevyžaduje se tu, aby každý průměrný čtenář věděl, že se článek právě i onoho jednotlivce dotýká; stačí, že si takový úsudek učinit mohl některý z průměrných čtenářů.

(Rozh. ze dne 6. března 1948, Zm II 191/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti soukromých žalobců do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, odst. 1, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přestupek podle § 4 zákona č. 124/1924 Sb. ve znění vyhlášky min. sprav. č. 145/1933 Sb., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, aby o ní znovu jednal a rozhodl, přihlížeje k útratám obhajování a zastupování ve zrušovací řízení.

Důvody:

Podle napadeného rozsudku byl v periodickém tiskopise »N.« dne 27. července 1946 uveřejněn článek pod nadpisem »Gestapismus v nás«, v němž je vytykáno odbočce Svazu národní revoluce ve V., že veřejně a bez důvodu napadla čest bezúhonného člověka a že se za tento postup neomluvila.

Nalézací soud, obíraje se otázkou, zda tímto článkem byla ohrožena čest soukromých žalobců, vyslovil, že soukromí žalobci nejsou ve stíhaném článku označeni ani individuálně, ani znameními na ně připadajícími, takže nelze tvrdit, že by každý průměrný nestranný čtenář věděl, že se stíhaný článek dotýká právě soukromých žalobců. Z tohoto důvodu zprostil obžalovaného.

Zmateční stížnost napadá uvedený výklad stíhaného článku uplatněním důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. a dovozuje, že v souzeném případě útok mířil proti velmi malému okruhu osob, jakož i že stačí, aby si průměrný čtenář mohl uvědomit, že se stíhaný článek týká osob soukromých žalobců.

Zmateční stížnosti dlužno přisvědčit.

Úsudek, že útokem bylo způsobeno nebezpečí pro čest napadeného, je úsudkem objektivním. Pomůckou pro vytvoření tohoto závěru jsou úsudky průměrných občanů (čtenářů). Z toho plyne, že nezáleží na tom — jak se mylně domnívá nalézací soud — zda »každý průměrný nestranný čtenář časopisu věděl«, že se zpráva dotýká cti soukromých žalobců, neboť ke vzniku nebezpečí ve směru nahoře uvedeném stačí, že si průměrný čtenář takový závěr učiniti mohl. Poněvadž jde v podstatě o úsudek objektivní, při jehož tvoření je představa průměrného občana jen pomůckou, nezáleží dále na tom, zda si každý čtenář mohl takový úsudek učinit, neboť stačí, že si takový úsudek mohl utvořit některý z nich.

Podle toho, co bylo nahoře uvedeno, v souzeném případě soukromí žalobci nebyli v napadeném rozsudku uvedeni jmenovitě. Proto dlužno posoudit, zda ve stíhaném článku byly uvedeny takové skutečnosti, které odůvodňují objektivní závěr, utvořený s pomocí představy průměrného

čtenáře, že článkem bylo způsobeno nebezpečí pro čest soukromých žalobců, poněvadž skutečnosti vyličené v článku postačují k tomu, aby se úsudek průměrného čtenáře o tom, koho se článek týká, zahrotil proti jednotlivým osobám.

V souzeném případě, jak již bylo uvedeno, napaden byl stíhaným článkem okruh osob individuálně neoznačených, totiž: »odbočka Svazu národní revoluce ve V.«. Vedle tohoto určení je uvedena další skutečnost, která se týká určitého činu této odbočky, totiž že tato odbočka napadla bezdůvodně čest člověka a neomluvila se mu.

V takovém případě (útok na čest určitého okruhu osob) dlužno uvážit, zda souhrnné (kolektivní) označení je takového rázu, že osoba jednotlivce ustupuje do pozadí, či zda jde o okruh osob tak vyznačený, že projev nabývá vztahu právě k jednotlivým osobám. O případ, kde jednotlivcová osoba ustupuje do pozadí, jde tam, kde se ani nemluví o osobách napadených, kde nejsou ani náznaky, že útok směřuje proti jednotlivým osobám, jako je tomu v případě, kde se mluvilo o účastnících průvodu čítajícího 1.400 osob, kde se tedy útok nevztahuje na okruh poměrně úzký, a kde nebylo věcného vztahu k jednotlivým osobám (rozh. 5460 Sb. n. s. tr. I.).

V takových případech nebezpečí pro čest napadeného je vyloučeno tam, kde je zároveň vyloučeno, že tu byli tak informovaní čtenáři, aby mohli ze skutečností obsažených ve stíhaném projevu poznat, že je jím míněn právě soukromý žalobce; uvedené nebezpečí pro čest napadeného je však dáno tím, že neinformovaný čtenář, puzen zvědavostí, bude pátrat po souvislostech naznačených v článku (rozh. č. 6823 Sb. n. s. tr. I.).

V souzeném případě se sice nalézací soud nevyslovil o číselném rozsahu členů odbočky Svazu národní revoluce ve V. Avšak podle vyličeného obsahu stíhaného článku jsou v něm uvedeny právě ony věcné náznaky souvislosti, podle nichž i čtenář, který není informován o případě, jehož se článek dotýká, může pátrat a poznat, o jaký případ »veřejného útoku« odbočky Svazu národní revoluce ve V. jde a kdo byl onou osobou jednajícím za uvedenou odbočku, která nastrojila případ, jenž je pranýřován stíhaným článkem (která tento případ »dotvrdila svým podpisem«).

Posuzuje-li se souzená věc s hlediska uvedených zásad, dlužno usoudit, že stíhaným článkem byla napadena čest osob, které jednaly za odbočku Svazu národní revoluce v případě, jehož se právě dotýká tento článek.

V tomto směru však nalézací soud — vycházející z nesprávného názoru při výkladu článku, o němž jde, — neučinil potřebná zjištění zejména v tom směru, zda soukromí žalobci jsou právě osobami, které byly oprávněny jednat za odbočku Svazu národní revoluce ve V., a zejména po případě že to byli právě oni, jejichž osob se týká výtka obsažená ve stíhaném článku, totiž že bezdůvodně napadli a pošpinili národní čest člověka, aniž se omluvili.

Bylo proto odůvodněně zmatečnické stížnosti vyhověno již z tohoto důvodu (§ 281, č. 9, písm. a) tr. ř.), aniž se bylo třeba zabývat dalšími důvody zmatečnické stížnosti, činěnými s hlediska zmatku podle § 281, č. 4 tr. ř.

Ježto nebyly zjištěny další skutečnosti nutné k posouzení otázky, zda článkem byla napadena čest soukromých žalobců, jakož i k posouzení skutkové podstaty zažalovaného trestného činu, bylo rozhodnuto, jak nahoře uvedeno.

Čís. 346.

Postupně slábnoucí zabírání brzd, byl se týkalo jen brzd nožních, zmenšuje podstatně bezpečnost dopravy a je vadou, pro kterou nutno motorové vozidlo — nelze-li bezprostředně zjednat nápravu — odstranit ve smyslu § 7, odst. 1 vlád. nař. čís. 242/1939 Sb. nejkratší cestou z dopravy.

(Rozh. ze dne 10. března 1948, Zm I 721/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnickou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z.

Důvody:

Zmatečnická stížnost, která uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, č. 5 a 9, písm. a) tr. ř., je bezpodstatná.

K smrtelnému úrazu Kateřiny H. došlo podle nenapadeného zjištění rozsudku nalézacího soudu tím, že obžalovanému v kritickém okamžiku selhaly obě brzdy auta, nožní i ruční.

Jako příčinu tohoto selhání zjistil nalézací soud u (olejové) nožní brzdy zanešené potrubí a rozleptané těsnění, u ruční brzdy pak chybějící jedno táhlo a vadné obložení.

Toto zjištění je zmatečnické stížnosti po formální stránce (§ 281, č. 5 tr. ř.) napadeno, pokud jde o výrok o chybějícím táhlu u ruční brzdy.

Zavinění obžalovaného vidí pak rozsudek v tom, že se obžalovaný v den nehody před odpoledním startem nepřesvědčil prohlídkou o stavu brzd, kteroužto povinnost mu ukládalo ustanovení § 7, odst. 1 vlád. nař. č. 242/1939 Sb., které bylo pro obžalovaného jako řidiče motorového vozidla předpisem zvláště vyhlášeným ve smyslu § 335 tr. z.

Při tom vychází rozsudek ze zřejmého předpokladu, že uvedené vady brzd zde již v té době byly, takže je obžalovaný při náležité pozornosti měl a mohl poznat.

Povinnost obžalovaného k prohlídce vozu v uvedeném směru zmatečnické stížnosti nepopírá. Napadá však s hlediska formálního zmatku podle § 281, č. 5 tr. ř. zjištění rozsudku, že obžalovaný tak neučinil, i uvedený již předpoklad nalézacího soudu, že vady brzd zde byly již v okamžiku, kdy obžalovaný kritického dne startoval ke své odpolední jízdě.

Leč uvedené výtky zmatečnické stížnosti lze ponechat stranou.

Zmatečnická stížnost sama tvrdí, že obžalovaný předtím celý den (dopoledne i odpoledne) jezdil v kopcovitém terénu, při čemž musil používat brzd. I kdyby se proto připustilo, že obžalovaný stav brzd před od-

poledním startem zkontroloval a neshledal na nich viditelné závady, nemohlo by to změnit nic na otázce jeho zavinění vzhledem k tomu, že nalézací soud zjistil dále, a to na podkladě údajů znalce, že obžalovaný byl na špatný stav brzd upozorněn i jinak během jízdy, t. j. postupně slábnoucím jejich zabíráním, a zároveň dovodil, že si toho obžalovaný musil být vědom.

Ježto pak takový stav brzd vede nutně k tomu, že — nezjedná-li se včas náprava — brzdy v určitém okamžiku selžou úplně, nelze shledat žádný vnitřní rozpor, jak namítá zmáteční stížnost, mezi uvedeným zjištěním nalézacího soudu a jeho výrokem, že obžalovanému v kritickém okamžiku brzdy vůbec nezabraly.

Postupně slábnoucí zabírání brzd, byť se týkalo jen brzd nožních, zmenšuje podstatně bezpečnost dopravy a je tudíž takovou vadou, že nutno vozidlo (nelze-li bezprostředně zjednat nápravu) nejkratší cestou z dopravy odstranit.

Předpis § 7, odst. 1 vlád. nař. č. 242/1939 Sb., který obžalovanému tuto povinnost ukládal i v souzeném případě — zejména když obžalovaný řídil třítunové nákladní auto v kopcovitém terénu — je, jak už výše uvedeno, vzhledem k povolání obžalovaného jako řidiče motorového vozidla ve smyslu § 335 tr. z. předpisem zvláště vyhlášeným.

Porušil-li obžalovaný tento předpis, jenž již sám o sobě mu měl zprostředkovat poznání o nebezpečí hrozícím v případě jeho nedbání ostatním účastníkům dopravy, dopustil se nedbalosti a odpovídá trestně-právně ve smyslu § 335 tr. z. i za usmrcení Kateřiny H.

Posoudil tudíž nalézací soud, uznáv obžalovaného vinným podle § 335 tr. z., věc po stránce právní správně (§ 281, č. 9, písm. a) tr. ř.).

Vzhledem k tomu byla zmáteční stížnost zamítnuta.

Čís. 347.

Tím, že motor automobilu pro dočasnou poruchu není v chodu, neztratilo auto povahu motorového vozidla ve smyslu § 1, odst. 2 vlád. nař. č. 241/1939 Sb. Podle § 7, odst. 1, věta první vlád. nař. č. 242/1939 Sb. musí mít i nadále řidiče schopného k samostatnému řízení, pohybuje-li se po veřejné komunikaci tak, že s kopců sjíždí samotíží, kdežto do kopce a po rovině je vlečeno traktorem.

(Rozh. ze dne 10. března 1948, Zm I 727/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnost je bezpodstatná.

K nehodě, která je předmětem tohoto trestního řízení, došlo, když ná-

kladní třítunové auto obžalovaného sjíždělo vlastní vahou (samotíží) po silničním svahu v místech v rozsudku blíže označených, při čemž jeho jízdu po technické stránce usměrňoval obžalovaný, který seděl za volantem.

Byl tedy obžalovaný v té době řidičem motorového vozidla ve smyslu vlád. nař. ze dne 27. září 1939, č. 242 Sb. (dopravní řád silniční), ježto uvedené auto nepozbylo povahu motorového vozidla (ve smyslu § 1, odst. 2 vlád. nař. ze dne 27. září 1939, č. 241 Sb.) tím, že jeho motor pro dočasnou poruchu nebyl v chodu, takže auto sjíždělo samotíží jen s kopce, kdežto po rovině a do kopců bylo vlečeno traktorem.

Podle § 7, první věty vlád. nař. č. 242/1939 Sb. (dále bude citováno již jen jako d. ř. s.) musí mít každé vozidlo řidiče schopného k samostatnému řízení. Tato schopnost se u řidičů motorových vozidel osvědčuje řidičským průkazem (§ 2 vlád. nař. č. 241/1939 Sb.). S hlediska trestně-právního není ovšem závady, aby uvedená schopnost byla přiznána i řidiči, který takový průkaz nemá, leč za předpokladu, že má vědomosti, technické znalosti a zkušenosti v řízení motorových vozidel, potřebné pro nabytí řidičského průkazu, tedy zejména, že se v řízení motorových vozidel též prakticky vycvičil (srov. § 3 vlád. nař. č. 241/1939 Sb.).

Obžalovaný však sám přiznal, že řidičský průkaz nemá, že v řízení auta vycvičen nebyl a že způsob řízení toliko odkoukal ve své dřívější funkci závozníka.

Již z tohoto doznání, které nalézací soud převzal do rozsudku, plyne, že obžalovaný neměl zákonem předepsanou způsobilost k samostatnému řízení motorových vozidel, což rozsudek vyjadřuje obratem, že neuměl dobře řídit auto, a že tedy pokud své auto v kritické době při jízdě v úseku silnice až k místu nehody sám řídil, porušil předpis první věty § 7 d. ř. s.

Za tohoto stavu věci je názor svědka Jaroslava Č. na řidičské schopnosti obžalovaného zcela nerozhodný a netřeba se tudíž zabývat formálními výtkami zmáteční stížnosti (§ 281, č. 5 tr. ř.), týkajícími se výpovědi tohoto svědka.

Podle dalšího zmáteční stížností nenapadeného zjištění nalézacího soudu nemohl obžalovaný na svažující se silnici zvládnout rychlost vozu, které tento nabýval svou vlastní vahou, a to ani pomocí rychlostního zařízení, které se (za účelem brzdění) marně pokoušel zasunout, ani pomocí nožní brzdy, která vůbec nezabrala (úplně selhání ruční brzdy zjistil svědek Jaroslav Č. již před tím), a vjel v zatáčce v plné rychlosti, nemoha auto ubrzdít, na protijedoucí osobní auto, které jelo po své správné straně.

Otázku, zda obžalovanému byl před tím znám způsob brzdění auta pomocí rychlostního zařízení a zda byl tento způsob brzdění za daných okolností vůbec po technické stránce proveditelný, lze ponechat stranou, když rozsudek připouští, a to v souhlase s obhajobou obžalovaného, že se o tento způsob brzdění v kritické době pokoušel.

Stejně lze ponechat stranou otázku, zda obžalovaný již od počátku jízdy věděl o vadném stavu brzd. I kdyby se totiž připustilo, že obža-

lovaný o něm nevěděl, nemohla by z toho zmateční stížnost nic ve prospěch obžalovaného vytěžit, když se ujal řízení vozu bez potřebných znalostí a praktických zkušeností, které by mu jinak — jako každému řidiči — musely zprostředkovat i poznatek, že vzhledem k předpisům §§ 1 a 7, druhá věta d. ř. s. nesměl auto způsobem v rozsudku popsáním (a to ani pokud bylo taženo traktorem) dopravovat, dokud se pečlivou prohlídkou nepřesvědčil při nejmenším o bezvadném stavu brzd.

Obhajobu obžalovaného, že jel s kopce v domnění, že je ze zadu přidržován traktorem, nalézací soud vyvrátil, přihlédnuv jak k tvrzení obžalovaného, že o to svědka Miroslava V. žádal, tak k údaji svědka Miroslava V., že on tuto žádost výslovně odmítl. Že si byl obžalovaný tohoto odmítnutí dobře vědom, dovodil rozsudek z výroku, jímž obžalovaný na ně reagoval. Výtka zmateční stížnosti, že nalézací soud nezhodnotil údaj svědka Miroslava V., že obžalovaný ho žádal, aby ho traktorem ze zadu přidržoval, je tedy bezpodstatná, a pokud se zmateční stížnost snaží dát výroku obžalovaného uvedenému v předchozí větě jiný smysl, než mu přikládá nalézací soud, nedoličuje po zákonu žádnou formální vadnost rozsudku, ba ani žádný jiný z důvodů zmatečnosti uvedených v § 281, č. 1 — 11 tr. ř.

Ze zjištění napadeného rozsudku, která nebyla zmateční stížností po formální stránce otřesena, tedy plyne, že obžalovaný vjel do zatáčky silnice, nejsa pánem rychlosti vozu, takže nebyl též schopen, zařadit rychlost jízdy tak, aby byl kdykoliv s to, vyhovět svým povinnostem v dopravě a po případě i vozidlo včas zastavit, kteroužto povinnost ukládá každému řidiči předpis § 9, odst. 2 d. ř. s., a to obzvláště na nepřehledných místech.

Nechť toto jednání obžalovaného se zhodnotí samostatně jako porušení uvedeného předpisu § 9, odst. 2 d. ř. s., aneb jako důsledek porušení základního předpisu § 7, první věty d. ř. s., prohřešil se obžalovaný v každém případě proti závažným předpisům dopravního řádu silničního, jichž účelem je právě zaručit bezpečnost veřejné dopravy, a dopustil se tedy jednání, o němž nejen podle předpisů zvlášť vyhlášených, ale i podle přirozených a každému seznatelných následků mohl nahlédnout, že se jím může způsobit aneb zvětšit nebezpečí života, zdraví neb tělesné bezpečnosti lidí.

Tím je dána jeho vina ve smyslu § 335 tr. z.

Za tohoto stavu věci nemohla by obžalovaného zbavit trestněprávní odpovědnosti za smrtelný úraz Václava P. a těžké zranění Antonína B. a Pavla L., k nimž došlo následkem střetnutí se autem obžalovaného s protijedoucím osobním autem v zatáčce silnice, ani obžalovaným tvrzená okolnost, že byl protijedoucím osobním autem, které jelo s plnými světlými, oslněn. Ježto každý řidič motorového vozidla musí i s takovou možností počítat a být v důsledku předpisu § 9, odst. 2 d. ř. s. připraven, čelit jí i případným zastavením vozu — což obžalovaný nebyl s to, když rychlost vozu vůbec neovládal —, šlo by zde nejvýše o spoluzavinění řidiče protijedoucího auta, která však nemůže vyloučit trestněprávní odpovědnost obžalovaného za jeho vlastní nedbalost.

Vzhledem k tomu nestala se obžalovanému žádná újma v jeho zákonném právu na obhajobu, když nalézací soud zamítl jeho průvodní návrhy (důvod zmatečnosti podle § 281, č. 4 tr. ř.), jimiž mělo být obžalovaným tvrzené oslnění prokázáno.

Výtky neúplnosti řízení podle § 281, č. 4 tr. ř. jsou tudíž bezpodstatné.

Totéž platí o výtkách vadnosti rozsudku podle § 281, č. 5 tr. ř., pokud se jimi vzhledem k výše uvedenému právnímu názoru, který zrušovací soud zaujal v otázce viny obžalovaného ve smyslu § 335 tr. z., bylo vůbec třeba zabývat. Uvedeným právním názorem jsou pak zároveň vyvráceny i všechny námitky zmateční stížnosti činěné rozsudku s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř.

Pokud jde o výrok rozsudku, jímž byl čin obžalovaného kvalifikován i podle § 337 tr. z., napadá zmateční stížnost především po formální stránce (§ 281, č. 5 tr. ř.) zjištění rozsudku, že šlo o příkrý svah a ostrou zatáčku, načež popírá uvedenou kvalifikaci jen povšechně jako důsledek toho, že se přý obžalovaný nedopustil vůbec žádné nedbalosti ve smyslu § 335 tr. z.

V prvním směru stačí zmateční stížnost odkázat na obsah trestního oznámení a protokol, v nichž ve spojení s fotografickými snímky mají uvedená zjištění plnou oporu, v druhém směru nelze zmateční stížnost uznat za provedenou po zákonu, ježto při doličování hmotněprávního důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 10 tr. ř., který má zmateční stížnost zřejmě na mysli, pomíjí skutkový stav zjištěný nalézacím soudem.

Čís. 348.

Ustanovení § 134 tr. z., pokud je v něm při zločinu vraždy t. zv. aberratio ictus prohlášena výslovně za nerozhodnou, je ustanovením výjimečným, jež nelze rozšiřovat na jiné trestné činy. Při zločinu zabití a zločinu těžkého poškození na těle je zákonem požadována naopak totožnost toho, proti němuž směřoval útok, s tím, jehož poškození nastalo.

Pokud zmateční stížnost, vytykající rozsudku pochybení v tomto směru a domáhající se toho, aby skutek byl posuzován jako pokus trestného činu úmyslného v souběhu s trestným činem z nedbalosti, je ve prospěch obžalovaného.

(Rozh. ze dne 10. března 1948, Zm I 843/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého poškození na těle podle § 152 tr. z., rozsudek v tomto výroku zrušil a vrátil věc nalézacímu soudu, aby o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Podle zjištění napadeného rozsudku dostal se Jan K., který byl podnapilý, a zastavil na silnici osobní auto, do pŕtky s Jaroslavem T. Obža-

lovaný v patrné snaze Janu K. pomoci, uchopil železnou tyč od auta, kterou chtěl udeřit Jaroslava T., zasáhl však místo T. (který ráně uhnul) Jana K., jemuž způsobil zlomeninu lebeční spodiny s otřesem mozku, tedy zranění samo o sobě těžké.

Z uvedeného zjištění plyne, že nepřátelský úmysl a činnost obžalovaného jím vyvolaná nesměřovaly proti Janu K. (jemuž obžalovaný chtěl naopak pomoci), nýbrž že byly zaměřeny proti Jaroslavu T., že však pro náhodnou mezipříčinu (uhnutí Jaroslava T.) trestný výsledek (těžké poškození na těle) nastal v osobě jiné (Jana K.), proti níž ani úmysl ani činnost obžalovaného nesměřovaly (*aberratio ictus*).

Za tohoto stavu věci nutno přisvědčit zmáteční stížnosti, že čin obžalovaného nemůže být posuzován podle § 152 tr. z. a že tudíž nalézací soud pochybil, když jej podřadil této skutkové podstatě.

Při zločinu vraždy je ovšem *aberratio ictus* prohlášena výslovně zákonem za nerozhodnou (§ 134 tr. z.: že z toho nastane smrt jeho neb některého jiného člověka). Toto ustanovení je však výminečné a nelze je rozšiřovat na jiné trestné činy (viz rozhodnutí čis. 3289 Sb. n. s. I.), nemůže proto být použito na zločin zabití a těžkého poškození na těle. V těchto skutkových podstatách nejen že není obsažen výše uvedený obrat slovní, nýbrž je nahrazen výslovným poukazem na osobu napadeného, jak plyne jasně z ustanovení § 140 a 152 tr. z. Je tedy požadována zákonem totožnost toho, proti němuž směřoval útok, s tím, jehož poškození nastalo. Uvedení § 134 tr. z. ve skutkových podstatách §§ 140 a 152 tr. z. se vztahuje na příčinnou souvislost nastalého výsledku se způsobným zraněním.

Důsledkem toho může být při *aberratio ictus* — pokud jde o trestné činy proti životu nebo tělesné bezpečnosti — úmyslné jednání posuzováno jen jako pokus zamýšleného deliktu proti životu nebo tělu, který je, pokud jde o nastalý výsledek, v souběhu s poškozením na těle po případě usmrcením z nedbalosti.

Šlo by tedy za zjištěného stavu věci u obžalovaného o pokus těžkého ublížení na těle podle § 155, písm. a) tr. z. na Jaroslavu T. a přešupek podle § 335 tr. z. na Janu K., ovšem za předpokladu,

a) že stěžovatelem použitá železná tyč byla takovým nástrojem a že jí bylo použito takovým způsobem, s nímž bývá obvykle spojeno nebezpečí pro život,

b) že si toho byl stěžovatel vědom (§ 155, písm. a) tr. z.),

c) že si za situace, za níž jednal, měl a mohl uvědomit, že svým činem může způsobit nebezpečí pro život, zdraví neb bezpečnost jiných lidí než Jaroslava T. (§ 335 tr. z.).

Nalézací soud, sveden zřejmě svým mylným právním názorem o bezvýznamnosti *aberrace* při zločinu těžkého ublížení na těle, se uvedenými otázkami vůbec nezabýval a následkem toho neučinil zjištění, potřebná k správnému právnímu posouzení věci.

Je nyní jen otázkou, zda kladnému vyřízení zmáteční stížnosti s uvedeného hlediska nebrání předpis § 281, odst. 1 tr. ř. Odpověď je záporná.

Zločin podle § 155, písm. a) tr. z. je ovšem v zákoně ohrožen těžším trestem než zločin podle § 152 tr. z. a rovněž souběh zločinu podle § 155, písm. a) tr. z. s přestupkem podle § 335 tr. z. by měl podle § 35, odst. 1 tr. z. pro pachatele při výměře trestu nepochybně nepříznivé důsledky.

Na druhé straně nelze však předem vyloučit možnost, že při správném použití zákona nebudou zjištěny všechny zákonné náležitosti zločinu podle § 155, písm. a) tr. z., po případě že budou zjištěny jen zákonné náležitosti §§ 8, 411 tr. z.

Rozhodnutí soudu bylo by pak, i kdyby přistoupila konkurence s přestupkem podle § 335 tr. z., pro obžalovaného nepochybně příznivější, takže nutno uznat, že předpoklady § 281, odst. 1 tr. ř. jsou v souzené věci dány.

Bylo proto zmáteční stížnosti, pokud směřuje proti uvedenému výroku, vyhověno a rozhodnuto, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Čís. 349.

Právo přednosti v jízdě, poskytnuté ustanovením § 13, odst. 1 vládní nař. čis. 242/1939 Sb., nezbavuje řidiče motorového vozidla povinnosti počínat si tak, aby doprava nemohla být ohrožována. I když vjíždí na nepřehlednou křižovatku po hlavní komunikaci, musí volit takovou rychlost, aby mohl dostát povinnosti uložené mu ustanovením § 9, odst. 2 citovaného nařízení.

(Rozh. ze dne 11. března 1948, Zm I 562/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný podle § 259, odst. 1, čis. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z důvodů:

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje důvody zmátečnosti podle § 281, čis. 5 a 9, písm. a) tr. ř.; je důvodná již s hlediska hmotněprávního zmatku podle § 281, čis. 9, písm. a) tr. ř.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný jel dne 27. září 1946 osobním autem, které řídil, po státní silnici směrem na křižovatku této silnice s okresní silnicí, že s pravé strany po okresní silnici přijížděl na křižovatku se svým osobním autem spoluobžalovaný František Š. a že na křižovatce silnic došlo ke střetnutí obou vozidel, které mělo za následek smrt Josefa Č. a lehké tělesné poranění Františka Č.

V tomto skutkovém ději neshledal u obžalovaného skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z., a to, jak plyne z rozsudkových důvodů, v podstatě proto, že obžalovaný jel po své pravé straně silnice průměrnou rychlostí ne větší 50 km za hod., že ze

vzdálenosti asi 28 kroků před křižovatkou dával výstražné znamení houkačkou a podle předpisu — zřejmě § 13, odst. 1 vlád. nař. čís. 242/1939 — mohl a musel předpokládat, že spoluobžalovaný František Š. mu dá v jízdě přednost, a že proto mohl jet rychlostí 70—80 km za hod.

Tomuto závěru právem vytyká zmateční stížnost s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. z., že nalézací soud jím pochybil při právním výkladu ustanovení dopravního silničního řádu — zřejmě ustanovení § 9, odst. 2 a § 13, odst. 1 vlád. nař. čís. 242/1939 Sb. — a § 335 tr. z.

Podle § 9, odst. 2 uvedeného vládního nařízení — v dalším jen nařízení — jest řidič auta povinen zaříditi jeho rychlost tak, aby byl kdykoliv s to vyhovět svým povinnostem v dopravě (§ 1 nař.) a aby v případě potřeby mohl vozidlo včas zastavit. To platí zvláště na nepřehledných místech a na úrovnových železničních přejezdech. Blížil-li se proto obžalovaný ke křižovatce a byla-li tato pro něho nepřehledná — nalézací soud zjistil, že ze vzdálenosti 97 kroků bylo lze přehlednout okresní silnici, po níž přijížděl spoluobžalovaný František Š., toliko v délce asi 16 m — měl býti připraven na možnost, že se mu na křižovatce objeví nějaká překážka, a důsledkem toho měl volit takovou rychlost své jízdy, aby mohl na takovou překážku včas přiměřeně reagovat.

S vyskytnutím překážky v jízdě dráze, zejména na nepřehledných křižovatkách, musí každý řidič počítat, neboť na křižovatkách je vždy možnost výskytu překážky. Pro posouzení otázky, zda obžalovaný vyhověl předpisu § 9, odst. 2 nařízení, je nerozhodné, že jel po své pravé straně, že nepřekročil nejvyšší rychlost přípustnou jinak na hlavní silnici mimo uzavřenou osadu a že dal před křižovatkou výstražné znamení, tedy že jinak zachoval příslušné předpisy o jízdě motorovými vozidly. Stejně tak je s hlediska viny obžalovaného nezávažné, že mu podle § 13, odst. 1 nařízení příslušela přednost v jízdě, poněvadž zmíněné právo přednosti nezabavuje ještě účastníka dopravy povinnosti počínat si tak, aby doprava nemohla být ohrožována.

Je proto nesprávný názor nalézacího soudu, že obžalovaný již proto, že jel po hlavní silnici, směl jeti i nejvyšší přípustnou rychlostí podle § 9, odst. 1 d. ř. s. a nemusel volit takovou rychlost, aby mohl dostát své povinnosti uložené mu ustanovením § 9, odst. 2 nařízení.

Zmíněné předpisy dopravního řádu, v jejichž výkladu nalézací soud pochybil, nepříčí se svým obsahem znění nebo demokratickým zásadám československé ústavy a nebyly proto vyloučeny z používání.

Bylo proto již z těchto důvodů opodstatněné zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověno, aniž bylo třeba se zabývat jejími vývody, sloužícími k doložení zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř., a napadený rozsudek byl v jeho zprošňující části zrušen jako zmatečný.

Jelikož nalézací soud, vycházející z nesprávného právního posouzení, neučinil potřebná skutková zjištění, z nichž by se dalo dovodit, zda obžalovaný zachoval či nezachoval povinnou a možnou opatrnost, zda její nezachování bylo jednou z příčin, které ve svém souhrnu vedly ke smrtelnému zranění Josefa Č., zejména nezjistil, jakou rychlostí obžalovaný

jel v okamžiku, kdy při patřičné pozornosti měl a mohl spatřit vozidlo řízené spoluobžalovaným Františkem Š., a zda mohl při této rychlosti včas před křižovatkou své vozidlo zastavit, pokud se týče proč tak neučinil, nelze rozhodnout ve věci samé a byla proto věc vrácena za předpokladů § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. nalézacímu soudu, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Čís. 350.

Pokud slabomyslnost ženské osoby zneužitá k mimomanželské souloži lze klást na roven stavu bezbrannosti ve smyslu § 127 tr. z.

Bez důkazu znalcem lékařem nebude se možno při řešení této otázky zpravidla obejít. Posudek z řízení o zbavení svéprávnosti, zaměřený vzhledem k účelu onoho řízení k jiné otázce, nežli je získání podkladu pro posouzení schopnosti klást odpor útokům ve sféře pohlavní, neposkytuje v tom směru spolehlivý podklad.

(Rozh. ze dne 12. března 1948, Zm I 436/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku porotního soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem násilného smilstva podle § 127 tr. z., zrušil rozsudek a vrátil věc porotnímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 63, č. 4, 5, 7, 10 zákona č. 232/1946 Sb. Nutno jí přisvědčit již z formálního důvodu zmatečnosti uvedeného na prvním místě.

Stěžovatel v přípravném řízení i při hlavním přelíčení popřel, že vůbec někdy s Annou P. souložil. Obžaloba, vinící stěžovatele původně ze zločinu násilného smilstva podle § 125 tr. z. a doplněná a rozšířená při hlavním přelíčení i ve směru zločinu podle § 127 tr. z., je opřena pouze o svědectví poškozené Anny P., že na ní stěžovatel vykonal soulož, ačkoli ona tomu nechtěla. Výsledky hlavního přelíčení nepřinesly žádné další důkazy o tom, že stěžovatel měl pohlavní styk s Annou P., takže i kladná odpověď porotců na druhou hlavní otázku je zřejmě opřena jen o svědectví Anny P.

Svědčce Anna P. je podle obsahu spisů částečně zbavena svéprávnosti pro duševní chorobu, a to pro slabomyslnost středního stupně (oligofrenie), která má u ní za následek snížení schopnosti získávat správné představy, udržet je a další následek snížení celkové duševní a úsudkové schopnosti. Pro výrok o vině má proto rozhodující význam otázka, zda je možno považovat tuto svědkyni za hodnověrnou.

Obhajoba navrhla při hlavním přelíčení provedení důkazů nabídnutých v podání ze dne 5. května 1947 o okolnostech v něm uvedených,

tedy — mimo jiné — také o tom, že Anna P. často lhala, donášela klepy, vyhledávala styky s různými muži, zejména že chodila za kočím místní fary, že měla styky i s Američany, že byla viděna, jak ležela s Američanem na louce a dotýkala se ho a že se k ní stěžovatel nikdy nepřiblížoval.

Soud prvé stolice zamítl tyto návrhy pro nerozhodnost. Stěžovatel právem vytýká s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 63, č. 4 zákona č. 232/1946 Sb. neúplnost řízení způsobenou tím, že nebyl proveden důkaz o uvedených okolnostech výsledkem nabídnutých svědkyň, neboť šlo o okolnosti závažné pro posouzení hodnověrnosti jediné svědkyně, na jejíž výpovědi je založen odsuzující výrok, a není tedy patrné, že zamítnutí návrhu nemohlo mít vlivu na rozsudek (§ 64, odst. 3 zákona č. 232/1946 Sb.).

Stěžovatel byl uznán vinným zločinem násilného smilstva podle § 127 tr. z., ježto prý před vánočními r. 1945 použil Anny P., která bez jeho přičinění byla bezbranná, k mimomanželské souloži.

Podle ustáleného rozhodování zrušovacího soudu (na př. rozh. č. 2843, 3302 Sb. n. s. tr. I.) rozumí se stavem »bezbrannosti« naprostá nezpůsobilost klást odpor, naprosté zrušení svobody vůle, takže bezbranná osoba nemá žádnou možnost zjednat své vůli průchod proti opačné vůli pachatelově, uskutečňované závadným jednáním. Musí jít tedy, pokud je řeč o osobě slabomyslné, o duševní vadu takového rázu, že ona osoba nechápe podstatu pohlavního úkonu v jeho mravním a sociálním významu a je u ní vyloučena možnost volného rozhodnutí, zda se oddá pohlavnímu úkonu či nikoli. Poněvadž jsou různé druhy a stupně duševních chorob — v souzeném případě o tom svědčí skutečnost, že Anna P. trpí slabomyslností středního stupně — jsou možné případy, kdy i duševně chorá žena má schopnost uvědomit si význam soulože a má i sílu vůle, již ovládá svůj pohlavní život. Při řešení otázky, zda i v takových případech jde o stav »bezbrannosti« ve výše naznačeném smyslu, nelze se zpravidla obejít bez předchozího důkazu znalcem lékařem.

Obhájce obžalovaného navrhl při hlavním přelíčení hned po výsledku Anny P., aby byla prohlédnuta lékařem. Tento návrh v souzeném případě vyhovuje předpisu § 222 tr. ř., neboť z vyjádření veřejného žalobce o tomto návrhu a z odůvodnění zamítavého usnesení porotního soudu, jak je zaznamenáno v zápise o hlavním přelíčení, je zřejmé, že návrh obhajoby směřoval k tomu, aby byl proveden důkaz lékařem znalcem o stavu duševní choroby Anny P. se zřetelem k souzenému případu, dotýkajícímu se sféry pohlavní.

Tento návrh byl vhodný a závažný pro posouzení otázky, zda poškozená Anna P. byla v době činu »bezbranná« ve smyslu § 127 tr. z., a jeho zamítnutím soud prvé stolice zkrátil stěžovatele v právu na obhajobu, poukázav na to, že lékařský posudek je již ve spise o zbavení svéprávnosti a že se soud z vlastního seznání při hlavním přelíčení přesvědčil, že u Anny P. nenastala změna. V prvé směru nalézací soud přehlédl, že lékařský posudek v řízení o zbavení svéprávnosti, vedeném v r. 1944, byl zaměřen výlučně k otázce, zda je Anna P. vzhledem k své duševní

zaostalosti schopna obstarávat své hospodářské zájmy, a neposkytuje tudíž spolehlivý podklad pro posouzení její schopnosti klást odpor útokům ve sféře pohlavní, v druhém směru pak se soud vyjádřil o odborné lékařské otázce jen na podkladě svého běžného, laického pozorování.

Je proto nutno přisvědčit též výtce zmateční stížnosti, že obhajoba obžalovaného byla zkrácena i zamítnutím návrhu na výslech znalce lékaře. Bylo tudíž již z těchto důvodů zmateční stížnosti vyhověno (§ 67, odst. 1 zákona č. 232/1946 Sb.), aniž bylo třeba se zabývat ostatními jejími námitkami, napadený rozsudek byl zrušen a věc vrácena porotnímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 351.

Zjištěním, že odpovědný redaktor závadný článek nečetl, nepsal a do tisku nedal, je vyloučen toliko jeho zlý úmysl ve smyslu § 1 tr. z., není však získán podklad pro závěr o jeho nedbalosti. K tomu třeba zjištění skutečností, z nichž lze soudit, že neosvědčil dbalost nutnou a dostatečnou k zamezení uveřejnění článku, ač mu to podle okolností bylo možné.

Pokud lze vyloučit trestnost novinářského článku, dotýkajícího se citi osoby zastávající veřejnou funkci, podle § 6, odst. 1 zák. čís. 108/1933 Sb. pro plnění povinnosti ve vztahu k očistě politického a veřejného života.

(Rozh. ze dne 13. března 1948, Zm II 263/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného proti rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 4 zákona č. 124/1924 Sb., ve znění vyhlášky min. sprav. č. 145/1933 Sb., zrušil napadený rozsudek a přikázal věc nyní příslušnému okresnímu soudu, aby ji projednal a rozhodl a aby přitom přihlédl k útratám zastupování a obhajování ve zrušovacím řízení.

Důvody:

Napadený rozsudek zjistil, že obžalovaný byl odpovědným redaktorem periodického časopisu, o němž jde a v němž byl dne 9. ledna 1946 uveřejněn pod nadpisem »Pozor na exponenty rozpuštěných stran«, článek, v němž byl soukromý žalobce nazván »starým reakcionářem, který byl odvolán z NV«.

V tomto ději shledal nalézací soud toliko skutkovou podstatu přestupku zanedbání povinné péče podle § 4 zákona č. 124/1924 Sb., ježto se obžalovaný hájil, že článek nečetl, nepsal a do tisku nedal.

Vyslovil dále, že se obžalovanému nezdařil důkaz pravdy, po případě důkaz omluvitelného omylu; tento závěr vyslovil na podkladě zjištění, že soukromý žalobce byl předsedou živnostenské strany v S. a byl kandidován za živnostenskou stranu jako náhradník poslance a že soukromý

žalobce je osobou národně a politicky spolehlivou, že nelze pochybovat o jeho vlasteneckém smýšlení, že podporoval za války rodiny politických vězňů a sám byl vězněn v koncentračním táboře a že soukromý žalobce dobrovolně vystoupil z NV, aby se vyhnul útokům na svou osobu.

Zmateční stížnost napadá závěr nalézacího soudu o tom, že obžalovaný je vinen přestupkem zanedbání povinné péče, uplatněním důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. a namítá, že se nalézací soud opomínil obírat subjektivní stránkou řečeného přestupku.

Námítka je činěna právem. Ze zjištění, že obžalovaný stíhaný článek nečetl, nepsal, do tisku nedal, plyne toliko, že po subjektivní stránce je vyloučen zlý úmysl ve smyslu § 1 tr. z., není však získán podklad pro závěr o nedbalosti obžalovaného při výkonu jeho funkce odpovědného redaktora. K tomu je třeba zjistit skutečnosti, z nichž lze usoudit, že obžalovaný neosvědčil dbalost nutnou a dostatečnou k zamezení uveřejnění článku, o němž šlo, ač to bylo obžalovanému podle okolností možné (srov. rozh. č. 4633 Sb. n. s. tr. I.).

Zmateční stížnost dále ve svých vývodech uvádí, že stíhaným článkem byla plněna povinnost ve vztahu k očistě politického a veřejného života. Obsahem této námítky je uplatňován důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., ježto se nalézací soud vůbec nevyslovil o souzeném případě s hlediska důvodu vylučujícího trestnost ve smyslu § 6, odst. 1 zákona č. 108/1933 Sb.

Tato námítka je odůvodněná, neboť nalézací soud se vůbec neobíral otázkou trestnosti obžalovaného s hlediska uvedeného zákonného ustanovení, ač k tomu byl dán podnět funkcí soukromého žalobce v NV, neboť pod ustanovení § 6, odst. 1 zákona č. 108/1933 Sb. spadá i kritika činitelů veřejného života (na příklad obecního starosty: rozh. č. 6060 Sb. n. s. tr. I. nebo poslance: rozh. č. 6334 Sb. n. s. tr. I.). Otázku vyloučení trestnosti podle uvedeného zákonného ustanovení však nelze přezkoumat na zjištěném podkladě. Nalézací soud vytrhl ze stíhaného článku slova »starý reakcionář«, aniž uvedl další jeho obsah, takže nelze posoudit, zda je dán některý důvod vylučující trestnost podle § 6, odst. 1 zák. o ochr. ctí, zejména že šlo o věcné posuzování činnosti veřejného činitele, aniž byly překročeny meze věcného posuzování (srov. rozh. č. 6060, 6824 Sb. n. s. tr. I.).

Zmateční stížnost napadá dále závěr nalézacího soudu, že se obžalovanému nepodařil důkaz pravdy, po případě důkaz omluvitelného omylu. Těmito svými vývody zmateční stížnost poukazuje správně na důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. b) tr. ř.

Jak bylo již nahoře uvedeno, nalézací soud se spokojil s tím, že zjistil ze stíhaného článku jednotlivý výrok, z něhož však nelze posoudit, v jakém smyslu bylo ve stíhaném článku použito slova »reakcionář«. Teprve na takto úplném podkladě by bylo lze posoudit smysl a dosah použitého označení a bylo by lze pak podle tohoto smyslu zaujmout hledisko, s něhož dlužno posoudit, v kterých směrech třeba provádět důkaz pravdy, po případě důkaz omluvitelného omylu, jakož i posoudit s těchto hledisek význam zjištěných skutečností.

Bylo proto zmateční stížnosti vyhověno již z těchto důvodů, aniž se bylo třeba obírat dalšími výtkami zmateční stížnosti, činěnými s hlediska § 281, č. 3, 4, 5 tr. ř. a věc byla, protože jde již jen o přestupek, přikázána okresnímu soudu v O., který je nyní příslušný k jejímu projednání podle §§ 484, 485 tr. ř., neboť výjimečné ustanovení § 16 zákona č. 124/1924 Sb. ve znění zákona č. 108/1933 Sb. o příslušnosti sborových soudů prvé stolice i pro přestupek podle § 4 uvedeného zákona bylo zrušeno ustanovením § 93, č. 5 zákona č. 232/1946 Sb.

Při novém výroku o útratách bude nutno přihlídnout k ustanovením §§ 390, odst. 2 a 393 tr. ř.

Čís. 352.

Obecní úředník, pověřený rozdělováním potravinových lístků, dopouští se zločinu zneužití úřední moci podle § 101 tr. z., nikoliv zpronevěry v úřadě podle § 181 tr. z., jestliže si svěřené mu potravinové lístky přivlastní v úmyslu umožnit sobě nebo jinému neoprávněné získání zboží vázaného na ony lístky.

I podmíněné odsouzení, jež bylo podle čl. 1 rozhodnutí presidenta republiky ze dne 31. července 1945 amnestováno, vylučuje za předpokladů § 2 zák. čís. 562/1919 Sb. po dobu tam stanovenou možnost nového podmíněného odsouzení. Na tom nic nemůže změnit okolnost, že v případě nepodmíněnosti onoho předchozího odsouzení bylo by je snad možno už podle čl. 5 zmíněného rozhodnutí zahladit.

(Rozh. ze dne 16. března 1948, Zm I 754/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl tento obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 101 tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného dovozuje, uplatňujíc důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., že jednání obžalovaného nezakládá skutkovou podstatu zločinu podle § 101 tr. z., jímž byl obžalovaný uznán vinným, ani jediné v úvahu přicházejícího zločinu podle § 181 tr. z. (po případě přestupku podle §§ 181, 461 tr. z.), nýbrž pouze kárného přestupku jakož i správného přestupku porušení předpisů o vázaném hospodářství. Zmateční stížnost poukazuje v tomto směru na názor státního zastupitelství projevený v obžalobě, že u obžalovaného nemůže jít o zpronevěru v úřadě, třebaš mu byly lístky, které zašantročil, svěřeny k rozdělování, protože tyto lístky jako pouhé formuláře neměly vlastně žádnou vnitřní hodnotu, a dovozuje, že — ježto nejde o zpronevěru v úřadě, která je vůči zneužití úřední moci předpisem zvláštním (lex specialis), — nepřichází zneužití úřední moci jako předpis obecný (lex generalis) vůbec v úvahu. Jednání obžalovaného může proto být pouze kár-

ným přestupkem, pokud si neoprávněně přivlastnil v úřadě lístky svěřené mu k rozdělování, a správním přestupkem, pokud tyto lístky prodal a uvedl tak neoprávněně do oběhu proti předpisům o vázaném hospodářství s určitými statky.

Zmateční stížnosti nelze přisvědčit. Její vývody dovozující nesprávnost názoru obžaloby, že v případě, že nejsou splněny všechny znaky skutkové podstaty předpisu zvláštního, nastupuje podpůrně předpis obecný, lze ponechat stranou, protože předmětem zmateční stížnosti je podle § 281, odst. 1 tr. ř. pouze rozsudek nalézacího soudu, z něhož není patrné, že se nalézací soud při právním posouzení zjištěného jednání obžalovaného řídil právě uvedeným názorem obžaloby. Nalézací soud shledal skutkovou podstatu zločinu zneužití úřední moci podle § 101 tr. z. v tom, že obžalovaný jako úředník vyživovacího úřadu místní správní komise (obžalovaný doznal během policejního šetření, že byl pověřen výdejem potravinových lístků), se zmocnil potravinových lístků a prodal je Františku Č., který je pak rozprodával, takže se tyto lístky dostaly neoprávněně do oběhu, a že se zmocnil i dvou tabačenek, kterých použil pro sebe, a opatřil si tak neoprávněně větší přiděl tabákových výrobků. Nalézací soud zjistil dále, že si byl obžalovaný vědom těchto důsledků svého jednání pro vázané hospodářství.

Podřazení tohoto jednání obžalovaného předpisu § 101 tr. z. stalo se právem. O úřední zpronevěru podle § 181 tr. z. mohlo by jít pouze tehdy, kdyby si byl obžalovaný potravinové lístky a tabačeny, svěřené mu přímo k výdeji oprávněným příjemcům, přivlastnil tím, že by jich použil jako papíru pro vlastní účely (na př. ku psaní, k balení, k podpalu a pod.), nebo kdyby je byl přenechal jinému ke stejným účelům, nemajícím nic společného s funkcí těchto lístků ve vázaném hospodaření s potravinami a tabákovými výrobky. V těchto případech by se totiž činnost obžalovaného vyčerpávala v protiprávním přivlastnění si skutečné podstaty lístků, to je potíštěného papíru, a škoda způsobená tím státu by odpovídala ceně výroby lístků (papíru a tisku). Potravinové lístky a tabačeny opravňují však svého majitele, pokud se týče umožňují svému držiteli nákup potravin a tabákových výrobků vázaný na jejich předložení, pokud se týče přihlášení. Jako takové mají proto pro majitele a držitele značnou cenu, která se sice právně nedá vyjádřit, která však vede k tomu, že tyto lístky jsou předmětem černého obchodu. Kdo takto lístků nabude, získává neoprávněně další přiděl potravin nebo tabákových výrobků vedle svého normálního přidělu na úkor ostatních spotřebitelů. Tím se škodlivě a rušivě zasahuje do rovnoměrné distribuce potravin a tabákových výrobků, která je v důsledku poválečných poměrů ve veřejném zájmu nezbytně nutná a která je účelem vázaného obhospodařování těchto statků. Potravinové lístky a tabačeny jako nositelé oprávnění k nákupu, pokud se týče možnosti nákupu potravin a tabákových výrobků nemohou proto být předmětem úřední zpronevěry, protože tato nemůže postihnout ani jejich neurčitou cenu jako nositelů zmíněného oprávnění, pokud se týče možnosti k nákupu vázaných statků, ani škodu, kterou trpí stát při distribuci těchto statků. Stalo-li se proto přivlastnění lístků pachatelem, jemuž byly lístky svěřeny z důvodu jeho

veřejného úřadu nebo zvláštního příkazu vrchnostenského, k účelu neoprávněného opatření statků na ně vázaných buď pachateli samému, nebo jiné osobě, nejde o úřední zpronevěru, nýbrž o zneužití úřední moci. Pohnutkou jednání obžalovaného byla snaha opatřit si prodejem potravinových lístků peníze. Obžalovaný si však byl, jak nalézací soud zjistil, vědom toho, že potravinové lístky jím prodávané se dostávají do oběhu jako nositelé oprávnění, pokud se týče možnosti zakoupit si za ně vázané potraviny a že svým jednáním škodlivě zasahuje do distribuce potravin, a přes to se odhodlal k jejich zcizení a prodeji. Jednal proto v úmyslu, jaký vyžaduje zločin podle § 101 tr. z. Pokud zmateční stížnost zdůrazňuje okolnost, že si obžalovaný přivlastnil potravinové lístky, které si oprávněné osoby nevyzvedly, není provedena po zákonu, protože tuto okolnost nalézací soud nezjistil (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.). Vzhledem k tomu, co bylo uvedeno, jde však o okolnost pro posouzení viny obžalovaného nerozhodnou, protože bylo povinností obžalovaného, aby tyto nevyzvednuté potravinové lístky vykázal a odevzdal úřadu. Zmateční stížnosti se tudíž nepodařilo dovodit, že jednání obžalovaného není trestným činem příslušejícím před soud.

Nalézací soud vyloučil u obžalovaného podle § 2 zák. č. 562/1919 Sb. podmíněný odklad výkonu trestu s ohledem na rozsudek krajského soudu v P. ze dne 18. března 1942, jímž byl obžalovaný odsouzen pro zločin podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z. do žaláře v trvání čtyř měsíců podmíněčně na tři roky se zkušební lhůtou do 26. září 1945. Tato data jsou — pokud nejsou uvedena v rozsudku — patrna z trestního lístku obžalovaného, který byl při hlavním přelíčení přečten. Pokud obžalovaný napadá tento výrok o vyloučení podmíněného odsouzení odvoláním a namítá, že není splněna zákonná podmínka pro vyloučení podmíněného odkladu výkonu trestu, jde vpravdě o zmateční stížnost z důvodu § 281, č. 11 tr. ř. Tato poukazuje k tomu, že shora uvedený trest byl obžalovanému článkem 1 rozhodnutí presidenta republiky ze dne 31. července 1945 prominut tímto dnem s účinky podle § 1, odst. 2 zák. č. 562/1919 Sb. a snaží se dovodit, že tímto rozhodnutím byly podle jeho ducha obžalovanému prominuty i následky odsouzení a že proto vyloučení podmíněného odsouzení podle § 2 zák. č. 562/1919 Sb. nepřichází v úvahu, jelikož o tom není v tomto rozhodnutí zmínky. Zmateční stížnost poukazuje k tomu, že by jinak bylo postavení podmíněně odsouzeného horší než postavení odsouzeného nepodmíněně, neboť tento může žádat podle čl. 5 zmíněného rozhodnutí presidenta republiky o zahlazení svého odsouzení a dosáhnout tak v případě kladného vyřízení své žádosti možnosti podmíněného odsouzení při novém svém odsouzení. Zejména obžalovaný mohl prý dosíci zahlazení svého předchozího odsouzení, protože svůj předchozí trestný čin spáchal jsa mladší dvacetilet, takže by vzhledem k výši uloženého trestu stačilo uplynutí dvou a půl roku od jeho výkonu nebo prominutí. Zmateční stížnosti nelze přisvědčit. Rozhodné ustanovení nelze hledat v rozhodnutí presidenta republiky ze dne 31. července 1945, nýbrž přímo v § 2 zák. č. 562/1919, který ve svém druhém odstavci stanoví, že vyloučení podmíněného odsouzení ve smyslu prvního odstavce neplatí, jestliže do dne spáchání nového trestného činu

uplynuly určité lhůty tam uvedené, které je počítat ode dne, kdy byl trest vykonán, kdy byl trest pravoplatně prominut nebo kdy bylo podle zákona č. 562/1919 Sb. vysloveno, že se podmíněně odsouzený osvědčil. Tím je míněno právě ustanovení § 1, odst. 2 zák. č. 562/1919 Sb., s jehož účinky je spojena amnestie podle čl. 1 rozhodnutí presidenta republiky z 31. července 1945. To znamená, že obžalovaný, u něhož se mělo teprve po uplynutí zkušební lhůty, to je po dni 26. září 1945, rozhodovat, zda se osvědčil či nikoli, nabyl v důsledku amnestie již dnem 31. července 1945 postavení odsouzeného, který se osvědčil. Od tohoto dne počala běžet desetiletá lhůta vylučující podmíněné odsouzení při novém odsouzení. Poněvadž tato lhůta do dne spáchání trestného činu neuplynula, právem uznal nalézací soud, že je u obžalovaného povolení podmíněného odkladu výkonu trestu vyloučeno. Obžalovaný také marně dovozuje, že je postaven hůře, než kdyby byl býval při předchozím odsouzení odsouzen nepodmínečně. Je postaven lépe, protože nemusel trest uložený mu při předchozím odsouzení odpykat, a nemůže se tudíž dovolávat důsledků plynoucích pro nepodmínečně odsouzeného ze skutečnosti, že trest odpykal. Zmateční stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 353.

Pro trestnost pachatele, který železniční jízdenku zfalšoval v údajích trati, je s hlediska skutkové podstaty zločinu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z. nerozhodné, že i vzhledem k svému datu vystavení byla ona jízdenka v den použití už neplatná.

K dokonání zločinu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z. se vyžaduje, aby se pachatel už podařilo zfalšovanou listinou někoho uvést v omyl.

(Rozh. ze dne 17. března 1948, Zm I 316/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Napadený rozsudek zjistil, že obžalovaný zfalšoval starou psanou doplatkovou jízdenku, kterou našel, tím způsobem, aby zněla na trať z Kadaně do Jindřichova Hradce; tuto trať dne 15. února 1946 skutečně projel do Chomutova, kde byl při přestupování zadržen vrátným u uzávěry nástupiště.

Na tomto skutkovém základě nalézací soud uznal obžalovaného vinným zločinem podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z.

Zmateční stížnost vytýká, že nalézací soud opominul zjistit, že falšovaná jízdenka měla datum 14. února 1946. Z toho zmateční stížnost usuzuje, že i po zfalšování jízdenka byla podle svého obsahu neplatná

v den podniknuté jízdy. Domnívá se, že se vytýkaná vada neúplnosti podle § 281, č. 5 tr. ř. týká výroku o rozhodných skutečnostech, ježto šlo o jízdenku, jež nebyla způsobilá uvést v omyl a tedy ani způsobiti škodu.

Nalézací soud se sice nezabýval zjišťováním data zfalšované jízdenky, ani otázkou, zda by mohla vzbudit dojem platnosti podle svého obsahu. Než výtka je činěna neprávem, neboť ani v tom případě, že by byl nalézací soud zjistil uvedenou skutečnost, nemohlo by to vyloučit hodnocení zjištěného skutku s hlediska skutkové podstaty podvodu. Nešlo o použití nezpůsobilého prostředku, neboť ze zkušenosti je známo, že i vadnými listinami lze uvést někoho v omyl. Rozhodnutí č. 4310 Sb. n. s. I. se ve svém celku nehodí na souzený případ.

Pokud zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a), 10 tr. ř. a vychází při tom z nezjištěné skutečnosti, že změněná jízdenka měla datum dne 14. února 1946, neprovádí uvedené zmatky podle zákona (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.). V podstatě se odkazuje na to, co bylo nahoře uvedeno při vyřízení zmatku podle § 281, č. 5 tr. ř.

Obsahem uvedených námitek, jakož i poukazem na skutečnost, že vrátný na nástupišti v Chomutově nebyl uveden v omyl předloženou změněnou jízdenkou, uplatňuje zmateční stížnost důvod zmatečnosti podle § 281, č. 10 tr. ř., záležející v právní výtce, že nalézací soud uznal na dokonání zločinu podvodu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z., ač šlo vpravdě toliko o jeho pokus.

Zmateční stížnosti v tomto směru dlužno přisvědčit.

K dokonání činu se vyžaduje, aby falšovanou listinou došlo k uvedení v omyl (rozh. č. 6933 Sb. n. s. tr. I.). V napadeném rozsudku je však toliko zjištěno, že vrátný na nástupišti v Chomutově pozastavil obžalovaného. Šlo by tedy s hlediska tohoto pozastavení toliko o pokus podvodu padělanou veřejnou listinou.

Přesto však v souzeném případě nelze rozhodnout ve věci samé, neboť třeba se zabývat zjišťováním, zda a s jakým výsledkem obžalovaný použil zfalšované jízdenky buď při nástupu nebo během jízdy.

Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti vyhověno a rozhodnuto jak nahoře uvedeno.

Čís. 354.

Opominutí dáti zraněné osobě profitetanovou injekci může být u ošetřujícího lékaře podle okolností »podstatným zanedbáním nemocného« ve smyslu § 358 tr. z.

Nezbytný obsah rozsudkových důvodů (§ 270, odst. 2, čis. 5 tr. ř.) pro posouzení otázky příčinného vztahu mezi tímto opominutím a smrtí ošetřované osoby.

(Rozh. ze dne 20. března 1948, Zm I 454/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečné stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 358 tr. z., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, aby jí znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Napadený rozsudek zjistil, že dne 26. srpna 1943 dvanáctiletá Josefa M. upadla na silnici na kámen a rozbila si koleno. Jako lékař byl k ní přivolán obžalovaný. Prohlásil, že kost není poraněna, že rána bude možná hnisat a předepsal masť. Matce řekl, by se nebála. Matka proto nezavolala obžalovaného, když rána druhý den hnisala. Když se poraněná začla dne 31. srpna 1943 dusit, zavolala její matka obžalovaného, který zařídil převoz nemocné do nemocnice, kde dne 1. září 1943 zemřela na tetanus.

Na tomto podkladě nalézací soud uznal obžalovaného vinným přečinem podle §§ 335, 358 tr. z. Podstatné zanedbání poraněné shledal — jak se uvádí v rozsudečném výroku — v tom, že jí obžalovaný nedal protitetanovou injekci, následkem čehož poraněná onemocněla tetanem a zemřela.

Zmatečná stížnost napadá závěry nalézacího soudu o nedbalosti a o příčinném vztahu s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. (nesprávně podle § 281, č. 3 tr. ř.). Namítá, že zjištěný základ nepostačuje k závěru, že šlo o »podstatné« zanedbání, že obžalovaný v souzeném případě nebyl povinen ošetřit poraněnou dáním protitetanové injekce a že zjištěné skutečnosti nepostačují k naplnění pojmu příčinného vztahu.

Pokud zmatečná stížnost se domnívá, že nalézací soud nesprávně posoudil, že šlo o »podstatné« zanedbání, nelze jí přisvědčit. Podle toho, co bylo zjištěno, záleželo zanedbání v tom, že nebyla dána protitetanová injekce. Šlo tudíž o opominutí závažného rázu, které naplňuje pojem »podstatnosti« zanedbání podle § 358 tr. z.

Zmatečné stížnosti nelze přisvědčit, pokud se domnívá, že v souzeném případě nevznikla povinnost pro ošetřujícího lékaře dáti protitetanovou injekci.

Zmatečná stížnost ve shodě s napadeným rozsudkem uvádí, že nejsou zvláštní předpisy o dávání protitetanových injekcí. Podle obsahu napadeného rozsudku byla tato povinnost posuzována podle zásad lékařského povolání. Dále napadený rozsudek vychází ze stanoviska, opřeneho o znalecké posudky, že nutnost dáti protitetanovou injekci dlužno posoudit podle podmínek jednotlivého případu. Postrádají proto jakéhokoliv podkladu námítky zmatečné stížnosti, že nalézací soud při posuzování viny obžalovaného vychází ze zásady, že tetanovou injekci nutno dáti při každém, sebemenším poranění bez ohledu na to, zda to rána vyžaduje či nikoli.

Dalšími svými vývody se zmatečná stížnost snaží odůvodnit svoje tvrzení, že poranění — k němuž došlo v souzeném případě — nebylo takové povahy, aby odůvodnilo požadavek protitetanové injekce. Zmatečné stížnosti však nelze přisvědčit ani v tomto směru.

Podle napadeného rozsudku došlo k poranění na silnici a poraněna byla dolní končetina. Podle znaleckého posudku — jehož správnost ve zrušovacím řízení nelze napadát — poranění způsobené za vyličených podmínek (na silnici, na koleně) vyžadovalo ošetření dáním protitetanové injekce. Dlužno proto souhlasit s právním závěrem nalézacího soudu, že v souzeném případě vznikla pro ošetřujícího lékaře povinnost použít protitetanové injekce.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný prohlásil, že rána bude možná hnisat. Na tento výrok navazuje lékařský posudek, když uvádí, že rána byla podle prohlášení obžalovaného infikována. Pokud zmatečná stížnost napadá uvedený výrok nalézacího soudu, jde toliko o nepřipustné brojení (§ 258, odst. 2 tr. ř.) a nikoli o provádění zmatku podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř.

Konečně zmatečná stížnost napadá výrok nalézacího soudu o příčinném vztahu.

Nalézací soud v rozhodovacích důvodech toliko zjistil skutečnosti, jež byly již nahoře uvedeny, uvedl obsah znaleckých posudků a připojil větu, že »tento závěr soudní lékařské rady odpovídá plně skutečnostem soudem zjištěným a shora popsáným«. Obsah znaleckých posudků, jenž je uveden v rozhodovacích důvodech, sice se dotýká též otázky příčinného vztahu. Avšak výrok o skutečnostech, jak byl nahoře uveden, neobsahuje závěr o tom, že onemocnění tetanem vzniklo právě ze zjištěného poranění, že vzniku onemocnění tetanem bylo by zabráněno použitím protitetanové injekce, a zejména neobsahuje závěr o tom, že by tím bylo zabráněno i smrti poraněné. Pouhé vyličení obsahu znaleckých posudků nemůže nahradit výrok nalézacího soudu o uvedených otázkách, neboť znalecké posudky jsou toliko podkladem, na němž nalézací soud buduje svoje výroky o rozhodných skutečnostech. Prostým podáním obsahu průvodních prostředků nalézací soud nevyhoví své povinnosti uložené mu v § 270, odst. 2, č. 5 tr. ř., aby v rozhodovacích důvodech uvedl, které skutečnosti má za dokázané; v souzeném případě tím méně, když znalecké posudky připouštějí i opačný závěr. Mohou-li znalci připustit pochybnosti o tom, zda zde byly skutečnosti, jež mají naplnit příslušný znak zákonné skutkové podstaty, není tato možnost dána soudem, neboť ten je vázán ustanovením § 270, odst. 2, č. 5 tr. ř. To platí i ve příčině závěru o kausalitě mezi činem a výsledkem, k níž nestačí výrok, že činem byl způsoben stav, z něhož zlo »mohlo« povstati, nýbrž je třeba zjištění, že z něho zlo »skutečně« povstalo (rozh. č. 7170 Sb. n. s. tr. I). Na tom v souzeném případě nemůže nic měnit obsah rozsudečného výroku, kde nalézací soud se zmiňuje o příčinné souvislosti, když tato otázka nebyla probrána v rozhodovacích důvodech způsobem požadovaným v § 270, odst. 2, č. 5 tr. ř.

Podle toho, co bylo uvedeno, napadený rozsudek neskýtá podkladu, na němž by bylo lze posoudit důvodnost námitek vznesených zmatečné stížnosti stran závěru o příčinné souvislosti.

Bylo proto odůvodněné zmatečné stížnosti vyhověno, aniž se bylo třeba zabývatí jejími námítkami, činěnými správně s hlediska zmatku podle § 281, č. 4 tr. ř. Ježto se nelze obejít bez nového hlavního přelíčení, bylo rozhodnuto, jak nahoře uvedeno.

Čís. 355.

Přečin podle § 26 dekretu čís. 5/1945 Sb. je trestným činem příslušejícím před soud.

Pouhé neohlášení držby majetku podléhajícího národní správě, jež pachatel převzal do úschovy ještě před 23. květnem 1945, kdy dekret čís. 5/1945 Sb. nabyl účinnosti, nenaplnuje skutkovou podstatu přečinu podle § 26, písm. a) zmíněného dekretu.

(Rozh. ze dne 20. března 1948, Zm I 593/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu, pokud jí byla obžalovaná uznána vinnou přečinem podle § 26, písm. a) dekr. č. 5/1945 Sb., zrušil rozsudek v napadené části jako zmátečný a vrátil věc soudu prvě stolice, aby jí v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, č. 4, 5, 7, 8, 9, písm. a), b), 10, 11 tr. ř., nutno přisvědčit.

Nalézací soud uznal stěžovatelku vinnou přečinem podle § 26, písm. a) dekr. č. 5/1945 Sb., který spáchala tím, že od května 1945 do 20. prosince 1945 přechovávala věci z majetku Němkyň Arnoštky P. a Evy M. Pokud byla stěžovatelka obžalobou stíhána také proto, že uschovala věci z majetku Margarety B., nebyla rozsudkem uznána vinnou, jak je to v rozsudkových důvodech výslovně uvedeno. Nemůže tedy stěžovatelka uplatňovat ve svůj neprospěch důvod zmatečnosti podle § 281, č. 7 tr. ř. námitkou, že obžaloba nebyla vyčerpána.

Neprávem uplatňuje stěžovatelka i důvody zmatečnosti podle § 281, č. 8, 10 tr. ř. námitkou, že byla uznána vinnou zločinem podle § 26, písm. a) dekr. č. 5/1945 Sb., ač jde podle uvedeného ustanovení jen o přečin. Tyto námitky pozbyly podkladu opravou rozsudku.

Bezdůvodně je uplatňován i důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. námitkou, že přečin podle § 26, písm. a) dekretu č. 5/1945 Sb. není trestným činem příslušejícím před soud, ježto zmíněný dekret by to musel výslovně stanovit, jako to na příklad ustanovil zákon č. 9/1924 Sb. v § 24, odst. 4 nebo jiné zákony. Svou námitku odůvodňuje stěžovatelka i z ustanovení čl. I uvoz. zák. k trestnímu řádu a z § 1 tr. ř. Z těchto ustanovení však plyne jen, že trestní řád platí pro řízení pro všechny zločiny, přečiny a jiné trestné činy, které jsou přikázány k rozsuzování soudům, tedy pro zločiny a přečiny vůbec a pro jiné trestné činy, pokud jsou přikázány do příslušnosti soudní.

Přisvědčit však nutno zmáteční stížnosti, pokud namítá s hlediska téhož důvodu zmatečnosti, že přečin podle § 26, písm. a) dekretu č. 5/1945 Sb. není dán pouhým neohlášením držby majetku podléhajícího národní správě. Zmíněný dekret neobsahuje ustanovení, které by ukládalo držitelům majetku

osob státně nespolehlivých povinnost přihlašovat tento majetek. Tato povinnost byla stanovena teprve ustanovením § 5 dekretu č. 108/1945 Sb. a její nesplnění je pouze správním přestupkem podle § 19 cit. dekretu.

Stěžovatelka byla uznána vinnou nejen proto, že zmíněný majetek nepřihlásila, nýbrž i proto, že jej od osob německé národnosti převzala a uschovala. Takové převzetí do úschovy majetku osob státně nespolehlivých, stalo-li se po účinnosti dekretu č. 5/1945 Sb., t. j. po 23. květnu 1945, je porušením a obehitím ustanovení § 2, pokud se týče § 20 cit. dekretu bez ohledu na to, zda byla zavedena na majetek osoby státně nespolehlivé konkrétní národní správa (zřízen národní správce).

Ze zjištění rozsudku však neplyne, zda stěžovatelka převzala věci od Evy M. do úschovy, pokud se týče přijala je jako dar, po účinnosti zmíněného dekretu nebo před tím. Rozsudek zjišťuje, že se to stalo koncem května 1945 a na jiném místě rozsudku uvádí, že to bylo po revoluci 1945. Takto není zjištěn bezpečný podklad pro úsudek, zda stěžovatelka převzala tyto věci po 23. květnu 1945. Jen tehdy, bylo-li skutečně právní jednání po tomto dni, může zakládat skutkovou podstatu přečinu podle § 26, písm. a) cit. dekretu, kdežto právní jednání uskutečněná před tím nelze považovat za porušení neb obehití ustanovení tohoto dekretu bez ohledu na to, zda úschova trvala i po tomto dni, neboť, jak již uvedeno, neuložil zmíněný dekret povinnost oznamovat držení takového majetku, i když tento majetek jinak spadá podle § 2, odst. 2 cit. dekretu pod národní správu a podléhá konfiskaci podle dekretu č. 108/1945 Sb. a povinnosti přihlásit jej podle tohoto dekretu.

Zmateční stížnost dále právem uplatňuje i důvod zmatečnosti podle § 281, č. 5 tr. ř. výtkou nedostatku důvodů pro výrok, že nalézací soud neuvěřil stěžovatelce, že potahovou látku dostala, pokud se týče koupila od Arnoštky P. již za války, a že vůbec od ní nepřevzala boty do úschovy. Nalézací soud odůvodnil tento výrok tím, že výpovědi v rozsudku jmenovaných svědků, kteří uváděli, že potahovou látku převzala stěžovatelka ještě za války, obsahují podstatné rozpory a že je proto hodnověrnější výpověď Arnoštky P., která není na věci interesována. Stěžovatelce nutno přisvědčit, že nalézací soud vůbec neuvedl, jaké podstatné rozpory jsou ve výpovědích uvedených dvou svědků. Tato vada se týká okolnosti rozhodné pro posouzení otázky viny, zejména i ve směru shora uvedeném.

Bylo proto zmáteční stížnosti vyhověno a aniž bylo třeba se zabývat ostatními jejími námitkami, z nichž další hmotněprávní námitky nebyly provedeny po zákonu, bylo rozhodnuto, jak uvedeno ve výroku.

Čís. 356.

Ustanovením § 19 zákona čís. 29/1938 Sb. má být stíháno jen takové přechovávání omamných látek, jež se děje v zájmu cizí spotřeby nebo v zájmu rozdělávání.

Nespadá sem počínání toho, kdo, přihlásiv podle vydaného nařízení svoji zásobu opia příslušnému ministerstvu, má je nadále u sebe jen jako scho-

vatel, pokládaje ono ministerstvo za výhradně oprávněné s onou zásobou nakládat.

Rozh. ze dne 20. března 1948, Zm I 800/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného proti rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 19, odst. 1 zákona č. 29/1938 Sb., zrušil napadený rozsudek a obžalovaného podle § 259, odst. 1, č. 2 tr. ř. zprostil obžaloby na něho vznesené pro přečin podle § 19, odst. 1 zákona č. 29/1938 Sb.

Důvody:

Soud prvé stolice zjistil, že obžalovaný převzal dne 19. srpna 1939 drogerii, že našel v zásobách 390 g opia, které uschoval, že od roku 1943 hlásil tuto látku bývalému ministerstvu hospodářství a práce, později (naposled 31. ledna 1946) ministerstvu průmyslu, že při revisi provedené počátkem března 1946 (ke které byl dán podnět právě uvedenou poslední stěžovatelovou přihláškou), bylo u stěžovatele nalezeno řečených 390 g opia a že stěžovatel orgánu, který prováděl revisi a který se nejprve vydával za kupce, prohlásil, že mu prodá opium, opatří-li si povolení ministerstva průmyslu nebo zdravotnictví. Dále zjistil soud prvé stolice, že stěžovatel neměl povolení od ministerstva zdravotnictví, že přechovával opium úmyslně a že věděl, že je k jeho přechovávání třeba zvláštního povolení.

V tomto zjištěném ději spatřoval soud prvé stolice skutkovou podstatu přečinu ve smyslu § 19, odst. 1 zákona č. 29/1938 Sb.

Zmateční stížnost, která uplatňuje zmatky uvedené v § 281, č. 4, 5, 9, písm. a), 10 tr. ř., je oprávněna již pro zmatek uvedený v § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., pokud vytýká, že soud prvé stolice vyložil nesprávně pojem »přechovávání«, předpokládaný v ustanovení § 19, odst. 1 řečeného zákona.

V tomto ustanovení se sice uvádí, že je trestný ten, kdo nejsa k tomu oprávněn (bez zvláštního povolení uvedeného v ustanoveních §§ 5 a násl. uvedeného zákona) úmyslně látky, které jsou předmětem tohoto zákona, vyrobí, připraví, zpracuje, přepracuje, přechovává, má na prodej, uvede do oběhu, nabídne, doveze, vyveze nebo proveze nebo zprostředkuje obchod s nimi. Avšak při výkladu pojmu »přechovávání« předpokládaného tímto zákonným ustanovením, nutno přihlídnout i k jiným ustanovením téhož zákona, zejména k ustanovení § 7, § 10, odst. 2, § 11, odst. 5, § 13 uvedeného zákona, pokud se tam jen se vztahem na výrobu látek a na obchod s nimi, pokud se týče na užívání k vědeckým účelům mluví též o případech, kdy dotčené osoby mají »látky« na skladě. Z těchto ustanovení posuzovaných ve vzájemné souvislosti vyplývá, že ustanovením § 19 uvedeného zákona má být stíháno jen takové přechovávání »látek«, které je v zájmu cizí spotřeby nebo v zájmu rozdělování (distribuce).

Ze stěžovatel v tomto smyslu přechovával opium patřící mezi »látky«, které jsou předmětem zákona č. 29/1938 Sb., nevyplývá z rozsudkových zjištění. Podle těchto zjištění měl stěžovatel u sebe opium od roku 1943

jen pro bývalé ministerstvo hospodářství a práce, později pro ministerstvo průmyslu, byl jen schovatelem opia pro uvedená ministerstva, která pokládal za výhradně oprávněná s opiem nakládat.

Ani veřejný žalobce netvrdil, že stěžovatel v uvedené době přechovával opium s nějakým jiným než právě uvedeným úmyslem, neboť se v důvodech obžalovacího spisu s poukazem na stěžovatelovo tvrzení o hlášení opia ministerstvům výslovně uvádí, že stěžovatel nemohl mít v úmyslu »provádět s opiem nějaké nedovolené manipulace«.

Je proto nepochybné, že stěžovatel od roku 1943, přesněji od prvního ohlášení opia bývalému ministerstvu hospodářství a práce, až do doby, kdy mu bylo zabaveno, nepřechovával opium ve smyslu předpokládaném v ustanovení § 19, odst. 1 zákona č. 29/1931 Sb. a byl proto, pokud jde o uvedenou dobu, neprávem uznán vinným.

Zbývá posoudit ještě stěžovatelovo přechovávání opia v dřívější době (od srpna 1939 do prvního hlášení bývalému ministerstvu hospodářství a práce v roce 1943).

Podle rozsudkových zjištění nebyl stěžovatel dosud trestán. Činem nebyla způsobena žádná škoda. První úkon, kterým mohla být přerušena jednorozhodná zákonná promlčecí doba (§ 532 tr. z.), byl proveden zahájením přípravného řízení proti stěžovateli dne 17. ledna 1947, tedy dávno po uplynutí uvedené jednorozhodné promlčecí doby, jejíž počátek nutno počítat od prvního ohlášení opia bývalému ministerstvu hospodářství a práce v roce 1943.

Bylo proto rozhodnuto, jak nahoře uvedeno, aniž bylo třeba se zabývat ostatními vývody zmáteční stížnosti.

Čís. 357.

Pro použití vyšší trestní sazby § 323 tr. z. nestačí jakékoliv předchozí potrestání pro nedovolené překročení hranic, nýbrž vyžaduje se opakování trestného činu uvedeného právě v tomto místě zákona.

(Rozh. ze dne 22. března 1948, Zm I 62/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal o zmáteční stížnosti k zachování zákona, podané generálním prokurátorem, takto právem:

Rozsudkem okresního soudu, pokud jím bylo uznáno právem, že obžalovaný byl již potrestán za nedovolené překročení hranic — tudíž pro přestupek podle § 323 tr. z. — a pokud byl z té příčiny odsouzen podle druhé (vyšší) sazby § 323 tr. z. k trestu vězení v trvání šesti měsíců, byl porušen zákon v ustanovení § 323 tr. z.

Podle § 292 tr. ř. se tento rozsudek, který jinak zůstává nedotčen, zrušuje ve výroku, pokud jím bylo uznáno právem, že obžalovaný byl již potrestán pro přestupek podle § 323 tr. z., jakož i ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisících, s výjimkou výroků o započtení vazby a o náhradě nákladů trestního řízení, a okresnímu soudu se ukládá, aby v rozsahu zrušení o věci znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Výše zmíněným rozsudkem byl obžalovaný, německý státní příslušník, uznán vinným přestupkem nedovoleného návratu podle § 323 tr. z. Tento čin spáchal tím, že v říjnu 1947 překročil bez dovolení hranice republiky, ačkoli byl předtím dekretem okresního národního výboru v L. navždy z republiky vyhoštěn; za to byl odsouzen podle téhož ustanovení zákona k nepodmíněnému trestu vězení (správně tuhého vězení) v trvání šesti měsíců, do něhož mu byla započtena podle § 266 a) tr. z. zajišťovací vazba, a podle § 389 tr. ř. k náhradě nákladů trestního řízení.

Trest, který obžalovaný ihned po vynesení rozsudku nastoupil, byl na jeho žádost usnesením jmenovaného soudu ze dne 31. října 1947 přerušen.

Generální prokurátor podal nyní do uvedeného rozsudku zmateční stížnost k zachování zákona, v níž vytýká porušení zákona v ustanovení § 323 tr. z., a to pokud bylo uznáno právem, že obžalovaný byl již potrestán za nedovolené překročení hranic — tudíž pro přestupek podle § 323 tr. z. — a pokud byl z té příčiny odsouzen podle druhé (vyšší) sazby § 323 tr. z. k trestu vězení (správně tuhého vězení) v trvání šesti měsíců.

Této výtce zmateční stížnosti nutno přiznat oprávnění.

Přestupku nedovoleného návratu podle § 323 tr. z. se mimo jiné případy, v souzené věci nepřicházející v úvahu, dopouští, kdo, byv z veškerých zemí Československé republiky z policejních příčin vyhoštěn úřadem bezpečnosti, navrátí se do některé z nich pod jakoukoli záminkou. Tento přestupek se trestá ponejprv vězením od jednoho do tří měsíců a kdyby se to opakovalo, tuhým vězením od tří až do šesti měsíců.

Předpokladem použití druhé (vyšší) trestní sazby § 323 tr. z. je tudíž opakování trestného činu uvedeného v tomto místě zákona, t. j. opakování návratu osoby vyhoštěné z veškerých zemí Československé republiky do některé z nich.

Okresní soud však nevycházel z tohoto výkladu ustanovení § 323 tr. z., přicházejícího v úvahu. Jak nasvědčuje znění rozsudku ve spojitosti s obsahem výsledků průvodního řízení, jmenovaný soud je toho názoru, že stačí pro použití vyšší trestní sazby jakékoli předchozí potrestání za nedovolené překročení hranic.

Podle výsledků průvodního řízení, k nimž dlužno přihlídnout, ježto rozsudek je podle čl. IV dekretu presidenta republiky č. 62/1945 Sb. vyhověn ve zkrácené formě, obžalovaný překročil dne 3. července 1947 nedovoleně z Německá státní hranice do Československé republiky a odebral se ke své manželce do N. (okres L.). Okresní národní výbor v L. potrestal obžalovaného za toto nedovolené překročení hranic vězením v trvání tří týdnů. Po odpykání trestu byl obžalovaný výměrem téhož úřadu ze dne 6. října 1947 v zájmu veřejného pořádku a bezpečnosti vyhoštěn podle § 2 zákona č. 88/1871 ř. z. navždy z celého území Československé republiky. Toto vyhoštění bylo provedeno dne 11. října 1947, kdy byl obžalovaný předán na německé území. Obžalovaný se však přesto vrátil z Německa dne 16. října 1947, kdy překročil hranice zdejšího území. Toto posléze uvedené překročení hranic, správně návrat na území Československé republiky, je předmětem napadeného rozsudku.

Jak plyne z vylíčeného děje, překročil obžalovaný po svém provedeném vyhoštění hranice Československé republiky nedovoleně a vrátil se na její území dne 16. října 1947 po prvé. Předcházející nedovolené překročení hranic, k němuž došlo dne 3. července 1947 a které jediné má okresní soud na mysli, nespadá pod skutkovou podstatu § 323 tr. z., neboť v té době nebyl obžalovaný vyhoštěn z území Československé republiky některým z orgánů uvedených v tomto místě zákona, takže nešlo vpravdě o nedovolený návrat vyhoštěné osoby.

Schází zde tudíž pro použitelnost druhé (vyšší) sazby § 323 tr. z. v zákoně jmenovitě uvedená přitěžující okolnost, t. j. opakování nedovoleného návratu osoby vyhoštěné ze všech zemí Československé republiky do některé z nich, tedy opakování přestupku podle § 323 tr. z.

Proto okresní soud porušil napadeným rozsudkem zákon v ustanovení § 323 tr. z., když na podkladě výše zmíněných výsledků průvodního řízení uznal právem, že obžalovaný byl již za nedovolené překročení hranic, tudíž za přestupek podle § 323 tr. z. potrestán, a když z té příčiny vyměřil obžalovanému trest podle druhé (vyšší) sazby § 323 tr. z. Toto porušení zákona se stalo ke škodě obžalovaného.

Bylo proto opodstatněné stížnosti k zachování zákona, podané podle § 33 tr. ř. generálním prokurátorem, vyhověno a uznáno podle § 292 tr. ř. právem, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Zrušovací soud však nemůže rozhodnout ihned ve věci samé, jelikož okresní soud, vycházející z nesprávného výkladu zmíněných ustanovení § 323 tr. z., neučinil potřebná skutková zjištění, zejména neopatřil výpis z rejstříků trestů a ani jinak nezjišťoval, zda obžalovaný nebyl již dříve potrestán pro přestupek podle § 323 tr. z.

Čís. 358.

Opravná stolice, přezkoumávající ke stížnosti odpovědného redaktora rozhodnutí okresního soudu, jímž bylo odpovědnému redaktoru uloženo uveřejnit tiskovou opravu ve znění předloženém žadatelem, není oprávněna, shledá-li, že oprava v tomto znění nevyhovuje ustanovení § 11, odst. 1, věta druhá zák. čís. 126/1933 Sb., změnou napadeného rozhodnutí žádost za opravu přímo zamítnout. Má se omezit na zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci do prvé stolice poskytnout žadateli možnost k udělení souhlasu s takovou úpravou tiskové opravy, jež by zmíněnému ustanovení vyhovovala.

(Rozh. ze dne 22. března 1948, Zm I 139/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti generálního prokurátora na ochranu zákona a uznal takto právem:

Usnesením krajského soudu jako soudu odvolacího ze dne 23. června 1947, a to pokud jím bylo vyhověno stížnosti odpovědného redaktora Františka N. do usnesení okresního soudu ze dne 4. června 1947 a toto usnesení změněno tak, že se žádost Aloise W., aby odpovědný redaktor perio-

dického tiskopisu »B.« František N. uveřejnil ve smyslu § 12 zák. č. 126/1933 Sb. opravu článku »Čech W. vychovával své syny pro Hitlera«, uveřejněného v č. 8, ročník II periodického tiskopisu »B.« ze dne 21. února 1947, z a m í t á, byl porušen zákon v ustanovení § 14, odst. 4 zákona č. 126/1933 Sb.

D ů v o d y:

V č. 8 periodického časopisu »B.« ze dne 21. února 1947, byl uveřejněn článek: »Čech W. vychovával své syny pro Hitlera«. Alois W., jehož se obsah článku dotýkal, zaslal redakci jmenovaného časopisu k rukám odpovědného redaktora Františka N. doporučeným dopisem ze dne 25. února 1947 tiskovou opravdu, žádaje o její uveřejnění do tří dnů, pokud se týče v nejbližším čísle časopisu.

Ježto oprava nebyla v této lhůtě (§ 12, odst. 2 zák. č. 126/1933 Sb.) uveřejněna, učinil Alois W. svým právním zástupcem dne 8. dubna 1947 u okresního soudu návrh podle § 14 citovaného zákona, aby soud uložil odpovědnému redaktorovi časopisu »B.« Františku N. uveřejnění opravy, náhradu nákladů a pořádkovou pokutu, poněvadž uveřejnění opravy bylo odepřeno zřejmě svévolně.

V zavedeném řízení u okresního soudu namítal právní zástupce odpovědného redaktora, že navrhovaná tisková oprava neodpovídá ustanovení § 11 zák. č. 126/1933 Sb., ježto nejde o opravu skutečností v napadeném článku uveřejněných, a kromě toho, že žadatel není legitimován k opravě, poněvadž není československým státním občanem. Když žadatel prohlásil, že netrvá na tom, aby tisková oprava byla uveřejněna s označením místa a data, a když předložil ověřený opis osvědčení ministerstva vnitra o československém státním občanství, vyhověl okresní soud usnesením ze dne 4. června 1947 návrhu Aloise R., uložil odpovědnému redaktorovi Františku N. uveřejnění opravy v rozsahu žadatelem konečně navrhovaném, uložil mu náhradu útrat právního zastoupení v částce 1.535 Kčs 80 h a uložil mu dále podle § 14, odst. 3 zák. č. 126/1933 Sb. pořádkovou pokutu 500 Kčs, poněvadž podle názoru soudu se stalo odepření uveřejnění opravy zřejmě svévolně.

K stížnosti odpovědného redaktora Františka N., který namítal zejména, že okresním soudem schválená a nařízená oprava neodpovídá ustanovení § 11 zák. č. 126/1933 Sb., zabýval se věcí krajský soud jako soud odvolací, který usnesením ze dne 23. června 1947 této stížnosti vyhověl a napadené usnesení změnil v ten rozum, že se žádost Aloise W., aby odpovědný redaktor periodického tiskopisu »B.« František N. uveřejnil ve smyslu § 12 zák. č. 126/1933 Sb. opravu článku »Čech W. vychovával své syny pro Hitlera«, uveřejněného v č. 8 ročníku II zmíněného periodického tiskopisu, zamítá, při čemž žadatel Alois W. je povinen podle § 390 tr. ř. hradit náklady trestního řízení a Františku N. podle § 14, odst. 4 zák. č. 126/1933 Sb. útraty řízení, jak budou soudem prvé stolice stanoveny.

K odůvodnění tohoto usnesení uvádí jmenovaný krajský soud jako soud odvolací, že námitka odpovědného redaktora Františka N. přednesená jak při hlavním přelíčení v prvé stolici, tak i ve stížnosti, že tisková oprava

žádaná Aloisem W. neodpovídá ustanovení § 11 zák. č. 126/1933 Sb., je opodstatněná, a to pokud oprava obsahovala větu: »Bytové zařízení naše, v němž bydlí p. Zdeněk N. a jehož se právem se svou manželkou Českou domáháme zpět, převezli jsme do K. z Drážďan«. Dále uvádí jmenovaný soud ve zmíněném usnesení, že se v článku, který má být opraven, o nábytku vůbec nemluví, tím méně, kdo v něm bydlí a zda právem či neprávem, důsledkem čehož se zmíněnou větou opravy zatahují na novinářské pole skutečností, týkající se nezúčastněných osob, a vyslovují se úsudky, které nejsou s článkem, jehož se oprava týkala, ani zdaleka v souvislosti. Konečně dodává odvolací soud, že nemohl zmíněnou větu z opravy vypustit, protože žadatel nedal k takové úpravě souhlas podle § 14, odst. 4 zák. č. 126/1933 Sb., ač mu byla známa námitka, že žádaná oprava neodpovídá ustanovení § 11 téhož zákona.

Generální prokurátor podal nyní do shora uvedeného usnesení krajského soudu jako soudu odvolacího ze dne 23. června 1947 stížnost na zachování zákona, v níž namítá, že tímto usnesením byl porušen zákon v ustanovení § 14, odst. 4 zák. č. 126/1933 Sb.

Těto námitce nelze upřít oprávnění.

Postup při tiskových opravách jest upraven v §§ 11—17 zákona ze dne 10. července 1933, č. 126 Sb., doplněného zákonem č. 140/1934 Sb. Osnova zákona č. 126/1933 Sb. vycházela — jak z odůvodnění vládního návrhu (str. 68 tisk. č. 1727 posl. sn.) je patrné — z historického účelu tiskové opravy, kterým bylo a v podstatě zůstává, zajistit tomu, koho se dotýká zpráva v časopise, možnost, aby se mohl bránit touž zbraní, kterou byl napaden, aby si podle zásady: »audiatur et altera pars« zjednal slyšení u čtenářů časopisu na tomtéž fóru, na kterém byl napaden, a to v době, kdy jeho hlas může mít ještě vliv na veřejné mínění, tedy co nejdříve po tom, co zpráva vyšla (srov. rozh. č. 5427 Sb. n. s. tr. I). Při tom však stanoví § 11 zákona č. 126/1933 Sb. podobně jako do té doby platné ustanovení § 19 tisk. zák. přesně, co smí být předmětem opravy, a to že oprávněná osoba může v opravě uvádět toliko skutečnosti, které opravují nebo vrací skutečnosti ve zprávě obsažené, že se však může omezit na pouhé popření pravdivosti skutečností ve zprávě obsažených nebo na oznámení, že pro obsah zprávy podala žádost za trestní stíhání.

Jelikož však sepsání opravy, které by odpovídalo ustanovení § 11 zák. č. 126/1933 Sb., není vždy snadné, zejména nemá-li oprava mít charakter polemiky, stanovil zákonodárce v § 14, odst. 4 cit. zák., a to zřejmě v zájmu usnadnění výkonu práva k opravě ve smyslu § 11 téhož zákona, že byla-li oprava odmítnuta (odpovědným redaktorem) jen proto, že nevyhovuje ustanovení § 11, odst. 1, věty druhé, upraví ji soud za souhlasu žadatelova tak, aby vyhovovala zákonu, a uloží odpovědnému redaktorovi, aby ji uveřejnil v této úpravě ve lhůtě uvedené v třetím odstavci.

Z tohoto znění zákona plyne povinnost soudu, aby, dojde-li k závěru, že oprava, k jejímuž odmítnutí odpovědným redaktorem došlo jen proto, že nevyhovovala ustanovení § 11, odst. 1, věty druhé zák. č. 126/1933 Sb., neodpovídá skutečně požadavkům vyžadovaným v posléze uvedeném místě zákona, upravil ji z moci úřední tak, aby vyhovovala zákonu, ke kteréžto úpravě je však třeba souhlasu žadatelova. Tento souhlas nemusí však ža-

datel dávat předem, nýbrž stačí, že vzhledem k vylíčené povaze věci projeví souhlas teprve s úpravou znění opravy, které považuje soud za vyhovující zmíněnému ustanovení § 11 zák. č. 126/1933 Sb.

Jelikož v souzené věci shledal okresní soud znění opravy, navrhované konečně žadatelem a jím z vlastního popudu částečně upravené, za vyhovující ustanovení § 11, odst. 1, věty druhé zák. č. 126/1933 Sb., neměl žadatel důvodu a podkladu, aby projevil souhlas s případnou úpravou opravy ve smyslu § 14, odst. 4 téhož zákona.

Pokud jde o shora zmíněné usnesení krajského soudu jako soudu odvolacího, který rozhodoval o stížnosti odpovědného redaktora, podané do uvedeného usnesení okresního soudu ve smyslu § 14, odst. 6 zák. č. 126/1933 Sb., není pochybnosti o tom, že jmenovaný odvolací soud byl oprávněn přezkoumávat vzhledem k příslušné námitce stěžovatelově otázku správnosti závěru okresního soudu, že znění opravy navrhované žadatelem odpovídá ustanovení § 11, odst. 1, věty druhé zák. č. 126/1933 Sb.

Jiná je však otázka, zda jmenovaný odvolací soud, když dospěl k závěru, že názor okresního soudu je nesprávný, ježto oprava žadatelem navrhovaná a okresním soudem za zákonem odpovídající uznaná, nevyhovuje ustanovení § 11, odst. 1, věty druhé zák. č. 126/1933 Sb., a když důsledkem toho vyhověl stížnosti odpovědného redaktora do zmíněného usnesení okresního soudu, směl ihned jedině z posléz uvedeného důvodu — a to, že oprava ve znění, v jakém byla okresním soudem nařízena k uveřejnění, nevyhovuje zmíněnému ustanovení § 11, odst. 1, věty druhé zák. č. 126/1933 Sb. — zamítnout žádost Aloise W., aby odpovědný redaktor periodického časopisu »B.« František N. uveřejnil ve smyslu § 12 zák. č. 126/1933 Sb. opravu článku »Čech W. vychovával své syny pro Hitlera« uveřejněného v č. 8 ročníku II. zmíněného periodického tiskopisu, aniž dříve poskytl žadateli možnost, aby se vyjádřil, zda souhlasí s úpravou opravy, která by podle názoru soudu vyhovovala zákonu a to ustanovení § 11, odst. 1, věta druhá zák. č. 126/1933 Sb.

Zmíněný zákon neobsahuje sice pro odvolací soud, rozhodující ve smyslu § 14, odst. 6 o stížnostech podaných na usnesení podle odst. 2 až 4, žádné bližší předpisy, jak má tento soud postupovat, zejména v případech zmíněných v předchozím odstavci, avšak účel a smysl ustanovení §§ 11—17 zák. č. 126/1933 Sb. je, jak již uvedeno, zajistit tomu, koho se dotýká zpráva v periodickém tiskopise, možnost, aby se mohl bránit touž zbraní, kterou byl napaden, při čemž vzhledem k obtížnosti stylisace opravy vyhovující zákonu sleduje zákon účel, usnadnit domáhání se tohoto práva tím, že v § 14, odst. 4 stanoví velícím způsobem povinnost soudu upravit znění navrhované, avšak odpovědným redaktorem odmítnuté opravy jako nevyhovující ustanovení § 11, odst. 1, věty druhé tak, aby tomuto místu zákona odpovídala.

Tento zákonem sledovaný účel by byl zcela zmařen, kdyby se měl uznat za správný postup, jaký v souzené věci zachoval odvolací soud.

Je sice správné, že odvolací soud nemohl upravit sám znění opravy navrhované žadatelem, ježto mu k tomu scházela zákonem výslovně předpokládaný žadatelův souhlas, který si nemohl opatřit vzhledem ke způsobu řízení, v jakém se rozhoduje o stížnosti, měl však, když vzhledem k oprávně-

něnosti námitky stížnosti dospěl k závěru, že oprava navrhovaná žadatelem a okresním soudem uznaná za odpovídající ustanovení § 11, odst. 1, věty druhé zák. č. 126/1933 Sb. tomuto požadavku nevyhovuje, a důsledkem toho shledal stížnost opodstatněnou, a když vzhledem k nedostatku žadatelova souhlasu k zákonem odpovídající úpravě opravy nemohl tuto upravit tak, aby vyhovovala posléze uvedenému místu zákona, a nemohl naříkané usnesení změnit pouze v tomto bodě, usnesení okresního soudu sice zrušit, nerozhodovat však ihned věcně o návrhu žadatelově, nýbrž věc vrátit k novému projednání okresního soudu. Úkolem tohoto soudu bylo, aby, hledě k právnímu názoru odvolacího soudu vyslovenému v usnesení, poskytl žadateli možnost k souhlasu se zněním opravy upraveným odvolacím soudem a pak rozhodl znovu ve smyslu § 14, odst. 3 zák. č. 126/1933 Sb.

Shora uvedené povinnosti úpravy ve smyslu § 14, odst. 4 zák. č. 126/1933 Sb. nebyl žádný z obou soudů zbaven skutečností, že odpovědný redaktor odmítl uveřejnění opravy nejen proto, že nevyhovovala ustanovení § 11, odst. 1, věty druhé cit. zák., nýbrž ještě z jiných důvodů, když tyto jiné důvody nebyly soudem shledány opodstatněnými, důsledkem čehož zbýval jako jediný důvod, pro který je uveřejnění opravy odíráno, důvod uvedený v § 11, odst. 1, věta druhá téhož zákona, takže byl splněn předpoklad uvedený v § 14, odst. 4 tohoto zákona.

Porušil proto krajský soud jako soud odvolací zákon v ustanovení § 14, odst. 4 zák. č. 126/1933 Sb., pokud usnesením ze dne 23. června 1947 vyhověl stížnosti odpovědného redaktora Františka N., změnil napadené usnesení okresního soudu ze dne 4. června 1947 v ten rozum, že se zamítá žádost Aloise W., aby odpovědný redaktor periodického tiskopisu »B.« František N. uveřejnil ve smyslu § 12 zák. č. 126/1933 Sb. opravu článku »Čech W. vychovával své syny pro Hitlera« uveřejněného v č. 8 ročníku II zmíněného periodického tiskopisu.

Bylo proto opodstatněné zmateční stížnosti na ochranu zákona podané podle § 33 tr. ř. vyhověno a uznáno podle § 292, věty druhé až třetí tr. ř. právem, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 359.

Otázku, bylo-li plynulé zásobování obyvatelstva ohroženo »značnou měrou« (§ 4, odst. 2 zák. č. 15/1947 Sb.), nelze posuzovat jedině podle velikosti zásobovacího obvodu, nýbrž též podle množství zašantročeného zboží a podle dávky připadající na jednoho spotřebitele.

(Rozh. ze dne 23. března 1948, Zm I 132/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím byli obžalovaní uznáni vinnými přečinem podle § 1, písm. f), § 4, odst. 1 zák. č. 15/1947 Sb., zrušil rozsudek ve výroku o kvalifikaci činu a důsledkem toho i ve výroku o trestu a uznal obžalované vinnými zločinem podle § 1, písm. f), § 4, odst. 2 zák. č. 15/1947 Sb.

Z d ů v o d ů:

Nutno přisvědčit zmateční stížnosti státního zastupitelství, pokud namítá s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 10 tr. ř., že zjištěné jednání obžalovaných zakládá skutkovou podstatu zločinu podle § 4, odst. 2 zák. č. 15/1947 Sb.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný Vladimír H. odcizil v automatu v Praze, kde byl zaměstnán, upotřebené ústřížky na 1.740 kg masa a na 20 kg tuku za květen a červen 1947, že tyto ústřížky prodal dále obžalovanému Antonínu C., který je opět z největší části dále prodal, takže na tyto ústřížky, jak oba obžalovaní věděli, bylo vydáno zboží dvakrát. Vzhledem k množství zboží normálnímu přidělu odňatého dospěl nalézací soud k závěru, že jednání obžalovaných mohlo způsobit nedostatek předmětů potřeby a mohlo ohrozit plynulé zásobování obyvatelstva a že to obžalovaní věděli. Otázku, zda obžalovaní věděli, že svým jednáním ohrožují značnou měrou plynulé zásobování obyvatelstva, rozřešil nalézací soud záporně. Při tom vycházel z úvahy, že uplatnění upotřebených ústřížků se stalo postupně, že v době činu nebyla nouze o maso ani náznak o tom, že by v nejbližší době mohlo dojít k nedostatku masa, že činnost obou obžalovaných zahrnuje dvě celá zásobovací období, a konečně, vycházejí z výpovědi svědka Karla S., dospěl k závěru, že ani neoprávněným uplatněním ústřížků na 20 q masa v Praze nemohlo být značnou měrou ohroženo plynulé zásobování obyvatelstva, a že proto není ani dostatečný důkaz o tom, že obžalovaní věděli, že může být plynulé zásobování ohroženo značnou měrou.

Tento názor je mylný. Při řešení otázky, zda je plynulé zásobování ohrožováno značnou měrou, nutno mimo jiné vycházet především z toho, jaké množství zboží bylo zašantročeno, aniž má takový význam zásobovací obvod, že by jedině podle jeho velikosti se mohlo posuzovat ohrožení. Nalézací soud zjistil, že 1.740 kg masa v době činu znamenalo normální dávku pro nemalý počet spotřebitelů na dobu jednoho měsíce. Toto množství by sice nemuselo samo o sobě v tom obvodu, kde došlo k pletichám, ohrozit plynulé zásobování ve značné míře, ale podle toho, co bylo uvedeno, nelze tuto otázku posuzovat jedině podle velikosti zásobovacího obvodu, nýbrž také podle množství zašantročených potravin vůbec a podle dávky připadající na jednoho spotřebitele (srov. důvodovou zprávu k zákonu č. 15/1947 Sb., tisk č. 389). Může-li zašantročení uvedeného množství masa vyloučit nemalý počet spotřebitelů ze zásobování masem po dobu jednoho měsíce vůbec, je nepochybné, že jednáním obžalovaných bylo ohroženo plynulé zásobování značnou měrou bez ohledu na to, že maso bylo zašantročeno ve dvou zásobovacích obdobích.

Nalézací soud vyloučil, že obžalovaní věděli, že ohrožují plynulé zásobování značnou měrou. Toto nesprávné stanovisko nemůže vyvrátit závěr zřejmý plynoucí z jiného zjištění rozsudku, že oba obžalovaní byli zaměstnání v podnicích, kde byly prodávány masné výrobky, a že byli obeznámeni se zásobovacími předpisy a že dobře věděli, jaký přiděl připadá na jedno zásobovací období na osobu. Z toho plyne, že oba obžalovaní si uvědomili i vzhledem k velkému množství zašantročeného masa, že ohro-

žují značnou měrou plynulé zásobování obyvatelstva masem. Přitom nezáleží na tom, jak se rozsudek mylně domnívá, že v době činu nebyla nouze o maso, poněvadž spotřebitel je omezen na určitou nevelkou dávku potravin.

Bylo proto zmateční stížnosti státního zastupitelství v tomto směru vyhověno a rozhodnuto, jak uvedeno ve výroku.

Čís. 360.

Zakládá-li pachatelova činnost, spadající zčásti do doby před dosažením osmnáctého roku pachatelova věku, zčásti do doby po jeho dosažení, podle obecných předpisů zločin, nutno vyměřit trest ve smyslu § 25, odst. 5 zák. č. 48/1931 Sb. podle sazby stanovené na onen zločin obecnými předpisy. Nerozhoduje, že závažnější snad část onoho trvajícího deliktu spadala do doby před dosažením osmnáctého roku.

(Rozh. ze dne 24. března 1948, Zm I 278/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem proti státu podle § 2 retr. dekr., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisících a uložil obžalovanému nový trest podle první sazby § 2 retr. dekr.

D ů v o d y:

Kdežto rozsudek ve výroku o vině, jímž byl obžalovaný, narozený dne 18. dubna 1924, uznán vinným zločinem proti státu podle § 2 retr. dekr., spáchaným tím, že od poloviny května 1941 do 1. dubna 1945 byl příslušníkem organizace »Waffen SS«, tudíž členem organizace jmenované v § 2 retr. dekr., nabytí právní moci, napadá státní zastupitelství zmateční stížností rozsudek ve výroku o trestu a namítá, že nalézací soud zatížil rozsudek zmatkem podle § 281, č. 11 tr. ř., když při výměře trestu podle § 2 retr. dekr. použil vzhledem k ustanovení § 25, odst. 5 zák. č. 48/1931 Sb. sazby snížené podle § 8 zák. č. 48/1931 Sb.

Těto námitky zmateční stížnosti nelze upřít oprávnění.

Nalézací soud podřadil sice správně členství obžalovaného v organizaci »Waffen SS«, trvajícím od poloviny května 1941 do 1. dubna 1945, tedy jak členství v době před dokonáním osmnáctým rokem, tak i členství po této době, skutkové podstatě zločinu proti státu podle § 2 retr. dekr., vyměřil však obžalovanému za tento zločin podle § 2 retr. dekr. a za použití § 25, odst. 5 zák. č. 48/1931 Sb. trest těžkého žaláře v trvání tří roků zostřeňného jedním tvrdým lůžkem čtvrtletně, tudíž podle sazby uvedené v § 8 tohoto zákona. Použití ustanovení § 25, odst. 5 zák. č. 48/1931 Sb. odůvodňuje nalézací soud poukazem na to, že z celkové činnosti obžalovaného převažuje trestná činnost v době mladistvého věku, proti které činnost z doby po dokončeném osmnáctém roku vykazuje jen nepatrnou část viny.

Nalézací soud však nesprávně vyložil ustanovení § 25, odst. 5 zák. č. 48/1931 Sb., které řeší otázku souběhu činů spáchaných před dokonáním osmnáctým rokem a po něm, ať již jde o souběh reálný neb toliko zdánlivý, jako na př. o pokračování v trestném činu.

Dojde-li k odsouzení toliko pro trestné činy spáchané ve věku mladistvém, užije se ustanovení odst. 1 až 4 tohoto paragrafu, dojde-li toliko k odsouzení pro činy spáchané ve věku pozdějším, užije se ustanovení obecných trestních zákonů. Pro případy současného odsouzení pro činy spáchané jak před dokonáním osmnáctým rokem, tak i později, rozlišuje tu zákon sice podle závažnosti činu, avšak pouze v tom směru, je-li čin spáchaný po dokonání osmnáctém roce toliko lehčí povahy, jak pokud jde o kvalifikaci (čin náležející k příslušnosti okresního soudu), tak i pokud jde o trest; nebylo by totiž odůvodněno, aby pro takový trestný čin pachatel ztrácel hmotněprávní výhody trestního práva mladistvých i pro čin spáchaný ve věku mladistvém. Narizuje proto zákon v takovém případě, aby všechny sbíhající se trestné činy byly posuzovány podle zvláštního trestního práva mládeže.

Je-li však naproti tomu čin spáchaný v pozdějším věku, to jest po dokonání osmnáctém roce, těžší povahy, totiž zločin nebo přečin náležející k příslušnosti sborového soudu, nebo sice lehčí kvalifikace, ale trestný trestem na svobodě delším než jaký stanoví § 8 zák. č. 48/1931 Sb. na trestný čin spáchaný ve věku mladistvém, bylo by zcela neodůvodněné, kdyby trestný čin spáchaný ve věku mladistvém měl tu rozhodnout pro užití zvláštních ustanovení trestního práva mládeže, i pokud jde o ony trestné činy spáchané ve věku pozdějším. V tomto případě se užije tudíž obecných trestních zákonů, i pokud jde o sbíhající se trestné činy spáchané v mladistvém věku, při čemž arci platí pro trestné útoky před dokonáním osmnáctým rokem důvod vylučující trestnost uvedený v § 2, odst. 2 i ve všech těchto případech.

Citací § 8 na konci první věty § 25, odst. 5 zák. č. 48/1931 Sb. je pouze naznačeno, že se mají srovnávat sazba trestu na svobodě za trestný čin spáchaný po dokonání osmnáctém roce se sníženou podle § 8 sazbou zavření za trestný čin spáchaný před dokonáním osmnáctým rokem (srov. Miříčka-Scholz »O trestním soudnictví nad mládeží« str. 82—84). Měl proto nalézací soud vzhledem k tomuto jedině správnému výkladu ustanovení § 25, odst. 5 zák. č. 48/1931 Sb., když uznal obžalovaného vinným zločinem proti státu podle § 2 retr. dekr., spáchaným jak před dokonáním osmnáctým rokem, tak i později, vyměřit trest podle trestní sazby stanovené v § 2 retr. dekr., při čemž je zcela nerozhodné, která z jinak zločinné činnosti je závažnější, zda ta před dokonáním osmnáctým rokem, či ona pozdější.

Jestliže nalézací soud tak neučinil, ba naopak použil při výměře trestu sazby podle § 8 zák. č. 48/1931 Sb. snížené, vybočil ze své trestní moci a zatížil rozsudek zmatkem uvedeným v § 281, č. 11 tr. ř.

Bylo proto zmateční stížností státního zastupitelství vyhověno, napadený rozsudek ve výroku o trestu a ve výrociích s tím souvisících jako zmatečný zrušen a obžalovanému vyměřen nový trest podle první sazby § 2 retr. dekrétu.

Čís. 361.

Předpis § 11 zák. č. 15/1947 Sb., podle něhož při odsouzení za čin trestný podle zmíněného zákona má být vysloveno propadnutí majetkového prospěchu, který vinník činem získal, neb toho, co si zaň opatřil, je velící povahy a dlužno podle něho postupovat i tehdy, nemá-li vinník získaný majetkový prospěch již v rukou.

(Rozh. ze dne 31. března 1948, Zm II 160/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 1, písm. a), b), § 4, odst. 1 zák. č. 15/1947 Sb., a vrátil věc nalézacímu soudu, aby znovu jednal a rozhodl o návrhu státního zastupitelství podle § 11 zák. č. 15/1947 Sb.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281, č. 11 tr. ř. namítá, že nalézací soud porušil zákon výrokem o trestu tím, že nevyslovil podle § 11 zák. č. 15/1947 Sb., že majetkový prospěch, který obžalovaný trestným činem získal, nebo to, co si za něj opatřil, propadá ve prospěch státu.

Zmateční stížnost je důvodná.

Nalézací soud neučinil v rozsudku vůbec výrok podle § 11 zák. č. 15/1947 Sb., ač to veřejný žalobce navrhl. Ani v důvodech rozsudku neuvedl, proč tento výrok neučinil.

Z napadeného rozsudku plyne, že obžalovaný odcizil svému zaměstnavateli ústřížky potravinových lístků (na něž bylo zboží již vydáno), lístky prodal různým osobám (takže na ně bylo vydáno zboží znovu) a vytěžené peníze utratil. Lze tedy považovat za zjištěné, že obžalovaný měl z trestného činu majetkový prospěch, po případě, že si za tento majetkový prospěch něco opatřil. Nic bližšího v tom směru rozsudek nezjišťuje, zejména nezjišťuje ani výši majetkového prospěchu, ani co si po případě obžalovaný za majetkový prospěch opatřil.

Podle § 11 cit. zák. vysloví soud vždy, když odsuzuje vinníka pro trestný čin podle cit. zák., že majetkový prospěch činem získaný nebo to, co si za něj vinník opatřil, propadá ve prospěch státu. Tento předpis je velící povahy (»vysloví«) a dlužno podle něho postupovat i tehdy, když pachatel získaný majetkový prospěch již nemá v rukou, nebo má v držení jinou věc, kterou za něj získal (srov. rozh. č. 6485 Sb. n. s. tr. I).

Bylo proto v tomto směru vyhověno zmateční stížnosti státního zastupitelství, a poněvadž rozsudek neobsahuje potřebná skutková zjištění ani o výši majetkového prospěchu ani o tom, zda obžalovaný, utrativ peníze získané prodejem potravinových lístků, si za ně opatřil něco, co může být prohlášeno za propadlé, nemohl zrušovací soud rozhodnout ihned ve věci samé a proto vrátil věc nalézacímu soudu, aby v tomto směru znova jednal a rozhodl (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.).

Čís. 362.

Dozorce vězňů, který poskytne uvězněným osobám výhody, na něž nemají nároku, dopouští se stranicví ve smyslu § 104, případ druhý tr. zák.

(Rozh. ze dne 3. dubna 1948, Zm I 611/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství proti rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 3 zákona č. 178/1924 Sb., zrušil v odpor vzatý výrok o vině i s výrokem o trestu a s výroky s tím souvisejícími a uznal obžalovaného vinným, že se v červnu 1945 v P. dal jako dozorce vězňů při svých úředních pracích darem svěsti k stranicví, čímž spáchal zločin brání darů v úředních věcech podle druhého případu § 104 tr. z.

Důvody:

Podle skutkových zjištění rozsudku obžalovaný, který vykonával jako dozorce vězňů dozor nad uvězněnými osobami, jež vykonávaly různé práce v budově okresního soudu v P. a mezi nimiž byla i Božena M., požádal matku této uvězněné Marii M. o potraviny a také si od ní dal slíbit a přijal potraviny za zprostředkování styku Marie M. s uvězněnou Boženou M. Tento styk také umožnil, dovoliv Marii M., aby se sešla s uvězněnou dcerou na záchodě budovy okresního soudu a aby jí odevzdala potraviny. Podle dalšího odůvodnění rozsudku byl takový styk uvězněných osob s třetími osobami zakázán, byl hrubým porušením povinností obžalovaného jako dozorce vězňů a obžalovaný, třebaže nebyl v tomto případě zvlášť poučen o svých povinnostech, byl si vědom uvedených povinností, neboť vypověděl, že byl pověřen dozorem nad uvězněnými osobami, aby neutekly a aby jim zamezil styk se zevním světem («s venčím»). O tuto vypověď obžalovaného je i opřen rozsudek, jak je zřejmé z jeho odůvodnění.

Soud prvě stolice neprávem podřadil tento zjištěný děj ustanovení § 3 zákona č. 178/1924 Sb. jako přečinu, jak zmáteční stížnost státního zastupitelství s hlediska § 281, č. 10 tr. ř. důvodně vytýká.

Poskytuje-li dozorce vězňů uvězněným osobám výhody, na které tyto osoby nemají nárok, dopouští se tím stranicví podle druhého případu § 104 tr. z. Není pochyby o tom, že dozorce vězňů je úředníkem ve smyslu uvedeného zákonného ustanovení. Dal-li se obžalovaný, jak vyplývá ze skutkových zjištění rozsudku, k tomuto stranicví při svých úředních pracích svěst slibem úplatku, který dokonce i přijal, při čemž nezáleží na tom, že dar byl nepatrný, a byl-li si přítom i vědom, že tím porušuje svoje povinnosti jako dozorce vězňů, je tím naplněna skutková podstata druhého případu § 104 tr. z. jako zločinu.

Tím, že soud prvě stolice podřadil v rozsudku zjištěný skutkový děj mírnějšímu ustanovení § 3 zákona č. 178/1924 Sb., vyložil nesprávně zákon (§ 281, č. 10 tr. ř.).

Bylo proto oprávněné zmáteční stížnosti státního zastupitelství vyho-

Jan
F. Turnovský

obchod kožešinami

PRAHA I, Melantrichova 15

Jaroslav
Kabelka

výroba hořčice

KA - JA

PABĚNICE č. 11

p. Kunratice u Prahy
Telefon RH 1966

Obchod smíšený

Ant. Rychterová

Trutnov, Žižkova ul. 16

Národní správce

VOJTĚCH JIRSA

KNIHAŘSTVÍ

Jaroslav
Šubrt

národní správce fy

ADOLF ULBRICH

LIBEREC

Náchodská 7. Telefon 4997.

KNHOVNA PRÁVNICKÉ FAKULTY MASARYKOVY UNIVERZITY V BRNĚ

SBÍRKA · ROZHODNUTÍ NEJVYŠŠÍCH · STOLIC SOUDNÍCH · REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ

Užívání státního znaku povoleno ministerstvem obchodu.

ROZHODNUTÍ NEJVYŠŠÍHO SOUDU VE VĚCECH TRESTNÍCH.

Z příkazu presidia nejvyššího soudu
pořádá
redakční komise nejvyššího soudu.

Veškerá práva, zejména právo překladu, jakéhokoliv zpracování
nebo použití, jsou vyhrazena.

Vychází dvakrát měsíčně.

Obsah na straně druhé

REDAKCE: BRNO, PRESIDÍUM NEJVYŠŠÍHO SOUDU.

ADMINISTRACE: PRAHA XII., ŘÍMSKÁ 37.

MA JITEL A VYDAVATEL:

JUDr. VÁCLAV TOMSA, PRÁVNICKÉ VYDAVATELSTVÍ V PRAZE.

ODPOVĚDNÝ ZÁSTUPCE LISTU JUDr. VÁCLAV TOMSA, PRAHA XII.,
ŘÍMSKÁ 37.

TISKEM FIRMY HEJDA & ZBROJ (NÁRODNÍ SPRÁVA), ML. BOLESLAV.

Trestní zákon:

- § 2, písm. c): Pro otázku řídicí odpovědnosti za škody přivoděné jízdou autem není rozhodný stupeň jeho opilosti, záleželi-li jeho zavinění ve smyslu § 335 tr. z., pokud se týče § 318 tr. z. již v tom, že věda, že bude řídit auto, pije alkoholické nápoje a ve stavu opojení z nich nastoupí jízdu — č. 363.
- § 81: Zprotivil se vrchnostenské osobě »skutečným násilným vztahem ruky« (§ 81 tr. z.) řidič motorového vozidla, který v úmyslu, vynutit si uvolnění jízdní dráhy a zmařit tak svoje pokutování pro porušení dopravních předpisů, řídil auto přímo proti členu SNB, jenž mu zastoupil jízdní dráhu a vyzval ho znamením k zastavení vozidla — č. 389.
- § 87: Pouhé (nepravdivé) udání, ať bylo učiněno u československých úřadů nebo u velitelství Rudé armády, není s to samo o sobě přivodit nebezpečí uvedené v §§ 87, 85, písm. b) tr. z. Skutek dlužno tu posuzovat š hlediska ustanovení § 209 tr. z. — č. 379.
- § 101: Předseda místního národního výboru, který jsa si vědom toho, že jeho úřední povinností je zapsat při domácí porážce vepře správnou jeho váhu, potvrdil váhu mžší proto, aby osoba provádějící porážku nemusela odevzdat plně množství sádla, naplnil svým jednáním skutkovou podstatu zločinu zneužití úřední moci podle § 101 tr. z. i po stránce subjektivní, třebaže snad předpisy o domácích porážkách neznal do všech podrobností. Potrestání pro porušení vyživovacích předpisů nevylučuje tu stíhání pro čin soudně trestný — č. 374.
- I pohodný, pokud podle veřejnoprávního příkazu vydává chovateli potvrzku o tom, že uhynulé dobytče bylo mu odevzdáno a zakopáno na mrvovišti, a vykonává tak určitou pravomoc v oboru kontroly řízeného hospodaření, je úředníkem ve smyslu § 101, odst. 2 tr. z. — Je zločinem podle § 101 tr. z., vydá-li potvrzku nepravdivého obsahu s úmyslem zastřít černou porážku dotčeného dobytčete — č. 375.
- § 105: Kdo předsedu místního národního výboru hledí přimět k vystavení dobytčího pasu nesprávného obsahu, hledí svěsti »úředníka při rozhodování ve veřejných záležitostech k porušení úřední povinnosti« ve smyslu § 105 tr. z. — č. 369.
- § 171: Cennosti, jež proto, aby o nich pachatel nevěděl a jich se nezmocnil, byly zašity do obleku odevzdávaného pachateli k doručení jiné osobě, nebyly pachateli »svěřeny« — Přisvojením si jich spáchal doručovatel krádež, a to na věcech úzamčených — č. 372.
- § 174 II, písm. c): viz u § 171 tr. z.
- § 183: viz u § 171 tr. z.
- § 185: Soud, rozhodující o vině podílníka na krádeži, je oprávněn zodpovědět si sám otázku, byla-li krádež spáchána, aniž musí vyčkat výroku soudu příslušného pro hlavního pachatele. — Pro podílníkovu trestnost je podle zásady § 5, odst. 2 tr. z. nerozhodné, že pachatel krádeže pro osobní svůj poměr k okradenému je trestný jen podmíněčně (na soukromou žalobu), i to, jaký trestný čin by mu mohl být z důvodu tohoto poměru přičítán — č. 376.
- § 209: viz u § 87 tr. z.
- § 227: Stíhací úkony vojenského soudu, byť i nepřislušného, přetřihují promlčení stejně jako stíhací úkony kteréhokoliv jiného tuzemského trestního soudu. — Rozsudek, jímž se vojenský soud prohlásil nepřislušným, postoupiv věc zároveň přísluš-

nému státnímu zastupitelství, nelze klást na roven zastavení řízení nebo výroku zprošťujícímu, od něhož by počal nový běh promlčení — č. 365.

- Promlčení se přerušuje i písemným dožadáním jiného soudu o odpovědný výslech obviněného. — Promlčení lhůta nepočíná běžet znovu už od soudního úkonu přerušujícího promlčení, nýbrž teprve od zprošťujícího rozsudku nebo zastavovacího usnesení. — Promlčení přestupku § 36 zbrojního patentu dlužno posuzovat podle předpisů správních, nikoliv podle předpisů trestního zákona — č. 367.
- § 318: viz u § 2, písm. c) tr. z.
- § 335: Pro otázku řídicí odpovědnosti za škody přivoděné jízdou autem není rozhodný stupeň jeho opilosti, záleželi-li jeho zavinění ve smyslu § 335 tr. z. již v tom, že věda, že bude řídit auto, pije alkoholické nápoje a ve stavu opojení z nich nastoupí jízdu — č. 363.
- Obvodový montér elektrárny, který, byv upozorněn na přetržený drát elektrického vedení, spokojil se tím, že nechráněný konec drátu, ležící na silnici, přehodil do sousední zahrady, aniž majitele na nebezpečí z toho vzniklé upozornil, nevyhověl své povinnosti »omezit nebo odstranit nebezpečí hrozící osobám« a odpovídá podle § 335 tr. z. za smrt děčka, jež se na zahradě drátu dotklo — č. 368.
- Řidič couvajících auta je povinen opatřit si i ve směru zpětné jízdy »postačující rozhled« ve smyslu § 7, odst. 3, věta druhá vřad. nař. č. 242/1939 Sb. Odpovídá tedy podle § 335 tr. z. za úraz, k němuž došlo proto, že opomínil umístit svého závozníka tak, aby tento mohl pozorovat jízdní dráhu před couvajícím vozidlem i bezprostředně přilehlé prostory po stranách — č. 388.
- Děti hrající si s míčem na okraji silnice znamenají pro řidiče motorového vozidla překážku v jízdní dráze, ukládající mu povinnost zařadit rychlost vozu tak, aby jej mohl kdykoliv a okamžitě zastavit — č. 391.
- § 463: K trestnosti krádeže podle § 463 tr. z. se — i pokud jde o manžele — předpokládá žití ve společné domácnosti, tedy že pachatel sdílí se svým manželským druhem trvale byt a stravu, takže přiměřená část nákladu společné domácnosti připadá na vydržování pachatele jako člena této domácnosti — č. 385.
- § 468: Fysickým rozpůlením věci, jež měla užitkovou hodnotu jen jako celek, může se i její spoluvlastník dopustit zlomyslného poškození »cizího« majetku ve smyslu § 468 tr. z. — č. 385.
- § 522: Nebyl-li pachatel prvou osobou, od níž se »vrchnost« o trestném skutku zapovězené hry dověděla, nezanklo stran něho ve smyslu § 522 tr. z. trestní právo státu a jde na jeho vrub náhoda způsobivší, že udání nečinil vůbec nebo že je učinil pozdě. Vyjevení podrobností činu, který byl v hrubých rysech už v době udání »vrchnosti« znám, mu tu jen povahu polehčující okolnosti — č. 390.
- § 531: viz u § 227 tr. z.
- Černý obchod (zákon č. 15/1947 Sb.):**
- K subjektivní stránce přechmu podle § 4, odst. 1, § 1, odst. 1, písm. b) zák. č. 15/1947 Sb. o stíhání černého obchodu a podobných pletich. — K naplnění zákonného znaku »ač ví, že může ohrozit« v § 4, odst. 1 zákona stačí vědomá nedbalost: Ve vztahu ke znaku »aby si opatřil nepřiměřený hospodářský prospěch« v § 1, odst. 1, písm. b) zákona se však vyzaduje zlý úmysl, a to aspoň eventuální — č. 394.

JOSEF CHLAD

VÝROBA CUKROVINEK

PRAHA XI, Táboritská 18
Telefon 256-57

LADISLAV LOCHMAN

BRASNAŘ

PRAHA-ŽIŽKOV,
Přibyslavská 4. Telefon 306-73

Restaurace

„U Glubiců“

ČENĚK PAVLÍČEK,
restaurátor

Praha III. Tel. 410-95

Karel Novotný

nájemce by **JOSEF TOMEK,**

zámečnictví

TREBEOVICE P. OR.

věno a obžalovaný byl uznán vinným zločinem podle druhého případu § 104 tr. z., neboť skutková zjištění rozsudku stačí, aby mohlo být ihned rozhodnuto ve věci.

Čís. 363.

Pro otázku řídicího trestní odpovědnosti za škody přivoděné jízdou autem není rozhodný stupeň jeho opilosti, záleží-li jeho zavinění ve smyslu § 335 tr. z., pokud se týče § 318 tr. z. již v tom, že věda, že bude řídit auto, pije alkoholické nápoje a ve stavu opojení z nich nastoupí jízdu.

(Rozh. ze dne 3. dubna 1948, Zm I 829/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného proti rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 335 tr. z. a přestupkem podle § 318 tr. z.

Důvody:

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný vypil 4 půllitry piva a dvě líkové sklenky slivovice, že byl po požití těchto lihovin podnapilý a v tomto stavu že při řízení auta vybočil bez jakékoliv vnější příčiny z jízdni dráhy, narazil na sloup elektrického vedení trolejbusové pouliční dráhy, jejíž poškodil, a na to srazil Annu R. a způsobil jí zranění, jemuž podlehl. Dále zjistil, že obžalovaný byl do té míry podnapilý, že nebyl schopen řídit a ovládat auto. Na tomto podkladě dospěl pak soud, ježto měl za to, že obžalovaný dobře věděl, co podniká, k závěru, že v souzeném případě jsou splněny skutkové podstaty trestných činů podle §§ 335, 318 tr. z. a uznal obžalovaného vinným těmito činy. Tento právní závěr napadá stěžovatel výtkou hmotněprávní zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., kterou vidí v tom, že nalézací soud nesprávně použil zákona, když neuznal, že zjištěná neschopnost řídit a ovládat auto pro opilost je důvodem vylučujícím přičítání činů pro úplnou opilost podle § 2, písm. c) tr. z.

V souvislosti s tím namítá stěžovatel s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 5 tr. ř., že nalézací soud neuvážil všechny okolnosti rozhodné pro posouzení stupně stěžovatelovy opilosti. Tak zejména že se nezabýval výpovědí svědka Josefa Ch., praporčíka SNB, který uvedl, že stěžovatel byl po nehodě opilý, že to bylo patrné na první pohled a že ho při přemísťování z jeho auta do auta policejního museli vytáhnout z vozu, poněvadž nebyl schopen vystoupit.

Tyto formální výtky se týkají okolností nerozhodných pro posouzení věci, zejména, když obžalovaný sám doznal, že měl ještě v 1/211 hod. večer přijeti autem k poslanci K., tedy že věděl v době, kdy počal pít alkoholické nápoje, že bude muset ještě řídit auto.

Trestní přičitatelnost zjištěných výsledků stěžovatelovy jízdy autem v souzeném případě nespočívá tedy v tom, zda stěžovatel byl či nebyl

Trestní rozhodnutí XXIX.

v době, kdy tyto trestně závažné výsledky byly uskutečněny, úplně opilý. Zavinění stěžovatelovo s hlediska § 335 tr. z. i § 318 tr. z. spočívá již v tom, že věda, že ještě pojedě autem, pil alkoholické nápoje, pokud se týče, že požív takové nápoje, ujal se řízení auta, ač vzhledem k svému zaměstnání jako řidič motorových vozidel mohl nahlížet, že požitím alkoholu nastalé snížení tělesných i duševních schopností může přivodit nebezpečí pro lidi i majetek.

Napadený rozsudek tedy netrpí ani vytykaným zmatkem podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., ježto pro otázku trestní odpovědnosti za škody přivoděné jízdou autem není rozhodný stupeň řidičovy opilosti, nýbrž jediné ta okolnost, že řidič věda, že bude řídit motorové vozidlo, pije alkoholické nápoje a ve stavu opojení z nich nastoupí jízdou. S tohoto hlediska jsou pak úplně bez významu výtky zmateční stížnosti, že stěžovatel v době havarie byl úplně opilý ve smyslu § 2, písm. c) tr. z.

Proto byla zmateční stížnost zamítnuta.

Čís. 364.

Odsouzení za čin spáchaný ve věku mladistvém nevylučuje s hlediska § 2 zák. č. 562/1919 Sb. možnost povolit při pozdějším odsouzení podmíněný odklad výkonu trestu.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1948, Zm I 862/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II, písm. c) tr. z., pokud napadla výrok, jímž nebyl obžalovanému přiznán podmíněný odklad výkonu trestu, zrušil tento výrok jako zmatečný a vrátil věc soudu první stolice, aby o podmíněném odsouzení znovu jednal a rozhodl.

Z důvodů:

Pokud obžalovaný napadá odvoláním výrok o nepodmíněném odsouzení, jde vpravdě o zmateční stížnost, neboť napadený výrok rozsudku vylučuje podmíněný odklad výkonu trestu, hledě ke striktnímu a závaznému předpisu § 2 zákona č. 562/1919 Sb., který se vymyká z volného soudcovského uvažování podrobeného oprávněnému prostředku odvolání. Odvolání v tomto směru jest proto vyříditi jako zmateční stížnost, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281, č. 11 tr. ř., které v tomto ohledu nelze upřít oprávnění.

Nalézací soud je toho názoru, že podmíněné odsouzení je vyloučeno podle § 2 zák. č. 562/1919 Sb. proto, že obžalovaný byl odsouzen rozsudkem senátu mládeže krajského soudu v N. ze dne 25. března 1944 pro provinění podvodu a pokusu podvodu k deseti měsícům zavření a doba deseti let od výkonu trestu neuplynula.

Podle § 10 zák. o trestním soudnictví nad mládeží č. 48/1931 Sb. nenastávají následky odsouzení stanovené trestními nebo jinými zákony při odsouzení za čin, spáchaný ve věku mladistvém. Mezi tyto následky odsouzení nutno počítat i nemožnost dosáhnouti podmíněného odsouzení následkem předchozího odsouzení rázu v § 2, odst. 1 zák. č. 562/1919 Sb. uvedeného. Nasvědčuje tomu i ustanovení § 7, č. 3 zákona č. 48/1931 Sb., podle něhož předcházející, i opětovné potrestání mladistvého provinilce není na překážku podmíněnému odsouzení. Podle § 67 zákona č. 48/1931 Sb. následky odsouzení, které zákon dosud spojoval s odsouzením, pomíjejí, jde-li o čin, spáchaný před dokonáním 18. rokem. Pominula tedy i nemožnost dosáhnouti podmíněného odsouzení a dřívější stěžovatelovo odsouzení ve věku mladistvém nezakládá proto samo o sobě důvod vylučující u něho podmíněné odsouzení. Vykročil tedy soud ze své moci trestní, prohlásil-li podmíněné odsouzení u stěžovatele z tohoto důvodu za vyloučené.

Poněvadž pak soud o případné podmíněnosti odsouzení neuvažoval s hlediska § 1 cit. zák. a nelze se obejít bez nového řízení podle § 7 cit. zák., bylo nutno napadený výrok jako zmatečný zrušit a vrátit věc nalézacímu soudu k dalšímu jednání a novému rozhodnutí v tomto směru.

Čís. 365.

Stíhací úkony vojenského soudu, byť i nepřislušného, přetrhují promlčení stejně jako stíhací úkony kteréhokoliv jiného tuzemského trestního soudu.

Rozsudek, jímž se vojenský soud prohlásil nepřislušným, postoupiv věc zároveň příslušnému státnímu zastupitelství, nelze klást na roveň zastavení řízení nebo výroku zprošťujícímu, od něhož by počal nový běh promlčení.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1948, Zm I 60/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný zproštěn podle § 259, odst. 1, č. 2 tr. ř. obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 171, 173 tr. z., pokud směřovala proti výroku zprošťujícímu obžalovaného pro krádež dámského kola, zrušil rozsudek v této části jako zmatečný a přikázal nyní příslušnému okresnímu soudu, aby jí v rozsahu zrušení znova projednal o rozhodl.

Z důvodů:

Nutno přisvědčit zmateční stížnosti, pokud namítá s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. b) tr. ř., že nalézací soud nesprávně vyložil zákon, když zprostil obžalovaného z důvodu promlčení pro krádež kola v ceně 1.500 Kčs, které obžalovaný poslal do svého bydliště.

Nalézací soud zjistil, že trestní řízení proti obžalovanému bylo původně vedeno u vojenského soudu první stolice, který však rozsudkem

ze dne 14. března 1946 vyslovil svoji nepřislušnost s odůvodněním, že obžalovaný nepodléhá vojenské trestní pravomoci, a postoupil spisy státnímu zastupitelství v L., které podalo teprve dne 12. června 1947 obžalobu, jež byla obžalovanému doručena až dne 24. srpna 1947. Na tomto základě dospěl nalézací soud k závěru, že, jelikož od právní moci rozsudku vojenského soudu, jímž bylo podle názoru nalézacího soudu řízení proti obžalovanému u jmenovaného vojenského soudu fakticky zastaveno, do doručení obžaloby obžalovanému příslušným krajským soudem uplynula doba více než jeden rok a ježto i ostatní podmínky promlčení podle §§ 531, 532 tr. z. jsou splněny, stal se obžalovaný beztrestným z důvodů promlčení.

Zmateční stížnost namítá právem, že, došlo-li k přetržení promlčení soudním úkonem proti obžalovanému, počíná běžet nová promlčecí doba pouze tehdy, došlo-li k zastavení trestního řízení nebo k pravoplatnému zprošujícímu výroku, a že takovému výroku nelze klást na roveň rozsudek, jímž se soud prohlásil pouze nepřislušným a postoupil zároveň věc příslušnému státnímu zastupitelství. Jelikož, jak ze spisů plyne, byl první stíhací úkon proti obžalovanému proveden dne 16. října 1945, kdy byla na obžalovaného vydána obsílka k odpovědnému výsledku, byla tím promlčecí lhůta, plynoucí od činu spáchaného v době od května do srpna 1945, přetržena a nepočala znovu běžet. Přitom je zcela nerozhodné, že zmíněný první stíhací úkon provedl vojenský soud, který, jak se později ukázalo, byl nepřislušným, neboť promlčení se přerušuje sice pouze stíhacím úkonem tuzemského trestního soudu proti pachateli, není však třeba, aby tak učinil trestní soud, který je podle předpisů trestního řádu příslušný, neboť za určitých předpokladů jsou i nepřislušné trestní soudy povinny zakročit (§ 65 tr. ř.) a určitý vyšetřovací úkon se nestává neplatným z toho důvodu, že byl vykonán nepřislušným trestním soudem (§ 66 tr. ř.). Tuzemským trestním soudem je zejména i vojenský soud, neboť § 60 tr. ř. označuje vojenské soudnictví pouze za zvláštní soudiště, takže stíhací úkony vojenských (tuzemských) soudů přerušují promlčení stejně jako stíhací úkony tuzemských trestních soudů.

Vyložil proto nalézací soud nesprávně zákon, když dospěl k závěru, že trestnost činu zanikla promlčením (§ 281, č. 9, písm. b) tr. ř.).

Bylo proto opodstatněné zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověno, rozsudek zrušen v této části jako zmatečný, a poněvadž nebyly v rozsudku bezpečně zjištěny všechny předpoklady pro řešení otázky účinné litosti a jde již jen o přestupek, byla věc přikázána nyní příslušnému okresnímu soudu, aby ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

Čís. 366.

Pokud lze spatřovat v činu jinak trestném »jednání směřující ke spravedlivé odplatě za činy okupantů nebo jejich pomahačů« ve smyslu § 1 zák. č. 115/1946 Sb.

Uplnost skutkového podkladu je předpokladem, bez něhož nelze přikročit k řešení této otázky.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1948, Zm I 859/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl uznán vinným zločinem podle § 98, písm. a) tr. z. a přestupkem podle § 411 tr. z., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu prvé stolice k novému projednání o rozhodnutí.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, č. 4, 5, 9, písm. b), správně písm. a), tr. ř.; je důvodná, již pokud se z uvedených formálněprávních důvodů zmatečnosti domáhá změny skutkového stavu, z něhož nalézací soud vycházel při posuzování zjištěných činů obžalovaného s hlediska zákona č. 115/1946 Sb.

Z obsahu průvodních návrhů, které učinil obhájce jménem obžalovaného při hlavním líčení, vyplývá obhajoba, že Antonín Š. byl za okupace kolaborantem, že vystupoval proti obžalovanému pomocí Němců a že zákrokem u Oberlandrata zmařil příznivé vyřízení odůvodněného odvolání obžalovaného právě ve věci vyklizení bytu, který obžalovaný obýval v jeho domě, že obžalovaný o všem tom věděl, chystal se během okupace, že po jejím skončení si to s Antonínem Š. vyřídí, a skutečně na popud kamarádů ze zaměstnání si to hned dne 9. května 1945 s Antonínem Š. vyřídil činy, pro které byl v souzené věci žalován. K tomu dodal sám obžalovaný, že se, když jeho odvolání zůstalo okresním úřadem nepovšimnuto a hrozilo mu vyklizení z bytu, obrátil na Němce Dr. Cz., o němž slyšel, že pomohl mnoha lidem, který skutečně v jeho prospěch intervenoval u gestapa, správně Oberlandrata, s odůvodněním, že obžalovaný pracuje ve válečně důležitém průmyslu (patrně podniku, tehdy českomoravských drah), a docílil tak skutečně, že k vyklizení nedošlo, dal si však za to od obžalovaného vyplatit 1.000 K. Další útraty vznikly obžalovanému s tím, že se v oné věci obrátil i na advokáta Dr. Antonína T., který za něho podal zejména i zmíněné odvolání. Nalézací soud došel k přesvědčení, že se na činy obžalovaného nemohou vztahovat ustanovení zákona č. 115/1946 Sb., aniž připustil obhajobou navržený důkaz svědkem JUDr. Antonínem T. o tom, že tomuto svědkovi bylo na okresním úřadě řečeno, že odvolání, které podal jménem obžalovaného ve zmíněné věci o vyklizení bytu obžalovaného, je meritorně správné, že se mu však nemůže vyhovět, ježto bylo přímo z úřadu Oberlandrata intervenováno ve prospěch Antonína Š., a dále o tom, že on (svědek) toto vše sdělil obžalovanému, a aniž přihlédl k údají svědka Václava R., že si mu za okupace obžalovaný stěžoval na Antonína Š., že ho chce za každou cenu vystěhovat z bytu a že k tomu používá protektorátních i německých úřadů, že obžalovaný prohlašoval, že dožije-li se nové republiky, si to s Antonínem Š. vyřídí, že po skončení okupace se obžalovaného v zaměstnání ptali, zda si to už s Antonínem Š. vyřídil, že se na to

obžalovaný sebral, šel k Antonínu Š., a když se vrátil, řekl, že si to s ním vyřídil. Vzhledem k obsahu obhajoby obžalovaného, jak byla shora uvedena, kterou však nalézací soud nevzal v úvahu v celém jejím rozsahu, šlo vesměs o skutečnosti rozhodné pro posouzení, zda činy obžalovaného možno posuzovat podle § 1 zákona č. 115/1946 Sb., a nalézací soud proto uvedeným postupem zavínil zmatky neúplnosti řízení a rozsudku (§ 281, č. 4, 5 tr. ř.).

Odůvodněné zmateční stížnosti bylo tudíž již z tohoto důvodu vyhověno, napadený rozsudek zrušen a věc vrácena soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Při novém projednání věci bude na nalézacím soudě, aby zevrubným výslechem obžalovaného ve směru uvedené obhajoby si zjednal potřebný podklad pro posouzení podmínek § 1 zák. č. 115/1946 Sb., a to zejména po stránce subjektivní.

Čís. 367.

Promlčení se přerušuje i písemným dožádáním jiného soudu o odpovědný výslech obviněného.

Promlčecí lhůta nepočíná běžet znovu už od soudního úkonu přerušujícího promlčení, nýbrž teprve od zprošťujícího rozsudku nebo zastavovacího usnesení.

Promlčení přestupku § 36 zbrojního patentu dlužno posuzovat podle předpisů správních, nikoliv podle předpisů trestního zákona.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1948, Zm I 35/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 171, 174 I, písm. c) tr. z., přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z. jakož i přestupek podle §§ 32, 36 zbroj. pat., pokud směřovala proti výroku o vině pro přestupek podle § 36 zbroj. pat., vyhověl jí však, pokud směřovala proti výroku o vině pro přečin podle § 335 tr. z. a přestupky podle §§ 461 [197, 201, písm. c)] tr. z. a § 32 zbroj. pat., rozsudek v tomto směru jako zmatečný zrušil a vrátil věc soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení.

Důvody:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, jež uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. b) tr. ř., dlužno přisvědčit.

Podle rozsudkových důvodů vzal nalézací soud za zjištěno, že obžalovaný našel dne 16. září 1945 vojenskou pistolí ráže 9 mm s několika náboji a tuto zbraň donesl domů. Nález nikde nehlásil a pistolí si ponechal. Dne 18. září 1945 ještě s Josefem E. ve svém bytě tuto pistolí

rozebíral a čistil. Po složení pistole chtěl obžalovaný vyzkoušet úderník a proto, namířiv v místo, kde seděl Josef E., aniž se přesvědčil, zda pistole není nabitá, smáčkł spoušť. Po smáčknutí vyšla z pistole rána, která zasáhla Josefa E., který zakrátko skončil.

V tomto zjištěném skutkovém ději shledal nalézací soud, pokud jde o ponechání si nalezené pistole, skutkovou podstatu — místo zažalovaného zločinu krádeže podle §§ 171, 174 I, písm. c) tr. z. — přestupku podle §§ 461 [197, 201, písm. c)] tr. z., dále přestupku podle §§ 32, 36 zbroj. pat., pokud jde o držení a nošení pistole, a skutkovou podstatu přečinu podle § 335 tr. z., pokud jde o manipulaci s pistolí, při níž z toho nastala smrt Josefa E.

Přesto však nalézací soud, dospěv k závěru, že jsou dány všechny podmínky promlčení podle §§ 531, 532 tr. z., obžalovaného osvobodil. Nalézací soud, vycházející při tom z procesní skutečnosti, že obžalovaný byl soudem vyslechnut dne 23. ledna 1946, uznal, že nastalo promlčení, ježto od toho dne začala běžet znovu promlčecí lhůta a ježto nebyl proti obžalovanému předsevzat žádný další úkon po dobu delší jednoho roku, t. j. až dne 21. června 1947, kdy mu byla doručena obžaloba.

Zmateční stížnost státního zastupitelství namítá právem, že nalézací soud vyložil právně mylně ustanovení § 531 tr. z. v otázce přerušení promlčení. Promlčecí lhůta podle § 532 tr. z. činí u přečinu podle § 335 tr. z., u přestupku podle § 461 [197, 201, písm. c)] tr. z. a u přestupku podle § 32 zbroj. pat., vzhledem k zákonným trestům je ohrožujícím, jeden rok.

Dlužno přisvědčit zmateční stížnosti, že již vydání obsílky proti obžalovanému přerušuje promlčení, neboť promlčení se přerušuje každým úkonem, jímž soud nastupuje proti vinníku jakožto osobě, již jest se před soudem zodpovídat z trestného činu (rozh. č. 4084 Sb. n. s. tr. I.). Bylo-li promlčení přerušeno, běží promlčecí lhůta znovu jen tehdy, skončilo-li řízení buď pravoplatně zprošťujícím rozsudkem nebo bylo-li zastaveno (rozh. č. 3951, 5806 Sb. n. s. tr. I.).

Doba uvedených trestných činů je v rozsudku přesně zjištěna dny 16. — 18. září 1945; ohledně doby prvního stíhacího úkonu možno zrušovacímu soudu rozsudková zjištění první stolice doplnit, protože jde o procesní událost, již možno seznat přímo ze spisů. Podle obsahu spisů (č. l. 13 p. v.) byl proti obžalovanému předsevzat soudem, a to krajským soudem v L., první stíhací úkon dne 11. ledna 1946 písemným dožádáním okresního soudu v Ú. o odpovědný výslech obviněného. Došlo tudíž k přerušení promlčení uvedených trestných činů dne 11. ledna 1946, neboť od spáchání uvedených trestných činů až do 11. ledna 1946 neuplynul celý rok. Nemohly se tedy uvedené trestné činy již z tohoto důvodu promlčet.

Došel-li nalézací soud k závěru, že promlčecí doba počala od přerušení promlčení znovu běžet, vyložil právně mylně trestní zákon v ustanovení § 531 tr. z., a když obžalovaného následkem toho zprostil obžaloby pro uvedené trestné činy, zatížil rozsudek zmatkem podle § 281, č. 9, písm. b) tr. ř.

Jinak je tomu u přestupku podle § 36 zbroj. pat. Tento přestupek přísluší zpravidla pravomocí úřadů správních a spadá jen výjimečně z důvodů procesních pod judikaturu soudů (§ 40 zbroj. pat.). Proto dlužno posuzovat otázku promlčení tohoto přestupku nikoli podle trestního zákona, nýbrž podle § 4 nařízení ze dne 3. dubna 1855, č. 61 ř. z., podle něhož odpadá vyšetřování pro správní přestupky bez dalších podmínek, uplynuly-li od doby, kdy byly spáchány, tři měsíce, aniž bylo zahájeno trestní řízení (srov. rozh. č. 2518, 4091 Sb. n. s. tr. I.). Také doba spáchání tohoto přestupku stěžovatelem je v rozsudku přesně zjištěna, a to dnem 16. až po případě 18. září 1945. Od této doby prošla doba tří měsíců do dne, kdy v daném případě došlo k prvnímu soudnímu stíhacímu úkonu pro tento přestupek, a oprávněným správním úřadem nebyl podniknut vůbec žádný stíhací úkon proti obžalovanému, takže přestal být uplynutím této doby trestným. Není proto v tomto směru zmateční stížnost státního zastupitelství opodstatněna.

Z uvedených důvodů bylo rozhodnuto, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 368.

Obvodový montér elektrárny, který, byv upozorněn na přetržený drát elektrického vedení, spokojil se tím, že nechráněný konec drátu, ležící na silnici, přehodil do sousední zahrady, aniž majitele na nebezpečí z toho vzniklé upozornil, nevyhověl své povinnosti »omezit nebo odstranit nebezpečí hrozící osobám« a odpovídá podle § 335 tr. z. za smrt děčka, jež se na zahradě drátu dotkla.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1948, Zm II 120/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, č. 4, 5, 11 tr. ř.

I když se nepřihlíží k oněm zjištěním napadeného rozsudku jež jsou v rozporu s doznáním obžalovaného, a když se pomínou i zjištění, opřená o doznání obžalovaného u hlavního přelíčení, že obžalovaný věděl o své povinnosti odstranit ihned spadlý drát, že to považoval za samozřejmé, kteréžto doznání zmateční stížnost nyní popírá, zůstává nepopřeně zjištěno toto:

Obžalovaný byl vyučen elektromontérem od r. 1926 a byl v červnu a v červenci 1947 zaměstnán jako elektromontér u VME se stanovištěm v L., kamž patří obvodově i obec S. Kolem 15. července 1947, když byl služebně jako montér na práci v S., byl upozorněn dělníkem K. na utr-

žený drát elektrického vedení, o který tu jde, závadu však neodstranil. Dne 23. července 1947 (po případě 24. července) byl na touž závadu opětne upozorněn Karlem V., neodstranil ji však, spokojiv se pouze tím, že drát elektrického vedení, ležící na silnici, přehodil do zahrady V-ových. Dne 25. července 1947 odpoledne byla usmrčena elektrickým proudem čtyřletá Marie V-ová, která na zahradě svých rodičů uchopila do ruky drát, který tam obžalovaný hodil. Tento nepopřený skutkový stav postačí k opodstatnění napadeného odsuzujícího výroku.

Předpokladem pro přičitatelnost smrti Marie V. vině obžalovaného je, vyvolal-li alespoň jednu z podmínek, která měla v zápětí uvedený výsledek. Tento předpoklad byl vytvořen již skutečností, že obžalovaný nesplnil již při příležitostech výše zmíněných povinnost odstranit nebezpečí hrozící osobám z přetrženého drátu elektrického vedení. Obžalovanému jako osobě určené k obsluze elektrického zařízení náležela totiž podle předpisů elektrotechnického svazu československého povinnost oznámit všechny neobvyklé zjevy, které zpozoroval na příslušném místě, a zaznamenat do knihy závad a omezit nebo odstranit nebezpečí hrozící osobám nebo věcem. Toto nařízení byl obžalovaný podle svého zaměstnání povinen znát a jeho neznalostí se nemůže omlouvat. Nebezpečí z přetrženého drátu elektrického vedení je nepochybně každému poznatelné jako bezprostřední ohrožení života lidí. Obžalovaný se však v prvním případě ani nepokusil je odstranit, v druhém případě nebezpečí neomezil, tím méně je odstranil, když nechráněný konec drátu přehodil se silnice do zahrady, majiteli užívané, aniž vůbec, jak sám doznává, upozornil vlastníka zahrady na nebezpečí drátu přehozeného do zahrady.

Než nehledíc ani k povinnosti jednat, uložené zvláštním předpisem, dopustil se obžalovaný v posledním případě přímo jednání, kterým sice byl odstraněn nebezpečný stav na silnici, kterým však již podle přirozených, každému, tedy i obžalovanému poznatelných následků bylo nově způsobeno nebezpečí života lidí, užívajících zahrady V-ových. Přehodil-li tedy obžalovaný neisolovaný drát elektrického vedení do zahrady V-ových a dotkla-li se tam pak čtyřletá Marie V-ová nechráněného konce drátu, je nepochybně, že přehození drátu do zahrady V-ových bylo jednou ze složek trestného výsledku. Obžalovaný nevyvrací, že odstranění nebezpečného drátu bylo snadno možné. Byl-li obžalovaný již na místě přítomen, musí zůstat bez povšimnutí jeho tvrzení o nedostatku času a o přepracovanosti.

Vzhledem k tomu, co bylo řečeno o tom, že jednání, pokud se týče opomenutí obžalovaného patří mezi ona, která jednak již každý sám od sebe, jednak podle zvláštních nařízení může poznat jako nedovolená, takže se obžalovaný provinil způsobem podle § 335 tr. z., jestliže si nebezpečí svého jednání či opomenutí neuvědomil, je nerozhodné, zda je správný zápis o doznání obžalovaného výše již zmíněném stran subjektivní viny, a nebylo třeba rozhodnout o návrhu obžalovaného na opravu tohoto zápisu.

Zmateční stížnost neuvádí, které z důkazů nabídnutých obhajobou při hlavním přelíčení a nalézacím soudem zamítnutých měly vyvrátit vinu

obžalovaného a dokázat výhradnou vinu jeho představených. Ani dokazovaná okolnost, že představení obžalovaného nekonali ve směru jim tvrzeném svoje povinnosti, jichž splněním by se bylo nehodě předešlo, ani okolnost, že montéři obvodové služebny měli přísný zákaz provádět o své újmě jakékoliv i naléhavé práce bez výslovného příkazu Františka R. a že obžalovaný dostal dne 24. a 25. července 1947 jiné pracovní příkazy než opravu vedení, o něž jde, nebyly by s to přerušit příčinnou souvislost založenou již nebezpečným jednáním a opominutím samého obžalovaného, výše již zmíněným. Jde tedy vzhledem k tomu, co bylo řečeno, o dokazování skutečností pro posuzování věcí bezvýznamných.

Čís. 369.

Kdo předsedu místního národního výboru hledí přimět k vystavení dobytčího pasu nesprávného obsahu, hledí svěst »úředníka při rozhodování ve veřejných záležitostech k porušení úřední povinnosti« ve smyslu § 105 tr. z.

(Rozh. ze dne 17. dubna 1948, Zm I 550/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného ro rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem svádění ke zneužití úřední moci podle § 105 tr. z.

Z d ů v o d ů:

S hlediska zmatku podle § 281, č. 10 tr. ř. stěžovatel namítá, že nalézací soud posoudil věc nesprávně po právní stránce, jestliže jím zjištěný skutek podřadil skutkové podstatě zločinu svádění ke zneužití úřední moci podle § 105 tr. zák. a nikoliv přečinu či přestupku podle § 2 zákona č. 178/1924 Sb. Toto své stanovisko odůvodňuje stěžovatel v podstatě tvrzením, že nalézací soud nezjistil, že obžalovaný naváděl Arnošta H. k vystavení dobytčího pasu nesprávného obsahu, čímž chce zřejmě říci, že chybí skutkový předpoklad pro závěr, že stěžovatel Arnošta H. »hleděl svěst k porušení úřední povinnosti«. Podle další stěžovatelovy námítky nejde při vystavování dobytčího pasu o »rozhodování záležitostí veřejných«, nýbrž jde pouze o výkon podružné agendy, který je toliko osvědčovací aktem.

Nalézací soud zjistil, že stěžovatel spolu s Františkem H. a Rudolfem P. požádali předsedu místního národního výboru v R. Arnošta H., aby jim vystavil dobytčí pas na vepře, kterého chtěl stěžovatel prodat Rudolfu P. Když Arnošt H. odmítl vyhovět jejich žádosti s odůvodněním, že na vepři vázne kontingent, prohlásil stěžovatel, že se pas může vystavit tak, že se tam napíše předstíraná jména a že se jméno obce v razítku podloží papírem, aby nebylo vytištěno, jméno obce že si tam pak doplní sami. V souvislosti s tím, když stěžovatel prohlásil, že by takový falešný pas potřeboval, nabídl František H. Arnoštu H. za vystavení tohoto pasu 500 Kčs a 100 cigaret.

Odmítnuv tomu odporující stěžovatelovu obhajobu, nalézací soud z těchto skutkových zjištění právem dovodil, že stěžovatel hleděl svěst Arnošta H. k porušení jeho úřední povinnosti, neboť jeho zjištěná činnost je nesporně projevem snahy působit na vůli Arnošta H., aby jako předseda místního národního výboru vystavil v rozporu se svými úředními povinnostmi dobytčí pas nesprávného obsahu.

Připisuje-li stěžovatel svému zjištěnému projevu a počínání jiný výklad, že totiž jen povšechně mluvil o způsobu, jakým lze falšovat dobytčí pas, a že k ničemu podobnému Arnošta H. nenaváděl, a uvádí-li na podporu své námítky zjištění nalézacího soudu, že to nebyl on, nýbrž František H., který nabízel odměnu za vystavení pasu, nelze mu dát za pravdu již proto, že stěžovatel při doličování tohoto zmatku nevychází ze souhrnu skutkových zjištění napadeného rozsudku (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.), který vzal zejména za prokázáno, že se též stěžovatel vůči Arnoštu H. přímo vyjádřil, že by »takový falešný pas potřeboval«, z čehož plyne, že stěžovatel a František H. při činu vědomě spolupůsobili, tudíž jednali jako spolupachatelé.

Neobstojí ani další námitka zmatečnou stížnosti, že vystavování dobytčích pasů nenaplnuje pojem »rozhodování ve veřejných záležitostech«, neboť účelem dobytčích pasů je zabránit zavlečení a rozšíření nakažlivých nemocí domácích zvířat, zejména i prasat, takže vystavování jich je záležitostí, která se dotýká zájmu chovatelů domácích zvířat, a tedy i zájmů národohospodářských, chráněných veřejným právem, a která není přikázána k rozhodování soudům.

Na této povaze vystavení dobytčího pasu, jakožto rozhodování o veřejné záležitosti, nemůže nic měnit okolnost, odepřel-li předseda místního národního výboru vyhotovení dobytčího pasu z důvodů tohoto zájmu, chráněného veřejným právem, či jen proto, že na vepři vázl kontingent, anebo snad proto, že k rozhodování nebyl povolán on sám, nýbrž místní národní výbor či jeho komise.

Vystavení dobytčích pasů je však i »rozhodováním«, neboť teprve vystavení dobytčího pasu opravňuje chovatele domácího zvířete podléhajícího pasové povinnosti k jeho odvedení na jiné místo. Nejde tedy o pouhý výkon podružné agendy (akt osvědčovací, ověřovací).

Dovozuje-li stěžovatel v souvislosti s uplatňovanou výtkou, že by podřadění skutku ustanovení § 105 tr. zák. ospravedlňovala jediné okolnost, kdyby obžalovaný chtěl darem pohnout úředníka k tomu, aby byl vepř protizákonně vyňat z povinné dodávky, zapomíná, že způsobení škody je složkou skutkové podstaty zločinu zneužití úřední moci podle § 101 tr. zák., nikoliv však zločinu svádění k jejímu zneužití podle § 105 tr. zák. a že výše pachatelova prospěchu je s těchto hledisek nerozhodná.

Nalézací soud tudíž nepochybil, jestliže podřadil zjištěné jednání obžalovaného ustanovení § 105 tr. zák. Je-li tomu tak, netřeba se již věci obírat s hlediska ustanovení § 2 zákona č. 178/1924 Sb.

Zmatečnou stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 370.

K naplnění skutkové podstaty činů trestných podle §§ 2—4 zák. č. 178/1924 Sb. není třeba, aby byla veřejným činitelem poskytnuta nějaká výhoda, jež by předpokládala stranický úkon nebo vůbec porušení povinností veřejným činitelem. Stačí již odměňování prostého úkonu, ke kterému je veřejný činitel povolán.

(Rozh. ze dne 17. dubna 1948, Zm I 778/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství proti rozsudku krajského soudu, kterým byl obžalovaný podle § 259, odst. 1, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby podané na něho pro přečin ve smyslu § 3, odst. 1 zákona č. 178/1924 Sb., rozsudek zrušil a věc vrátil soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Soud první stolice sice zjistil, že obžalovaný přijal jako městský tajemník místní správní komise od Ladislava K. 2.000 Kčs, zprostil ho však obžaloby s odůvodněním, že si uvedenou částku nedal poskytnout, jak obžaloba tvrdila, za to, že byla Ladislavu K. svěřena národní správa (pekařství) nebo že mu byla poskytnuta nějaká výhoda neb úleva, neboť peníze přijal obžalovaný až v době po skončení inventury (po odevzdání podniku Ladislavu K.), že obžalovaný ani neměl příležitost, aby vyšel Ladislavu K. nějak vstříc, že mu nemohl v ničem prospět ani mu poskytnout nějakou výhodu. V dalším odůvodnění rozsudku se také ještě uvádí, že soud první stolice pokládá za oprávněné tvrzení obžalovaného, že přijal peníze také za »vícepráce« vynaložené při provádění inventury v pekařství, v kterém měl Ladislav K. národní správu.

Zmateční stížnost uplatňuje zmatky podle § 281, č. 5, 9, písm. a) tr. ř., provádí však jen první z nich. V této příčině nutno zmateční stížnosti, která se zároveň dovolává ustanovení § 4 zákona č. 178/1924 Sb., přisvědčit.

Důvodně vytýká zmateční stížnost, že soud první stolice nezhodnotil v rozsudku část údajů obžalovaného, opakovaných u hlavního přelíčení, že obžalovaný pokládá za svou mravní povinnost vyjít Ladislavu K. vstříc co nejrychlejším vyřízením jeho žádosti podané o přidělení národní správy, že mu také ihned oznámil usnesení místní správní komise o přidělení živnosti, aby mohl převzít inventář, že Ladislav K. dal obžalovanému 2.000 Kčs za práci a námahu spojenou s odevzdáním inventáře a že Karel S. (kterému byla národní správa podniku původně přidělena, později však odvolána) dělal potíže při odevzdávání inventáře, takže toto odevzdání bylo složité a namáhavé.

Podle § 4 zákona č. 178/1924 Sb. jsou činy uvedené v §§ 2 a 3 téhož zákona trestné jako přečiny nebo přestupky tresty tam uvedenými i tehdy, když ten, kdo prospěch nabídl, slíbil nebo poskytl, nebo ten, kdo

prospěch žádal, dal sobě nebo jinému slíbit nebo poskytnout, učinil tak teprve dodatečně, avšak proto, že byly oprávnění nebo povolení, výhoda neb úleva poskytnuty, že byla smlouva uzavřena nebo že byl určitý úkon vykonán neb opominut. Přitom není k naplnění skutkové podstaty uvedených trestných činů třeba, aby byla veřejným činitelem podplácejícímu poskytnuta nějaká výhoda, která by předpokládala stranický úkon nebo vůbec porušení povinností veřejným činitelem. Stačí již odměňování prostého úkonu, ke kterému je veřejný činitel povolán. Zákonem č. 178/1924 Sb. mají být postiženy všechny případy podplácení veřejných činitelů, i když není důkazů o tom, že došlo k porušení úředních povinností nebo ke stranictví, a dokonce i takové případy, kdy k takovému porušení úředních povinností ani nemohlo dojít za pravidelného služebního postupu.

Posuzovány s tohoto hlediska nejsou nahoře uvedené a zmateční stížností vytýkané části údajů obžalovaného bez významu pro posouzení zažalovaného trestného činu, takže se týkají výroku o rozhodných skutečnostech. Rozsudek je proto zmatečný pro neúplnost ve smyslu § 281, č. 5 tr. ř., takže bylo rozhodnuto, jak nahoře uvedeno, aniž bylo třeba se zabývat ostatními vývody zmateční stížnosti.

Čís. 371.

Ustanovení čl. 5 amnestie presidenta republiky ze dne 31. července 1945 dlužno vykládat v ten smysl, že stačí, uplyne-li tříletá, pokud se týče pětiletá lhůta, běžící od výkonu trestu nebo od jeho prominutí, aspoň do doby, kdy soud rozhoduje o žádosti odsouzeného za zahlazení odsouzení. Nevžaduje se, aby tyto lhůty uplynuly již do 31. července 1945.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1948, Zm I 354/48.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po veřejném líčení o zmateční stížnosti generálního prokurátora na ochranu zákona takto právem:

Usnesením krajského soudu ze dne 27. září 1947, jímž byla zamítnuta žádost Huberta S. za zahlazení odsouzení rozsudkem úředního soudu v H. ze dne 25. ledna 1944, byl porušen zákon v ustanovení čl. 5, odst. 1, písm. a) rozhodnutí presidenta republiky ze dne 31. července 1945.

Podle § 292 tr. ř. se toto usnesení zrušuje a věc se vrací krajskému soudu, aby o žádosti Huberta S. o zahlazení odsouzení znovu rozhodl.

Důvody:

Hubert S., narozený dne 13. června 1917, podal dne 24. listopadu 1945 u krajského soudu žádost o prominutí (správně zahlazení) trestu uloženého mu rozsudkem úředního soudu v H. ze dne 25. ledna 1944 a zapsaného do rejstříku trestů.

Krajský soud, který k poukazu ministerstva spravedlnosti ze dne 12. září 1947, pokud se týče zemského soudu v P. ze dne 19. září 1947 rozhodoval o zmíněné žádosti odsouzeného vzhledem k ustanovení čl. 5 amnestie ze dne 31. července 1945, zamítl usnesením ze dne 27. září 1947 tuto žádost, a to jedině z toho důvodu, že ode dne uložení, resp. odpykání trestu do dne vydání amnestie neuplynula stanovená lhůta tří let, důsledkem čehož nejsou splněny podmínky čl. 5 uvedené amnestie.

Toto usnesení nabylo právní moci.

Generální prokurátor podal nyní podle § 33 tr. ř. zmáteční stížnost na ochranu zákona, v níž vytýká, že zmíněným usnesením byl porušen zákon v ustanovení čl. 5, odst. 1, písm. a) rozhodnutí presidenta republiky ze dne 31. července 1945.

Této námitce nutno přiznat oprávnění.

Podle čl. 5, odst. 1, písm. a) rozhodnutí presidenta republiky ze dne 31. července 1945 jest zahladit, požádá-li o to odsouzený, odsouzení pro trestné činy spáchané do 5. května 1945 k trestu na penězích nebo na svobodě, uloženému pro přečin nebo přestupek, uplynula-li ode dne, kdy trest byl vykonán nebo prominut, doba tří let.

Jest tudíž řešit otázku, zda zmíněná předepsaná tříletá lhůta musila uplynout již do dne 31. července 1945, kdy bylo vydáno uvedené rozhodnutí presidenta republiky, či zda stačí, uplyne-li tato lhůta aspoň do doby, kdy soud rozhoduje o žádosti o zahlazení odsouzení ve smyslu čl. 5 tohoto rozhodnutí presidenta republiky.

Rozhodnutí presidenta republiky ze dne 31. července 1945 neobsahuje sice v tomto směru žádné výslovné ustanovení, avšak smysl a účel zmíněné amnestie, a to jednak zmírnit tresty uložené rozsudky trestních soudů v zemi České a Moravskoslezské v době po 29. září 1938 do 5. května 1945, jednak umožnit zahlazení odsouzení za trestné činy spáchané do 5. května 1945, nedopouští výklad zastávaný jmenovaným krajským soudem v jeho shora zmíněném usnesení, neboť kdyby se mělo přisvědčit názoru soudu, byla by z účinnosti čl. 5, odst. 1, písm. a) amnestie vyloučena nejen všechna odsouzení za trestné činy spáchané v době po 31. červenci 1942, nýbrž podle okolností případu i dříve, čímž by okruh účinnosti čl. 5 amnestie byl zúžen měrou jistě nezamýšlenou.

Neudržitelnost názoru krajského soudu vysvitne tím zřetelněji, promítne-li se na případy uvedené v čl. 5, odst. 1, písm. b) amnestie, neboť vzhledem k pětileté lhůtě tamže stanovené by bylo velmi málo případů zahlazení odsouzení z doby okupace, které by spadaly pod toto ustanovení rozhodnutí presidenta republiky ze dne 31. července 1945.

Uvedené okolnosti vedou k závěru, že, měla-li by ustanovení čl. 5, odst. 1 amnestie ze dne 31. července 1945 podléhat pouze ona odsouzení, u nichž uplynula od prominutí neb výkonu trestu tříletá, pokud se týče pětiletá lhůta do dne 31. července 1945, jistě by bylo o tom pojmato do této amnestie příslušné ustanovení, jak se stalo na př. v čl. VIII, písm. b) rozhodnutí presidenta republiky, ze dne 19. října 1928.

Dlužno proto vykládat ustanovení čl. 5 amnestie ze dne 31. července 1945 v ten rozum, že stačí, uplyne-li tříletá, pokud se týče pětiletá lhůta běžící od výkonu trestu neb jeho prominutí, aspoň do doby, kdy soud rozhoduje o žádosti odsouzeného za zahlazení odsouzení, a že se nevyžaduje, aby tyto lhůty uplynuly již do 31. července 1945.

Porušil proto krajský soud zákon v ustanovení čl. 5, odst. 1, písm. a) rozhodnutí presidenta republiky ze dne 31. července 1945, a to ke škodě obžalovaného, když vyslovil, že tříletá lhůta počínající dnem, kdy byl trest vykonán nebo prominut, musí uplynout do dne vydání této amnestie, to jest do 31. července 1945, a když důsledkem tohoto nesprávného výkladu zákona a jedině z tohoto důvodu zamítl žádost odsouzeného za zahlazení odsouzení, což mělo za následek, že dále nezjišťoval, zda jsou splněny další podmínky amnestie uvedené v čl. 6 a konečně zda a kdy byl trest vykonán nebo prominut.

Bylo proto vyhověno zmáteční stížnosti na ochranu zákona podané podle § 33 tr. ř. generálním prokurátorem a uznáno právem, jak uvedeno ve výroku.

Čís. 372.

Cennosti, jež proto, aby o nich pachatel nezvěděl a jich se nezmocnil, byly zašity do obleku odevzdávaného pachateli k doručení jiné osobě, nebyly pachateli »svěřeny«.

Přisvojením si jich spáchal doručovatel krádež, a to na věcech uzamčených.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1948, Zm I 965/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 217 tr. z. a zločinem podle §§ 171, 173, 176 II, písm. a) tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje, napadajíc pouze odsuzující výrok pro zločin krádeže podle §§ 171, 173, 176 II, písm. a) tr. z., důvody zmátečnosti podle § 281, č. 5, 9, písm. a) tr. ř. V žádném směru jí nelze přiznat úspěch.

S hlediska zmatku podle § 281, č. 5 tr. ř. vytýká zmáteční stížnost výroku nalézacího soudu, že se obžalovaný doznal ke krádeži peněz, rozpor se spisy, správně nedostatek důvodů. Výtka neobstojí, protože nalézací soud má zřejmě na mysli pouze skutkové doznání obžalovaného, že peníze zašité v kapse kalhot našel, odtamtud vyňal, vzal k sobě, Oldřichu K., pokud se týče Pavlu P. je neodevzdal a použil jich pro sebe tím způsobem, že 600 Kčs zaplatil za autodrožku, 1.100 Kčs utratil v nočním podniku, 100 říšských marek daroval Waltru N. a 300 Kčs si ponechal. Ani výtky neúplnosti rozsudku neobstojí. Nalézací soud se zabýval obhajobou obžalované Emilie O., že nedala peníze do kapsy kalhot,

neuvěřil jí však a došel k přesvědčení, že to byla Emilie O., která zaslala peníze a cestovní pas do kapsy kalhot obleku, který byl určen pro Oldřicha K. Tento svůj výrok nalézací soud v rozsudku odůvodnil způsobem odpovídajícím předpisu § 270, odst. 2, č. 5 tr. ř. Nalézací soud se zabýval i obhajobou obžalovaného, že si nechtěl peníze ponechat, že však je nemohl odevzdat Oldřichu K. ani Pavlu P., a má ji za vyvrácenu doznáním obžalovaného, že věci, které pro Oldřicha K. v mlékárně vyzvedl, mu skutečně odevzdal tím způsobem, že věci položil na smluvené místo, a že s Oldřichem K., který přišel na smluvené místo, dvakrát mluvil. Vzhledem k těmto okolnostem je bez významu obhajoba obžalovaného, že pas a peníze Oldřichu K. neodevzdal, protože Oldřich K. spěchal. Poněvadž peníze byly v šatech určených pro Oldřicha K. a byly proto určeny pro něho, je bez významu okolnost, že a proč obžalovaný peníze neodevzdal alespoň Pavlu P. Z výpovědí svědků Oldřicha K. a Pavla P., na které se zmáteční stížnost povšechně odvolává, neplyne, že obžalovaný neměl možnost odevzdat peníze Oldřichu K., nýbrž i z nich je patrný pravý opak. K obsahu motáků, na který poukazuje zmáteční stížnost k doličení, že obžalovaný byl oprávněn s penězi naložit podle vlastní vůle, pokud se týče, že byl o tom alespoň přesvědčen, nemusel nalézací soud přihlížet, když se obžalovaný v tomto směru při hlavním přelíčení nehájil a naopak tvrdil, že si peníze nechtěl nechat pro sebe. Pokud zmáteční stížnost sama hodnotí výsledky provedených průvodů a vymáhá tak víru pro obhajobu obžalovaného, které soud neuvěřil, neprovádí tím po zákonu číselně uplatňovaný zmatek, ani žádný jiný ze zmatků uvedených v § 281 tr. ř.

S hlediska zmatku podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. se zmáteční stížnost snaží dovodit, že jednání obžalovaného nezakládá krádež, ba ani zpronevěru, která by zde podle názoru zmáteční stížnosti mohla jediné přicházet v úvahu, ježto peníze byly s ostatními věcmi obžalovanému svěřeny. Zmateční stížnost postrádá ze zákonné skutkové podstaty krádeže zejména znaky »z držení« a »bez přivolení« a dovozuje, že se Emilie O. vzdala držby věci, když je uložila v mlékárně s tím určením, aby byly vyzvednuty obžalovaným a odevzdány Oldřichu K., a že nemůže jít o odnětí peněz bez jejího přivolení, když popřela, že dala peníze do kapsy kalhot a o nich vůbec věděla. Zmateční stížnosti nelze přisvědčit. Pokud buduje své právní vývody na předpokladu, že Emilie O. nedala peníze do obleku, není provedena po zákonu, protože soud zjistil opak a toto zjištění je pro zmáteční stížnost při doličování hmotněprávního zmatku závazné (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.). Je nepochybné, že aktovka a věci v ní uložené byly, až na cestovní pas a peníze, obžalovanému Emilii O. přímo nebo alespoň za jejího souhlasu svěřeny; aby byly odevzdány Oldřichu K. Zadržetím nebo přivlastněním těchto věcí byl by se obžalovaný skutečně dopustil pouze zpronevěry. Jinak je tomu však, pokud jde o cestovní pas a peníze, kteréžto věci byly podle nenapadeného zjištění zašity do kapsy kalhot obleku, který byl uložen v aktovce. Tím opatřením, které lze klást na roveň uzamčení, položila Emilie O. mezi obžalovaného a uvedené předměty překážku, která měla podle svého určení a své povahy bránit obžalovanému v tom, aby na

věci přišel a jich se zmocnil. Za tohoto stavu věci nebyly peníze a cestovní pas obžalovanému svěřeny, obžalovaný je nepřevzal vědomě a věci nevyšly z držby Emilie O., neboť obžalovaný měl pouze nevědomky věci ukryté v kapse kalhot dopravit na smluvené místo a tak zprostředkovat jejich dojití Oldřichu K. Teprve kdyby bylo k tomu došlo, byla by Emilie O. pozbyla držby těchto věcí, nehledíc ovšem k mimořádným případům jinaké ztráty držby, jak se také v souzeném případě skutečně stalo. Okolnost, že Emilie O. případ neudala a nežádala ani vrácení peněz, je pro skutkovou podstatu krádeže, činu to stíhaného až na zákonné výjimky, o které tu nejde, veřejnou obžalobou, bez významu. Zmateční stížnost, která se zde dovolává ustanovení § 4 tr. z., zaměňuje mylně přivolení k odnětí věci z držby a přivolení poškozeného v takovémto případě k zavedení trestního řízení. První vylučuje skutkovou podstatu krádeže, druhé je po hmotné i formální stránce bez významu. Pokud zde zmáteční stížnost vychází z nezjištěného předpokladu, že Emilie O. souhlasila s tím, aby obžalovaný peněz použil podle vlastní vůle, tedy i pro sebe, pokud se týče, že obžalovaný byl alespoň o tom přesvědčen, není provedena po zákonu. Úžitkem ve smyslu § 171 tr. z. je již bezprávné přisvojení si disposiční moci nad odcizenou věcí a není třeba, aby se pachatel odcizenou věcí obohatal. Poněvadž nalézací soud došel k přesvědčení, že se obžalovaný, když našel peníze v kapse kalhot obleku, rozhodl, že si je ponechá, je bez významu okolnost, že obžalovaný z peněz zaplatil též částku 600 Kčs za autodrožku, kterou přijel na smluvené místo.

Zmateční stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 373.

Bezprávnost chybí ve smyslu § 1 zák. č. 115/1946 Sb. počínání toho, kdo vyhrůžky ublížením na svobodě použil v první polovině května 1945 ve snaze vynutit něčí účast při pracích na odklizení silničních překážek v zájmu úspěšného ukončení osvobozovacích bojů.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1948, Zm II 92/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem veřejného násilí vydíráním podle § 98, písm. b) tr. z.; zrušil rozsudek v tomto výroku a následkem toho i ve výroku o trestu a výrocích s ním souvisících a vrátil věc nalézacímu soudu, aby o ní znovu jednal a rozhodl, dbaje při tom pravoplatného odsouzení obžalovaného pro přestupek podle § 431 tr. z.

Z důvodů:

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným zločinem uvedeným v rozsudkovém výroku, ježto obžalovaný v květnu 1945 vyhrožoval Fran-

tišce W. zavřením, tedy ztrátou svobody, aby ji donutil k tomu, přivést svého syna zpět do L.

Tvrzení zmatečné stížnosti, že svědkyně Františka W. udala, že ji obžalovaný jen upozornil, že je povinna poslat svého syna na odklizovací práce, že však nepotvrdila, že by jí obžalovaný vyhrožoval zavřením pro případ neuposlechnutí, je nesprávné, protispisové a stačí je odkázat na protokoly jmenované svědkyně, kde svědkyně výslovně potvrdila, že obžalovaný na ni přišel s revolverem a žádal, aby přivedla syna zpět do L., jinak že ji, ježto je pánem v obci, dá zavřít.

Má tudíž výrok napadeného rozsudku v této části po formální stránce plnou oporu ve výpovědi jmenované svědkyně.

Přesto však nutno rozsudek zrušit v této části, ježto si nalézací soud při právním posouzení věci mylně vyložil zákon v ustanovení § 1 zák. č. 115/1946 Sb. (důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř.), když otázku případné beztrestnosti obžalovaného s hlediska uvedeného zákonného předpisu řešil bez ohledu na účel, jehož obžalovaný chtěl svým činem dosíci a který byl naznačen obhajobou obžalovaného u hlavního přelíčení, t. j. že šlo o to, aby se syn Františky W. zúčastnil prací na odstraňování silničních překážek.

Ježto je notoricky známo, že takové překážky byly stavěny z vojenských důvodů před blížící se frontou na příkaz Němců, bylo jich odstranění a tím i uvolnění silničních spojů v první polovině května 1945 nepochybně ještě v zájmu úspěšného ukončení osvobozovacích bojů a obžalovaným sledovaný účel — za předpokladu ovšem, že by se jeho tvrzení ukázalo pravdivým — bylo by hodnotit s onoho hlediska, pro něž zákon č. 115/1946 Sb. odnímá pečeť bezprávnosti činům, jež by jinak byly stíhatelné a trestné podle platných předpisů trestního zákona.

Ježto se však nalézací soud v důsledku svého právního mylného názoru na ustanovení § 1 zák. č. 115/1946 Sb. s tvrzením obhajoby v uvedeném směru nevypořádal a její pravdivost nepřezkoumal, nezbylo než napadený rozsudek zrušit (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.) v této části a vrátit věc nalézacímu soudu k doplnění a novému rozhodnutí.

Čís. 374.

Předseda místního národního výboru, který jsa si vědom toho, že jeho úřední povinností je zapsat při domácí porážce vepře správnou jeho váhu, potvrdil váhu nižší proto, aby osoba provádějící porážku nemusela odevzdat přílišné množství sádla, naplnil svým jednáním skutkovou podstatu zločinu zneužití úřední moci podle § 101 tr. z. i po stránce subjektivní, třebaže sňad předpisy o domácích porážkách neznal do všech podrobností.

Potrestání pro porušení vyživovacích předpisů nevyklučuje tu stíhání pro čin soudně trestný.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1948, Zm II 461/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 101 tr. z.

Důvody:

Zmatečnou stížností, uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, č. 5, 9, písm. a) tr. ř., nelze přisvědčit.

S hlediska prvního z uvedených důvodů zmatečnosti namítá stěžovatel, že nalézací soud nepřihlédl k tomu, že stěžovatel se stal předsedou místního národního výboru teprve dne 23. listopadu 1945, že před tím nikdy nezastával podobnou funkci, neznal předpisy o domácích porážkách, že o nich byl poučen teprve svým obhájcem a že podle potvrzení okresního národního výboru neměl tušení o platných předpisech, o svých právech a povinnostech. Podle stěžovatelova názoru jsou všechny tyto okolnosti důležité pro posouzení věci zejména po subjektivní stránce, ježto prý z nich plyne, že stěžovatel neměl ani tušení o tom, že by svým činem mohl nějak poškodit stát, a že by se byl jinak se svým činem nesvědčil Rudolfo V., kdyby si byl vědom nesprávnosti svého počínání.

Nalézací soud výslovně zjistil, že stěžovatel byl zvolen předsedou místního národního výboru dne 23. listopadu 1945, a zabýval se i jeho obhajobou, že ani nepomyslel na to, že svým jednáním zneužívá úřední moc, a že nechtěl poškodit stát, a nemusel se proto ještě zabývat zmíněným sdělením okresního národního výboru, ani tím, že se stěžovatel se svým jednáním svěřil jiné osobě, neboť ani tyto další okolnosti nemohou mít význam pro posouzení stěžovatelova jednání, zejména ani po subjektivní stránce. Stěžovatel se svými výtkami, ve kterých vytrhuje jen části své obhajoby bez celé její vnitřní souvislosti, ocitá se v rozporu se svou vlastní výpovědí při hlavním přelíčení, v které uvedl, že chtěl pomoci osobám provádějícím domácí porážky, aby nemusely odvádět větší dávku sádla, a proto zapsal menší mrtvou váhu vepřů, a že věděl o své povinnosti hlásit a zapsat váhu vepřů a uvést množství sádla, které bylo nutno odvést. Nezáleží tedy na tom, že stěžovatel neznal předpisy o domácích porážkách do všech podrobností, ale stačí, že znal svou hlavní povinnost, potvrdit správnou váhu poražených vepřů a stanovit správnou dávku sádla. Vzhledem k tomu nalézací soud odůvodnil způsobem vyhovujícím ustanovení § 270, odst. 2, č. 5 tr. ř. již na podkladě stěžovatelova doznání, že nevěří jeho obhajobě, že nevěděl, že jedná proti předpisům, a že nechtěl poškodit stát.

Důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. uplatňuje stěžovatel námitkou, že jeho čin nezakládá skutkovou podstatu zločinu podle § 101 tr. z., nýbrž jen skutkovou podstatu správního přestupku podle § 9 vl. nař. č. 206/1939 Sb., pokud se týče podle § 9 dekretu č. 118/1945 Sb., ježto ve vyhláškách a směrnicích o domácích porážkách se uvádí, že přestoupení těchto předpisů se trestá podle zmíněných ustanovení jako správní přestupek, a že jde proto vzhledem k § 101 tr. z. o speciální ustanovení.

I kdyby stěžovatelův poukaz na zmíněná ustanovení byl správný, nemělo by to význam pro posouzení věci, neboť podle ustanovení § 9 cit. dekretu mohou být orgány veřejné správy pro porušení povinností, náležejících jim podle tohoto dekretu a předpisů podle něho vydaných, potrestáni pořádkovou pokoutou bez újmy potrestání podle příslušných disciplinárních předpisů nebo soudního řízení, stejně jako tomu bylo podle § 9 vl. nař. č. 206/1939 Sb. Z toho plyne, že potrestání pro porušení vyživovacích předpisů nevyklučuje stíhání pro čin soudně trestný.

Byla proto zmateční stížnost zamítnuta.

Čís. 375.

I pohodný, pokud podle veřejnoprávního příkazu vydává chovatelům potvrzenku o tom, že uhynulé dobytce bylo mu odevzdáno a zakopáno na mrchovišti, a vykonává tak určitou pravomoc v oboru kontroly řízeného hospodaření, je úředníkem ve smyslu § 101, odst. 2 tr. z.

Je zločinem podle § 101 tr. z., vydá-li potvrzenku nepravdivého obsahu s úmyslem zastřít černou porážku dotčeného dobytce.

(Rozh. ze dne 5. května 1948, Zm I 484/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 101 tr. z. a přečinem podle § 1, odst. 1, písm. f) a podle § 4, odst. 1 zákona č. 15/1947 Sb.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného směřuje sice proti celému výroku o vině tohoto obžalovaného, je však provedena jen stran výroku o vině podle § 101 tr. z.

Podstatou vývodů zmateční stížnosti, která uplatňuje číselně zmatky uvedené v § 281, č. 4, 9 tr. ř., správně jen zmatek podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., je námitka, že soud první stolice nezjistil skutkové předpoklady pro závěr, že stěžovatel byl, jak rozsudek uvádí, úřední osobou ve smyslu § 101 tr. z., a že se z toho, co je uvedeno v rozsudku, dá usuzovat jen to, že činnost, v které spatřil soud první stolice zneužití úřední moci, byla pouhým výkonem stěžovatelovy pohodnické živnosti, takže stěžovatel byl prý neprávem uznán vinným zločinem podle § 101 tr. z.

Námitce nelze přisvědčit.

Soud první stolice zjistil, že stěžovatel vydal několika místním občanům potvrzení toho znění, že mu byl odevzdán uhynulý dobytek označený ve stvrzenkách a že tento dobytek byl zakopán na mrchovišti, ač to nebylo pravda, protože podle dalšího rozsudkového zjištění oni občané zvířata sami zabili a spotřebovali, pokud se týče jeden z nich dobytce prodal. Soud první stolice zjistil také, že uvedená potvrzení vy-

dal stěžovatel na předepsaném tištěném formuláři (podle předtisku byla potvrzení určena pro místní národní výbor) a uvádí dále, že tím stěžovatel plnil veřejnoprávní příkaz jemu daný.

Z těchto zjištění vyplývá, že stěžovatel, pokud vydával, jak mu bylo veřejnoprávním příkazem uloženo, potvrzenky o tom, že mu byla odevzdána uhynulá zvířata a že tato zvířata byla zakopána na mrchovišti, vykonával určitou pravomoc v oboru kontroly řízeného hospodaření s dobytčaty, že tím vyřizoval určité záležitosti oboru, který se týkal veřejnosti, a že tedy tato jeho činnost byla veřejnoprávní povahy, třebaže byla součástí jeho pohodnické živnosti.

Právem proto spatřil soud první stolice ve vydávání takových potvrzenek výkon úřední moci ve smyslu § 101 tr. z. a v stěžovatelově činnosti rozsudkem zjištěné a nahoře uvedené zneužití této úřední moci, při čemž je skutkovým základem rozsudku opodstatněn i závěr, že se stěžovatel tohoto zneužití úřední moci dopustil s úmyslem zastřít »černé porážky« dobytčat označených v potvrzeních a tedy s úmyslem způsobit státu škodu při vykonávání dozoru nad řízeným hospodařením s dobytčaty. S hlediska skutkové podstaty § 101 tr. z. nezáleží na tom, zda se snad, jak se zmateční stížnost snaží dovodit, místní národní výbor po převzetí potvrzenek od stěžovatele mohl sám podrobnějším prozkoumáním jednotlivých případů přesvědčit o skutečném stavu věci.

Zmateční stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 376.

Soud, rozhodující o vině podílíka na krádeži, je oprávněn zodpovědět si sám otázku, byla-li krádež spáchána, aniž musí vyčkat výroku soudu příslušného pro hlavního pachatele.

Pro podílíka vinu je podle zásady § 5, odst. 2 tr. z. nerozhodné, že pachatel krádeže pro osobní svůj poměr k okradnému je trestný jen podmíněčně (na soukromou žalobu), i to, jaký trestný čin by mu mohl být z důvodu tohoto poměru přičítán.

(Rozh. ze dne 5. května 1948, Zm II 102/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186, písm. a), b) tr. z.

Z důvodů:

Uplatňujíc hmotněprávní důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. zmateční stížnost dovozuje, že dokud nebylo zavedeno trestní řízení proti Janu N. a nebylo trestním řízením zjištěno, že on je pachatelem krádeže věci svého otce, a nebyl objasněn jeho poměr k otci, schází tu nezbytný předpoklad pro odsouzení stěžovatele pro podílnictví na krádeži.

Této námitce nelze přisvědčit. Správné je, že odsouzení pro podílnictví na krádeži předpokládá zjištění, že krádež byla spáchána. Nesprávné je však, že je nutno vyčkat výroku příslušného soudu o pachateli krádeže, než lze vynést rozsudek nad podílníky. Nalézací soud je oprávněn zodpovědět si sám otázku, byla-li krádež spáchána, nevyčká výroku příslušného soudu pro hlavního pachatele. V souzené věci zjistil nalézací soud, že Jan N. odcizil z továrního skladiště svého otce Ladislava N. 65 m caiku v ceně 3.120 Kčs a 80 m flanelu nebo kalika a že odcizené věci odevzdal obžalovanému. Není proto pochybné, že Jan N. se dopustil krádeže ve smyslu § 171 tr. z., při čemž je právně lhostejné, že tato krádež by snad byla podle §§ 189, 463 tr. z. trestná jen podmíněčně (srov. rozh. č. 158 Sb. n. s. tr. I.). Rovněž je pro trestnost obžalovaného jako podílníka podle zásady § 5, odst. 2 tr. z. nerozhodné, jaký trestný čin by byl Janu N. pro jeho osobní poměr k poškozenému (k otci) přičítán. Tím je ve spojení se zjištěnou okolností, že obžalovaný věděl, že věci, které od Jana N. na sebe převádí, jsou kradeny, dovoděna také jeho vina ve smyslu §§ 185, 186, písm. a), b) tr. z.

Neodůvodněná zmateční stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 377.

K pojmu »nedbalosti« ve smyslu § 18, odst. 1 zák. č. 241/1922 Sb. o ohrožení a porušení zdraví pohlavními nemocemi.

Ani u osoby provozující prostituci nelze tuto nedbalost spatřovat už v tom, že se po předchozí souloži nepřesvědčila, zda nebyla při ní pohlavně nakažena, jestliže tu nebyly konkrétní okolnosti svědčící možnosti nákazy.

(Rozh. ze dne 7. května 1948, Zm I 225/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu, pokud jím byla uznána vinou přestupkem podle § 18, odst. 1 zák. č. 241/1922 Sb., zrušil napadený rozsudek v odsuzující části a přikázal věc nyní příslušnému okresnímu soudu, aby jí v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, č. 5, 9, písm. a) tr. ř. je odůvodněna, již pokud s hlediska posléz uvedeného důvodu zmatečnosti namítá, že nalézací soud pochybil, shledav ve zjištěném jednání obžalované nedbalost ve smyslu § 18, odst. 1 zák. č. 241/1922 Sb.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaná v době přede dnem 27. září 1946 souložila s Aloisem A. a že uvedeného dne byla přijata do nemocnice, kde u ní byla zjištěna kapavka. Nalézací soud zřejmě uvěřil obhajobě obžalované, že na sobě nepozorovala žádné známky pohlavní choroby, zjistiv však, že obžalovaná jako prostitutka vyhledává noční podniky a muže, dospěl k přesvědčení, že mohla postřehnout, že se při soulo-

žích s muži může nakazit pohlavní chorobou a že při dalších souložích může touto nemocí nakazit jiné. Nedbalost obžalované shledal nalézací soud v tom, že nevěnovala svému zdravotnímu stavu dostatečnou pozornost, ač mohla postřehnout, že může být nemocna pohlavní chorobou a při souloži svého partnera touto chorobou nakazit. Správně dovozuje zmateční stížnost, že nedbalost ve smyslu § 18, odst. 1 zák. č. 241/1922 Sb. by mohla být v jednání obžalované spatřována pouze tehdy, kdyby byly zjištěny konkrétní okolnosti, z nichž mohla obžalovaná při náležitě opatrnosti a pozornosti, jakou lze od ní požadovat jako od čtyřiačtyřicetileté ženy provozující prostituci, čerpat podezření, že může být pohlavně nemocna. Zmateční stížnost správně poukazuje k tomu, že o nedbalosti by se mohlo zejména mluvit, kdyby obžalovaná na sobě pozorovala příznaky, z nichž by mohla usoudit, že je pohlavně nemocná, nebo i kdyby se jen na základě jakýchkoli konkrétních okolností mohla domnívat, že muž, s nímž naposled souložila, byl stížen pohlavní chorobou. Jen v takových a obdobných případech bylo by lze požadovat na obžalované, aby se s ohledem na zdraví jiných zdržela dalších souloží, dokud se spolehlivě nepřesvědčí, že není stížena pohlavní chorobou, a jen potud by bylo lze v nezachování uvedené opatrnosti spatřovat nedbalost ve smyslu § 18, odst. 1 zák. č. 241/1922 Sb. Stanovisko nalézacího soudu by v podstatě znamenalo, že by se obžalovaná měla po každé souloži přesvědčit, zda nebyla při souloži nakažena, i když zde nebyly žádné konkrétní okolnosti svědčící možnosti nákazy. Takovou míru opatrnosti nelze však na obžalované požadovat, ani když se přihlédne ke zjištěné skutečnosti, že provozuje prostituci.

Odůvodněné zmateční stížnosti bylo proto již z tohoto důvodu vyhověno, napadený odsuzující výrok zrušen a věc vrácena k novému projednání a rozhodnutí, ježto nalézací soud v důsledku mylného výkladu rozsahu nedbalosti neučinil v tomto směru potřebná skutková zjištění. Vrácení se stalo podle § 288, odst. 2, č. 3 tr. ř. místně příslušnému okresnímu soudu, ježto nyní jde již pouze o přestupek.

Čís. 378.

Kdo bez příslušného povolení zřídí radiotelefonní přijímací stanici nebo používá jí k poslechu, je trestný podle § 18 zák. č. 60/1923 Sb. o telegrafech. V tom směru účinností zákona č. 128/1947 Sb. nenastala žádná změna.

Pokud by subjektivní stránka skutkové podstaty zmíněného trestného činu mohla chybět národnímu správci, který radiový přijímač, provozovaný v hotelovém podniku, převzal jako součást majetkové podstaty dávané mu do národní správy.

(Rozh. ze dne 7. května 1948, Zm I 237/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán

vinným zločinem podle § 18, odst. 2 a přečinem podle § 18, odst. 1 zákona č. 60/1923 Sb., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, č. 4, 5, 9, písm. a), 10, 11 tr. ř.

S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. zmateční stížnost dovozuje, že není splněna skutková podstata trestného činu obžalovanému za vinu kladeného ani po objektivní, ani po subjektivní stránce.

Trestného činu uvedeného v § 18 zákona č. 60/1923 Sb. se dopouští, kdo za okolností v tomto zákonném ustanovení uvedených bez povolení povoláného k tomu činitele zřídí nebo provozuje telegraf.

Co se rozumí telegrafem ve smyslu zákona, je uvedeno v § 2 zákona č. 60/1923 Sb. Podle tohoto zákonného ustanovení ve spojení s ustanoveními § 3, odst. 2 vl. nař. č. 82/1925 Sb., vydaného ve smyslu ustanovení § 3, odst. 1, § 6, odst. 2, písm. g), § 23 zákona č. 60/1923 Sb., mívá se telegrafem ve smyslu zákona i radiotelefonní přijímací stanice.

Z účelu radiotelefonní přijímací stanice pak nepochybně plyne, že náležitosti skutkové podstaty »provozuje« úplně odpovídá použití této stanice k poslechu.

Zákon č. 60/1923 Sb. obsahuje ustanovení pro zřizování, udržování a provozování telegrafu, kdežto zákon č. 9/1924 Sb. obsahoval ustanovení jen pro výrobu, prodávání, přechovávání a dovážení z ciziny zařízení radiotelegrafních a radiotelefonních. Jde tedy o dva rozdílné obory, jak už plyne z podstaty věci a na což poukazuje i ustanovení § 5, odst. 2 a § 18, odst. 4 zákona č. 60/1923 Sb.

Trestní sankce uvedená v § 18 zákona č. 60/1923 Sb. stíhá zřizování a provozování telegrafu bez povolení, kdežto sankce uvedená v § 24 zákona č. 9/1924 Sb. stíhala výrobu, prodávání, přechovávání nebo dovážení z ciziny radiotelegrafních a radiotelefonních zařízení bez povolení. Jde tedy o dvě rozdílné činnosti. Ani za platnosti zákona č. 9/1924 Sb. nebylo lze stíhat zřizování a provozování telegrafu bez povolení podle tohoto zákona, nýbrž jen podle zákona č. 60/1923 Sb.

V této příčině nastala žádná změna od doby účinnosti zákona č. 128/1947 Sb., neboť ustanovením § 17, odst. 1 byla zrušena jen ustanovení § 5, odst. 2, první věty a § 6, odst. 2, písm. a) zákona č. 60/1923 Sb. Jinak nelze z okolností, že nejsou už soudně trestné výroba, prodávání, přechovávání a dovážení z ciziny zařízení radiotelegrafních a radiotelefonních bez povolení, dovozovat, že není už soudně trestná úplně jiná činnost, to jest zřizování a provozování telegrafu bez povolení.

Jsou proto vývody zmateční stížnosti v této příčině uplatněné právně mylné.

Nelze však odeprít oprávnění zmateční stížnosti, pokud je po zákonu provedena a dovozuje, že není splněna skutková podstata po subjektivní stránce.

Při přezkoumání těchto výtek shledal zrušovací soud, že zjištění nalézacího soudu jsou kusá.

Nejvyšší soud v souzené věci již jednou rozhodoval a rozhodnutím ze dne 12. září 1947 vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného uplatněné z důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 4 tr. ř., napadený rozsudek zrušil a věc vrátil nalézacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí, poněvadž s hlediska viny obžalovaného po subjektivní stránce nejvyšší soud považoval za podstatné provedení důkazu mimo jiné o navržené okolnosti »že obžalovaný převzal hotel jako národní správce 20. června 1945 a nebylo mu nikým oznámeno, že má hlásit převzetí radiokoncese. Naopak byl upozorněn při předání, že finanční stráž, pro kterou byl hotel v provozu, všechna hlášení živnostenským a správním úřadům ohledně provozu koncese, přihlášek zaměstnanců a pod. učinila«.

O této okolnosti však řízení nalézacím soudem doplněno nebylo.

Podle zjištění nalézacího soudu obžalovaný byl v době činu národním správcem hotelu a současně byl mu přidělen místní správní komisi čtyřlampový radiopřijímač zn. »Phillips«. Toto zjištění je kusé, neboť neuvádí přesně, zda radiopřijímací stanice byla součástí majetkové podstaty národní správy aneb byla zvlášť přidělena obžalovanému bez ohledu na národní správu.

Národní správce je zákonný zástupce podniku daného do národní správy.

Byla-li radiotelefonní stanice součástí majetkové podstaty národní správy, tu s hlediska viny obžalovaného po subjektivní stránce je rozhodné, zda a jaká povinnost byla oprávněným činitelem uložena obžalovanému jako národnímu správci při zavedení do národní správy stran této stanice, pokud se týče, co bylo obžalovanému řečeno o přihlášení této přijímací stanice a zda obžalovaný věděl, že a kdo před ním používal této stanice na témže místě k poslechu.

V případě, že radiotelefonní stanice byla součástí majetkové podstaty národní správy, lze jen po zjištění ve shora uvedeném směru posoudit, zda obžalovaný jednal v úmyslu vyžadovaném zákonem.

Jinak by tomu však bylo, byla-li radiotelefonní stanice obžalovanému zvlášť přidělena bez ohledu na národní správu, neboť v tomto případě je skutkový podklad pro posouzení věci po subjektivní stránce zcela jiný a povinnost k ohlášení stíhá přímo obžalovaného.

Poněvadž zrušovací soud nemůže sám učinit potřebná zjištění, vyhověl zmateční stížnosti již z tohoto důvodu, aniž bylo třeba se zabývat dalšími jejími výtkami, při čemž postupoval i podle ustanovení § 288, odst. 2, č. 3 tr. ř. a rozhodl, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 379.

Pouhé (nepravdivé) udání, ať bylo učiněno u československých úřadů nebo u velitelství Rudé armády, není s to samo o sobě přivodit nebezpečí uvedené v §§ 87, 85, písm. b) tr. z. Skutek dlužno tu posuzovat s hlediska ustanovení § 209 tr. z.

(Rozh. ze dne 8. května 1948, Zm I 948/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 87 tr. z., zrušil rozsudek jako zmatečný a vrátil věc soudu prvě stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný udal dne 13. června 1945 Ing. Jakuba K. u posádkového velitele Rudé armády v S., že je germanofil, pracoval s Němci, střílel ruské zajatce a byl proti českému národu, že Ing. Jakub K. měl být na podkladě tohoto udání, které bylo nepravdivé, zastřelen a že obžalovaný učinil udání proto, aby se zmocnil K-ova velkostatku a aby se mu pomstil za to, že obžalovaného, podle jeho domněnky, udal za okupace pro manipulaci s potravinovými lístky. Kromě toho zjistil nalézací soud, že obžalovaný poté, když se věc vysvětlila, žádal Ing. Jakuba K. za prominutí a tvrdil, že byl mylně informován, že ho do toho jiná osoba naštvála.

Na tomto podkladě uznal nalézací soud obžalovaného vinným zločinem podle § 87 tr. z., ježto obžalovaný učinil udání ze zlomyslnosti a tím ohrozil tělesnou integritu Ing. Jakuba K., který v důsledku toho udání byl zatčen a měl být zastřelen.

Zmateční stížnost právem namítá s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., že skutková podstata zločinu podle § 87 tr. zák. není dána již po objektivní stránce. Pouhé udání, ať bylo učiněno u československých úřadů nebo u velitelství Rudé armády, nemůže samo o sobě přivodit nebezpečí uvedené v § 85, písm. b) tr. z., i když bylo objektivně nepravdivé, neboť, jak zmateční stížnost právem namítá, nutno vycházet z toho, že celá věc by byla u velitelství Rudé armády vyšetřena a posouzena.

Přesto však nemohl zrušovací soud rozhodnout ihned ve věci samé, neboť věc nutno posuzovati s hlediska ustanovení § 209 tr. zák., pro kteréžto posouzení neobsahuje rozsudek dostatečná skutková zjištění. Nalézací soud uvedl, že podle výpovědi svědka Ing. Jakuba K. hodlalý sovětské vojenské orgány vyřídit věc ve vlastní působnosti, z čehož však ještě nelyne, že udání nemohlo dát československým úřadům podnět k vyšetřování neb aspoň k pátrání, že tedy tato možnost byla vůbec vyloučena, uváží-li se zejména, že mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik byla uzavřena dohoda o poměru mezi československou správou a sovětským vrchním velite-

lem po vstupu sovětských vojsk na československé území, podle níž podléhalo civilní obyvatelstvo československé jurisdikci, i když šlo o činy spáchané proti sovětským vojskům, pokud nebyly spáchaný v pásmu válečných operací.

V tomto směru se však rozsudek věci nezabýval, zejména ani po subjektivní stránce, neboť nezjistil okolnosti, z nichž by bylo lze usuzovat, že obžalovaný věděl, že je udání nepravdivé, a že si byl vědom, že udání může zavdat československým úřadům podnět k vyšetřování nebo pátrání. V tomto směru nestačí, že udavač mohl mít pochybnosti o pravdivosti skutečností, které udal, nýbrž je třeba, aby určitě věděl, že obviňuje nepravdivě.

Právem vytýká zmateční stížnost dále, že se nalézací soud nezabýval věcí ani s hlediska beztrestnosti podle zák. č. 115/1946 Sb., na niž by po případě mohlo poukazovat zjištění rozsudku, že se obžalovaný domníval, že byl za okupace udán Ing. Jakubem K. pro manipulace s potravinovými lístky a poukazy na oděv a obuv, a že byl obžalovaný za to odsouzen do žaláře na dva roky.

Bylo proto zmateční stížnosti vyhověno již z těchto důvodů a rozhodnuto, jak uvedeno ve výroku.

Čís. 380.

Nerozhodí-li o abolicí trestního řízení na podkladě amnestie presidenta republiky veřejný žalobce ještě před rozsudkem, musí o ní jak soud prvě stolice, tak i stolice vyšší, pokud rozhoduje o vinně, uvažovat z úřední povinnosti jako o každém jiném důvodu zániku trestnosti (§ 259, odst. 1, č. 2 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 10. května 1948, Zm II 237/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po veřejném líčení o zmateční stížnosti generálního prokurátora na ochranu zákona právem:

Rozsudkem okresního soudu ze dne 20. prosince 1945, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 11, č. 1 zákona č. 50/1923 Sb., a rozsudkem krajského soudu jako soudu odvolacího pro přestupky ze dne 28. března 1946, jímž bylo zamítnuto odvolání obžalovaného z uvedeného rozsudku, byl porušen zákon v ustanoveních § 2, odst. 4 tr. ř. a čl. 4, odst. 1 rozhodnutí presidenta republiky ze dne 31. července 1945.

Podle § 292 tr. ř. se oba uvedené rozsudky zrušují; důsledkem toho se zrušuje i celé další řízení a věc se vrací okresnímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

K návrhu státního zastupitelství ze dne 23. listopadu 1945 byl obviňovaný rozsudkem okresního soudu ze dne 20. prosince 1945 uznán vinným

přestupkem podle § 11, č. 1 zákona č. 50/1923 Sb., spáchaným tím, že začátkem dubna 1945 před více lidmi presidentu republiky na cti ublížil, věda, že tím vážně ohrozí jeho čest, a byl za to odsouzen podle § 11, č. 1 zákona č. 50/1923 Sb., s použitím § 260, písm. b) tr. z. k nepodmíněnému trestu vězení čtrnácti dnů zostřeného jedním postem týdně, a podle § 389 tr. ř. k náhradě nákladů trestního řízení a výkonu trestu.

Odvolání obviněného co do viny a trestu, podané z tohoto rozsudku, bylo rozsudkem krajského soudu jako soudu odvolacího pro přestupky ze dne 28. března 1946 zamítnuto. K další stížnosti obviněného, podané do usnesení okresního soudu ze dne 29. října 1946, zamítajícího žádost obviněného za dodatečné započtení zajišťovací vazby, bylo usnesením krajského soudu jako odvolacího soudu pro přestupky ze dne 28. listopadu 1946 vyhověno a vysloveno, že se odsouzenému započítává podle § 266 a) tr. z. do trestu zajišťovací vazba od 2. do 16. června 1945.

Generální prokurátor podal nyní v této trestní věci zmáteční stížnost na ochranu zákona podle § 33 tr. ř., v níž namítá, že jak okresní soud, tak i krajský soud jako odvolací soud pro přestupky porušily zákon, a to v ustanoveních § 2, odst. 4 tr. ř. a čl. 4, odst. 1 rozhodnutí presidenta republiky ze dne 31. července 1945.

Námítka je důvodná.

Ustanovení § 259, odst. 1, č. 2 tr. ř., které platí podle § 458, odst. 3 tr. ř. i pro řízení přestupkové, ukládá výslovně soudům, aby při rozhodování o činu, který je předmětem obžaloby, hleděly též ke skutečnostem, »jimiž je stíhání vyloučeno«. Soudy mají tak učinit z úřední moci, jak plyne nejen ze znění tohoto předpisu a § 3 tr. ř., nýbrž i z podobného ustanovení § 477, odst. 1 tr. ř., které platí pro sborové soudy prvé stolice jako soudy odvolací pro přestupky a které nařizuje, aby k takovému skutečností bylo přihlédnuto z úřední povinnosti.

Podle § 2, odst. 4 tr. ř. pomíjí veřejná obžaloba, nařídí-li president republiky, aby pro nějaký trestný čin nebylo řízení zavedeno, neb aby zavedené řízení bylo zastaveno. Protože šlo o skutek spáchaný před 5. květnem 1945, bylo povinností jak okresního soudu, tak i krajského soudu jako odvolacího soudu pro přestupky, aby zkoumaly a rozhodovaly, jsou-li tu podmínky abolicie ve smyslu čl. 4 a čl. 6 rozhodnutí presidenta republiky ze dne 31. července 1945, neboť jde o skutečnost, pro kterou zaniká trestní nárok státu na stíhání spáchaného trestného činu.

Předpis § 411, odst. 7 tr. ř. sice vyhrazuje řízení o abolicích úřadům veřejné žaloby, avšak toto ustanovení je nutno vykládat v souvislosti s předpisy § 259, odst. 2 a § 477, odst. 1 (§ 290, odst. 1) tr. ř. tak, že rozhodování to přísluší jmenovaným úřadům, jen pokud není součástí rozsudku. Jakmile opominul veřejný žalobce rozhodnout o abolicí před rozsudkem, je povinností soudu, a to nejen první, nýbrž i vyšší stolice, pokud rozhoduje o vině, uvažovat o zmíněné abolicí z úřední povinnosti jako o každém jiném důvodu zániku trestnosti. Zákon mezi těmito důvody nijak nerozeznává a žádný z nich z rozhodování soudu nevylučuje (srov. rozh. č. 86 Sb. n. s. tr. II.).

Porušily proto jmenované soudy, a to v neprospěch obviněného, zákon v ustanoveních § 2, odst. 4 tr. ř. a čl. 4, odst. 1 rozhodnutí presidenta republiky ze dne 31. července 1945 tím, že se vzhledem k vylíčenému stavu věci nezabývaly otázkou a nerozhodovaly, zda nezanikl nárok státu na stíhání trestného činu spáchaného obviněným.

Bylo proto vyhověno opodstatněné zmáteční stížnosti na ochranu zákona a rozhodnuto podle § 292 tr. ř., jak uvedeno ve výroku.

Čís. 381.

Obhájce chudých, jež nalézací soud obžalovanému k jeho žádosti podle § 41, odst. 3 a § 42, odst. 2 tr. ř. zřídil k provedení ohlášených opravných prostředků a jemuž doručuje žádaný opis rozsudku, nutno nejpozději s doručením opisu rozsudku uvědomit o tomto jeho usázení; jinak by doručení nebylo lze považovat za řádné doručení rozsudku a nepočínala by od něho běžet lhůta k provedení opravných prostředků.

(Rozh. ze dne 12. května 1948, Zm I 474/48.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po veřejném líčení o zmáteční stížnosti generálního prokurátora na ochranu zákona takto právem:

Usnesením krajského soudu ze dne 29. srpna 1946, jímž byla podle § 1 zák. č. 3/1878 ř. z. zamítnuta zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku téhož soudu ze dne 17. června 1946, kterým byl obžalovaný uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173 tr. z., byl porušen zákon v ustanovení § 285, odst. 1 tr. ř. a § 1, č. 2 zák. č. 3/1878 ř. z.

Podle § 292 tr. ř. se toto usnesení zrušuje.

Důvody:

Obžalovaný byl rozsudkem krajského soudu ze dne 17. června 1946 uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173 tr. z.

Tento rozsudek, proti němuž opověděl obžalovaný včas zmáteční stížnost, byl doručen dne 26. června 1946 advokátu Dr. Karlu U., který byl obžalovanému zřízen zástupcem chudých k provedení zmáteční stížnosti. Zmateční stížnost nebyla v osmi dnech, plynoucích od tohoto doručení, provedena a byla usnesením krajského soudu ze dne 29. srpna 1946 zamítnuta, a to podle § 1 zák. č. 3/1878 ř. z. s odůvodněním, že v ohlášení zmáteční stížnosti nebyl žádný z důvodů zmátečnosti vytčeny v § 281 tr. ř. zřetelně a určité označen ani výslovně uvedena skutečnost, která má být důvodem zmátečnosti, a ani nebylo k ní alespoň zřetelně poukázáno, a konečně, že osmidenní lhůta k provedení zmáteční stížnosti zákonem stanovená uplynula.

Ještě před tímto usnesením nalézacího soudu, a to dne 13. srpna 1946, podal Dr. Karel U. žádost za navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty k provedení zmáteční stížnosti a tvrdil v této žádosti, že opis roz-

sudku byl mu sice doručen dne 26. června 1946, avšak bez jakéhokoliv příkazu nebo sdělení, a že teprve dne 5. srpna 1946 bylo mu telefonicky sděleno, že má proti rozsudku provést odvolání, což však již nebylo možno, ježto zákonná lhůta dávno prošla.

Nalézací soud předložil spisy nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu k rozhodnutí o žádosti obhájce obžalovaného za navrácení v předešlý stav a o zmateční stížnosti.

K příkazu nejvyššího soudu bylo nalézacím soudem jednak provedeno šetření o správnosti tvrzení obhájce obžalovaného, že mu byl doručen opis rozsudku bez sdělení, že byl ustanoven obžalovanému zástupcem chudých k provedení zmateční stížnosti, jednak zařízeno nové doručení rozsudku obhájci s výslovným uvědoměním, že byl ustanoven zástupcem chudých k provedení zmateční stížnosti, ohlášené včas obžalovaným. Zřízený obhájce Dr. Karel U., jemuž byl rozsudek znovu doručen dne 24. března 1947, provedl dne 29. března 1947 zmateční stížnost, a když státní zastupitelství se vzdalo práva podat odvod na tento opravný prostředek, byly spisy předloženy znovu nejvyššímu soudu k dalšímu příslušnému řízení.

Dříve než nejvyšší soud přikročil k rozhodování o žádosti o navrácení v předešlý stav podle § 364 tr. ř. a o zmateční stížnosti obžalovaného, podal generální prokurátor podle § 33 tr. ř. zmateční stížnost na ochranu zákona, ve které uplatňuje, že usnesení krajského soudu ze dne 29. srpna 1946 porušuje zákon v ustanovení § 285 tr. ř. a § 1 zák. č. 3/1878 ř. z.

Nelze jí upřít oprávnění.

Z výsledků provedeného šetření plyne, že obhájci byl doručen rozsudek dne 26. června 1946 bez sdělení, že byl ustanoven obžalovanému zástupcem chudých k provedení zmateční stížnosti.

Podle § 285, odst. 1 tr. ř. má stěžovatel právo do osmi dnů po ohlášení zmateční stížnosti, a pokud před jejím ohlášením nebo při něm žádal za opis rozsudku, po jeho doručení podat soudu provedení důvodů své zmateční stížnosti. Doručuje-li nalézací soud žádaný opis rozsudku obhájci chudých, kterého odsouzenému k jeho výslovné žádosti zřídil podle § 41, odst. 3 a § 42, odst. 2 tr. ř. k provedení ohlášených opravných prostředků, je nutné, aby takto zřízeného zástupce chudých o tomto jeho ustanovení uvědomil a to nejpozději s doručením opisu rozsudku, neboť pouhé doručení opisu rozsudku bez zmíněného uvědomění ani neopravňuje obhájce, který nemá jinak plné moci, k provedení zmateční stížnosti. Nelze proto pouhé doručení rozsudku zástupci chudých bez současného uvědomění o zřízení zástupcem chudých považovat za řádné doručení rozsudku ve smyslu § 285 tr. ř. Důsledně nepočíná od takového vadného doručení opisu rozsudku běžet lhůta stanovená v § 285, odst. 1 tr. ř. k provedení zmateční stížnosti a nemůže jít ani o zmeškání lhůty.

Jelikož, jak shora uvedeno, nebylo zástupci chudých s prvním doručením rozsudku, k němuž došlo dne 26. června 1946, zasláno zároveň uvědomění, že byl ustanoven zástupcem chudých k provedení zmateční stížnosti, nepočala běžeti osmidenní v § 285, odst. 1 tr. ř. stanovená lhůta

k provedení zmateční stížnosti tímto dnem, jak se nalézací soud neprávem domnívá.

Z uvedeného plyne, že je nesprávný závěr nalézacího soudu, uvedený v napadeném usnesení, a to, že zmateční stížnost ohlášená obžalovaným nebyla provedena v zákonné lhůtě.

Porušil tudíž nalézací soud zákon v ustanovení v § 285, odst. 1 tr. ř. a § 1, č. 2 zák. č. 3/1878 ř. z., když vycházejí z nesprávného názoru, že zmateční stížnost obžalovaného nebyla provedena v zákonné lhůtě, stanovené v § 285 tr. ř., zmateční stížnost zamítl podle § 1 zák. č. 3/1878 ř. z. jako včas neprovedenou. Toto porušení zákona se stalo v neprospěch obžalovaného.

Bylo proto opodstatněné zmateční stížnosti na ochranu zákona, podané podle § 33 tr. ř. generálním prokurátorem, vyhověno a uznáno právem, jak uvedeno ve výroku.

Čís. 382.

Za »neodvratnou překážku« ve smyslu § 427, odst. 3 tr. ř. dlužno uznání i omeškání přivoděné další (druhou už) poruchou jinak spolehlivého a rezervním kolem opatřeného automobilu, jímž se obžalovaný vydal včas na cestu k hlavnímu přelíčení.

(Rozh. ze dne 13. května 1948, Zm II 34/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl odporu obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem těžkého poškození na těle podle § 152 tr. z., a uložit prvému soudu, aby nařídil nové hlavní přelíčení.

Zmateční stížnost a odvolání obžalovaného odkázal na toto rozhodnutí.

Důvody:

Proti rozsudku vynesenému v jeho nepřítomnosti podal obžalovaný včas odpor. Odůvodňuje jej tím, že v den, kdy se konalo hlavní přelíčení, vyjel se svým obhájcem v autě Ing. Miroslava G. ze svého bydliště několik minut před osmou hodinou. Auto bylo spolehlivé a opatřeno rezervou. Vzdálenost z bydliště obžalovaného do místa soudu ujelo obvykle za 50 min. až 1 hod. Mohl se tedy obžalovaný dostat k nalézacímu soudu kolem 9. hod., tedy včas, když hlavní přelíčení bylo ustanoveno na 9,50 hod. Asi 10 km za bydlištěm obžalovaného praskla však u auta pravá zadní pneumatika. Po výměně vzdušnice, což trvalo asi čtvrt hodiny, pokračovali v cestě a obžalovaný měl ještě možnost dostavit se včas k soudu. Po 9. hod. v L. došlo však k druhé nehodě. Odstraňování této poruchy trvalo delší dobu, poněvadž v místě nebyla správkárna aut. Podařilo se jim však sehnat u obchodníka svařovací přístroj. Oprava duše však trvala dlouho, takže teprve před jedenáctou hodinou mohli pokračovat v cestě. Obhájce obžalovaného volal z L. ihned telefonicky

nalézací soud. Když dostal spojení, žádal za odklad hlavního přelíčení na pozdější dobu. Žádost odůvodnil poruchou auta v L. Když se však před 12. hod. dostavili k soudu, zjistili, že hlavní přelíčení bylo provedeno v nepřítomnosti obžalovaného.

Výpověďmi svědků Ing. Miroslava G. a Dr. Jaroslava Č. jsou prokázány okolnosti, jimiž obžalovaný odůvodnil odpor. O jejich pravdivosti svědčí záznam soudce konajícího hlavní přelíčení, že asi 10 min. po vynešení rozsudku, což se stalo v 10 hod. 5 min., mu bylo hlášeno, že obhájce obžalovaného telefonoval, že mají poruchu na autě a žádal o posečkání s hlavním přelíčením. Po 11½ hod. přišel k soudci obhájce s obžalovaným a sdělili mu příčinu zdržení. Podle zprávy kanceláře státního zastupitelství telefonoval obhájce obžalovaného k 10. hod. a podle zprávy poštovního úřadu v L. konal se tento hovor od 9,56—9,59 hod.

Poněvadž je prokázáno, že obžalovaný odejel autem k hlavnímu přelíčení tak, že i při jedné náhodné poruše spolehlivého auta opatřeného rezervním kolem mohl se dostavit k němu včas, je nutno považovat druhou nehodu v L. a nemožnost ji včas odstranit za neodvratnou překážku, která obžalovanému zabránila dostavit se k hlavnímu přelíčení (§ 427, odst. 3 tr. ř.).

Nejvyšší soud proto odporu vyhověl a rozhodl, jak uvedeno ve výroku.

Čís. 383.

Bylo-li z obsahu rozsudku i z adresy na zpátečním listku nepochybné, že rozsudek doručený do rukou obžalované se týče právě jí, nemůže okolnost, že po uplynutí lhůty k opravným prostředkům byl rozsudek nalézacím soudu vrácen s upozorněním na chybu v křestním jméně obžalované a že po provedení opravy v tomto bodě byl soudem obžalované znovu doručen, přivodit běh nové lhůty k opravným prostředkům.

(Rozh. ze dne 18. května 1948, Zm I 342/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnosti obžalované Jarmily D. do rozsudku krajského soudu, jímž byla uznána vinnou zločinem podle § 81 tr. z., její odvolání pak odmítl.

Důvody:

Obžalované, která se k hlavnímu přelíčení nedostavila, byl rozsudek vynesený v její nepřítomnosti doručen v opise do vlastních rukou dne 26. ledna 1948. Od tohoto dne, který se sám podle § 6, odst. 2 tr. ř. nevztáhá do lhůty, běžela obžalované zákonná (§ 284, odst. 1 tr. ř.) třídní lhůta k ohlášení zmáteční stížnosti. V této lhůtě obžalovaná zmáteční stížnost neohlásila. Ježto lhůta § 284, odst. 1 tr. ř. k ohlášení zmáteční stížnosti je neproduktivní (§ 6, odst. 1 tr. ř.), je bez významu okolnost, že manžel obžalované podáním došlým soudu dne 6. února 1948 vrátil nalézacímu soudu opis rozsudku doručený obžalované s upozorně-

ním, že rozsudek »je vystaven na jméno Jaroslava D.«, a že tento opis rozsudku byl po opravě křestního jména obžalované opět doručen dne 10. února 1948. Poněvadž pak bylo z obsahu rozsudku a z adresy obžalované na zpátečním listku, kde bylo křestní jméno obžalované uvedeno správně, nepochybné, že se rozsudek týká obžalované, a oprava rozsudku se týkala pouze křestního jména obžalované, kdežto výroky rozsudku a jejich odůvodnění, které by mohly být předmětem výtek a námitek zmáteční stížnosti nebo odvolání, zůstaly nezměněny, nepočala obžalované běžet od tohoto druhého doručení opisu rozsudku ani nová správně křestní jméno obžalované bylo uvedeno i v originálu rozsudku, kde bylo dne 6. února 1948 krátkou cestou opraveno. Zmateční stížnost ohlášená až podáním daným na poštu dne 12. února 1948 byla proto zamítnuta podle § 4, č. 1, § 1, č. 1 zák. č. 3/1878 ř. z., když tak neučinil již nalézací soud.

Odvolání obžalované bylo odmítnuto, protože obžalovaná ohlásila odvolání teprve společně s ohlášením zmáteční stížnosti (§ 294, odst. 1 tr. ř.), tudíž opožděně. O významu opětového doručení opisu rozsudku obžalované platí zde totéž, co bylo uvedeno při vyřizování zmáteční stížnosti.

Čís. 384.

Pravoplatností obžaloby je otázka jak místní tak i věcné příslušnosti krajského soudu pro zažalovaný trestný čin zpravidla definitivně vyřízena. Krajský soud není oprávněn naříditi postoupení věci okresnímu soudu, ani když shledá, že čin kvalifikovaný obžalobou za přečin je jen přestupkem, a žalobce postoupení spisů z toho důvodu navrhuje. Rozhodnutí o útratách tvoří nedílný celek konečného vyřízení trestní věci.

(Rozh. ze dne 24. května 1948, Zm I 488/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po veřejném přelíčení o zmáteční stížnosti generálního prokurátora na zachování zákona takto právem:

Usnesením krajského soudu ze dne 24. ledna 1948, pokud jím byla trestní věc soukromých žalobců Marie K. a Josefa Š. proti Lumíře K. pro přestupek podle § 4 zák. č. 124/1924 Sb., postoupena okresnímu soudu, jako soudu příslušnému k rozhodnutí ve věci samé, byl porušen zákon v ustanovení §§ 219, 262 tr. ř.

Podle § 292 tr. ř. se toto usnesení zrušuje. Důsledkem toho se zrušuje zmíněné usnesení i ve výroku, pokud jím byla zamítnuta žádost obhájce na přisouzení útrat vzniklých podáním obžaloby u nepřislušného soudu a pokud okresnímu soudu bylo ponecháno rozhodnutí i ohledně přisouzení útrat.

Na toto rozhodnutí se odkazuje stížnost obhájce obžalované do zamítavé části usnesení a krajskému soudu se ukládá, aby dále po zákonu jednal o obžalobě Marie K. a Josefa Š. proti Lumíře K.

Trestní rozhodnutí XXIX.

Důvody:

Soukromí žalobci Marie K. a Josef Š. podali dne 18. listopadu 1947 u krajského soudu na Lumíru K., odpovědnou redaktorku periodického tiskopisu »X«, obžalobu pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 1 až 3 zák. č. 108/1933 Sb. a podle § 1 zák. č. 124/1924 Sb., spáchaný podle obžaloby obsahem článku »Spravedlivé tresty šmelinářům«, uveřejněného v č. 30, roč. III., týdeníku »X«.

Po pravoplatnosti obžaloby bylo nařízeno hlavní přelíčení před krajským soudem na den 24. ledna 1948, při kterém právní zástupce soukromých žalobců prohlásil, že omezuje žalobu na přestupek opominutí povinné péče podle § 4 zák. č. 124/1924 Sb. a navrhuje postoupení spisů okresnímu soudu jako soudu příslušnému. Když obhájce obžalované prohlásil, že nemá námitek proti navrhanému postoupení spisů a navrhl, aby mu byly přiznány útraty vzniklé podáním obžaloby u nepřislušného soudu, prohlásil krajský soud usnesením, že se trestní věc soukromých žalobců Marie K. a Josefa Š. proti Lumíře K. pro přestupek podle § 4 zák. č. 124/1924 Sb. postoupuje okresnímu soudu jako soudu příslušnému k rozhodnutí ve věci samé. Pokud jde o žádost obhájce na přisouzení útrat, zamítl jmenovaný soud zmíněným usnesením tuto žádost a ponechal okresnímu soudu rozhodnutí i o žádosti obhájce na přisouzení útrat, ježto toto rozhodnutí tvoří nedílný celek konečného vyřízení trestní věci. Kdežto usnesení o postoupení této trestní věci okresnímu soudu nabylo právní moci, nebyvši se žádné strany napadeno, podal obhájce do zamítavé části usnesení stížnost, načež byly spisy nalézacím soudem předloženy zemskému soudu jako sborovému soudu druhé stolice. Posléze uvedený soud o stížnosti nerozhodl.

Generální prokurátor podal nyní do shora uvedeného usnesení a to, pokud jím byla tato trestní věc postoupena okresnímu soudu k příslušnému rozhodnutí, zmáteční stížnost na zachování zákona podle § 33 tr. ř., v níž namítá, že tímto výrokem krajského soudu byl porušen zákon v ustanovení §§ 219, 262 tr. ř.

Této námitce nutno přisvědčit.

Pravoplatností obžaloby byla definitivně vyřízena otázka jak místní, tak zejména i věcné příslušnosti krajského soudu pro zažalovaný trestný čin (§ 219 tr. ř.). Tuto příslušnost nemohly již měnit ani strany (vyjímajíc případ podle § 8 zák. č. 3/1878 ř. z., o který tu nejde), ani soud (vyjímajíc případ § 261 tr. ř., o který tu rovněž nejde). Krajský soud nebyl proto oprávněn, když shledal, že čin, kvalifikovaný obžalobou jako přečin, je přestupkem, postoupit věc okresnímu soudu, nýbrž byl povinen sám vzhledem k ustanovení § 262 tr. ř. rozhodnout ve věci samé rozsudkem. Obžaloba pro přečin podle § 1 zák. č. 124/1924 Sb. obsahuje totiž v sobě vždy též obžalobu pro přestupek zanedbání povinné péče podle § 4 téhož zákona, neboť jde o týž skutek, a to uveřejnění závadného článku tiskem, a rozdíl je pouze v subjektivní stránce, kterou je v onom případě dolosní a v tomto případě kulposní uveřejnění.

Nalézací soud by proto byl i bez prohlášení soukromého žalobce o modifikaci obžaloby povinen vzhledem k ustanovení § 262 tr. ř. ne-

shledával-li v zažalovaném ději subjektivní předpoklady přečinu podle § 1 zák. č. 124/1924 Sb., zkoumat tento děj i s hlediska skutkové podstaty přestupku podle § 4 téhož zákona (srov. rozh. 3066, 3098, 5950 Sb. n. s. tr. I.).

Postoupil-li přes jasná shora uvedená ustanovení zákona krajský soud věc okresnímu soudu jako soudu příslušnému a nerozhodl ve věci samé rozsudkem, porušil zákon v ustanovení §§ 219 a 262 tr. ř.

Tímto porušením zákona utrpěl obžalovaný zřejmě újmu, neboť byl nesprávným postupem soudu odňat příslušnému soudu, a to krajskému soudu, který je v pořadí vyšší než okresní soud, jemuž byla věc napadeným usnesením postoupena.

Jelikož tuto, právní moci nabyvší část usnesení lze pro nedostatek zákonných předpokladů ustanovení § 15 tr. ř. (rozh. č. 1446, 5193 Sb. n. s. tr. I.) zbavit účinnosti pouze cestou uvedenou v § 33 tr. ř., bylo opodstatněné zmáteční stížnosti na ochranu zákona podané generálním prokurátorem vyhověno a uznáno právem, jak uvedeno ve výroku.

Zrušením napadeného usnesení o postoupení věci okresnímu soudu pozbyla svého podkladu i zbývající část téhož usnesení, a to pokud jím byla zamítnuta žádost obhájce na přisouzení útrat, vzniklých podáním obžaloby u nepřislušného soudu, a pokud okresnímu soudu trestnímu bylo ponecháno rozhodnutí i o přisouzení útrat, a byla proto zrušena z tohoto formálního důvodu, ač jinak názor nalézacího soudu, že rozhodnutí o útratách tvoří nedílný celek konečného vyřízení trestní věci, odpovídá zákonným předpisům uvedeným v § 389, 390 tr. ř. a § 34, odst. 6 zák. č. 108/1933 Sb.

Čís. 385.

K trestnosti krádeže podle § 463 tr. z. se — i pokud jde o manžele — předpokládá žít ve společné domácnosti, tedy že pachatel sdílí se svým manželským druhem trvale byt a stravu, takže přiměřená část nákladu společné domácnosti připadá na vydržování pachatele jako člena této domácnosti.

Fysickým rozpúlením věci, jež měla užitkovou hodnotu jen jako celek, může se i její spoluvlastník dopustit zlomyslného poškození »cizího« majetku ve smyslu § 468 tr. z.

(Rozh. ze dne 25. května 1948, Zm II 478/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173 tr. z. a přestupkem zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. z.

Z důvodů:

Stěžejní námitkou zmáteční stížnosti s hlediska důvodů zmátečnosti podle § 281, č. 9, písm. c), č. 10 tr. ř. je stěžovatelovo tvrzení, že šlo

o trestné činy mezi manžely ve společné domácnosti, které by mohly být jen přestupky podle §§ 463 a 525 tr. z., že však jejich stíhání brání okolností, že stěžovatelova manželka neučinila potřebný soukromý návrh na stíhání.

Námítce nelze přisvědčit. Jedním z pojmových znaků přestupku podle § 463 tr. z. je, že čin byl spáchán mezi tam uvedenými osobami žijícími ve společné domácnosti. Tento pojem vyžaduje, ide-li, jako v souzeném případě, o čin spáchaný mezi manžely, aby pachatel sdílel se svým manželským druhem trvale byt a stravu, takže přiměřená část nákladu společné domácnosti připadá na vydržování pachatele jako člena domácnosti. Podobně i ustanovení § 525 tr. z. má na mysli případy spáchané v rodině, t. j. mezi manžely a příbuznými žijícími ve společné domácnosti.

Podle nenapadeného skutkového zjištění obžalovaný nežije se svou manželkou ve společné domácnosti již od konce roku 1946, kdy se manželka od něho odstěhovala, a ani dne 17. ledna 1947 manželé spolu již nebydleli. Chybí zde tudíž výše zmíněný skutkový předpoklad pro možnost, aby činy obžalovaného byly posuzovány jen s hlediska přestupků podle §§ 463, 525 tr. z., a proto je výtka zmatečnosti podle § 281, č. 10 tr. ř. neopodstatněná.

Poněvadž pak trestné činy, jimiž byl stěžovatel uznán vinným, jsou trestnými činy stíhanými veřejnou obžalobou, je lichá i výtka, že zde schází obžaloba podle zákona potřebná (§ 281, č. 9, písm. c) tr. ř.).

Pokud jde o přestupek zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. z., stěžovatel pouze namítá, že nejednal v úmyslu postel poškodit.

Námítce nelze přisvědčit. Nalézací soud nepochybil po právní stránce, dospěl-li k závěru, že stěžovatel jednal ze zlomyslnosti, když přesto, že byl bezpečnostními orgány upozorněn na protiprávnost takového jednání, dal manželskou postel rozříznout (rozpúlít). Ať už byla postel výhradně vlastnictvím poškozené nebo společným vlastnictvím obou manželů, vědomí, že se věc poškozuje, a tudíž zlý úmysl je dán nutně již v činu samém, když dal stěžovatel fysicky rozpúlít věc, která měla užitkovou hodnotu jediné jako celek. Tento zlý úmysl není vyloučen tím, že týmž úkonem byla stejným způsobem poškozena i stěžovatelova půlka postele, na kterou měl podle svého přesvědčení nárok.

Zmateční stížnost v této části byla proto zamítnuta jako bezdůvodná.

Čís. 386.

S hlediska ustanovení § 2 zák. č. 71/1935 Sb. je nerozhodné, že popis určitého výrobního procesu, který tvoří hospodářské tajemství, zůstane i po zavlčení do ciziny také v tuzemsku nadále zachován.

Pro trestnost toho, kdo pořídil opisy receptů na výrobu komposičního skla, aby je vyvezl do ciziny a tam jich užil ve vlastním nebo cizím podniku, je s hlediska uvedeného ustanovení lhotejně, že recepty byly pořizeny právě pachatelem nebo jeho předky.

Skutečnosti, jež nelze zachovat v tajnosti vůči cizině, poněvadž jsou tam již známy, nejsou předmětem ochrany podle zmíněného ustanovení.

(Rozh. ze dne 26. května 1948, Zm I 279/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 2, odst. 1 zák. č. 71/1935 Sb., zrušil rozsudek v této části jako zmatečný a vrátil věc soudu první stolice, aby ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

Z důvodů:

Zamítnutím návrhu na výslech znalce o tom, že recepty, které byly u stěžovatele nalezeny, a recepty obsažené v t. zv. Brandbuchu jsou totožné, nebyla obhajoba zkrácena a zaviněn zmatek podle § 281, č. 4 tr. ř. Pro posouzení věci s hlediska § 2 zák. č. 71/1935 Sb. je nerozhodné, že originály receptů zůstaly v rukou národního správce a že opisy, které si stěžovatel opatřil, byly úplně totožné s originály, neboť účelem zmíněného zákona je, aby hospodářské tajemství nebylo zavlčeno do ciziny, při čemž je bez významu, že popis určitého výrobního procesu, který tvoří hospodářské tajemství, zůstane také i nadále v tuzemsku zachován.

S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. namítá stěžovatel, že skutková podstata zločinu podle § 2, odst. 1 zák. č. 71/1935 Sb. není dána po objektivní ani po subjektivní stránce.

Stěžovatel se mylně domnívá, že zmíněný zločin lze spáchat jen tím, že pachatel hospodářské tajemství vyzradí nebo je vyzvídá za tím účelem, aby je vyzradil. Skutková podstata uvedeného zločinu je dána také již tehdy, když pachatel hospodářské tajemství, o němž se dověděl způsobem s hlediska trestního nezávadným, užije v cizině ve vlastním nebo cizím podniku, nebo za tím účelem zhotoví popis, plán, nákres, vzorek, model nebo snímek zařízení nebo předmětu, jenž je hospodářským tajemstvím, odcizí, jinak opatří, přechovává, opiše, obkreslí nebo ofotografuje nebo jinému dá nebo nechá opsat, obkreslit nebo ofotografovat plán, nákres, vzorek, model, snímek nebo spis, které jsou hospodářským tajemstvím, nebo z nichž lze hospodářské tajemství seznat. Zjistil-li nalézací soud, že si obžalovaný opsal recepty na výrobu komposičního skla a měl je u sebe za tím účelem, aby je vyvezl do Německa a tam jich užil ve vlastním nebo cizím podniku, je jedna z náležitostí uvedeného zločinu dána, při čemž nezáleží na tom, že zmíněné recepty byly již dříve pořizeny stěžovatelem a jeho předky, neboť účelem zmíněného zákona je mezi jiným, aby bylo zabráněno zneužití určitých výrobních procesů příznačných pro tuzemsko v cizině (§ 1, odst. 2, č. 2 cit. zák.). Výrobní procesy jabloneckého průmyslu nutno považovat za hospodářské tajemství ve smyslu zmíněného zákona (srov. rozh. č. 5883 Sb. n. s. tr. I.).

Předmětem ochrany podle § 2 cit. zák. nejsou však skutečnosti, jež nelze zachovat v tajnosti vůči cizině, poněvadž jsou tam již známý. V tomto směru je třeba přisvědčit zmateční stížnosti, že nalézací soud nezjistil skutečnosti, z nichž by bylo možno usuzovat, zda recepty, které obžalovaný zamýšlel vyvézt do Německa, byly tam již známy. Rozsudek zjistil, že zavlčením receptů, o něž jde, do Německa nebo vůbec do ciziny, nastalo by ohrožení výroby komposičního skla, poněvadž podle zachycených předpisů je možno do výroby lehce vniknout. Z toho by bylo lze sice usuzovat, že šlo o recepty, které nebyly v cizině známé, ale další zjištění rozsudku by tento úsudek mohlo vylučovat, neboť nalézací soud zjistil dále, že předpisy zachycené u stěžovatele pocházejí z různých výroben a že bývalí němečtí majitelé udali českým národním správcům většinou falešné recepty a že proto recepty nalezenými u stěžovatele je dána možnost převzaté výrobní předpisy opravit a zkontrolovat. Tato okolnost by mohla po případě odůvodňovat úsudek, že již jiní bývalí majitelé vyvezli do ciziny recepty stejného obsahu a že jsou tam již tytéž výrobní předpisy známy.

Bylo proto zmateční stížnosti v této části vyhověno, rozsudek byl zrušen a rozhodnuto, jak ve výroku uvedeno.

Čís. 387.

Tomu, kdo podle vylíčení skutku v obžalobě a podle zjištění nalézacího soudu radiotelefonní zařízení bez povolení nejen přechovával, nýbrž je i provozoval, nevzešla žádná újma tím, že čím byl posuzován a tresty vyměřeny podle § 24 zák. č. 9/1924 Sb. v době, kdy tento předpis byl už zákonem č. 128/1947 Sb. zrušen.

Skutková podstata § 18 zák. č. 60/1923 Sb., jež přichází v úvahu, je totiž stejně trestná.

(Rozh. ze dne 29. května 1948, Zm I 10/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného proti rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 24, odst. 1 zákona č. 9/1924 Sb.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje zmatky uvedené v § 281, č. 9, správně písm. a) tr. ř., nelze jí však přisvědčit.

Stěžovatel byl sice rozsudkem v odpor vzatým neprávem uznán vinným pro nedovolené přechovávání rozhlasového zařízení podle § 24, odst. 1 zákona č. 9/1924 Sb., neboť v době vydání rozsudku byl už v účinnosti zákon č. 128/1947 Sb., kterým byl zrušen zákon č. 9/1924 Sb., podle něhož byl stěžovatel uznán vinným. Než z tohoto porušení zákona (§ 281, č. 9, písm. a) tr. ř.) nemůže vzejít stěžovateli žádný

prospěch a nejsou proto předpoklady pro použití § 290, odst. 1 tr. ř. (stěžovatel sám uvedené porušení zákona nevytýká).

Podle odůvodnění obžalovacího spisu stěžovatel od ledna 1947 radiotelefonní zařízení bez povolení nejen přechovával, nýbrž je i provozoval. I když bylo v tomto obžalovacím spise navrženo potrestání podle § 24, odst. 1 zákona č. 9/1924 Sb. pro nedovolené přechovávání rozhlasového zařízení, bylo podle odůvodnění obžalovacího spisu předmětem obžaloby i nedovolené provozování rozhlasového zařízení podle § 18, odst. 1 zákona č. 60/1923 Sb.

Soud první stolice zjistil mezi jiným, že stěžovatel vysílací zařízení, které si sám sestavil, používal k vysílání gramofonové hudby a k dorozumívání s jiným radioamatérem. Toto zjištění naplňuje skutkovou podstatu přečinu podle § 18, odst. 1 zákona č. 60/1923 Sb., když stěžovatel podle rozsudkového zjištění neměl k takovému provozování úřední povolení (potřebné podle §§ 1, 18 uvedeného zákona).

Zmateční stížnost sice namítá, že za radiotelefonní vysílací zařízení lze pokládat jen takové zařízení, které obsahuje všechny součástky činní celek způsobilý k vysílání zpráv. Zároveň vytýká zmateční stížnost, že soud první stolice nezjišťoval znalecm, zda to, co bylo u stěžovatele nalezeno, bylo úplně (kompletní) vysílací zařízení. Nehledíc k tomu, že obžalovaný nenavrl vytýkaný znalecký důkaz při hlavním přelíčení a že si tedy tím nezjednal nezbytný formální předpoklad pro zákonné uplatnění vytýkaného zmatku neúplnosti řízení podle § 281, č. 4 tr. ř., je námitka, i kdyby se posuzovala s hlediska § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., bezpodstatná, neboť skutková zjištění, kterým obžalovaný neodporuje a podle nichž obžalovaný zařízení skutečně používal k vysílání, opodstatňují závěr, že obžalovaný provozoval radiotelefonní zařízení ve smyslu §§ 1, 18 zák. č. 60/1923 Sb.

Při tom nezáleží na tom, zda snad, jak zmateční stížnost také namítá, nebylo zařízení obžalovaného způsobilé k delšímu provozu a k vysílání zpráv (v obvyklém slova smyslu).

Protože je skutkovým základem rozsudku, neotřeseným výtkami zmateční stížnosti, naplněna skutková podstata přečinu podle § 18, odst. 1 zákona č. 60/1923 Sb., který je stejně trestný jako přečín podle § 24, odst. 1 zákona č. 9/1924 Sb., kterým byl stěžovatel uznán vinným, a protože dále je i propadnutí rozhlasového zařízení, vyslovené v rozsudku podle § 24, odst. 5 zákona č. 9/1924 Sb., opodstatněno i ustanovením § 18, odst. 3 zákona č. 60/1923 Sb., byla zmateční stížnost zamítnuta (§ 281, odst. 1 tr. ř.).

Čís. 388.

Ridič couvajících auta je povinen opatřit si i ve směru zpětné jízdy »přesahující rozhled« ve smyslu § 7, odst. 3, věta druhá vládn. nař. č. 242/1939 Sb. Odpovídá tedy podle § 335 tr. z. za úraz, k němuž došlo proto, že opominul umístit svého závozníka tak, aby tento mohl pozorovat jízdní

dráhu před couvajícím vozidlem i bezprostředně přilehlé prostory po stranách.

(Rozh. ze dne 1. června 1948, Zm II 48/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, odst. 1, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, č. 5 a 9, písm. a) tr. ř. Druhý z těchto důvodů je uplatněn právem.

Soud prvě stolice zjistil v napadeném rozsudku, že obžalovaný jako řidič nákladního auta dne 5. května 1947 v městské ulici couval se svým 2 m 20 cm širokým autem, že přitom seděl u volantu a nemohl se svého místa ani zpětným zrcátkem pozorovat dobře prostor za autem a spoléhal se na pokyny svého závozníka, maje za to, že ten má s pravé stupačky nákladního auta vedle řidičské budky dobrý přehled. Závozník měl dobrý přehled jen na levou stranu ve směru couvání. Když auto takto vyjíždělo za roh ulice, drcnul pětiletý chlapec Jiří Z. s pravé strany ve směru couvání — a to s kopečkou z nepatrné vzdálenosti směrem do středu křižovatky, tedy směrem k jízdni dráze auta — kočárek, v němž seděla jeho mladší sestra Ilona Z. Kočárek se srazil s levým zadním dvoukolím auta, při čemž děvčátko utrpělo zranění, jemuž zakrátko podlehlo.

Stěžovatel právem namítá s hlediska zmíněného hmotněprávního důvodu zmatečnosti, že obžalovaný jednal nedbale — což napadený rozsudek nevyslovil — a že svým jednáním zavinil smrt Ilony Z., tedy že její smrt je i v příčinném vztahu k jednání, po případě opominutí obžalovaného.

Ustanovení § 7, odst. 3, věta druhá vl. nař. č. 242/1939 Sb., které se svým obsahem nepříčí znění nebo demokratickým zásadám československé ústavy a jehož tedy třeba podle čl. 2 dekretu o obnovení právního pořádku č. 12/1946 Sb. použití, ukládá řidiči vozidla, že si má zvolit na vozidle nebo vedle něho své místo tak, aby měl postačující rozhled. Postačující je pak jisté jen takový rozhled, který umožňuje pozorování nejen jízdni dráhy před autem, nýbrž i po stranách, pokud jde o bezprostředně přilehlé prostory. To ovšem platí nejen pro jízdu vpřed, nýbrž i pro couvání s vozidlem, při němž řidič musí mít, jak plyne z povahy věci, ve stejné míře přehled i ve směru zpáteční jízdy. Nemohl-li obžalovaný sám pozorovat prostor za autem a přilehlé okolí křižovatky, do níž vyjížděl, musel se spolehnout na to, že mu jiná osoba zjedná a zprostředkuje potřebný rozhled a přehled o možných překážkách v jízdě. O to se postaral obžalovaný tím, že pověřil tímto úkolem závozníka. Bylo proto povinností obžalovaného umístit ho tak, aby byl

s to zcela vyhovět svému úkolu v uvedeném směru, tedy aby mohl ve směru couvání (zpětné jízdy) pozorovat všechno to, co je jinak nutno pozorovat ve směru jízdy vpřed. Se stupačky po pravé straně řidičské budky nemohl závozník pozorovat celý prostor, což muselo být obžalovanému zřejmé z velikosti auta i z umístění závozníka. Obžalovaný tudíž porušil uvedený předpis, když strpěl, aby závozník pozoroval prostor okolo auta jen se stupačky a tak mu dával pokyny pro couvání, ač nemohl mít dostatečný přehled o celém prostoru, do něhož auto couvalo (sám udal, jak zjišťuje rozsudek, že na pravou stranu ve směru couvání dobře neviděl). To vše platilo tím více, že zúžení ulice na 6 m 30 cm, časté obsazení křižovatky jinými auty a celková nepřehlednost místa vyžadovaly zvláštní opatrnosti. Za těchto okolností, zejména když obžalovaný ani zpětným zrcátkem nemohl bedlivě pozorovat prostor za autem, mohl obžalovaný vyhovět uvedené své povinnosti jen umístěním závozníka za auto, především v místo křižovatky, kde jedině mohl mít dostatečný přehled o situaci. Neučinil-li tak, jednal nedbale ve smyslu § 335 tr. z., jak právem tvrdí zmateční stížnost.

Kdyby byl nalézací soud vycházel z tohoto právního hlediska, nelze vyloučit, že by byl uznal za potřebné doplnit skutková zjištění i stran příčinného vztahu mezi nedbalostí obžalovaného a smrtí Ilony Z. a že by byl v tom směru dospěl i k jinému závěru. Závěr ten je nejen skutkové, nýbrž i právní povahy. Zejména se v naznačeném směru jeví potřeba učinit zjištění, zda by měl závozník možnost, kdyby se byl postavil za vůz nebo na křižovatku, poslat Jiřího Z. s kočárkem pryč, nebo upozornit tohoto chlapce a obžalovaného na hrozící nebezpečí nebo i sám včas zakročit, čímž by zamezil škodný výsledek.

Je tudíž napadený rozsudek stížen zmatkem podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. Ježto však zrušovací soud nemůže sám učinit zjištění potřebná ke skutkovému podkladu pro rozhodnutí otázky příčinné souvislosti, bylo ve smyslu § 288, odst. 2, č. 3 tr. ř. rozhodnuto tak, jak je ve výroku uvedeno.

Čís. 389.

Zprotivil se vrchnostenské osobě »skutečným násilným vztazením ruky« (§ 81 tr. z.) řidič motorového vozidla, který v úmyslu vynutit si uvolnění jízdni dráhy a zmařit tak svoje pokutování pro porušení dopravních předpisů, řídil auto přímo proti členu SNB, jenž mu zastoupil jízdni dráhu a vyzval ho znamením k zastavení vozidla.

(Rozh. ze dne 3. června 1948, Zm I 227/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem veřejného násilí proti vrchnostenským osobám podle § 81 tr. z.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, č. 4, 5 a 9, písm. a) tr. ř., není opodstatněna.

Neprovedením znaleckého důkazu o tom, že brzdy, které jsou na první pohled v pořádku, mohou i na kratší dobu selhat, zejména jede-li se s prudkého kopce, nebyl zkrácen obžalovaný na svém zákonném právu na obhajobu (§ 281, č. 4 tr. ř.), neboť tím nebylo by ještě prokázáno, že tento případ v souzené věci skutečně nastal a že obžalovaný auto ani na vzdálenost 80 m nemohl zastavit, zejména když ze seznání obžalovaného vyplývá, že úmyslně nezastavil a pokračoval v jízdě.

Z výpovědi svědkyně Marie P. nevyplývá nic, co by poukazovalo s určitostí na to, že obžalovaný nemohl zastavit z důvodů ležících mimo jeho vůli, takže nalézací soud neměl důvodů se touto výpovědí do podrobností zabývat, stejně jako oněmi částmi výpovědi svědkyně Marie K., na které zmateční stížnost — vytrhujíc je ze souvislosti — ve svých vývodech poukazuje. Důvod zmatečnosti podle § 281, č. 5 tr. ř., není proto dán.

Výrazem »skutečné násilné vztažení ruky« rozuměti je každý čin, vykonaný s vynaložením tělesné síly a značící odpor, směřující přímo nebo nepřímo proti osobě chráněné ustanovením § 68 tr. z., v úmyslu zmařiti úřední jednání. Netřeba, aby se násilí za všech okolností dotklo vrchnostenské osoby, stačí každý útok na tělo takové osoby, třebaže se minul cíle a se nezdařil. I nezdařený násilný útok je samým zprotivením skutečným násilným vztažením ruky.

V rozhodované věci člen SNB Josef H. na vzdálenost nejméně 80 m — tedy na vzdálenost, na kterou obžalovaný mohl včas zastavit — dal znamení k zastavení auta, aby proveden byl úřední úkon — totiž pokutování pro jízdu na zakázané cestě — a postavil se do dráhy obžalovanému, aby touto překážkou v jeho jízdě dráze obžalovaného přiměl k zastavení. Jestliže obžalovaný přesto jel svým vozidlem dále — bez ohledu na člena SNB, který za odůvodněným a pro obžalovaného poznatelným účelem se postavil do jeho dráhy, — v úmyslu, aby donucením uvedeného k opuštění jeho stanoviště a rychlostí svého vozidla zmařil pak úřední úkon, jsou dány všechny znaky skutkové podstaty zločinu podle § 81 tr. z. a důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. není opodstatněn.

Čís. 390.

Nebyl-li pachatel prvou osobou, od níž se »vrchnost« o trestném skutku zapovězené hry dověděla, nezaniklo stran něho ve smyslu § 522 tr. z. trestní právo státu a jde na jeho vrub náhoda způsobivší, že udání neučinil vůbec nebo že je učinil pozdě. Vyjevení podrobností činu, který byl v hrubých rysech už v době udání »vrchnosti« znám, má tu jen povahu polehčující okolnosti.

(Rozh. ze dne 3. června 1948, Zm I 398/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem proti veřejné mravopovědnosti podle § 522 tr. z.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, napadajíc odsuzující výrok pro přestupek podle § 522 tr. z., uplatňuje číselně a věcně důvody zmatečnosti podle § 281, č. 5, 9, písm. b) tr. ř. Dokazuje beztrestnost obžalovaného stran tohoto skutku z toho důvodu, že obžalovaného dlužno pokládat za udavače. Výtky neobstojí.

Předpis § 522 tr. z. stanoví mimo jiné, že se udavači promine také trest docela, měl-li by být trestán. Jde tu o případ, kdy právo státu trestat, které již vzešlo, pomíjí, jestliže se pachatel zachová způsobem v zákoně uvedeným, t. j. udá-li trestný skutek zapovězené hry. Toto jeho chování je podmínkou, k jejímuž splnění víže zákon zánik práva státu na potrestání (rozh. čís. 3599 Sb. n. s. tr. I.). Je tudíž nerozhodné — stejně jako je tomu u instituce účinné lítosti —, proč k udání věci pachatelem nedošlo. Náhoda způsobivší, že pachatel udání neučinil vůbec, či že je učinil pozdě, jde na jeho vrub. Jsou proto bez významu vývody zmateční stížnosti, že se obžalovaný doznal již 4. března 1946 své manželce, že byl rozhodnut sám udat všechny okolnosti skutku zapovězené hry, že doznání manželce a udání pak na policii tvoří jedinou souvislost a že jen předčasným zákrokem manželky obžalovaného se stalo, že byl připraven o výhodu vlastního udání.

Udáním pak rozumí trestní zákon »vrchnosti« učiněné sdělení skutečnosti, jež nebyly v té době ještě vrchnosti známy (srov. rozh. čís. 6413 Sb. n. s. tr. I. — na rozdíl od udání pro vymyšlený zločin, kde stačí i zesilování již stávajících mylných předpokladů vrchnosti nepravdivými údaji — rozh. čís. 7271 Sb. n. s. I.). Pojem udání naplňuje a podmínkou beztrestnosti ve smyslu § 522 tr. z. je dále, že udavač vyjeví místo a dobu trestného skutku a osoby pachatelů a spolupachatelů (rozh. č. 6413 Sb. n. s. tr. I.). Podle zjištění rozsudku, zmateční stížností nepopíraného, učinil (první) oznámení na SNB o věci poškozený. I když podle obsahu spisů tam pouze sdělil, že obžalovaný zpronevěřil z obchodních peněz firmy asi 100.000 Kčs, které prohrál v hazardních hrách (a že to bylo podle svědkem připojeného prohlášení někde v městské čtvrti svědkem označené a v blízkosti určité firmy, jejíž jméno svědek udal), aniž bylo ze sděleného již patrné, jaká hra to byla, plynulo přece z toho podezření, třebaš jen o pŕtahy opřené, že nešlo o pouhou nevinnou zábavu, nýbrž že bylo hráno o velké částky ze zjištěnosti a že hra měla ráz hospodářsky zhoubný a proto se přičítá mravnosti. Nepopírá-li zmateční stížnost vědomí »vrchnosti« o činu tohoto rozsahu, je právně bez významu a nemusil si toho nalézací soud povšimnout, aniž se dopustil neúplnosti rozsudku, že se obžalovaný dostavil po té osobně a dobrovolně na oblastní kriminální úřadovnu, že tam doznal svůj čin ve směru § 522 tr. z. a uvedl veškeré jeho podrobnosti. Takové doznání by bylo udáním tehdy, kdyby tu v době jeho složení nebylo také už vy-

líčené vědomosti příslušné »vrchnosti« o činu ve smyslu § 522 tr. z. Měla-li však již »vrchnost« takovou vědomost, má vyjevení podrobnosti činu, třeba vrchnosti neznámých, označení osob pachatelů a tím poskytnutí příležitosti k postavení jich před soud jen povahu polehčující okolnosti.

Čís. 391.

Děti hrající si s míčem na okraji silnice znamenají pro řidiče motorového vozidla překážku v jízdě dráze, ukládající mu povinnost zařídit rychlost vozu tak, aby jej mohl kdykoliv a okamžitě zastavit.

(Rozh. ze dne 3. června 1948, Zm II 79/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z.

Důvody:

Zmatečnou stížnost, která uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, čis. 4, 5 a 9, písm. a) tr. ř., je bezpodstatná.

Podle vlastního doznání obžalovaného, převzatého nalézacím soudem, jel obžalovaný v kritických místech rychlostí 25—30 km/hod. Obě děvčata, hrající si na okraji silnice, spatřil na vzdálenost asi 100 m a na vzdálenost asi 20 m viděl, jak jednomu děvčeti vypadl z rukou míč, který se kutálel ke středu silnice, při čemž děvče skloněno běželo za ním a chytalo jej.

Tím nastala situace, kdy se obžalovanému vyskytla překážka v jízdě dráze, a to v podobě hrajícího si dítěte, která ukládala obžalovanému jako řidiči motorového vozidla vzhledem k předpisům §§ 1 a 9, odst. 2 d. ř. s. povinnost, zařídit rychlost vozu tak, aby jej mohl kdykoliv a okamžitě zastavit, třeba i na vzdálenost 1—2 m.

Nezachoval-li obžalovaný tuto míru opatrnosti a pokračoval-li i po spatření dítěte v jízdě dráze nezmenšenou rychlostí ve své jízdě, takže mohl vůz zastavit — podle rozsudkových zjištění — až 22 m za místem neštěstí, nebyl v kritické době pánem vozidla a nemohla by ho proto vyvinut ani skutečnost, že děvče (které bylo již v jízdě dráze) mu vběhlo znovu před vůz na vzdálenost 2—4 m.

Nemohla by ho také vyvinut skutečnost, na kterou poukazuje zmatečnou stížností výtkou neúplnosti řízení podle § 281, č. 4 tr. ř., že se obžalovanému při prudkém zabrzdění strhla ruční brzda.

Nehledíc k tomu, že se obžalovaný podle vlastního tvrzení k onomu zabrzdění odhodlal až v posledním okamžiku, kdy se snažil bezprostředně hrozícímu neštěstí předejít stočením auta na levou stranu, netýká se uvedené tvrzení vůbec nožní brzdy, kterou obžalovaný podle toho mohl a měl použít již dříve, jakmile vůbec dítě v jízdě dráze spatřil.

Ze obžalovaný již v tom okamžiku zahrnul autem do středu silnice, bylo opatřením nedostatečným, stejně jako za dané situace nestačilo znamenání dané klaksonem, i kdyby byla obě děvčata na ně reagovala.

Vždyť šlo o děti ve stáří 8 až 9 let, u nichž obžalovaný podle obecných poznatků životních zkušeností nemohl předpokládat takovou rozumovou vyspělost a pochopení pro hrozící nebezpečí, aby nemusel počítat s jejich nerozvážností, nepředložeností a nevypočitatelností jejich počínání.

Již z uvedeného tedy plyne správnost právního názoru nalézacího soudu (§ 281, č. 9, písm. a) tr. ř.), pokud uznal, že obžalovaný zavinil (§ 335 tr. z.) smrt Marie Š. vlastní neopatrností.

Za tohoto stavu věci netřeba se zabývat ostatními výtkami a námitkami zmatečnou stížností, činěnými s hlediska důvodů zmatečnosti podle § 281, č. 4 a 5 tr. ř., ježto se týkají vesměs otázek pro vinu obžalovaného nerozhodných.

Čís. 392.

Při ukládání trestu osobě, jež se v době branné pohotovosti státu provinila zločinem zneužití úřední moci, dlužno použít ustanovení § 127, odst. 4 zák. č. 131/1936 Sb. bez ohledu na to, je-li tato osoba »veřejným úředníkem« ještě i v době vynášení rozsudku.

Použití zmíněného ustanovení nelze činit závislým na úvaze soudu, zda byla činem v konkrétním případě obrana státu ohrožena.

(Rozh. ze dne 8. června 1948, Zm I 248/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečnou stížností státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem zneužití úřední moci podle § 101 tr. z., zrušil napadený rozsudek ve výroku o trestu a ve výroku o podmíněném odsouzení a uložil obžalovanému nepodmíněný trest v rámci zákonné sazby § 103 tr. z.

Důvody:

Zmatečnou stížností, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281, č. 11 tr. ř., nelze odepřít úspěch.

Obžalovaný byl uznán vinným zločinem zneužití úřední moci podle § 101 tr. z., kterého se dopustil podle zjištění rozsudku v době ode dne 10. října 1945 do dne 14. prosince 1945.

Podle § 127, odst. 4 zák. č. 131/1936 Sb. nesmí soud snížit trest pod dolejší hranici trestní sazby, ani zaměnit jeho způsob za mírnější, ani povolit podmíněný odklad výkonu trestu, odsoudil-li veřejného úředníka nebo veřejný orgán pro zločin zneužití úřední moci spáchaný v době branné pohotovosti státu podle § 57 téhož zákona.

Nalézací soud tohoto ustanovení nepoužil především proto, že podle jeho mínění je tu rozhodné, zda je souzená osoba v době usnášení se

soudu o rozsudku ještě veřejným úředníkem. Zmateční stížnost právem napadá tento názor prvního soudu jako mylný. Pro posouzení celého souzeného případu, tedy nejen otázky viny, ale i trestu a všech ostatních hmotněprávních otázek nemůže být rozhodný jiný skutkový stav, než jaký byl v době spáchání trestného činu. Ježto nalézací soud vycházel ve výroku o vině a trestní sazbě z toho, že obžalovaný byl v době činu veřejným úředníkem, neprávem opustil tuto základnu při posuzování otázky trestu v jejím celku, do něhož patří i otázka použití uvedeného ustanovení zákona o obraně státu.

Nalézací soud uvedl dále k odůvodnění, proč nepoužil uvedeného ustanovení, že čin obžalovaného neohrozil zájmy obrany státu (§ 2 cit. zák.), neodíal prostředky k tomu nutné a neohrozil záměrné využití vojenských, hospodářských a jiných zařízení, opatření sil obyvatelstva, svým účelem určených k obraně státu (§ 1 cit. zák.). Míni tudíž nalézací soud, že je nutno v každém konkrétním případě zvlášť zkoumat, zda je čin obžalovaného nebezpečný s hlediska obou uvedených ustanovení zákona. Ani tomuto názoru však nelze přisvědčit.

Účelem a smyslem celého zákona o obraně státu právě vzhledem k ustanovení §§ 1 a 2 je, aby nebyla v ničem rušena obrana státu. Proto zákon ukládá zejména v § 64 všem zaměstnancům — a zvláště veřejným zaměstnancům — svědomité plnění všech povinností, zejména i těch, které přinášejí poměry způsobené brannou pohotovostí státu, a proto činí při zločinech zneužití úřední moci uvedená omezení při ukládání trestu, neboť takovými zločiny je všeobecně zvýšenou měrou ohrožována obrana státu. Není ponecháno úvaze soudů posoudit, zda v konkrétním případě byla obrana státu ohrožena, nýbrž platí tu zákonný předpoklad, že každé zneužití úřední moci, spáchané v době branné pohotovosti státu, je způsobitelné obranu státu ohrozit.

Ježto tudíž nalézací soud podle toho, co bylo uvedeno, vykročil ze své trestní moci, když v souzené věci nepoužil ustanovení § 127, odst. 4 zák. č. 131/1936 Sb., bylo opodstatněné zmateční stížnosti, která toto pochybení vytýká, vyhověno, výroky o trestu a o podmíněném odsouzení jako zmatečně zrušeny a obžalovanému uložen trest v zákonné trestní sazbě a zároveň bylo vysloveno, že trest je nepodmíněný.

Čís. 393.

Při lhůtě, kterou ve smyslu § 221 tr. ř. nutno poskytnout obžalovanému k přípravě na hlavní přelíčení, nerozeznává zákon mezi dny všedními a svátečními a nebere zřetel na vzdálenost bydliště obžalovaného od místa soudu.

(Rozh. ze dne 9. června 1948, Zm II 44/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. z.

Z důvodů:

Předvolání k hlavnímu přelíčení, ustanovenému na 17. listopad 1947, doručeno bylo obžalovanému 13. listopadu 1947; byla tedy lhůta, stanovená v § 221 tr. ř. k přípravě obhajoby, zachována a není zde tudíž zmateční stížnosti věcně uplatněného důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 3 tr. ř. Na tom nemůže nic změnit, že mezi dnem doručení předvolání a dnem hlavního přelíčení byla neděle, když zákon při třídní lhůtě § 221 tr. ř. nerozeznává dny všední a dny sváteční a nebere též zřetel na vzdálenost bydliště obžalovaného od místa soudu.

Čís. 394.

K subjektivní stránce přečinu podle § 4, odst. 1, § 1, odst. 1, písm. b) zák. č. 15/1947 Sb. o stíhání černého obchodu a podobných pletich.

K naplnění zákonného znaku »ač ví, že může ohrozit« v § 4, odst. 1 zákona stačí vědomá nedbalost. Ve vztahu ke znaku »aby si opatřil nepřiměřený hospodářský prospěch« v § 1, odst. 1, písm. b) zákona se však vyžaduje zlý úmysl, a to aspoň eventuální.

(Rozh. ze dne 9. června 1948, Zm II 204/48.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 4, odst. 1 zák. č. 15/1947 Sb., zrušil rozsudek v napadené části jako zmatečný a vrátil věc soudu prvního stolice, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost, uplatňující číselně zmatky podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., věcně pouze první z nich, je opodstatněná.

Připouštějíc výslovně, že jsou dány objektivní znaky přečinu podle § 4, odst. 1 zák. č. 15/1947 Sb., zmateční stížnost právem namítá s hlediska zmatku podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., že úsudek nalézacího soudu o naplnění subjektivní skutkové podstaty u obžalovaného nemá opory ve skutkových zjištěních rozsudku.

Nedbalost, arcivědomá, stačí k naplnění zákonného znaku »ač ví, že může ohrozit« v § 4, odst. 1 cit. zák. Avšak především nutno zjistit objektivní i subjektivní zákonné znaky skutkové podstaty příslušného ustanovení § 1 cit. zák., tudíž v daném případě § 1, odst. 1, písm. b) cit. zák. I když tu netřeba vykládat slůvko »aby« v úzkém smyslu jako požadavek nejvyššího stupně zlého úmyslu, totiž obmyslu, přece se vyžaduje, aby tu byl ve vztahu k opatření nepřiměřeného hospodářského prospěchu vůbec zlý úmysl jakéhokoliv stupně, tedy aspoň úmysl eventuální.

Nalézací soud se zabýval obhajobou obžalovaného, že neměl v úmyslu porazit vepře na černo, že porážku neohlásil proto, že měl mnoho práce, že byl u předsedy MNV už v 8 hod. ráno, ale on že nebyl doma, a že šel večer na radnici, ale tam nikdo nebyl. Tuto obhajobu nalézací soud neodmítl a připustiv možnost, že se předseda MNV vzdálil na chvíli z kanceláře, vyslovil závěr, že obžalovaný nevěnoval dostatečnou péči tomu, aby porážku vepře včas ohlásil, neboť i když snad nezastihl předsedu MNV doma, mohl mu zanechat aspoň písemnou zprávu. Tato zjištění však neposkytují podklad úsudku, že obžalovaný jednal aspoň v eventuálním úmyslu, aby provedl porážku na černo a aby si tak opatřil nepřiměřený hospodářský prospěch, nýbrž opodstatňují pouze úsudek o nedbalosti.

Podle toho pochybil nalézací soud ve výkladu zákona, když uznal obžalovaného vinným zažalovaným přečinem už na uvedeném základě, kterým není naplněna subjektivní skutková podstata zažalovaného přečinu. Bylo proto zmatečnické stížnosti vyhověno již z tohoto důvodu, aniž je třeba se zabývat jejími dalšími výtkami. Protože skutková zjištění rozsudku nepostačují, aby mohlo být rozhodnuto ihned ve věci, bylo v neveřejném sedění podle § 5, odst. 1 zák. č. 3/1878 ř. z. rozhodnuto, jak uvedeno.

Čís. 395.

Za »spravedlivou odplatu« ve smyslu § 1 zák. č. 115/1946 Sb. lze označit jen jednání, jež se dala na místě a v intencích orgánů veřejné moci, nahrazující v době nesvobody podle své povahy úkony veřejné moci proti okupantům, a taková jednání v době revoluční, kdy pokračoval boj proti okupantům, který v tomto období musel být a byl prováděn silami revolučními.

Nelze toto ustanovení zákona vztáhnout na činy, jejichž vůdčím motívem bylo ukojení vlastního prospěchu a ziskovost.

(Rozh. ze dne 10. června 1948, Zm I 850/47.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnické stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle §§ 197, 199, písm. b) tr. z. a přestupkem podle § 460 tr. z.

Důvody:

Zmatečnické stížnosti obžalovaného, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281, čis. 9, písm. a) tr. ř., není odůvodněna.

Nalézací soud uznal stěžovatele vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199, písm. b) tr. z. a přestupkem krádeže podle § 460 tr. z., jejichž se stěžovatel dopustil v srpnu 1945, nedav za pravdu jeho obhajobě, že jeho jednání nebylo ve smyslu ustanovení § 1. zákona čis. 115/1946 Sb. bezprávné, ježto nesměřovalo ke spravedlivé odplatě za činy okupantů neb jejich pomahačů.

Dopravní silniční řád (vl. nař. č. 242/1939 Sb.):
— viz § 335 tr. z.

Mladiství (zákon č. 48/1931 Sb.):

— Odsouzení za čin spáchaný ve věku mladistvím nevylučuje s hlediska § 2 zák. č. 562/1919 Sb. možnost povolit při pozdějším odsouzení podmíněný odklad výkonu trestu — č. 364.

Obrana státu (zákon č. 131/1936 Sb.):

— Při ukládání trestu osobě, jež se v době branné pohotovosti státu provinila zločinem zneužití úřední moci, dlužno použít ustanovení § 127, odst. 4 zák. č. 131/1936 Sb. bez ohledu na to, je-li tato osoba »veřejným úředníkem« ještě i v době vynášení rozsudku. — Použití zmíněného ustanovení nelze činit závislým na úvaze soudu, zda byla činem v konkrétním případě obrana státu ohrožena — č. 392.

Podmíněné odsouzení (zákon č. 562/1919 Sb.):

§ 2: Odsouzení za čin spáchaný ve věku mladistvím nevylučuje s hlediska § 2 zák. č. 562/1919 Sb. možnost povolit při pozdějším odsouzení podmíněný odklad výkonu trestu — č. 364.

Pohlavní nemoce (zákon č. 241/1922 Sb.):

— K pojmu »nedbalosti« ve smyslu § 18, odst. 1 zák. č. 241/1922 Sb. o ohrožení a porušení zdraví pohlavními nemocemi. — Ani u osoby provozující prostituci nelze tuto nedbalost spatřovati už v tom, že se po předchozí souloži nepřesvědčila, zda nebyla při ní pohlavně nakažena, jestliže tu nebyly konkrétní okolnosti svědčící o možnosti nákazy — č. 377.

Právnost jednání (zákon č. 115/1946 Sb.):

— Pokud lze spatřovati v činu jinak trestném »jednání směřující ke spravedlivé odplatě za činy okupantů nebo jejich pomahačů« ve smyslu § 1 zák. č. 115/1946 Sb. — Úplnost skutkového podkladu je předpokladem, bez něhož nelze přikročit k řešení této otázky — č. 366.

— Bezprávnost chybí ve smyslu § 1 zák. č. 115/1946 Sb. počínání toho, kdo vyhrůžky ublížením na svobodě použil v prvé polovině května 1945 ve snaze vynutit něčí účast při pracích na odklizení silničních překážek v zájmu úspěšného ukončení osvobozovacích bojů — č. 373.

— Za »spravedlivou odplatu« ve smyslu § 1 zák. č. 115/1946 Sb. lze označit jen jednání, jež se dala na místě a v intencích orgánů veřejné moci, nahrazující v době nesvobody podle své povahy úkony veřejné moci proti okupantům, a taková jednání v době revoluční, kdy pokračoval boj proti okupantům, který v tomto období musel být a byl prováděn silami revolučními. — Nelze toto ustanovení zákona vztáhnout na činy, jejichž vůdčím motívem bylo ukojení vlastního prospěchu a ziskovost — č. 395.

Telegrafy (zákon č. 60/1923 Sb., č. 9/1924 Sb. a č. 123/1947 Sb.):

— Kdo bez příslušného povolení zřídí radiotelefonní přijímací stanici nebo používá ji k poslechu, je trestný podle § 18 zák. č. 60/1923 Sb. o telegrafech. V tom směru účinností zákona č. 128/1947 Sb. nastala žádná změna. — Pokud by subjektivní stránka skutkové podstaty zmíněného trestného činu mohla chybět národnímu správci, který radiový přijímač provozovaný v hotelovém podniku převzal jako součást majetkové podstaty dávané mu do národní správy — č. 378.

— Tomu, kdo podle vyřízení skutku v obžalobě a podle zjištění nalézacího soudu radiotelefonní zařízení bez povolení nejen přechovával, nýbrž je i provozoval, nevzešla žádná újma tím,

Nezval a Chytilík

tovární výroba oděvů

PROSTĚJOV

Komenského 14 Telefon 196

KAVÁRINA DEMÍNKA

NÁRODNÍ SPRÁVA

PRAHA XII, ŠKRÉTOVA 1

Středisko kulečnického sportu
v Československé republice
Prvotřídní jídla a nápoje

Kočárky „YORK“

B. P. VLK

České Budějovice

J. Š. Baara 18. Telefon 1322

Doporučujeme hotel

KRÁSNÁ KRÁLOVNA

OLOMOUČ

Jeremenkova 2 - Telefon 2634

že čin byl posuzován a tresty vyměřeny podle § 24 zák. č. 9/1924 Sb. v době, kdy tento předpis byl už zákonem č. 128/1947 Sb. zrušen. — Skutková podstata § 18 zák. č. 60/1923 Sb., jež přichází v úvahu, je totiž stejně trestná — č. 387.

Uplatkárství (zák. č. 178/1924 Sb.):

— K naplnění skutkové podstaty činů trestných podle §§ 2—4 zák. č. 178/1924 Sb. není třeba, aby byla veřejným činitelem podplácejícímu poskytnuta nějaká výhoda, jež by předpokládala stranický úkon nebo vůbec porušení povinnosti veřejným činitelem. Stačí již odměňování prostého úkonu, ke kterému je veřejný činitel povolán — č. 370.

Vyzvědačství hospodářské (zákon č. 71/1935 Sb.):

— S hlediska ustanovení § 2 zák. č. 71/1935 Sb. je nerozhodné, že popis určitého výrobního procesu, který tvoří hospodářské tajemství, zůstane i po zavlečení do ciziny také v tuzemsku nadále zachován. — Pro trestnost toho, kdo pořídil opisy receptů na výrobu komposičního skla, aby je vyvezl do ciziny a tam jich užil ve vlastním nebo cizím podniku, je s hlediska uvedeného ustanovení lhotejně, že recepty byly pořízeny právě pachatelem nebo jeho předky. — Skutečností, jež nelze zachovat v tajnosti vůči cizině, poněvadž jsou tam již známy, nejsou předmětem ochrany podle zmíněného ustanovení — č. 386.

Zbrojní patent (č. 223/1852 r. z.):

— Promlčení přestupku § 36 zbrojního patentu dlužno posuzovat podle předpisů správních, nikoliv podle předpisů trestního zákona — č. 367.

Trestní řád:

§§ 41—42: Obhájce chudých, jež nalézací soud obžalovanému k jeho žádosti podle § 41, odst. 3 a § 42, odst. 2 tr. ř. zřídil k provedení ohlášených opravných prostředků a jemuž doručuje žádany opis rozsudku, nutno nejpozději s doručením opisu rozsudku uvědomit o tomto jeho ustanovení; jinak by doručení nebylo lze považovat za řádné doručení rozsudku a nepočítala by od něho běžet lhůta k provedení opravných prostředků — č. 381.

§ 219: Pravoplatností obžaloby je otázka jak místní tak i věcné příslušnosti krajského soudu pro zažalovaný trestný čin zpravidla definitivně vyřízena. Krajský soud není oprávněn naříditi postoupení věci okresnímu soudu, ani když shledá, že čin kvalifikovaný obžalobou za přečin je jen přestupkem, a žalobce postoupení spisů z toho důvodu navrhuje. — Rozhodnutí o útratách tvoří nedílný celek konečného vyřízení trestní věci — č. 384.

§ 221: Při lhůtě, kterou ve smyslu § 221 tr. ř. nutno poskytnout obžalovanému k přípravě na hlavní přelčení, nerozoznává zákon mezi dny všedními a svátečními a nebere zřetel na vzdálenost bydliště obžalovaného od místa soudu — č. 393.

§ 259: Nerozhodli-li o abolicí trestního řízení na podkladě amnestie presidenta republiky veřejný žalobce ještě před rozsudkem, musí o ní jak soud prv. stolice, tak i stolice vyšší, pokud rozhoduje o vině, uvažovat z úřední povinnosti jako o každém jiném důvodu zániku trestnosti (§ 259, odst. 1, č. 2 tr. ř.) — č. 380.

§ 270, posl. odst.: Bylo-li z obsahu rozsudku i z adresy na zpátečním lístku nepochybně, že rozsudek doručeny do rukou obžalované se tvče právě jí, nemůže okolnost, že po uplynutí lhůty k opravným prostředkům byl rozsudek nalézacímu soudu vrácen s upozorněním na chybu v křestním jméne ob-

Jan
F. Turnovský

obchod kožesinami

PRAHA I, Melantrichova 15

Anna Látalová - Čermáková

závod optický

Prostějov, Žižkovo náměstí 2

Telefon 167

MUDr.
O. Řičánková-Dittmannová

ODB. ZUBNÍ LÉKAŘKA

PROSTĚJOV

*Přípravná a barvírna kožesin
Závod kožešnický*

Albert Oslzlý ml.

Prostějov
Telefon 509

žalované a že po provedení opravy v tomto bodě byl soudem obžalované znovu doručen, přivodit běh nové lhůty k opravným prostředkům — č. 383.

§ 281, odst. 1: viz heslo Telegrafy.

§ 285: viz u § 41 tr. ř. a § 270 tr. ř.

§ 389: Rozhodnutí o útratách tvoří nedílný celek konečného vyřízení trestní věci — č. 384.

§ 427, odst. 3: Za »neodvratnou překážku« ve smyslu § 427, odst. 3 tr. ř. dlužno uznati i omeškání přivoděné další (druhou již) poruchou jinak spolehlivého a rezervním kolem opatřeného automobilu, jímž se obžalovaný vydal včas na cestu k hlavnímu přelíčení — č. 382.

Amnestie:

— Ustanovení čl. 5 amnestie presidenta republiky ze dne 31. července 1945 dlužno vykládat v ten smysl, že stačí, uplyne-li tříletá, pokud se týče pětiletá lhůta, běžící od výkonu trestu nebo od jeho prominutí, aspoň do doby, kdy soud rozhoduje o žádosti odsouzeného za zaházení odsouzení. Nevyžaduje se, aby tyto lhůty uplynuly již do 31. července 1945 — č. 371.

— Nerozhodli-li o aboliici trestního řízení na podklade amnestie presidenta republiky veřejný žalobce ještě před rozsudkem, musí o ní jak soud první stolice, tak i stolice vyšší, pokud rozhoduje o vině, uvažovat z úřední povinnosti jako o každém jiném důvodu zániku trestnosti (§ 259, odst. 1, č. 2 tr. ř.) — č. 380.